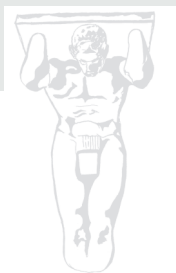
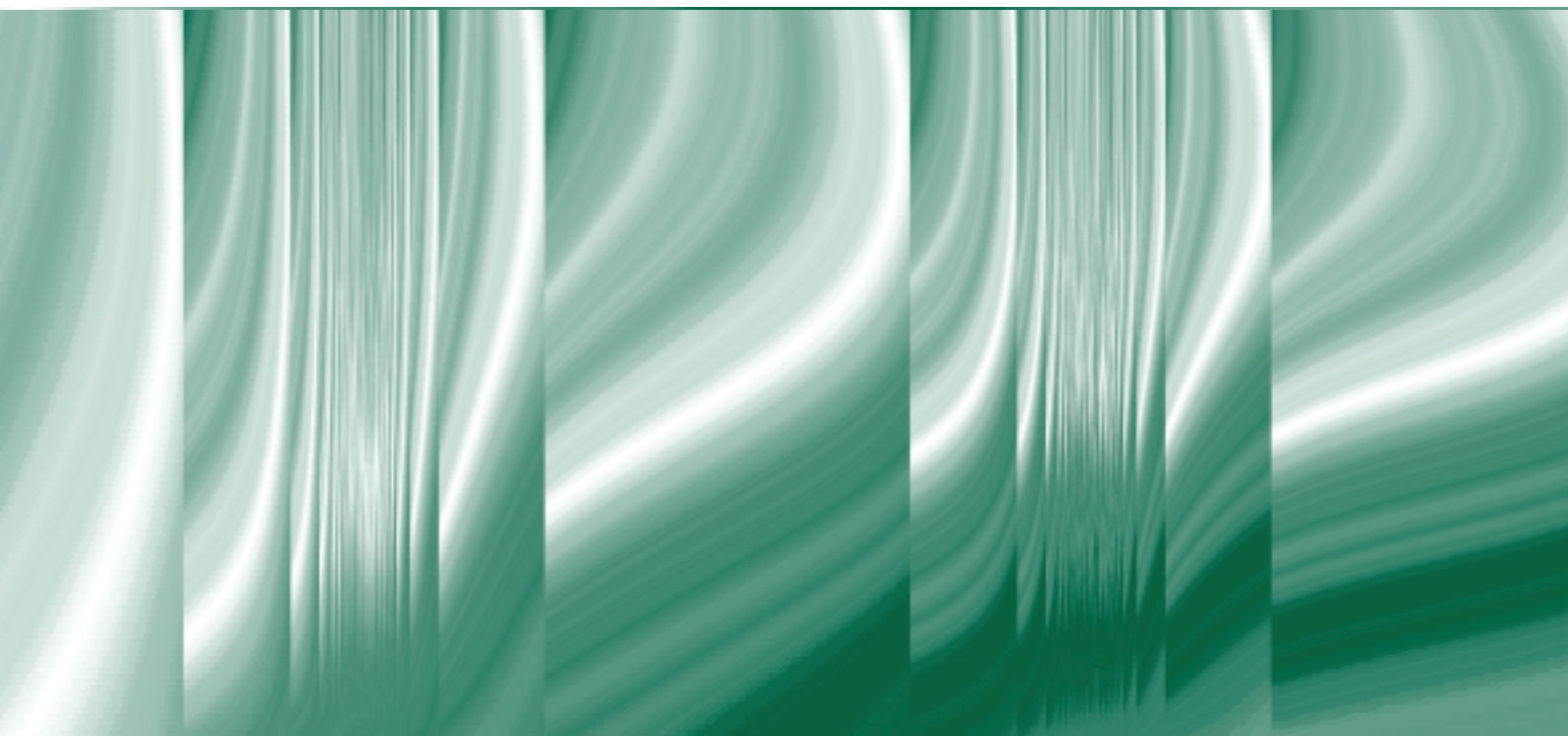

**BANKA
SLOVENIJE**
EVROSISTEM

LETNO POROČILO

LETO 2016

Naslov publikacije: LETNO POROČILO 2016
Leto 27, april 2017

Izdajatelj: BANKA SLOVENIJE
Slovenska 35
1505 Ljubljana
tel.: +386 (1) 47 19 000
fax: +386 (1) 25 15 516
e-pošta: bsl@bsi.si
<http://www.bsi.si>

Letno poročilo temelji na podatkih in informacijah, dostopnih do 3. aprila 2017.

Razmnoževanje publikacije, v celoti ali deloma, ni dovoljeno. Uporaba in objava podatkov in delov besedila je dovoljena le z navedbo vira.

ISSN 1518-2103 (elektronska izdaja)

KAZALO

BESEDA GUVERNERJA	6
1 UVOD	7
1.1 Naloge Banke Slovenije	7
1.2 Ključni predpisi za delovanje Banke Slovenije	9
1.3 Strategija Banke Slovenije	11
1.4 Uresničevanje prednostnih nalog v letu 2016	11
1.5 Osebna izkaznica	16
2 GOSPODARSKO IN INSTITUCIONALNO OKOLJE V LETU 2016	17
2.1 Mednarodne razmere	17
2.2 Slovensko gospodarstvo	18
3 IZVAJANJE NALOG BANKE SLOVENIJE	27
3.1 Institucionalni okvir	27
3.2 Izvajanje denarne politike	30
3.3 Plačilni in poravnalni sistemi	44
3.4 Bankovci in kovanci	46
3.5 Soupravljanje deviznih rezerv ECB	48
3.6 Nadzor bank	49
3.7 Makrobonitetni nadzor in finančna stabilnost	61
3.8 Reševanje bank	64
3.9 Jamstvo za vloge	67
3.10 Plačilne storitve za komitente Banke Slovenije	67
3.11 Statistika	68
3.12 Informacijski sistem Banke Slovenije	69
3.13 Konference	69
3.14 Tehnična pomoč	70
3.15 Publikacije	70
3.16 Mediji in druge javnosti	71
3.17 Izobraževalna dejavnost	71
3.18 Knjižnica Banke Slovenije	72
4 SODELOVANJE BANKE SLOVENIJE Z DRUGIMI INSTITUCIJAMI	73
4.1 Sodelovanje z institucijami v Sloveniji	73
4.2 Sodelovanje s tujimi institucijami	76
5 POROČANJE BANKE SLOVENIJE DRŽAVNEMU ZBORU	80
6 UPRAVLJANJE BANKE SLOVENIJE	82
6.1 Guverner	82
6.2 Svet Banke Slovenije	82
6.3 Poročilo o poslovanju Banke Slovenije v letu 2016	93
6.4 Postopki pred sodišči	101
7 PREDNOSTNE NALOGE V LETU 2017	103
7.1 Nadzor bank	103
7.2 Učinkovita implementacija makrobonitetne politike	104
7.3 Implementacija MSRP 9	104
7.4 Licenciranje dajalcev potrošniških kreditov za nepremičnine	104
7.5 Prenova ključnih predpisov	105
7.6 Preprečevanje pranja denarja in financiranja terorizma	105
7.7 Nadgradnje SISBON in vključevanje novih uporabnikov	106

7.8	Priprava načrtov reševanja bank	106
7.9	Vzpostavitev denarne komponente TARGET2-Securities (T2S)	106
7.10	Izboljšanje dostopnosti in razumevanja statističnih podatkov za notranje in zunanje uporabnike	106
7.11	Informatizacija pisarniškega poslovanja DSBS	107

8 RAČUNOVODSKI IZKAZI BANKE SLOVENIJE ZA LETO 2016 108

Pregled slik, tabel in okvirov

Slike

Slika 1:	Pet strateških ciljev Banke Slovenije	11
Slika 2:	Izsek opravljenih nalog banke Slovenije v številkah za leto 2016	16
Slika 3:	Prispevki držav k rasti globalnega BDP	18
Slika 4:	Prispevki komponent trošenja k letni rasti BDP	18
Slika 5:	Zaposlenost in plače	19
Slika 6:	Prispevki skupin cen k letni inflaciji	20
Slika 7:	Produktivnost in ULC	21
Slika 8:	Komponente tekočega računa	22
Slika 9:	Primanjkljaj in dolg države	23
Slika 10:	Gibanje kapitalske ustreznosti bank in primerjava z evrskim območjem, podatki na konsolidirani osnovi v odstotkih	24
Slika 11:	Kreditiranje nebančnega sektorja	25
Slika 12:	Struktura virov financiranja bank, v odstotkih	26
Slika 13:	Odbori Evrosistema/ESCB, stanje na 31.12.2016	28
Slika 14:	Gibanje inflacije v evrskem območju in v Sloveniji	31
Slika 15:	Obrestne mere ECB in medbančnega denarnega trga	32
Slika 16:	Poenostavljena konsolidirana bilanca stanja Evrosistema	33
Slika 17:	Terjatve (+)/obveznosti(-) izbranih centralnih bank v plačilnem sistemu TARGET2, stanje na zadnji dan v mesecu	34
Slika 18:	Obseg nakupov v okviru APP ter sredstev bank pri centralnih bankah*, sprememba med septembrom 2014 (mesec pred začetkom APP) in decembrom 2016	35
Slika 19:	Stanje OGR, ODR in TLTRO ter presežna likvidnost evrskega območja	37
Slika 20:	Povprečne donosnosti podjetniških in kritih obveznic ter kumulativno stanje odkupov ABSPP, CBPP3, in CSPP	39
Slika 21:	Sklad finančnega premoženja pri Banki Slovenije glede na vrsto premoženja in stanje posojil denarne politike, danih slovenskim bankam	40
Slika 22:	Medletna stopnja rasti novih bančnih posojil podjetjem in obrestne mere takih novoodobrenih posojil (SI=Slovenija, EA=evrsko območje)	42
Slika 23:	Stanje obveznosti bank in podjetij z naslova dolžniških vrednostnih papirjev ter donosnost 10-letnih obveznic Republike Slovenije	43
Slika 24:	Količinska struktura neto izdanih evrobankovcev v obtok	46
Slika 25:	Zbirateljska kovanca izdana v letu 2016	47
Slika 26:	Zbirka slovenskih evrskih kovancev 2016	47
Slika 27:	Količinska struktura ponarejenih evrskih bankovcev, umaknjenih iz obtoka po letih	48
Slika 28:	Nedonosnost izpostavljenosti po definicije EBA (v mrd EUR, v %)	60

Slika 29:	Znak Izobraževalnega dne Banke Slovenije	72
Slika 30:	Knjižnica Banke Slovenije	72
Slika 31:	Sodelovanje Banke Slovenije z drugimi institucijami v Sloveniji	75
Slika 32:	Sodelovanje Banke Slovenije z drugimi institucijami zunaj Slovenije	79
Slika 33:	Svet Banke Slovenije	83
Slika 34:	Stroški po posameznih nalogah	94
Slika 35:	Organizacijska shema Banke Slovenije na dan 31. 12. 2016	99
Slika 36:	Število zaposlenih po letih	100
Slika 37:	Izobrazbena struktura zaposlenih v BS na dan 31. 12. 2016	101
Slika 38:	Starostna struktura zaposlenih v BS na dan 31. 12. 2016	101

Tabele

Tabela 1:	Sodelovanje Banke Slovenije v ESCB in Evrosistemu	29
Tabela 2:	Sodelovanje Banke Slovenije v EBA	30
Tabela 3:	Pomembne banke in manj pomembne banke (na dan 28.2.2017)	49
Tabela 4:	Okvirna sestava JST za NLB oziroma NKBM	50
Tabela 5:	Ugotovljene nepravilnosti	52
Tabela 6:	Nadzorniški ukrepi, izrečeni pomembnim bankam	53
Tabela 7:	Ugotovljene nepravilnosti	54
Tabela 8:	Nadzorniški ukrepi, izrečeni manj pomembnim bankam	56
Tabela 9:	Makrobonitetni instrumenti, ki jih uporablja Banka Slovenije	62
Tabela 10:	Posredovani dokumenti	81
Tabela 11:	Podatki o sejah Sveta Banke Slovenije v letih 2015 in 2016	85
Tabela 12:	Seznam predpisov s področja nadzora	86
Tabela 13:	Dovoljenja v letu 2016	88
Tabela 14:	Ocenjevanje sposobnosti in primernosti članov nadzornih svetov (NS) v letu 2016	89
Tabela 15:	Vplačila Banke Slovenije v proračun Republike Slovenije (v mio EUR)	94
Tabela 16:	Bilanca stanja za obdobje 2012-2016 na 31.12. (v mio EUR)	95
Tabela 17:	Izkaz uspeha za obdobje 2012-2016 (v mio EUR)	96

Okviri

Okvir 1:	Sodelovanje v okviru Evropskega bančnega organa (EBA)	29
Okvir 2:	Vpliv programa nakupov vrednostnih papirjev na porast terjatev/obveznosti centralnih bank v plačilnem sistemu TARGET2	34
Okvir 3:	Ciljno usmerjene operacije dolgoročnejšega refinanciranja (TLTRO-II)	36
Okvir 4:	Program nakupov podjetniških obveznic (CSPP)	38
Okvir 5:	Prekrškovni postopki nad subjekti nadzora v letu 2016	58
Okvir 6:	Spremljanje izvajanja sporazumov o restrukturiranju terjatev podjetij	60
Okvir 7:	Tveganja v bančnem sektorju	61
Okvir 8:	Svečanost ob 25. obletnici uvedbe tolarja	70
Okvir 9:	Konference in posveti, na katerih so v letu 2016 sodelovali člani Sveta Banke Slovenije (izbor)	83

BESEDA GUVERNERJA

Leto 2016 je bilo leto dveh pomembnih obletnic: 25. obletnice izstopa iz dinarskega denarnega območja in uvedbe tolarja, hkrati pa smo se približali 10. obletnici opustitve lastnega denarnega področja in vstopa v evrsko območje. Usoda evra je v zadnjih nekaj letih spopadanja s posledicami krize v veliki meri povezana z nestandardnimi ukrepi denarne politike. Ti so bili za delovanje evrskega območja tudi v letu 2016 pomembnejši od standardnih ukrepov. Med članicami evrskega območja so bili ti ukrepi, in tudi politika varčevanja, različno sprejeti. V sozvočju z aktualnim političnim dogajanjem so bile posledica politična polarizacija in evroskepticizem, tudi dvomi o koristnosti enotne valute. Za Slovenijo lahko ocenimo, da so bili neposredni in posredni učinki nestandardnih ukrepov denarne politike koristni in da so prispevali k dolgoročni uspešnosti slovenskega gospodarstva.

Že tri leta zapored zaznavamo nov cikel rasti, ta se je v letu 2016 še okrepil. Kazalniki gospodarske klime so zelo dobri, napovedi kažejo nadaljnje povečevanje dinamike. Letna rast zaposlovanja je presegla 2%, stopnja brezposelnosti se je znižala na okrog 8%. Domača končna potrošnja je začela rasti, prvič po letu 2008 je prevladala v pogonjanju rasti. Nekoliko se je še povečala tudi rast izvoza, proti koncu leta še bolj uvoza. Investiranje je bilo zaradi krčenja državnih investicij še naprej šibko. Naglo se je začela povečevati stanovanjska gradnja, za naslednje obdobje je napovedan tudi občuten skok infrastrukturnega investiranja. Kljub obnovljeni rasti domače potrošnje se ohranjata zelo visoka zunanjetrgovinski in skupni tekoči presežek, ki sta se leta 2016 še povečala. V tej luči in v luči delujočih vladnih politik je javnofinančni primanjkljaj v območju obvladljivosti. Po drugi strani stanje plačilne bilance ne upravičuje pogostih tarnanj, da porabimo več kot ustvarimo.

V Sloveniji smo nadaljevali prizadevanja, povezana s poglobljanjem povezovalnih procesov, ki so se z denarne unije preselili tudi na področje bančne unije. Prvi steber bančne unije, Enotni mehanizem nadzora, je že sestavni del našega delovanja. Ponovno poudarjam, da Enotni mehanizem nadzora, ki se poenostavlja enači z nadzorom Evropske centralne banke, ne pomeni manjše obremenitve za Banko Slovenije. Obseg dela se z uvajanjem in zaostrovanjem enotnih standardov nadzora povečuje, ob naših nadzornikih sodelujejo še nadzorniki iz ECB. Najnovejša prizadevanja Enotnega mehanizma nadzora posegajo na organizirano in usmerjeno odpravljanje nedonosnih naložb bank v članicah evrskega območja. Pohvalimo se lahko, da je slovenski pristop postal eden od zgledov dobre prakse. Lani smo opravili tudi ključna dejanja, povezana z oblikovanjem drugega stebra bančne unije, to je reševanja bank, ki z novimi instrumenti reševanja zmanjšujejo vlogo države in večajo vlogo upnikov. Prenovili smo tudi ureditev jamstva vlog, kot pripravo za vstop v morebitni tretji steber bančne unije. Z vzpostavitvijo Centralnega kreditnega registra pomembno prispevamo k obvladovanju kreditnih tveganj.

V letu 2016 ni bilo dogodkov, ki bi ogrozili stabilnost bančnega sistema. To pričakujemo tudi v letu 2017.

Prizadevanja Banke Slovenije so prizadevanja vseh zaposlenih Banke Slovenije. K njihovi uspešnosti pomembno prispeva utrjevanje razumevanja javnosti o vlogi in pomenu centralne banke.

Guverner Banke Slovenije
Boštjan Jazbec

1 UVOD

Banka Slovenije je centralna banka Republike Slovenije, ki v okviru Evrosistema¹ soodgovorno oblikuje in uresničuje odločitve organov odločanja Evrosistema, se pri tem zavzema za skupne strateške cilje in v tem okviru opredeljuje svoje temeljne cilje, ki jih uresničuje z izvajanjem nalog, določenih v letnem finančnem načrtu.

Banka Slovenije² je v izključni državni lasti s finančno in upravljavsko avtonomijo; z lastnim premoženjem razpolaga samostojno kot pravna oseba javnega prava.

1.1 Naloge Banke Slovenije

Banka Slovenije kot centralna banka Republike Slovenije in članica Evrosistema in Evropskega sistema centralnih bank (ESCB) uresničuje vrsto nalog.

Kot članica Evrosistema deluje za skupne strateške cilje Evrosistema in v tem okviru oblikuje svoje temeljne cilje. Opravlja več nalog, ki podpirajo delovanje gospodarstva in države.

Ključna področja delovanja Banke Slovenije so predstavljena v naslednjih točkah.

1.1.1 Izvajanje denarne politike Evrosistema (poglavje 3.2)

Banka Slovenije uresničuje temeljni cilj Evrosistema, ki je ohranjati stabilnost cen. Cilj glavnega organa odločanja, to je Sveta Evropske centralne banke (ECB) je, da inflacijo v srednjeročnem obdobju ohranja pod 2%, vendar blizu te meje.

Banka Slovenije opravlja več nalog, ki podpirajo delovanje gospodarstva in države.

¹ ECB, ESCB in Evrosistem: <https://www.ecb.europa.eu/ecb/orga/escb/html/index.sl.html>

² Ustanovljena je bila Zakonom o Banki Slovenije, ki je začel veljati 25. junija 1991.

Guverner Banke Slovenije kot član Sveta ECB dejavno sodeluje pri oblikovanju denarne politike evrskega območja. Banka Slovenije opravlja naloge na področju denarne politike v skladu z odločitvami organov odločanja Evrosistema.

Banka Slovenije daje bankam posojila in kupuje vrednostne papirje v okviru operacij denarne politike Evrosistema, vodi račune bank, prek katerih poteka plačilni promet, in skrbi, da banke izpolnjujejo predpisane obvezne rezerve. Banka Slovenije je odgovorna za splošno likvidnost bančnega sistema.

1.1.2 Delovanje plačilnih sistemov (poglavje 3.3)

Banka Slovenije usmerja, vodi, podpira, nadzira delovanje ter izvaja pregled nad varnostjo in učinkovitostjo plačilnih in poravnalnih sistemov v Republiki Sloveniji.

1.1.3 Bankovci in kovanci (poglavje 3.4)

Banka Slovenije v skladu s 16. členom Statuta ESCB in ECB izdaja bankovce, ki so zakonito plačilno sredstvo v Republiki Sloveniji. Odloča o dajanju bankovcev in kovancev v obtok in njihovem jemanju iz obtoka ter organizira oskrbovanje območja Republike Slovenije z gotovino.

Banka Slovenije organizira oskrbovanje območja Republike Slovenije z gotovino.

1.1.4 Nadzor bank in sodelovanje pri ohranjanju finančne stabilnosti (poglavji 3.6 in 3.7)

Z vzpostavitev Enotnega mehanizma nadzora (EMN) v letu 2014 je ECB prevzela nadzor nad pomembnimi evropskimi bankami, tudi tremi slovenskimi. Operativno se nadzor izvaja prek skupnih nadzorniških skupin (JST), katerih člani so nacionalni nadzorniki, tudi Banka Slovenije. Banka Slovenije ohranja neposredni nadzor nad skupino t. i. "manj pomembnih bank".

Banka Slovenije sooblikuje, uveljavlja in nadzoruje sistem pravil za varno in skrbno poslovanje bank in hranilnic ter z rednim spremljanjem in analizo bank skrbi za finančno stabilnost. Skupaj z Agencijo za trg vrednostnih papirjev (ATVP) in Agencijo za zavarovalni nadzor (AZN) skrbi za makrobonitetni nadzor ter naslavlja identificirana tveganja z makrobonitetnimi instrumenti.

S ciljem ohraniti finančno stabilnost deluje Banka Slovenije tudi kot posojilodajalec v skrajni sili; tj. v zameno za primerno zavarovanje posoja sicer solventni banki ali hranilnici v likvidnostnih težavah.

1.1.5 Centralni kreditni register

Banka Slovenije upravlja osrednjo nacionalno zbirko podatkov o zadolženosti fizičnih oseb in poslovnih subjektov - Centralni kreditni register. Banki Slovenije pomaga pri izvajanju nalog na področju vodenja denarne politike, zagotavljanja finančne stabilnosti, makrobonitetnega nadzora in upravljanja tveganj.

Del Centralnega kreditnega registra sta sistema izmenjave informacij o zadolženosti fizičnih oseb (SISBON) in poslovnih subjektov (SISBIZ), ki omogočata kreditodajalcem izboljšanje procesov ocenjevanja in obvladovanja kreditnih tveganj.

Banka Slovenije upravlja osrednjo nacionalno zbirko podatkov o zadolženosti fizičnih oseb in poslovnih subjektov.

1.1.6 Skrb za varnost depozitov in reševanje bank (poglavji 3.8 in 3.9)

Banka Slovenije upravlja sistem jamstva za vloge v Republiki Sloveniji. Temeljni cilji sistema so zaščititi vlagatelje, ohraniti zaupanje v bančni sistem in vzdrževati finančno stabilnost v državi. Vloge pri posamezni banki so zajamčene do višine 100.000 EUR (izvzete so določene skupine vlagateljev). Banka Slovenije upravlja poseben sklad za jamstvo vlog.

Banka Slovenije ima tudi vlogo nacionalnega organa za reševanje bank. Upravlja poseben sklad za reševanje bank, katerega sredstva sklada so predvidena za financiranje reševanja bank v okviru izrednih ukrepov, ki jih bankam lahko izreče Banka Slovenije.

1.1.7 Statistika (poglavje 3.11)

Banka Slovenije evidentira, zbira, obdeluje ter izkazuje podatke in informacije, vključno s statističnimi podatki in informacijami, ki se nanašajo na uresničevanje njenih nalog ter so pomembne za delovanje denarnega in finančnega sistema (podatki denarne in finančne statistike, statistike ekonomskih odnosov s tujino in statistike finančnih računov).

1.1.8 Druge naloge:

Banka Slovenije opravlja tudi druge naloge (izbor):

- ima in upravlja uradne devizne rezerve, vključno z delom deviznih rezerv ECB, in drugo premoženje;
- vodi račune ter opravlja plačilni promet za Republiko Slovenijo, državne organe in osebe javnega prava;
- zagotavlja informacijski sistem za nemoteno opravljanje nalog.

**Banka Slovenije
upravlja uradne
devizne rezerve in
drugo premoženje.**

V odnosih z nacionalnimi in evropskimi oblastmi dosledno upošteva določila Pogodbe o ustanovitvi EU in Pogodbe o delovanju EU ter načelo neodvisnosti, po katerem se ravna pri uresničevanju nalog, opredeljenih v Statutu ESCB in ECB³, ter Zakon o Banki Slovenije.

1.2 Ključni predpisi⁴ za delovanje Banke Slovenije

Zakoni:

- Ustavni zakon za izvedbo temeljne ustavne listine o samostojnosti in neodvisnosti Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 1/91-I, 45/94-I in 11/14 – popr.)
- Zakon o Banki Slovenije (Uradni list RS, št. 72/06 – uradno prečiščeno besedilo in 59/11)
- Zakon o uvedbi eura (Uradni list RS, št. 114/06)
- Zakon o bančništvu (Uradni list RS, št. 25/15, 44/16 – ZRPPB in 77/16 – ZCKR)
- Zakon o makrobonitetnem nadzoru finančnega sistema (Uradni list RS, št. 100/13)
- Zakon o reševanju in prisilnem prenehanju bank (Uradni list RS, št. 44/16 in 71/16 – odl. US)
- Zakon o organu in skladu za reševanje bank (Uradni list RS, št. 97/14, 91/15 in 44/16 – ZRPPB)

**Krovni zakon za
delovanje je Zakon o
Banki Slovenije.**

³ https://www.ecb.europa.eu/ecb/legal/pdf/c_32620121026sl_protocol_4.pdf

⁴ Celoten seznam je na spletni strani Banke Slovenije v rubriki Zakoni in predpisi na povezavi <http://www.bsi.si/zakoni-in-predpisi.asp?Mapald=132>. Predpisi s področja nadzora pa so tudi na povezavi <http://www.bsi.si/nadzor-bank.asp?Mapald=2066>.

- Zakon o ukrepih Republike Slovenije za krepitev stabilnosti bank (Uradni list RS, št. [105/12](#), [63/13](#) – ZS-K, [23/14](#) – ZDIJZ-C in [104/15](#))
- Zakon o sistemu jamstva za vloge (Uradni list RS, št. [27/16](#))
- Zakon o centralnem kreditnem registru (Uradni list RS, št. [77/16](#))
- Zakon o trgu finančnih instrumentov (Uradni list RS, št. [108/10](#) – uradno prečiščeno besedilo, [78/11](#), [55/12](#), [105/12](#) – ZBan-1J, [63/13](#) – ZS-K, [30/16](#) in [44/16](#) – ZRPPB)
- Zakon o investicijskih skladih in družbah za upravljanje (Uradni list RS, št. [31/15](#), [81/15](#) in [77/16](#))
- Zakon o potrošniških kreditih (Uradni list RS, št. [77/16](#))
- Zakon o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma (Uradni list RS, št. [68/16](#))
- Zakon o finančnih konglomeratih (Uradni list RS, št. [43/06](#), [87/11](#) in [56/13](#))
- Zakon o hipotekarni in komunalni obveznici (Uradni list RS, št. [10/12](#) in [47/12](#))
- Zakon o plačilnih storitvah in sistemih (Uradni list RS, št. [58/09](#), [34/10](#), [9/11](#), [32/12](#), [81/15](#) in [47/16](#))
- Zakon o deviznem poslovanju (Uradni list RS, št. [16/08](#), [85/09](#) in [109/12](#))
- Zakon o priložnostnih kovancih (Uradni list RS, št. [53/07](#))
- Zakon o državni statistiki (Uradni list RS, št. [45/95](#) in [9/01](#))

Ključne uredbe EU (neposredno izvršljive):

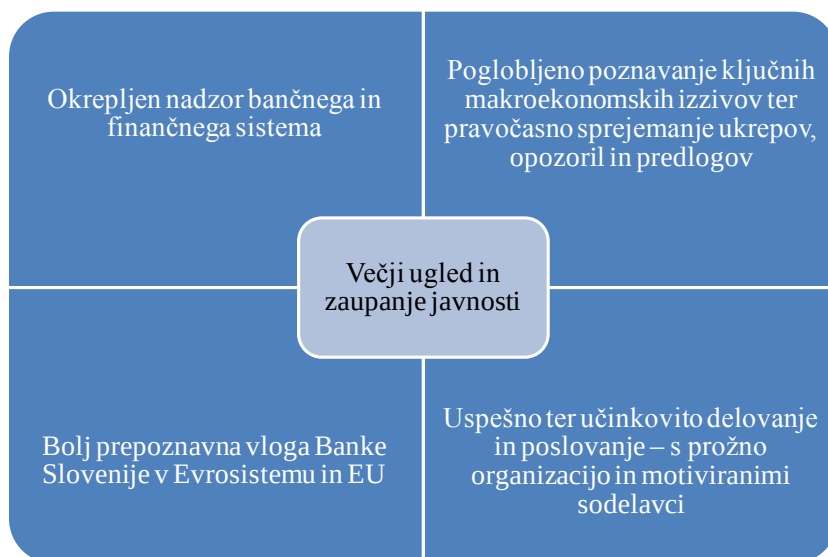
- [Uredba \(EU\) št. 575/2013](#) Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 o bonitetnih zahtevah za kreditne institucije in investicijska podjetja
- [Uredba Sveta \(EU\) št. 1024/2013](#) z dne 15. oktobra 2013 o prenosu posebnih nalog, ki se nanašajo na politike bonitetnega nadzora kreditnih institucij, na Evropsko centralno banko
- [Uredba \(EU\) št. 806/2014](#) Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. julija 2014 o določitvi enotnih pravil in enotnega postopka za reševanje kreditnih institucij in določenih investicijskih podjetij v okviru enotnega mehanizma za reševanje in enotnega sklada za reševanje ter o spremembi Uredbe (EU) št. 1093/2010 (UL L št. 225 z dne 30. 7. 2014)
- [Uredba \(EU\) št. 648/2012](#) Evropskega parlamenta in Sveta z dne 4. julija 2012 o izvedenih finančnih instrumentih OTC, centralnih nasprotnih strankah in repozitorijih sklenjenih poslov (UL L št. 201 z dne 27.7.2012)
- [Uredba \(EU\) 2015/2365](#) Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. novembra 2015 o preglednosti poslov financiranja z vrednostnimi papirji in ponovne uporabe ter spremembi Uredbe (EU) št. 648/2012 (UL L št. 337 z dne 23. decembra 2015, str. 1)

1.3 Strategija Banke Slovenije

Temeljni strateški dokument o ciljih, vrednotah in razvoju Banke Slovenije je Strategija 2015–2020⁵, ki jo je Svet Banke Slovenije sprejel oktobra 2014.

Temeljni strateški dokument Banke Slovenije je Strategija 2015–2020.

Slika 1: Pet strateških ciljev Banke Slovenije

Banka Slovenije je proaktivno usmerjena centralna banka, ki jo sestavljajo strokovnjaki z visokimi etičnimi merili, ki sodelujejo pri oblikovanju in izvajanju nalog na področjih denarne politike, nadzora bank in finančne stabilnosti, jamstva za vloge in reševanja bank, oskrbe z gotovino, nemotenega delovanja plačilnih sistemov in denarno-finančne statistike.

Banka Slovenije je pri izvajanju svojih nalog neodvisna, vendar je kot ustanova, ki opravlja javno funkcijo, hkrati odgovorna državljanom in njihovim izvoljenim predstavnikom. Ugled in zaupanje javnosti v Banko Slovenije temeljita na strokovnosti, strokovni in politični neodvisnosti, transparentnosti ter tudi odločnosti delovanja Banke Slovenije.

Motivirani, mobilni in strokovno usposobljeni zaposleni so temelj nadaljnjega razvoja Banke Slovenije in doseganja zastavljenih strateških ciljev.

1.4 Uresničevanje prednostnih nalog v letu 2016

1.4.1 Najpomembnejše nadzorniške aktivnosti v letu 2016

Skupne nadzorniške skupine (angl. Joint Supervisory Teams, JST), preko katerih ECB in Banka Slovenije operativno izvajata nadzor sistemsko pomembnih bank (angl. Significant Institution, SI), so v letu 2016 izvedle ključne načrtovane nadzorniške aktivnosti.

⁵ Dokument Strategija 2015–2020 je objavljen na spletni strani Banke Slovenije v rubriki Banka Slovenije – Predstavitev – Strategija www.bsi.si/banka-slovenije.asp?MapaId=1294

Med najpomembnejšimi izvedenimi nalogami je bila **celovita ocena** (angl. comprehensive assessment) **Abanke**, izvedena zaradi prehoda Abanke v skupino pomembnih bank v okviru Evropskega mehanizma nadzora (EMN) s 1. januarjem 2016. Celovita ocena je bila sestavljena iz pregleda kakovosti sredstev (angl. asset quality review, AQR) in stresnega testa. Rezultati so pokazali ustrezen kapitalski položaj Abanke.

Izvedena celovita ocena Abanke je potrdila ustrezen kapitalski položaj banke.

Potekala je tudi redna spremljava izpolnjevanja zavez Evropske komisije iz postopkov državne pomoči v bankah v državni lasti, izveden je bil tudi **prvi pregled sanacijskih načrtov, ki so jih predložile banke.**

Pri **nadzoru manj pomembnih institucij** (angl. Less Significant Institution, LSI) je Banka Slovenije - v skladu s skupnimi nadzorniškimi standardi, navodili in priporočili, ki jih z namenom harmonizacije nadzora nad LSI izdaja ECB - za leto 2016 prvič pripravila **programe nadzora** (angl. Supervisory Examination Programme, sEP) posameznih institucij in jih večinoma izvedla. Prvič so bili pregledani tudi **načrti okrevanja vseh LSI v skladu s skupnim nadzorniškim standardom.**

V letu 2016 je Banka Slovenije tudi na področju LSI **začela uporabljati nadzorniško orodje IMAS** (Information Management for SSM⁶). Tega EMN uporablja za pomembne banke in je za LSI nekoliko prilagojen, njegov pomen pa je zlasti v pomoči pri rednih nadzorniških aktivnostih in zagotavlja usklajen nadzorniški pristop v vseh državah evrskega območja.

Banka Slovenije je tudi v letu 2016 izvedla t.i. **"bottom up" stresne teste bančnega sistema**⁷, ki so postali del rednih nadzorniških aktivnosti. Vključene so bile vse manj pomembne slovenske banke, SID banka in hčere bank v večinski tuji lasti (NLB, NKBM in Abanka so bile vključene v teste ECB). Pri izvedbi so se upoštevale splošne predpostavke in metodologija, ki jih je za izvedbo vseevropskih stresnih testov v letu 2016 pripravil Evropski bančni organ (EBA). Stresni testi so bili namenjeni detekciji ključnih tveganj ter so se uporabljali kot eden od vhodnih parametrov v procesu nadzorniškega pregledovanja in ovrednotenja tveganj v bankah (SREP⁸). Zaradi **vzpostavitve učinkovitega in transparentnega procesa izvedbe stresnih testov** je Banka Slovenije v 2016 med drugim poenostavila obrazce za posredovanje rezultatov stresnih testov, organizirala delavnice za banke s predstavitvijo metodologije in vzpostavila "help desk" sistem komuniciranja z bankami, pripravila razširjene kontrole vhodnih podatkov in modelskih napovedi ter izvedla bilateralne predstavitve rezultatov stresnih testov.

Stresni testi v letu 2016 so bili namenjeni detekciji ključnih tveganj.

Banka Slovenije je v letu 2016 nadaljevala **prizadevanja na področju zmanjševanja nedonosnih terjatev bank (NPL)**. Delovanje je bilo organizirano prek posebnega projekta prestrukturiranje NPL, v okviru katerega so bili opravljeni individualni nadzorniški razgovori z osmimi najbolj izpostavljenimi bankami. Banka Slovenije je od bank zahtevala predložitev načrtov zniževanja NPL za naslednje triletno obdobje (2017–2019). Izvedeno je bilo uspešno sodelovanje v okviru Task Force za NPL pri ECB, v sodelovanju s Svetovno banko pa je bil pripravljen podroben priročnik za upravljanje NPL mikro, malih in srednje velikih podjetij (MSME). Sestavni del priročnika, ki je bil objavljen marca 2017⁹, so tudi praktični primeri rešitev ("case studies") in primeri pravnih dokumentov (pogodb).

Banka Slovenije je od bank zahtevala predložitev načrtov zniževanja nedonosnih terjatev za obdobje 2017–2019.

⁶ **Single Supervisory Mechanism**, po slovensko Enotni mehanizem nadzora (EMN).

⁷ V skladu s 100. členom Direktive 2013/36/EU EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA z dne 26. junija 2013 o dostopu do dejavnosti kreditnih institucij in bonitetnem nadzoru kreditnih institucij in investicijskih podjetij, spremembi Direktive 2002/87/ES in razveljavitvi direktiv 2006/48/ES in 2006/49/ES (CRD IV); na povezavi: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2013:176:0338:0436:SL:PDF>

⁸ **SREP** (angl. Supervisory Review and Evaluation Process) je proces nadzorniškega pregledovanja in ovrednotenja, ki v bankah poteka letno ("letna bonitetna ocena" banke). Na podlagi SREP procesa se v banki ocenijo tveganja in se ji, če potrebno, izdajo ustrezni ukrepi.

⁹ Priročnik je na povezavi <http://www.bsi.si/publikacije-in-raziskave.asp?Mapald=2186>

Na ravni Evropske komisije je sredi 2016 začela delovati posebna delovna skupina (v okviru Odbora za finančne storitve) **za reševanje problema velikega deleža slabih naložb bank v EU**, v kateri Slovenijo zastopata predstavnika Banke Slovenije. Skupina je že pripravila vmesno poročilo o obremenjenosti bančnih sistemov držav EU s slabimi naložbami, o njihovem vplivu na finančno stabilnost in gospodarsko aktivnost ter primere dobrih praks za njihovo razreševanje. Poročilo Slovenijo uvršča med države, ki uspešno zmanjšujejo delež slabih naložb. V nadaljevanju bo delovna skupina pripravila predloge možnih ukrepov in politik za zmanjšanje deleža slabih naložb.

Tudi kot posledica vseh navedenih prizadevanj se je obseg NPL v bankah v preteklem letu bistveno zmanjšal. Delež terjatev z zamudami nad 90 dni med vsemi razvrščenimi terjatvami bank se je v letu 2016 zmanjšal iz 9,9% na 5,8%. Upoštevajoč širšo definicijo Evropskega bančnega organa (Eba)¹⁰ pa se je delež nedonosnih izpostavljenosti med vsemi izpostavljenostmi v bančnem sistemu lani zmanjšal z 11,4% na 8,2%.

Banka Slovenije je v letu 2016 dosegla **večino zastavljenih ciljev na področju preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma (PPDFT)**. V letu 2016 je bila med drugim izdelana ocena tveganosti z vidika PPDFT na ravni posamezne institucije/bančnega sektorja in na tej podlagi izvajanje nadzorniških aktivnosti, uspešno so bile tudi realizirane aktivnosti, ki so potekale v okviru t.i. ocenjevanja Moneyval (izvaja ga pristojni odbor v okviru Sveta Evrope z namenom ugotavljanja, ali Slovenija dosledno izvaja mednarodna (FATF) priporočila na področju PPDFT). V okviru sodelovanja z bančno industrijo so bile v letu 2016 v ospredju predvsem naslednje teme: vpliv zahtev novega Zakona o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma (ZPPDFT-1)¹¹ na izvajanje obstoječih postopkov, izvajanje omejevalnih ukrepov in vzpostavitev poslovanja z Iranom po umiku finančnih sankcij ter obveznost odpiranja osnovnega računa v povezavi s prosilci za azil.

V okviru sprejemanja **novega ZPPDFT-1**, ki je začel veljati novembra 2016, je Banka Slovenije zaradi krepitve sodelovanja s pristojnimi organi doma in v tujini predlagala oblikovanje koordinacijske skupine za sodelovanje na ravni finančnih nadzornikov (Banka Slovenije, ATPV, AZN), vendar predlog ni bil sprejet. Je pa Banka Slovenije konec leta 2016 **pripravila Sporazum o medsebojnem sodelovanju z Uradom za preprečevanje pranja denarja**, ki bo podpisan v letu 2017.

V okviru **priprav na uvedbo novega Mednarodnega standarda računovodskega poročanja 9 (MSRP 9)**, ki bo s 1. 1. 2018 na področju računovodenja finančnih instrumentov nadomestil obstoječi Mednarodni računovodski standard 39, je Banka Slovenije v letu 2016 predvsem spremljala **dejavnosti bank** pri pripravah na nov standard ter od njih pridobila prve ocene učinka uvedbe MSRP 9 na računovodske izkaze in kapital. Rezultati so pokazali, da natančnejše ocene v tej fazi priprav še ni mogoče dati, saj so banke še v fazi proučevanja in oblikovanja potrebnih procesov, zato bodo v letu 2017 dale novo oceno vpliva.

1.4.2 Posebna inšpekcijska skupina (PIS)

Skupina PIS je v dve in polletnem obdobju delovanja analizirala 76 primerov (večinoma iz predkazenskih postopkov policije in tožilstva), štiri anonimne prijave, sodelovala pri pripravi predloga sprememb Zakona o kazenskem postopku in Kazenskega zakonika, pripravila delovno gradivo z naslovom *Dokazovanje krivde članom uprave in nadzornih svetov gospodarskih družb, posebno bank v kazenskih in odškodninskih zadevah*, ki je bilo posredovano na

Nedonosne izpostavljenosti bank so se leta 2016 zmanjšale z 11,4% na 8,2%.

Banka Slovenije spremlja priprave bank na prehod na nov standard računovodskega poročanja MSRP 9.

¹⁰ Nedonosne izpostavljenosti bank, skladno z definicijo EBA, so pojasnjene na povezavi <http://www.bsi.si/nadzor-bank.asp?MapaId=1881>

¹¹ <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO7132>

vlado RS, pristojna ministrstva in tudi Preiskovalni komisiji o ugotavljanju zlorab v slovenskem bančnem sistemu ter ugotavljanju vzrokov in odgovornosti za že drugo sanacijo bančnega sistema v samostojni Sloveniji, identificirala je primere modelskega obnašanja kršitev bančne zakonodaje, kar je pomembno za nadaljnje delo nadzora, v letu 2016 pa je sodelovala tudi v postopkih licenciranja članov uprav in nadzornih svetov bank in hranilnic.

Po zaključku projektnega dela PIS se **dejavnosti nadaljujejo v okviru sektorja Nadzor**, saj dolgoročni cilji PIS (preventivno ravnanje v smislu zgodnjega zaznavanja slabih bančnih praks in nedovoljenih ravnanj ter ustreznega ukrepanja) vsebinsko sovpadajo in spadajo med redne naloge nadzora bank.

1.4.3 Reševanje in jamstvo za vloge

Banka Slovenije je v letu 2016 naredila glavnino priprav in prva osnutka **načrtov reševanja** za sistemsko pomembni banki (NLB in NKBM), ki ju je dokončno potrdil pristojni Enotni odbor za reševanje (angl. Single resolution board, SRB)¹². Hkrati je **vzpostavila prve načrte reševanja** za dve banki, ki spadata v skupino t.i. manj pomembnih bank (Gorenjsko banko in Delavsko hranilnico). Sodelovala je tudi pri pripravi načrtov reševanja za vse mednarodne bančne skupine, ki delujejo v Sloveniji; za te so že vzpostavljeni prvi načrti reševanja.

Z začetkom stečajnega postopka nad borznoposredniško družbo Moja delnica BPH d. d. (11.7.2016), je Banka Slovenije¹³ prevzela in izvedla prednostno nalogo **koordinacije izplačila zajamčenih terjatev** komitentom te družbe.

Banka Slovenije je v letu 2016 na podlagi novega Zakona o sistemu jamstva za vloge¹⁴, ki je začel veljati 12. aprila 2016, vzpostavila **poseben sklad za jamstvo vlog**. Sklad se financira s prispevki bank in hranilnic s sedežem v Republiki Sloveniji, ki so prvo vplačilo v skupni višini 16 mio EUR izvedle konec 2016. Ciljna raven sklada mora biti dosežena najpozneje 3. julija 2024 in znaša 0,8% vsote vseh zajamčenih vlog v Republiki Sloveniji oziroma 130 mio EUR glede na stanje zajamčenih vlog konec leta 2016 (16,2 mrd EUR).

V skladu s smernicami Evropskega bančnega organa (EBA) je Banka Slovenije začela izvajati **testiranje delovanja sheme za jamstvo vlog**, najprej v prvi fazi testiranje podrobne identifikacije zajamčenih vlog.

1.4.4 Centralni kreditni register

Banka Slovenije je v letu 2016 v celoti realizirala cilje, povezane z vzpostavitvijo osrednje nacionalne zbirke podatkov o zadolženosti fizičnih oseb in poslovnih subjektov - Centralnega kreditnega registra (CKR), katerega del sta elektronska sistema izmenjave informacij o zadolženosti fizičnih oseb SISBON in o zadolženosti poslovnih subjektov SISBIZ.

Delovanje obeh elektronskih sistemov (ob SISBON je 3. januarja 2017 začel delovati še SISBIZ) omogoča kreditodajalcem **izboljšanje procesov ocenjevanja in obvladovanja kreditnih tveganj** ter prispeva k odgovornemu kreditiranju in preprečevanju prezadolževanja fizičnih oseb in tudi poslovnih subjektov. Banki Slovenije omogoča Centralni kreditni register učinkovitejše izvajanje nalog na področjih upravljanja tveganj, makrobonitetnega nadzora, vodenja denarne politike in zagotavljanja finančne stabilnosti.

Banka Slovenije je v letu 2016 koordinirala izplačilo zajamčenih terjatev komitentom družbe Moja delnica BPH - v stečaju.

Vzpostavljen je Centralni kreditni register s ciljem izboljšanja obvladovanja kreditnih tveganj.

¹² O Enotnem odboru za reševanje: https://europa.eu/european-union/about-eu/agencies/srb_sl

¹³ v skladu s 466. členom Zakona o trgu finančnih instrumentov.

¹⁴ <https://www.uradni-list.si/glasilo-uradni-list-rs/vsebina/2016-01-1074?sop=2016-01-1074>

1.4.5 Bankovci in kovanci

Banka Slovenije je v letu 2016 vzpostavila **nov model oskrbe trga z gotovino**. Ta med drugim omogoča, da se bankovci v centralni banki obdelujejo le enkrat, poškodovani bankovci so sproti uničeni na visoko zmogljivi napravi za obdelavo bankovcev, hkrati se je zmanjšalo število depotnih bank, prek katerih se oskrbuje trg z gotovino. Banka Slovenije je tako avtomatizirala obdelavo bankovcev, povečala število obdelanih bankovcev in dosegla ekonomijo obsega ter posledično **znižala stroške poslovanja z gotovino**. Banka Slovenije želi v prihodnjih letih storitev obdelave bankovcev ponuditi tudi vsem večjim zainteresiranim tržnim udeležencem.

Z novim modelom oskrbe trga z gotovino je Banka Slovenije znižala stroške poslovanja z gotovino.

1.4.6 Prestrukturiranje in razdolževanje podjetij

Banka Slovenije je v letu 2016 **na podlagi poročil bank spremljala in pripravljala redne analize uspešnosti izvajanja sporazumov o prestrukturiranju** (angl. Master Restructuring Agreement, MRA). Skupna višina izpostavljenosti spremljanih dolžnikov v bančnem sistemu je konec leta 2015 znašala 1,5 mrd EUR, ob polletju 2016 je padla na **1,3 mrd EUR**. Iz poročil bank izhaja, da obstaja več ovir pri izpolnjevanju zahtev MRA, med drugim počasno lastniško prestrukturiranje, nedoseganje načrtovanih poslovnih rezultatov, neučinkovitost procesa dezinvestiranja poslovno nepotrebne premoženja, težave pri vzpostavljanju zavarovanja poslovnih deležev v podjetjih v tujini.

Iz poročil bank izhaja, da pri izpolnjevanju zahtev sporazumov o prestrukturiranju (MRA) obstaja več ovir.

Banka Slovenije je bila v letu 2016 aktivna v več delovnih skupinah, ki delujejo na področju prestrukturiranja in razdolževanja podjetij. Med pomembnejše dejavnosti v okviru **Medresorske delovne skupini za prestrukturiranje in razdolževanje podjetij pri Ministrstvu za finance**, spadajo predstavitev ravnanj Finančne uprave RS v postopkih prestrukturiranja in insolventnih postopkih, prenos smernic Evropske komisije glede državnih pomoči za reševanje podjetij in prestrukturiranim podjetjem v slovenski pravni red ter predložitev zaključnega poročila o delu na projektu.

Medinstitucionalna implementacijska skupina, ki pod okriljem Ministrstva za pravosodje spremlja **izvajanje Zakona o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju (ZFPPIPP)** ter oblikuje pobude in analize postopkov pred sodišči, je sodelovala pri pripravi novele ZFPPIPP-G. Ta je uvedla postopek preventivnega prestrukturiranja in razširila uporabo posebnih pravil postopka prisilne poravnave še na mala podjetja (pred tem le srednja in velika podjetja).

1.4.7 Vzpostavitev sistema za upravljanje dokumentov

V letu 2016 je Banka Slovenije naredila prvi korak k prehodu na varno digitalno poslovanje ter vzpostavila elektronski dokumentacijski sistem, s čimer uspešno povezuje nove digitalne tehnologije, poslovne procese in organizacijsko arhitekturo. Prehod na uporabo elektronske dokumentacije in s tem na brezpapirno poslovanje je bil v prvi fazi **uspešno izveden na področjih nabave in likvidacije računov**.

1.5 Osebna izkaznica

Slika 2: Izsek opravljenih nalog banke Slovenije v številkah za leto 2016

BANKA SLOVENIJE				
Gotovina	Finančni in monetarni sistem	Denarna politika	Nadzor bančnega poslovanja	Plačilni sistemi
• prešteti 2.243,3 mio EUR bankovcev • izločenih in uničenih 377,0 mio EUR bankovcev • izdali v obtok neto 937,2 mio EUR gotovine	Plačilne storitve za državo, občine in druge: • število opravljenih transakcij: 50 mio • vrednost opravljenih transakcij plačilnega prometa: 208.387 mio EUR	• 151 izvedenih operacij odprtega trga, za 1.925 mio EUR sklenjenih poslov s slovenskimi nasprotnimi strankami • za 4.576 mio EUR nakupov vrednostnih papirjev izdajatelj s slovenskega javnega sektorja v okviru programa PSPP	• 42 različnih pregledov v 18 institucijah • 10 različnih področij • izvedli 20 postopkov in izdali 14 dovoljenj za opravljanje funkcije člana uprave banke	Sistem Banke Slovenije je omogočil medbančno poravnavo v realnem času za: • 957.514 plačilnih transakcij • v skupni vrednosti 414.292 mio EUR
Mednarodno sodelovanje/članstvo v mednarodnih telesih				
Analiza ekonomskih politik in raziskave				

2 GOSPODARSKO IN INSTITUCIONALNO OKOLJE V LETU 2016

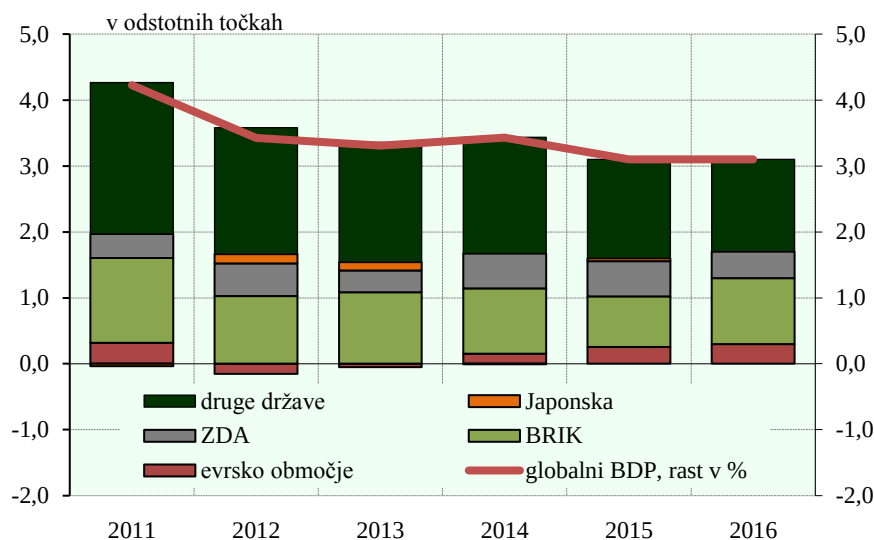
2.1 Mednarodne razmere

V letu 2016 se je nadaljevala zmerna svetovna gospodarska rast. Prispevek razvitih držav k rasti se je sicer v letu 2016 malenkost zmanjšal, predvsem zaradi nižje rasti v ZDA. V državah BRIK je zmernejšo rast Kitajske in Indije nekoliko nadomestila gospodarska aktivnost v Rusiji, kjer je bil padec BDP ob zviševanju cen nafte in krepitvi cen drugih surovin manjši od pričakovanj. Krepitev cen surovin je vplivala tudi na umirjanje recesije v Braziliji. Nadaljevala se je zmerna gospodarska rast evrskega območja. Odločitev britanskih volivcev o izstopu iz EU v letu 2016 ni povzročila večjih negativnih gospodarskih učinkov. Ne glede na zaostrene razmere na bližnjem vzhodu, ki povzročajo migrantske pritiske in s tem tudi vplivajo na politično krizo v EU, pa ostaja zaupanje v gospodarstvu v mnogih razvitih državah na visokih ravneh. Tega niso bistveno spremenili niti rezultati volitev v ZDA, neuspeh ustavne reforme v Italiji in podaljševanje sankcij Rusiji.

V posameznih razvitih gospodarstvih je ostala gospodarska rast neenakomerna, kar se je izražalo v nadaljnji divergenci denarnih politik. Tako je FED decembra 2016 ponovno zvišal ključno obrestno mero, medtem ko je ECB podaljšala program svojih nestandardnih denarnih ukrepov. To ohranja nizek tečaj evra, kar pozitivno prispeva h konkurenčnosti izvoznega sektorja evrskega območja. Postopno zviševanje cen nafte in drugih surovin je vplivalo na zvišanje vhodnih stroškov, s čimer se postopoma povečujejo inflacijski pritiski.

Prispevek razvitih držav k svetovni gospodarski rasti se je v letu 2016 malenkost znižal, predvsem zaradi ZDA.

Slika 3: Prispevki držav k rasti globalnega BDP

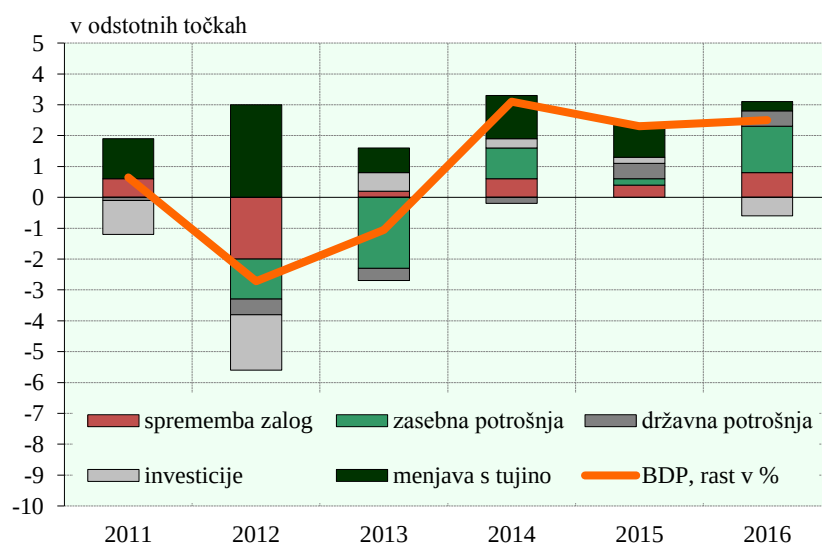
Vir: MDS, preračuni Banka Slovenije.

2.2 Slovensko gospodarstvo

Gospodarska rast se je v letu 2016 okrepila na 2,5%, s posebnim pospeškom v drugi polovici leta. Desezonirana medletna stopnja se je povzpela v zadnjem četrtletju že na 3,6%. Poganjanje rasti je prvič po letu 2008 prevzela domača končna potrošnja, predvsem potrošnja gospodinjstev. K temu je prispevalo precejšnje povišanje plač v državnem sektorju, še bolj pa več kot 2% rast zaposlovanja. Po drugi strani se je po šibki predhodni rasti v letu 2016 celo skrčil obseg investicij v osnovna sredstva. Porasle so investicije v opremo in stroje, a se je hkrati močno zmanjšalo gradbeno investiranje zaradi zaustavitve investicijskega cikla države po izteku prejšnjega programa evropskega financiranja in pred zagonom novega. Samo zelo majhen delež skupne gospodarske rasti, najmanj po letu 2008, je prispeval tokrat neto izvoz. Izvoz blaga in storitev se je povečal celo nekoliko bolj kot v prejšnjih dveh letih, zaradi okrepljene dinamike domače potrošnje pa se je povečal še bolj uvoz.

V celem letu 2016 se je slovenski BDP po prvi oceni zvišal za 2,5%.

Slika 4: Prispevki komponent trošenja k letni rasti BDP

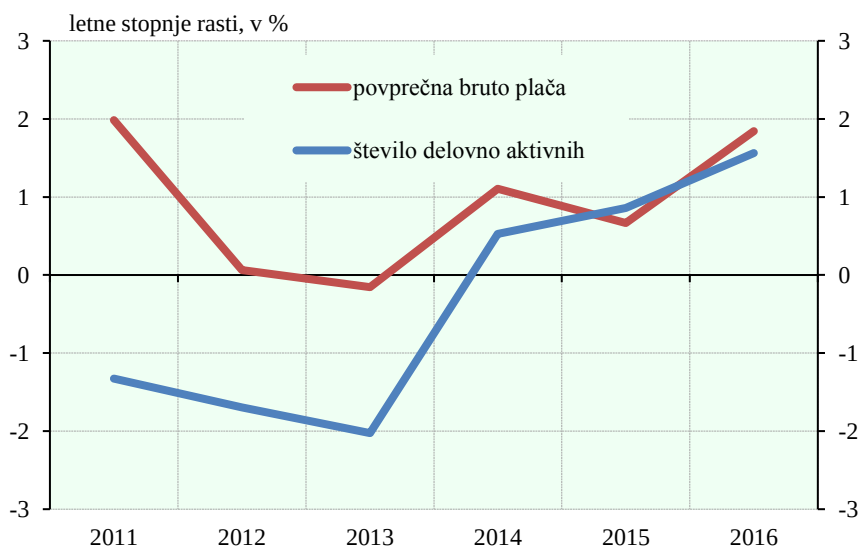
Vir: SURS, preračuni Banka Slovenije.

2.2.1 Zaposlenost in plače

Na trgu dela so bile razmere v letu 2016 ugodnejše kot leto prej. Rast števila delovno aktivnih je znašala 1,6%, kar je največ po začetku krize. K rasti so največ prispevali predelovalne dejavnosti, zdravstvo in socialno varstvo ter druge raznovrstne poslovne dejavnosti. Delež novih zaposlitev za določen čas je ostal lani na primerljivi ravni kot leta 2015, 75%, se je pa k skupni rasti zaposlenosti zmanjšal prispevek samozaposlenih in zaposlovalnih dejavnosti, kar kaže na povečanje neposrednega zaposlovanja podjetij. Lani je bilo registrirano brezposelnih 103.152 oseb, kar je 8,5 % manj kot leto prej. Na zmanjšanje brezposelnosti je najbolj vplivalo manjše število prilivov v brezposelnost, med katerimi je bilo predvsem manj prijavljenih oseb zaradi iztekov delovnega razmerja za določen čas. Stopnja registrirane brezposelnosti se je tako znižala z 12,3% v letu 2015 na 11,2%. Povprečna nominalna bruto plača je bila lani glede na leto prej višja za 1,8%. Zaradi sprostitve nekaterih varčevalnih ukrepov je bila rast plač visoka v javnih storitvah, 3,3%, v zasebnem sektorju pa je bila rast nižja, le 1,3%.

Število delovno aktivnega prebivalstva se je v letu 2016 povečalo za 1,6%.

Slika 5: Zaposlenost in plače

Vir: SURS, preračuni banko Slovenije.

2.2.2 Gibanje cen

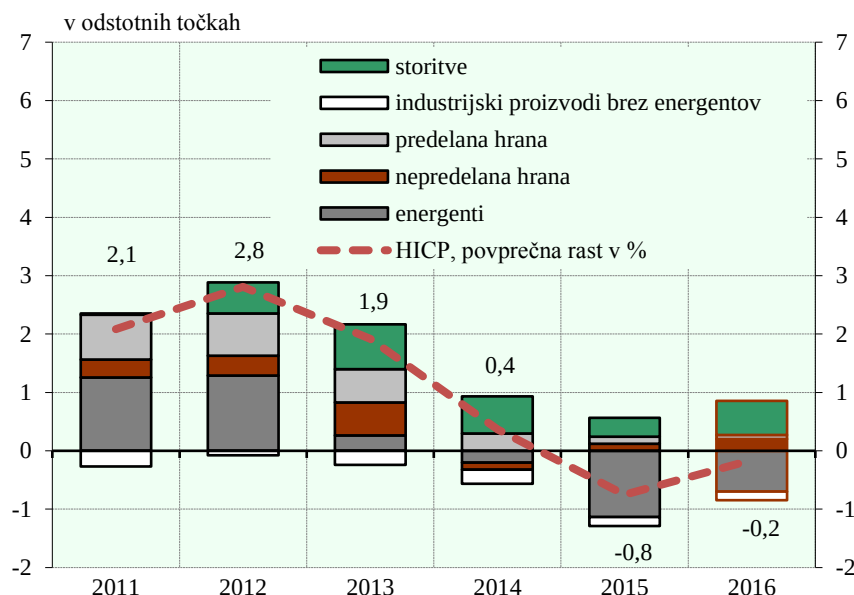
Deflacija je proti koncu leta 2016 popustila. Povprečni letni padec cen je znašal 0,2%, kar je 0,6 odstotne točke manj kot leto prej. Cene v evrskem območju so stagnirale. V prvem delu leta je bila deflacija izrazita predvsem zaradi januarskega naftnega šoka, vendar pa so se kljub rasti plač in zasebne potrošnje na nizkih ravneh ohranjali tudi kazalniki osnovne inflacije, ki ne vsebujejo neposrednega učinka cen energentov. Sredi leta je nato ugodna turistična sezona spodbudila rast cen storitev, kar je precej zvišalo skupno rast cen in tudi osnovno inflacijo. Proti koncu leta se je rast cen storitev stabilizirala, vendar se je ob okrevanju cen nafte na globalnem trgu močno znižal negativni prispevek cen energentov, kar je zvišalo skupno rast cen, ki se je približala kazalnikom osnovne inflacije na ravneh nekoliko pod 1%.

Deflacija je proti koncu leta 2016 popustila.

V povprečju leta 2016 je bila Slovenija med državami evrskega območja država z najmočnejšim padcem cen. Na deflacijo so prevladujoče vplivali tuji dejavniki, predvsem gibanje cen nafte in surovin na svetovnem trgu, kar je znižalo cene energentov močnejše kot v evrskem območju. Razlog je v deležu energentov v domači porabi, ki je večji kot v povprečju evrskega območja. Tudi prispevki cen industrijskih proizvodov k inflaciji so bili bolj negativni kot v povprečju evrskega območja. Po drugi strani so cene storitev pri nas rastle

hitreje, v drugem polletju verjetno tudi pod vplivom naraščajoče domače konjunkturo, ki je bila mnogo močnejša kot v evrskem območju tudi zaradi večje zasebne potrošnje.

Slika 6: Prispevki skupin cen k letni inflaciji

Opomba: Zaradi zaokroževanja se lahko seštevki komponent razlikujejo od agregatnih vrednosti. Inflacija je merjena z indeksom HICP.

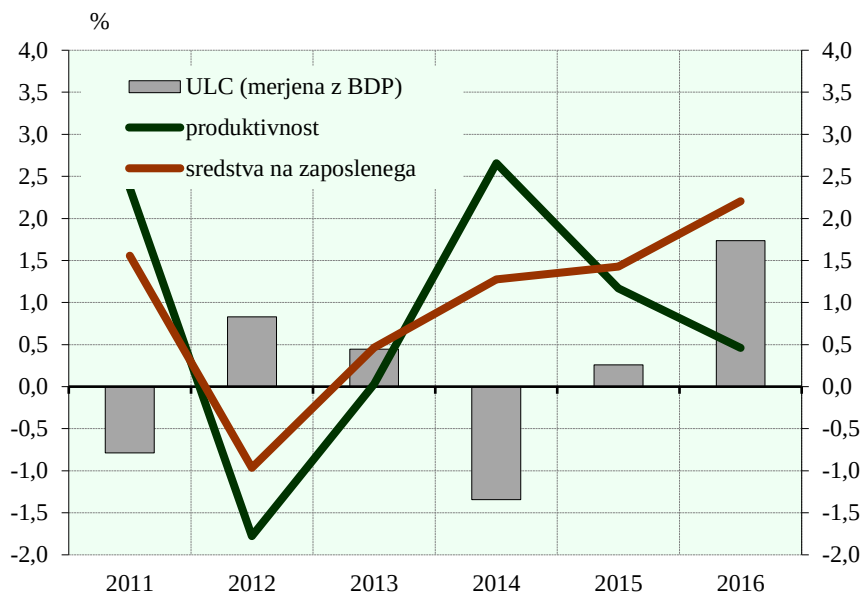
Vir: SURS, preračuni Banka Slovenije.

2.2.3 Konkurenčnost

Zaradi dodatnega znižanja rasti produktivnosti dela se je stroškovna konkurenčnost slovenskega gospodarstva lani poslabšala. Rast produktivnosti dela, merjena z BDP, se je lani precej znižala v primerjavi s predhodnim letom, dosegla je le 0,5%. Ker se je v primerjavi z rastjo produktivnosti rast nominalnih plač zvišala, so se precej zvišali stroški dela na enoto proizvoda. Tudi v povprečju evrskega območja je bila rast plač lani višja od rasti produktivnosti, a manj kot v Sloveniji, zato se je stroškovna konkurenčnost celotnega slovenskega gospodarstva oddaljila od povprečja območja evra. Nasprotno je v industriji, kjer se je slovenska stroškovna konkurenčnost približala evrskemu povprečju.¹⁵ Na cenovno konkurenčnost sta lani vplivala postopno okrevanje cen in zviševanje vrednosti evra. Ker je bilo gibanje cen v Sloveniji pod evrskim povprečjem, se je cenovna konkurenčnost na trgih evrskega območja ponovno nekoliko izboljšala, a manj kot v predhodnem letu. Hkrati je izvoznikom zvišanje vrednosti evra poslabšalo pogoje poslovanja na posameznih trgih s tujimi valutami, vendar je bilo poslabšanje majhno v primerjavi z izrazitim izboljšanjem v letu 2015 kot posledice močne deprecijacije evra. V letu 2016 se je globalni tržni delež Slovenije ponovno povečal, saj je bila rast slovenskega izvoza spet precej višja od rasti globalne trgovine.

¹⁵ Spremembe v stroškovni konkurenčnosti industrije so povezane s prvo oceno letnega BDP za leto 2015, ki jo je SURS objavil 31. 8. 2016, s katero je precej znižal rast dodane vrednosti v industriji. Posledično se je z računskega vidika v letu 2015 poslabšala stroškovna konkurenčnost v primerjavi s povprečjem evrskega območja.

Slika 7: Produktivnost in ULC

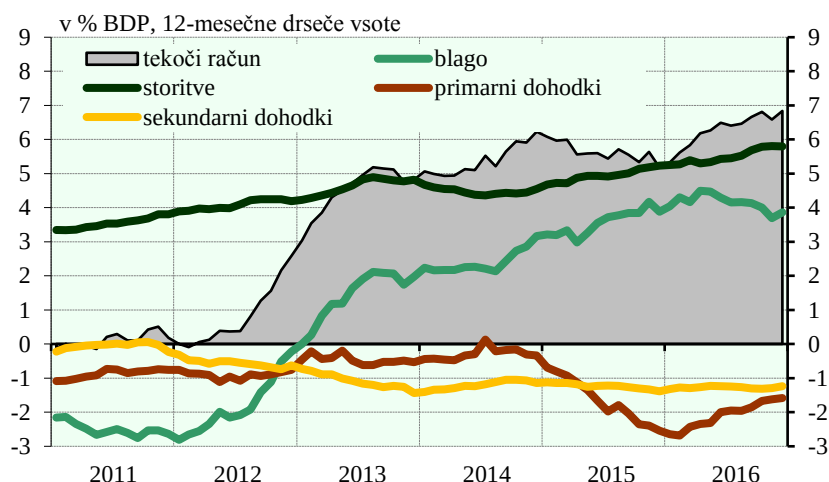
Vir: Eurostat, izračuni Banke Slovenije.

2.2.4 Plačilna bilanca in zunanji dolg

Presežek na tekočem računu plačilne bilance se je v letu 2016 močno povečal. Dosegel je skoraj 7% BDP oziroma 2,7 mrd EUR, kar presega presežek iz leta 2015 za več kot 700 mio EUR. Presežek na tekočem računu je pokazatelj konkurenčnosti slovenskega izvoznega sektorja, ki je vrednost izvoza blaga in storitev v letu 2016 povečal za 4,6%, kljub gospodarskim, političnim in varnostnim tveganjem v mednarodnem okolju. K višini presežka so pripomogli tudi ugodni pogoji menjave, saj so se uvozne cene znižale močneje od izvoznih. Vrednost uvoza blaga in storitev se je v letu 2016 povišala za 4 %, kljub padcu uvoznih cen, ki je bil v največji meri pokazatelj znižanih cen nafte na globalnem trgu. Rast uvoza je tako znak izdatnejše rasti domače potrošnje, ki je v letu 2016 še zaostajala za rastjo tujega povpraševanja. Presežek v menjavi blaga in storitev je tako znašal 9,7% BDP oziroma 3,8 mrd EUR, kar je za 320 mio EUR več kot leta 2015. K rasti presežka na tekočem računu je izdatno prispevalo tudi zmanjšanje primanjkljaja v dohodkih. Ta je znašal 2,8% BDP oziroma 1,1 mrd EUR, kar je 400 mio EUR manj kot leta 2015. Znižanje je predvsem posledica manjšega primanjkljaja v ocenjenih reinvestiranih dobičkih in obrestih na dolžniške vrednostne papirje.

Presežek na tekočem računu plačilne bilance je v letu 2016 dosegel sedem odstotkov BDP.

Slika 8: Komponente tekočega računa

Vir: Banka Slovenije.

Slovenija je v letu 2016 neto financirala tujino za 1,1 mrđ EUR, leto prej pa za 2 mrđ EUR. Naložbe v vrednostne papirje so bile s 4,3 mrđ EUR največja neto odlivna postavka v letu 2016, predvsem prek povečevanja imetij tujih dolžniških vrednostnih papirjev in zmanjšanja obveznosti domačih izdajateljev vrednostnih papirjev do tujine. Drugo največjo odlivno postavko so predstavljala posojila z 0,6 mrđ EUR neto odliva kapitala v tujino. Neto priliv je bil v višini 3,2 mrđ EUR izkazan pri gotovini in vlogah ter v višini 0,7 mrđ EUR na neposrednih naložbah. Poleg tega v letu 2016 beležimo tudi 1,3 mrđ EUR neidentificiranega neto priliva v obliki statistične napake, ki jo v večji meri pripisujemo finančnemu računu plačilne bilance in znotraj tega merjenju gotovine v obtoku.

Neto zunanji dolg Slovenije se je leta 2016 zmanjšal za 2 mrđ EUR in je konec leta znašal 10 mrđ EUR. Pri tem je bruto dolg do tujine znašal 43,3 mrđ EUR, kar je 1,7 mrđ EUR manj kot konec leta 2015, terjatve do tujine pa so dosegle 33,2 mrđ EUR in so 0,3 mrđ EUR višje kot pred enim letom. V strukturi bruto zunanjega dolga je s polovičnim deležem prevladoval državni sektor (leta 2013 je njegov delež znašal 38%), s četrtinskim deležem ostali sektorji in z 12% banke. Neto zadolžitev je v letu 2016 naraščala predvsem pri državi (16,9 mrđ EUR), centralna banka in banke so s 6,8 mrđ EUR neto upnice do tujine, drugi sektorji in kapitalsko povezana podjetja pa imajo skupaj skoraj izravnano neto pozicijo dolga.

Neto zunanji dolg Slovenije se je leta 2016 zmanjšal za 2 mrđ EUR.

2.2.5 Fiskalni položaj države

Primanjkljaj države se je leta 2016 nadalje zmanjšal. Znašal je 1,5% BDP, medtem ko je v osnutku proračunskih načrtov oktobra 2016 vlada primanjkljaj ocenila na 2,2% BDP. K zmanjšanju primanjkljaja so prispevale ugodnejše gospodarske razmere, posebej na trgu dela, uvedba davčnih blagajn na začetku leta, precej manjši kot v predhodnem letu pa je bil tudi prispevek Družbe za upravljanje terjatev bank (DUTB). V skladu s priporočili bi morala Slovenija, ki je od leta 2016 v preventivnem delu Pakta stabilnosti in rasti, znižati strukturni primanjkljaj v letu 2016 za 0,6% BDP. Oceno glede strukturnega napredka bo Evropska komisija objavila maja.

Primanjkljaj in dolg države sta se v letu 2016 zmanjšala.

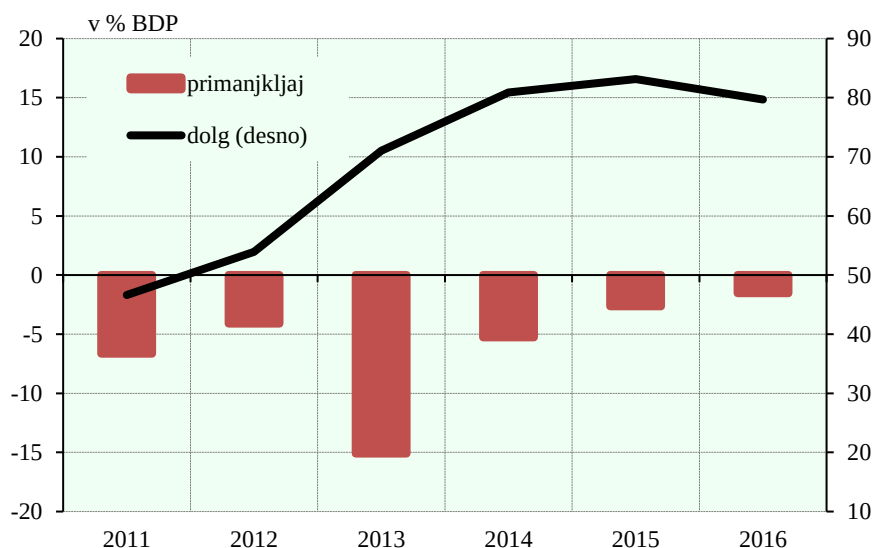
Med prihodki so se v letu 2016 povečali predvsem davki in prispevki za socialno varnost, medtem ko je bilo kapitalskih transferjev manj. Prihodki države so bili leta 2016 medletno nekaj nižji, ključno pa je, da se je nadaljevala dokaj solidna rast davčnih prihodkov, ki je ublažila močan padec prihodkov iz skladov EU. Izdatki so se znižali predvsem na račun nižjih investicij države. Nižji prihodki iz

kapitalskih transferjev in manjše investicije države so povezani s počasnim začetkom črpanja evropskih sredstev ob prehodu na novo finančno perspektivo 2014-2020. Med izdatki je izstopala visoka rast sredstev za zaposlene zaradi postopnega sproščanja nekaterih varčevalnih ukrepov. Ti so bili delno sproščeni tudi pri pokojninah, ki so se po več letih uskladile za dober odstotek, ter pri nekaterih drugih transferjih gospodinjstvom.

Po daljšem obdobju hitre rasti se je dolg v letu 2016 zmanjšal. Znašal je 79,7 % BDP in ostaja pod povprečjem držav EU. K zmanjšanju je ugodno prispeval višji BDP, primarni presežek in zmanjšanje denarnih rezerv države. V letu 2016 je država nadaljevala z izdajami evrskih obveznic in zakladnih menic, slednje so bile izdane z negativnimi obrestnimi merami. Del obveznic, izdanih v ameriških dolarjih, je bil v letu 2016 zamenjan za obveznice v evrih, s čimer je država podaljšala ročnost dolga in znižala strošek prihodnjih plačil obresti. Zahtevani donosi desetletne državne obveznice so v povprečju leta znašali 1,13%, kar je manj kot leto prej. Znižanje je izviralo predvsem iz izboljševanja gospodarske aktivnosti v Sloveniji, zvišanja bonitetnih ocen dolgoročnega državnega dolga Slovenije ter nadaljevanja stimulatивnih ukrepov denarne politike ECB.

Dolg države je konec 2016 znašal 79,7% BDP.

Slika 9: Primanjkljaj in dolg države

Vir: SURS.

2.2.6 Bančni sistem¹⁶

Konec leta 2016 je v Sloveniji delovalo 13 bank, tri hranilnice in tri podružnice bank držav članic. V strukturi bančnega sistema so imele prevladujoč položaj banke s 93-odstotnim tržnim deležem¹⁷, merjenim z bilančno vsoto. V primerjavi z letom prej se je število institucij zmanjšalo za 2 banki in eno podružnico, s čimer se je nadaljeval večletni trend zmanjševanja števila bančnih institucij v Sloveniji.

Krčenje bilančne vsote slovenskega bančnega sistema se je v letu 2016 opazno upočasnilo. Njen obseg se je zmanjšal za 0,9 % oziroma 333 mio EUR, na 37 mrd EUR. K zmanjšanju bilančne vsote so na strani virov prispevala predvsem nadaljnja odplačila obveznosti do tujih bank in zmanjšanje obsega izdanih dolžniških vrednostnih papirjev. Na strani naložb so bile nižje terjatve do bank in naložbe v vrednostne papirje. Bilančna vsota se je zmanjšala sedmo leto zapored, razmerje do BDP se je lani znižalo na 93%.

Bilančna vsota slovenskega bančnega sistema je konec leta 2016 znašala 37 mrd EUR.

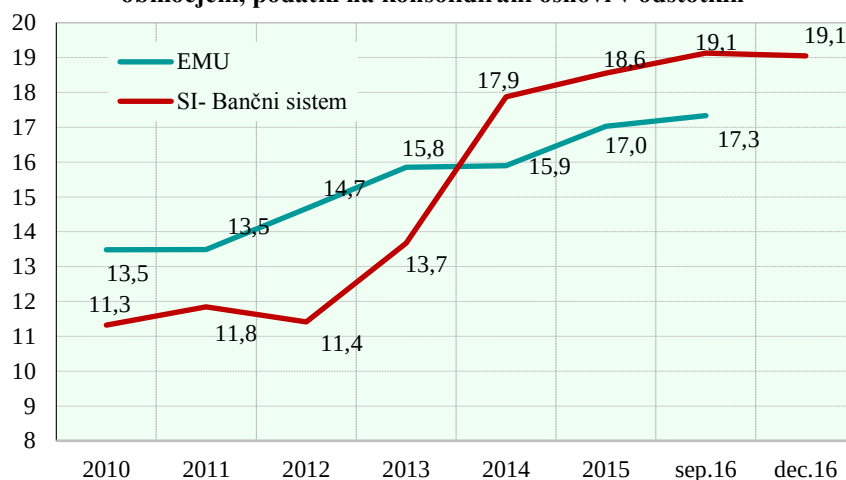
¹⁶ Podatki za leto 2016 so nerevidirani.

¹⁷ Delež bank v celotnem bančnem sistemu, vključno s podružnicami in hranilnicami.

Kapitalski položaj slovenskega bančnega sistema se je v letu 2016 še rahlo izboljšal, vendar pa razlike med posameznimi skupinami bank ostajajo precejšnje. Dobro kapitalsko pozicijo ohranjajo velike domače banke, medtem ko ostajajo kapitalsko najranljivejše majhne domače banke. Kapitalska ustreznost bančnega sistema na konsolidirani osnovi je decembra dosegla 19,1%, s čimer slovenski bančni sistem ostaja nad povprečjem držav evrskega območja. Kapitalska ustreznost se izboljšuje predvsem zaradi nižjih kapitalskih zahtev, ki so posledica boljše optimizacije poslovanja, izboljšanja kakovosti kreditnega portfelja in nadaljnje konsolidacije bančnega sistema. V letu 2016 se je dodatno izboljšala kakovost strukture kapitala zaradi zmanjšanja obsega podrejenih instrumentov pri nekaterih bankah. Obseg najbolj kakovostnega osnovnega temeljnega kapitala so banke povečale predvsem z ustvarjenimi dobički, višjimi rezervami in z manjšimi dokapitalizacijami.

Kapitalsko najranljivejše ostajajo majhne domače banke.

Slika 10: **Gibanje kapitalske ustreznosti bank in primerjava z evrskim območjem, podatki na konsolidirani osnovi v odstotkih**

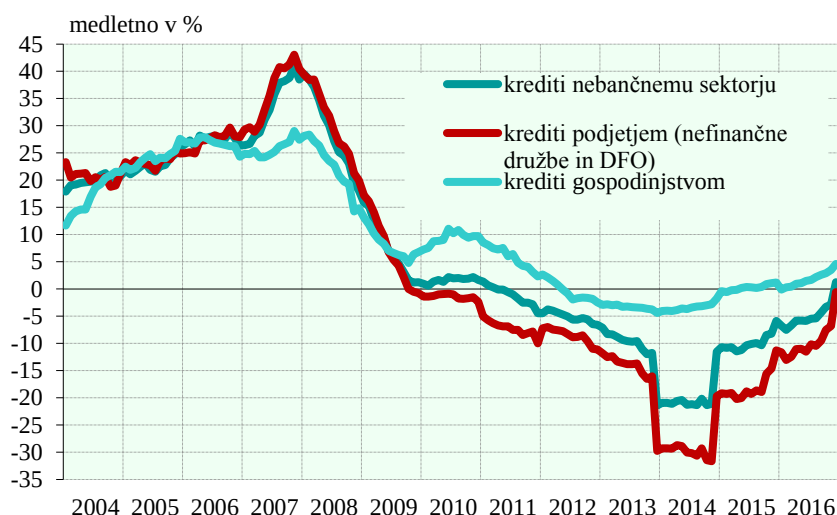

Vir: Banka Slovenije, ECB Statistical Data Warehouse.

Zmanjševanje kreditiranja nebančnega sektorja se je skozi leto upočasnjevalo. Ob koncu leta je negativna rast posojil nebančnemu sektorju prešla v pozitivno v višini 1,3%, do podjetij pa je še ostala negativna, -1%. Kreditiranje podjetij se je lani zmanjševalo zaradi razlogov pri ponudbi in tudi povpraševanju. K ponudbenim dejavnikom lahko štejemo ohranjanje kreditnih standardov na višjih ravneh, zaveze, ki so jih banke prejemnice državne pomoči dale Evropski komisiji in katerih odprava bi učinkovala pozitivno na kreditiranje, ter regulatorne spremembe na svetovni ravni, ki prehodno bremenijo banke. Še pomembnejši so bili upočasnjevalni dejavniki na strani povpraševanja, zlasti spreminjanje strukture gospodarstva ter vse večje financiranje podjetij z notranjimi in nebančnimi viri. Posojila gospodinjstvom so se lani postopoma povečevala, do konca leta je rast dosegla 4,6%. Rast stanovanjskih posojil, ki je ohranila pozitivno rast v celotnem obdobju od nastanka krize, se je zvišala na 4,1%. Na postopno zviševanje te rasti vplivajo nizka zadolženost gospodinjstev, nizke obrestne mere posojil in razmeroma ugodne cene nepremičnin ter tudi dejstvo, da so se banke ob krčenju kreditiranja podjetij vse bolj osredotočale na gospodinjstva. Ugodnejše gospodarsko okolje in izboljševanje pogojev na trgu dela in povečana poraba gospodinjstev za trajne dobrine so prispevale tudi k zviševanju rasti potrošniških posojil.

Ob koncu leta 2016 je negativna rast posojil nebančnemu sektorju prešla v pozitivno.

Slika 11: Kreditiranje nebančnega sektorja

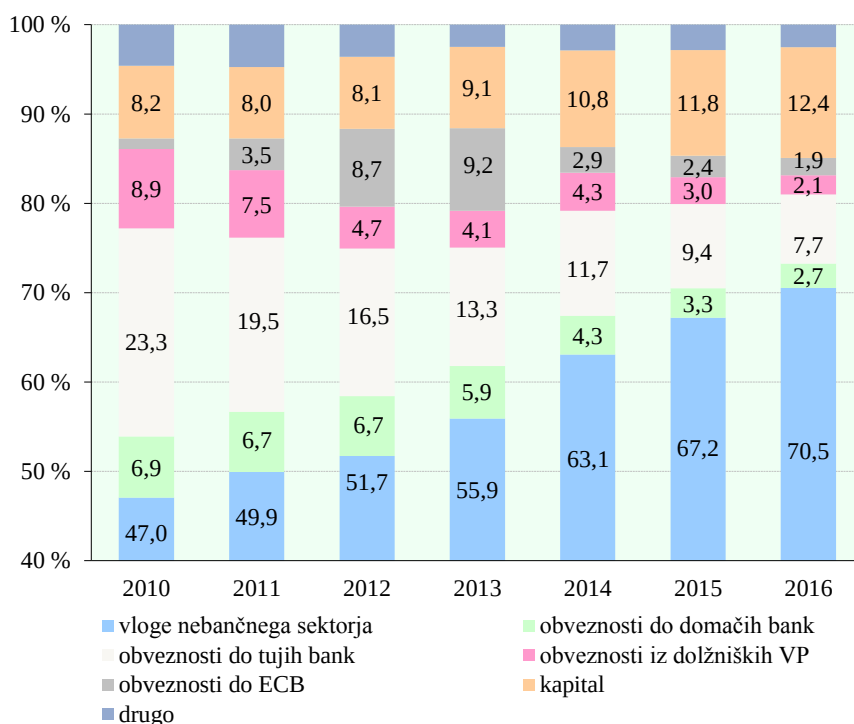
Vir: Banka Slovenije.

Likvidnostni položaj slovenskega bančnega sistema ostaja dober, vendar se stabilnost virov financiranja zmanjšuje s skrajševanjem njihove ročnosti. Ugoden likvidnostni položaj se izraža prek visokega količnika likvidnosti, stabilnega obsega sekundarne likvidnosti in velikega deleža prostega sklada, ki omogoča bankam pridobitev dodatnih likvidnih sredstev pri Evrosistemu, če bi bilo to potrebno.

Vloge nebančnega sektorja so okrepile pomen najpomembnejšega vira financiranja v bančnem sistemu. Njihov delež v celotnih virih je konec leta 2016 dosegel skoraj 71%. K temu je pripomoglo tudi nadaljnje razdolževanje bank na grosističnih trgih in pri Evrosistemu. Med vlogami nebančnega sektorja vodilno vlogo ohranjajo vloge gospodinjstev. Kljub izredno nizkim obrestnim meram se je njihov obseg v letu 2016 povečal za 6,7%. Prav nizke obrestne mere varčevalce odvrčajo od vezave sredstev, zato se ob hkratnem zmanjševanju kratko- in dolgoročnih vezanih vlog nadalje krepi delež vpoglednih vlog. Ta se je v letu 2016 povečal za 8 odstotnih točk, na 63% vseh vlog nebančnega sektorja. Rast vpoglednih vlog negativno vpliva na stabilnost strukture financiranja bank, saj povečuje možnost hitrega umika sredstev varčevalcev iz bank ob potencialnih ekstremnih šokih, kar bi lahko ustvarilo dodatni likvidnostni pritisk na banke.

Vloge gospodinjstev v bančnem sistemu so se lani povečale za 1 mrđ EUR, na 16,6 mrđ EUR.

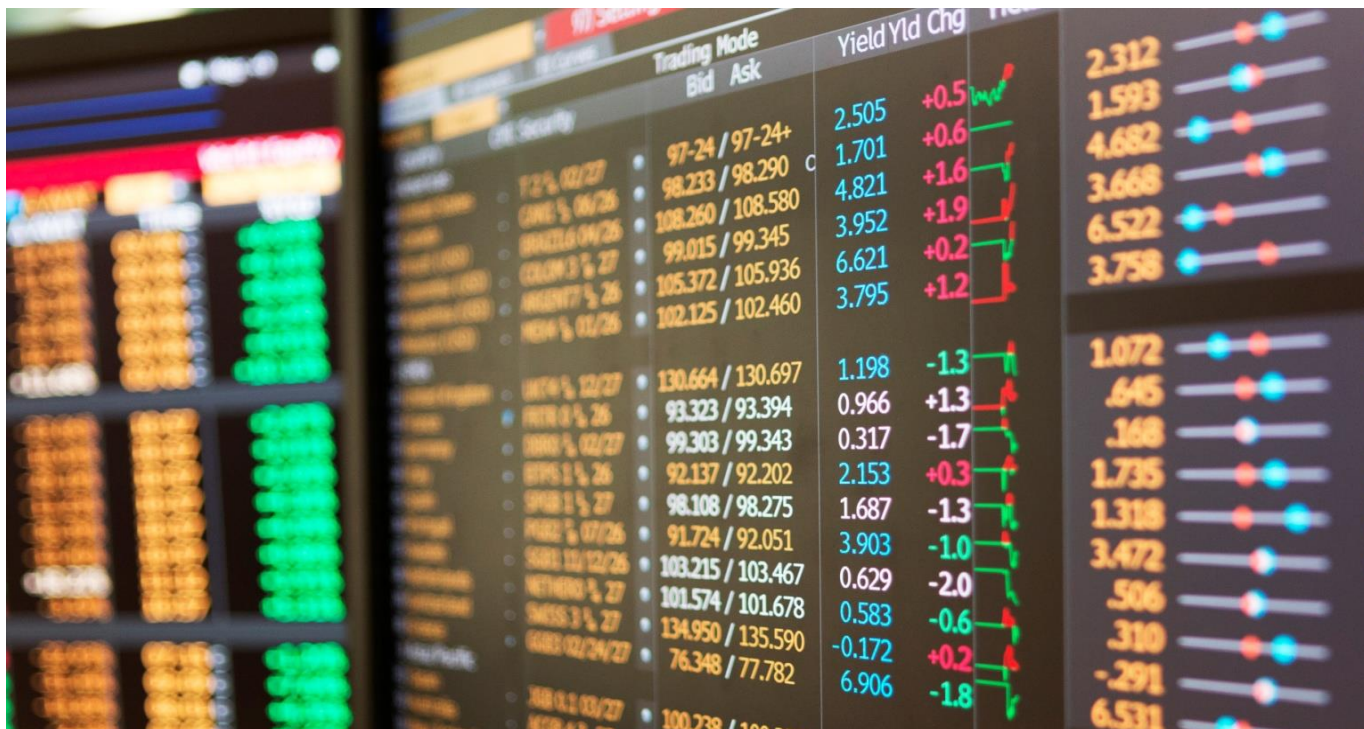
Slika 12: **Struktura virov financiranja bank, v odstotkih**

Vir: Banka Slovenije.

Banke so v letu 2016 poslovale z dobičkom pred obdavčitvijo v višini 364 mio EUR. Zaradi upadanja obrestnih mer in nadaljevanja krčenja obsega poslovanja se je nadaljeval trend zmanjševanja neto obresti. Te so se lani znižale za 10%. Banke so se tako na aktivni strani soočale z zniževanjem obrestnih prihodkov, medtem ko so imele pri obrestnih odhodkih zaradi že znižane ravni obrestnih mer in povečanega deleža vpoglednih vlog vse manj prostora za zniževanje obrestnih odhodkov. Bruto dohodek bank je bil leta 2016 za 2,6% nižji kot leto prej, medtem ko so bili neto neobrestni prihodki za 11 % višji kot v predhodnem letu. Banke so tudi v letu 2016 znižale operativne stroške. Stroški oslabitev in rezervacij so bili lani kar za 69% nižji kot v predhodnem letu ter so odločilno prispevali k višjemu dobičku, ki je znašal 364 mio EUR in je za 205 mio EUR presegal predlanskega.

Banke so v letu 2016 poslovale z dobičkom pred obdavčitvijo v višini 364 mio EUR.

3 IZVAJANJE NALOG BANKE SLOVENIJE

3.1 Institucionalni okvir

Evrosistem in Evropski sistem centralnih bank (ESCB) vodita organa odločanja ECB, tj. Svet ECB in Izvršilni odbor. Delovanje organov odločanja je opredeljeno v Pogodbi o delovanju EU, Statutu ECB in poslovniku Sveta ECB oziroma Izvršilnega odbora. Odločanje v Evrosistemu in ESCB poteka centralizirano, medtem ko je implementacija odločitev decentralizirana in poteka prek nacionalnih centralnih bank – članic Evrosistema.

Svet ECB je glavni organ odločanja v ECB. Sestavljajo ga člani Izvršilnega odbora in guvernerji nacionalnih centralnih bank. S pristopom Litve k območju evra se je število članov Sveta ECB povečalo na 25. Posledično so začela veljati tudi pravila o kroženju glasovalnih pravic med člani Sveta ECB. Koledar rotacije glasovalnih pravic v Svetu ECB je dostopen na spletni strani Evropske centralne banke.¹⁸

Guvernerji v Svetu ECB so v sistemu kroženja glasovalnih pravic razdeljeni v dve skupini na podlagi ekonomskih in finančnih meril. Pet guvernerjev, ki tvorijo prvo skupino, si deli štiri glasovalne pravice. Štirinajst guvernerjev v drugi skupini, mednje sodi tudi guverner Banke Slovenije, ima na voljo 11 glasovalnih pravic. Glasovalne pravice pri obeh skupinah krožijo v mesečnih intervalih. Petnajstim glasovalnim pravcam iz navedenih dveh skupin se prištejejo še člani Izvršilnega odbora, ki imajo stalno glasovalno pravico.¹⁹

Svet ECB vsakih šest tednov oceni gospodarska in denarna gibanja ter sprejme sklepe o denarni politiki.

¹⁸ Rotacija glasovalnih pravic v Svetu ECB:

<https://www.ecb.europa.eu/ecb/orga/decisions/govc/html/votingrights.sl.html>

¹⁹ Pojasnila rotacije: <https://www.ecb.europa.eu/explainers/tell-me-more/html/voting-rotation.sl.html>

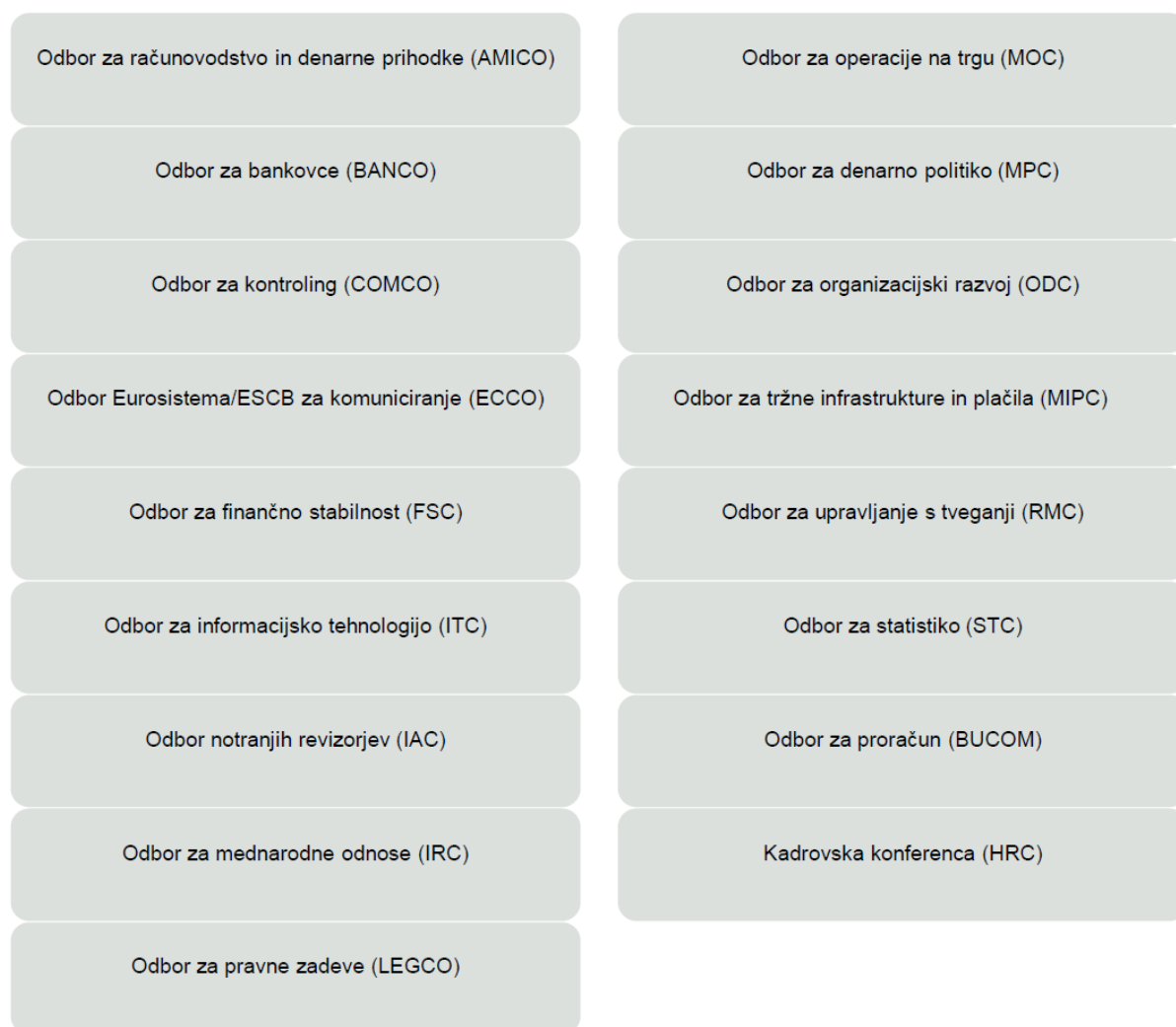
Guverner Banke Slovenije se udeležuje zasedanj Sveta ECB in enakovredno sodeluje pri sprejemanju odločitev. Zasedanja Sveta ECB, namenjena odločanju o monetarni politiki (monetarna seja), potekajo vsakih šest tednov. Zapisnik razprave z monetarne seje ECB objavi približno štiri tedne po seji.²⁰

Svetu ECB je podrejen **Nadzorni odbor**, ki obravnava, načrtuje in izvaja nadzorniške naloge ECB; to je naloge v okviru sistema bančnega nadzora - **Enotnega mehanizma nadzora (EMN)**. Člani Nadzornega odbora so predstavniki nacionalnih bančnih nadzornikov, med njimi viceguverner Banke Slovenije. Nadzorni odbor se praviloma sestane dvakrat mesečno. V okviru postopka z neugovarjanjem predlaga celovite osnutke odločitev Svetu ECB.

Na ravni ECB oziroma ESCB deluje vrsta odborov, delovnih skupin in drugih delovnih teles, ki sodelujejo pri pripravi odločitev, ki jih sprejema Svet ECB, in v katerih dejavno sodelujejo strokovne službe oziroma predstavniki Banke Slovenije.

Svetu ECB je podrejen Nadzorni odbor, ki obravnava, načrtuje in izvaja naloge v okviru sistema nadzora bank – Enotnega mehanizma nadzora.

Slika 13: **Odbori Evrosistema/ESCB, stanje na 31.12.2016**

Odbori Evrosistema oziroma ESCB pomagajo organom odločanja v ECB in pomembno prispevajo k sodelovanju znotraj ESCB. Sestavljajo jih predstavniki ECB in nacionalnih centralnih bank Evrosistema ter drugih pristojnih organov, kot so nacionalni nadzorni organi pri Odboru za bančni nadzor. Vsaka od

²⁰ <https://www.ecb.europa.eu/press/accounts/2016/html/index.en.html>

nacionalnih centralnih bank držav članic, ki še niso sprejele evra, sodeluje na zasedanjih odbora ESCB, kadar ta obravnava zadeve s področja pristojnosti Razširjenega sveta ECB. Poleg tega se nekateri **odbori sestajajo v sestavi EMN**, kadar obravnava teme v zvezi z bančnim nadzorom.²¹ Mandat odborov določi Svet ECB in ti mu prek Izvršilnega odbora tudi poročajo.

V letu 2016 se je povečalo število vseh oblik sodelovanja, kot je razvidno iz spodnje tabele.

Tabela 1: **Sodelovanje Banke Slovenije v ESCB in Evrosistemu**

VRSTA DELOVANJA	2015	2016
1. Število sestankov	295	378
2. Število telekonferenc	589	1207
• od tega EMN	228	269
3. Število pisnih postopkov	6277	8142
• od tega EMN	1037	1815
4. Število vprašalnikov / anket	305	310
• od tega EMN	81	46
5. Tehnična pomoč	10	35
6. Alternativne oblike sodelovanja	125	176
• od tega EMN*	35	25

*Poročila, predlogi, ipd.

Okvir 1: **Sodelovanje v okviru Evropskega bančnega organa (EBA)**

Na področju nadzora bank je Banka Slovenije vpeta in sodeluje v dveh ključnih organih. V okviru EMN je, kot omenjeno na str. 21, članica Nadzornega odbora, ki obravnava, načrtuje in izvaja nadzorniške aktivnosti ECB ter predlaga osnutke sklepov Svetu ECB v skladu s postopkom brez ugovora. Hkrati je Banka Slovenije članica **Odbora nadzornikov** na ravni **Evropskega bančnega organa - EBA**²², ki je neodvisen organ EU, katerega namen je zagotoviti učinkovito in usklajeno ureditev varnega in skrbnega poslovanja ter nadzora v evropskem bančnem sektorju. EBA s ciljem vzpostaviti dosledne, uspešne in učinkovite nadzorne prakse ter za zagotovitev usklajene uporabe evropske zakonodaje v vseh državah članicah EU izdaja smernice in

²¹ Tj. en član iz centralne banke in en član iz pristojnega nacionalnega organa vsake sodelujoče države članice, ko centralna banka ni hkrati nacionalni organ pristojen za nadzor bank oziroma bančnega sistema.

²² Cilja Evropskega bančnega organa (EBA) sta ohranjanje finančne stabilnosti v EU ter zagotavljanje integriteto, učinkovitost in pravilno delovanje bančnega sektorja. EBA je del Evropskega sistema finančnega nadzora (ESFS), ki ga sestavljata še dva - Evropski organ za vrednostne papirje in trge (ESMA) in Evropski organ za zavarovanja in poklicne pokojnine (EIOPA). Sistem vključuje tudi Evropski odbor za sistemska tveganja (ESRB) ter Skupni odbor Evropskih nadzornih organov in nacionalne nadzorne organe. EBA je neodvisen organ, vendar je odgovoren Evropskemu parlamentu, Svetu Evropske unije in Evropski komisiji.

priporočila, naslovljene na pristojne nadzorne organe oziroma banke. Odbor nadzornikov je glavno telo odločanja EBA ter je pristojen za vse odločitve v zvezi s politiko EBA, kot je sprejemanje osnutkov tehničnih standardov, smernic, mnenj in poročil. Predstavniki Banke Slovenije iz sektorja Nadzor sodelujejo v 28 delovnih skupinah pri spodbujanju konvergence nadzornih praks, pripravi zavezujočih tehničnih standardov in smernic, ki zagotavljajo enotni sklop usklajenih bonitetnih pravil za finančne institucije po vsej EU, kar bo prispevalo k vzpostavitvi enakih konkurenčnih pogojev ter zagotovitvi **visoke ravni zaščite vlagateljev, investorjev in potrošnikov**.

Tabela 2: **Sodelovanje Banke Slovenije v EBA**

Vrsta sodelovanja	2015	2016
Število sestankov	45	75
Število telekonferenc	32	26
Število pisnih postopkov	305	199
Število vprašalnikov / anket	46	48
Poročila, predlogi, ipd.	37	20

3.2 Izvajanje denarne politike

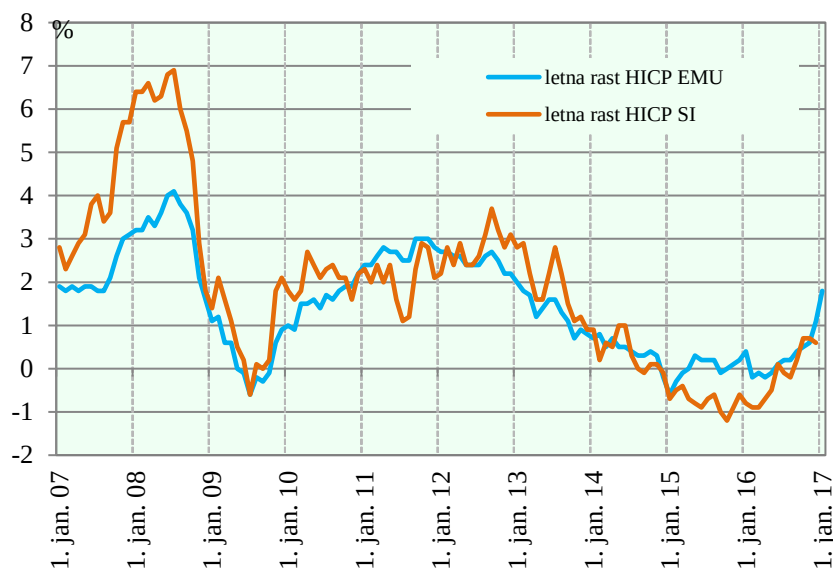
Od leta 2014 so ukrepi denarne politike Evrosistema usmerjeni v podpiranje okrevanja gospodarstva evrskega območja in v postopno oživljanje stopnje rasti cen. Ti ukrepi temeljijo na treh stebrih:

- ciljno usmerjenih operacijah dolgoročnejšega refinanciranja;
- kupovanju vrednostnih papirjev javnega in zasebnega sektorja;
- negativni obrestni meri za mejni depozit ob zavezanosti prihodnji naravnosti denarne politike.

Evrosistem je v letu 2016 nadaljeval ekspanzivno denarno politiko z namenom spodbujanja okrevanja gospodarstva in doseganja ciljne stopnje inflacije. Standardni ukrepi v obliki rednih operacij refinanciranja, s katerimi Evrosistem bančnemu sistemu zagotavlja likvidnost, tudi v letu 2016 niso imeli pomembne vloge pri zagotavljanju likvidnosti, saj so nestandardni ukrepi ustvarili visoko presežno likvidnost.

Ukrepi denarne politike Evrosistema so usmerjeni v podpiranje okrevanja gospodarstva evrskega območja.

Slika 14: Gibanje inflacije v evrskem območju in v Sloveniji

Vir: Bloomberg.

Inflacija, merjena s harmoniziranim indeksom cen življenjskih potrebščin (HICP), je v letu 2016 ostala pod ciljem Evrosistema, ki je blizu, a pod 2%, čeprav je bila v drugem polletju njena dinamika pod vplivom naraščajočih cen energentov (Slika 14). Osnovna inflacija, ki ne vključuje sprememb cen hrane in energentov, se je na ravni evrskega območja gibala med 0,7% in 1,0% ter ni kazala trenda rasti. V Sloveniji je bila dinamika cen še počasnejša, indeks HICP je šele proti koncu leta izšel iz negativnega območja, kjer se je gibal od začetka leta 2015.

V letu 2016 je Evrosistem dvakrat spremenil oziroma dopolnil paket nestandardnih ukrepov denarne politike, v marcu in decembru, da bi ohranil zadostno ekspanzivnost denarne politike. V marcu se je odzval na precej zaostrene globalne razmere, ki so bile posledica zaskrbljenosti investitorjev glede upočasnjene gospodarske rasti v razvijajočih se gospodarstvih, predvsem na Kitajskem, ter zgodovinsko nizkih cen nafte, ki so dodatno zniževale inflacijska pričakovanja. Ob dodatno prisotnih geopolitičnih tveganjih se je nenaklonjenost tveganjem zelo povečala. V drugi polovici leta so se razmere stabilizirale. Gospodarska rast evrskega območja je ostala stabilna, izboljševale so se tudi razmere na trgu delovne sile. Kljub temu inflacija še vedno ni izkazovala prepričljivega trenda naraščanja. Svet ECB je ocenil, da je pričakovana srednjeročna inflacija nezadostna in da rast cen temelji predvsem na ekspanzivni denarni politiki Evrosistema, zato je ta potrebna še naprej. Svet ECB je zato z marcem znižal vse tri ključne obrestne mere: obrestno mero mejnega posojila in obrestno mero za operacije glavnega refinanciranja za 5 bazičnih točk na 0,25% oziroma nič odstotkov ter obrestno mero mejnega depozita za 10 bazičnih točk na -0,40%. Obrestne mere so ostale na teh ravneh skozi preostanek leta 2016.

Prilagodil je tudi druge ukrepe:

1. Prilagajal je mesečni obseg nakupov v okviru programa nakupov vrednostnih papirjev (angl. *Asset Purchase Programme*, APP). Ti so od marca 2016 do marca 2017 v povprečju znašali 80 mrd EUR mesečno, od aprila 2017 do najmanj decembra 2017 pa bodo znašali povprečno 60 mrd EUR na mesec.

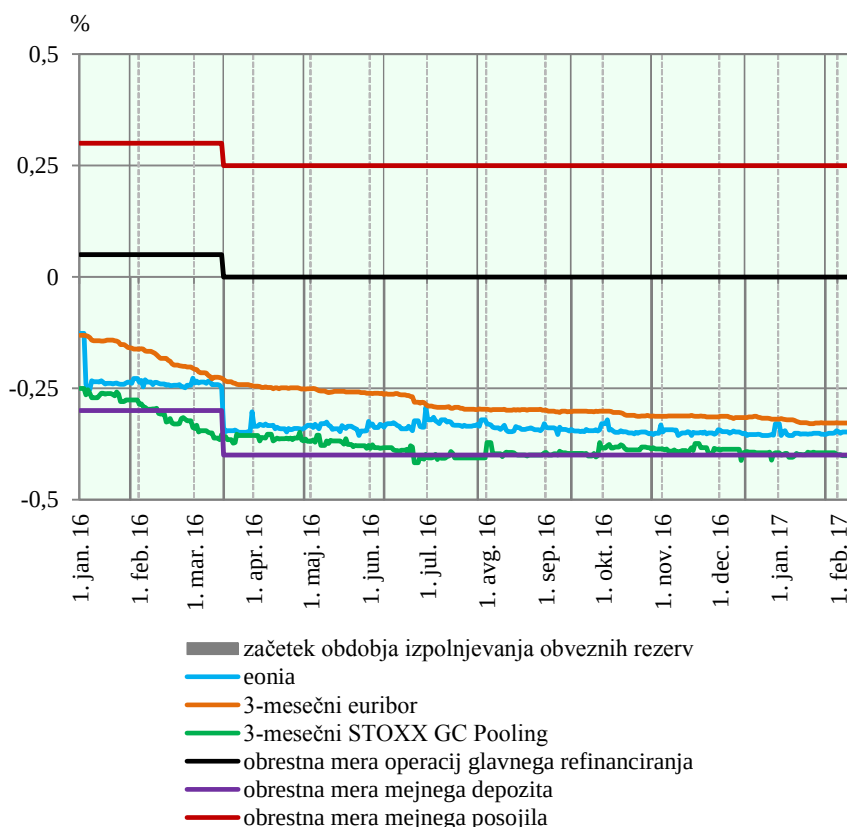
Inflacija je v letu 2016 ostala pod ciljem Evrosistema.

Mesečni obseg nakupov v okviru programa nakupov vrednostnih papirjev (APP) je od marca 2016 do marca 2017 znašal 80 mrd EUR.

2. V okviru APP je z junijem 2017 napovedal začetek nakupov podjetniških obveznic (angl. *Corporate Sector Purchase Programme*, CSPP).
3. Najavil je novo (drugo) serijo ciljno usmerjenih operacij dolgoročnejšega refinanciranja (angl. *Targeted Longer-Term Refinancing Operations*, TLTRO-II), pri katerih je sodelovanje bank vezano na njihovo posojilno aktivnost. Nove operacije so se izvajale četrtno od junija 2016 do marca 2017, njihova ročnost pa je bila vsakokrat štiri leta. Te operacije so imele ugodnejše pogoje od podobnih operacij iz prve serije (TLTRO), ker ne bo več potrebno predčasno vračilo za banke, ki ne bodo povečale svojega posojanja nebančnemu sektorju, temveč bodo tiste, ki bodo posojanje povečale, deležne nižje obrestne mere.
4. Ponovno je poudaril zavezanost prihodnji naravnosti denarne politike, v okviru katere Svet ECB pričakuje, da bodo obrestne mere ECB še daljše obdobje ostale na trenutnih ali nižjih ravneh, vsekakor še nekaj časa po prenehanju aktivnega izvajanja programov nakupov vrednostnih papirjev.

Svet ECB pričakuje, da bodo obrestne mere ECB ostale na trenutnih ali nižjih ravneh še daljše obdobje.

Slika 15: Obrestne mere ECB in medbančnega denarnega trga

Vir: Bloomberg, ECB.

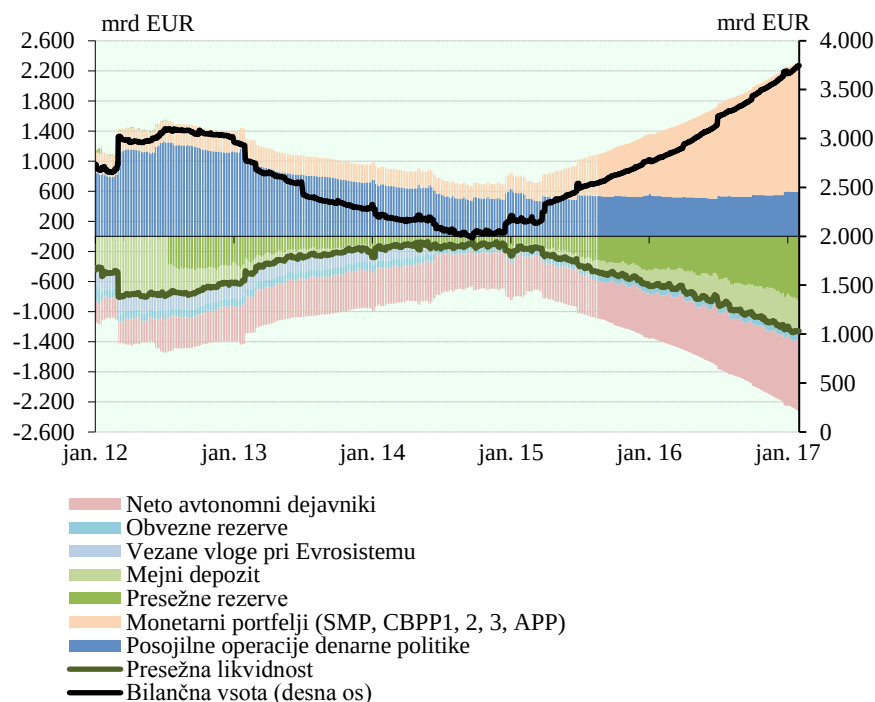
3.2.1 Presežna likvidnost, odprti ponudbi, obvezne rezerve in denarni trg

K porastu bilance Evrosistema prek 3.600 mrd EUR in presežne likvidnosti evrskega območja²³ prek 1.200 mrd EUR v letu 2016 so največ prispevali nakupi

²³ Presežna likvidnost je likvidnost bank nad potrebami, ki izhajajo iz neto avtonomnih dejavnikov in predpisanih obveznih rezerv. Definirana je kot vsota mejnega depozita in presežnih rezerv bank. Presežne rezerve so stanja na računih bank pri Evrosistemu nad obveznostjo obveznih rezerv.

v okviru APP (Slika 16). Pri tem je bila rast presežne likvidnosti upočasnjena z rastjo neto avtonomnih dejavnikov²⁴, tj. tistih postavk v bilanci centralne banke, ki niso povezane z izvajanjem denarne politike, vplivajo pa na likvidnost bank. Ti so rasli zlasti zaradi povečanja vlog nebančnih strank Evrosistema, npr. javnega sektorja.

Slika 16: Poenostavljena konsolidirana bilanca stanja Evrosistema

Vir: ECB.

Večji del presežne likvidnosti so banke držale na računih pri Evrosistemu v obliki presežnih rezerv, manjši del pa so usmerile v odprto ponudbo mejnega depozita (Slika 16). Čeprav je bilo oboje enako (in negativno) obrestovano, so se banke v nekaterih državah (ne pa tudi v Sloveniji) še vedno odločale za vpis mejnega depozita. V povprečju leta je mejni depozit znašal 326 mrd EUR, kar je skoraj trikrat več v primerjavi z letom 2015.

V okolju visoke presežne likvidnosti je bilo črpanje mejnega posojila v letu 2016 minimalno. V povprečju leta so si banke prek stalno odprte ponudbe posojanja pri Evrosistemu izposodile 0,1 mrd EUR, za 0,2 mrd EUR manj kot v letu 2015. Slovenske banke v letu 2016 niso črpale mejnega posojila.

Presežna likvidnost bank v Sloveniji se je v letu 2016, tako kot v mnogih drugih državah evrskega območja, močno povečala, vendar bistveno manj od obsega nakupov Banke Slovenije v okviru APP. Zaradi visoke vsesplošne likvidnosti, nizkih obrestnih mer, ki niso kompenzirale tveganja posojanja drugim bankam, in večanja deleža vpoglednih vlog nebančnega sektorja so slovenske banke v letu 2016 povečale likvidnostne presežke na računih pri Banki Slovenije. Presežne rezerve slovenskih bank so ob koncu leta 2016 presegle 2.500 mio EUR oziroma 1.000 % njihovih izračunanih obveznih rezerv (v evrskem območju 700 mrd EUR oziroma 600% obveznih rezerv). Čeprav so

Presežna likvidnost slovenskih bank se je v letu 2016 močno povečala.

Slednje morajo banke imeti v povprečju obdobja obveznih rezerv (ki je v letu 2016 trajalo šest ali sedem tednov), na podlagi predpisa Evrosistema.

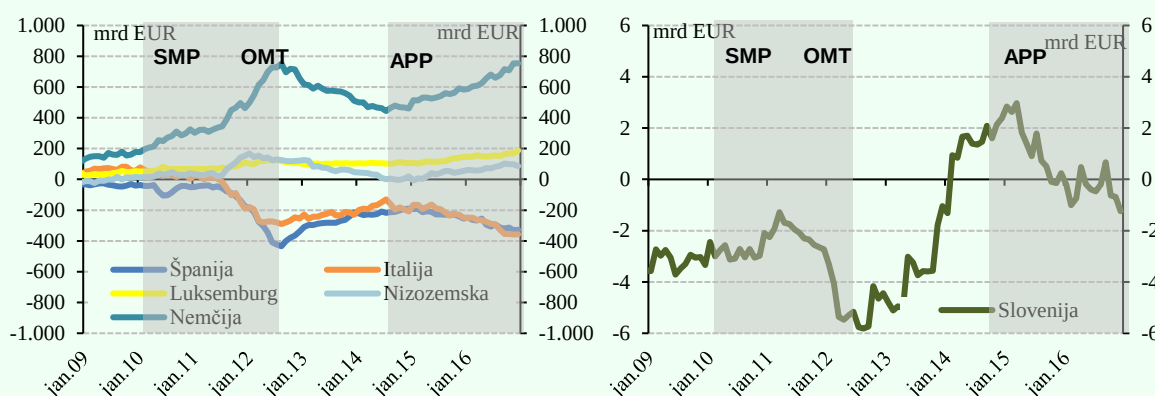
²⁴ Avtonomni dejavniki so npr. izdani bankovci, vloge subjektov javnega sektorja pri centralni banki ali finančne naložbe centralne banke, ki niso posledica izvajanja denarne politike, npr. devizne rezerve. Porast avtonomnih dejavnikov na aktivni strani bilance centralne banke povečuje likvidnost bank (npr. naložbe v vrednostne papirje), porast tistih na pasivni strani pa jo zmanjšuje (npr. izdani bankovci).

presežne rezerve ob koncu leta porasle na najvišjo raven do zdaj, je bil njihov porast bistveno nižji od obsega denarja, ki ga je z nakupi v okviru APP zagotovila Banka Slovenije. Razlogi za to so podrobneje opisani v okviru 2.

Okvir 2: Vpliv programa nakupov vrednostnih papirjev na porast terjatev/obveznosti centralnih bank v plačilnem sistemu TARGET2

Ob koncu leta 2016 so terjatve/obveznosti centralnih bank v plačilnem sistemu TARGET2 (terjatve/obveznosti T2)²⁵, dosegle vrednosti, podobne najvišjim ravnam iz leta 2012, vendar je bila rast v letu 2016 posledica nakupov vrednostnih papirjev s strani Evrosistema in ne pretresov na finančnih trgih, kot v obdobju do leta 2012. Zaradi finančne krize je bil med letoma 2008 in 2012 za nekatere tržne udeležence dostop do tržnih virov financiranja močno omejen oziroma zaprt. Zato so vire financiranja nadomestili s posojili denarne politike (banke neposredno, drugi prek bank). Nadomestitev tujih virov financiranja se je izrazila v rasti terjatev/obveznosti T2 centralnih bank Evrosistema. Obveznosti T2 so rasle pri centralnih bankah v državah, kjer so tržni udeleženci v tujino vračali izposojena sredstva, na primer v Španiji, Italiji, Grčiji in tudi Sloveniji. Terjatve T2 pa so rasle pri centralnih bankah v državah, kjer so tržni udeleženci prejeli vrnjena sredstva, na primer v Nemčiji (Slika 17).

Slika 17: Terjatve (+)/obveznosti(-) izbranih centralnih bank v plačilnem sistemu TARGET2, stanje na zadnji dan v mesecu

Vir: ECB Statistical Data Warehouse.

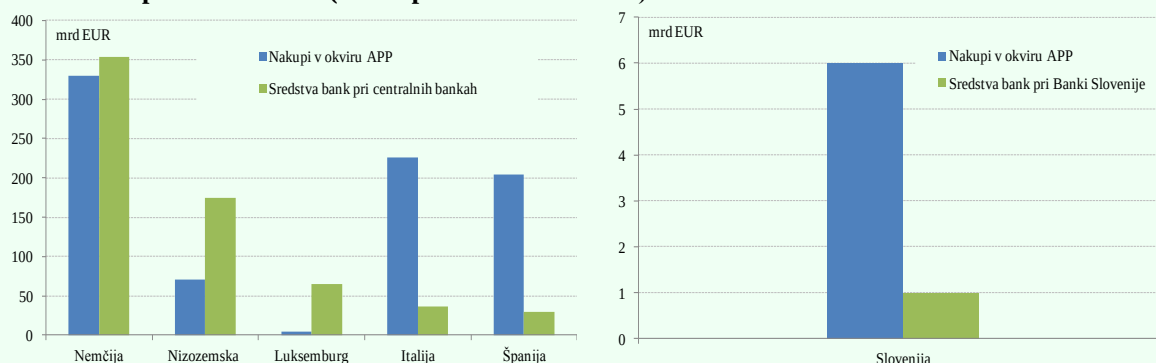
Z letom 2015 so na rast terjatev/obveznosti T2 centralnih bank vplivali nakupi vrednostnih papirjev v okviru APP. Z nakupi je Evrosistem tržnim udeležencem zagotavljal dodaten denar, vendar se njegov obseg ni nujno povečal v državah, katerih vrednostne papirje je Evrosistem kupoval (Slika 18). Glavni vzrok za to je bila lokacija denarnih računov prodajalcev vrednostnih papirjev. Glavnino vrednostnih papirjev so prodali tuji prodajalci, predvsem tisti zunaj evrskega območja, ki so imeli račune, na katere so prejeli kupnino, večinoma pri bankah v finančnih središčih (Frankfurt, Luksemburg, Amsterdam) in ne pri bankah v državah prodanih vrednostnih papirjev. Poravnava takih nakupov vključuje nakazilo centralne banke kupcu v tujino, kar se izrazi kot porast obveznosti T2 centralne banke, ki kupuje vrednostne papirje, na primer obveznosti Banco de España, in na drugi strani porast terjatev T2 centralne banke v državi, v kateri ima prodajalec račun, na primer terjatve Deutsche Bundesbank. Ker so APP, TLTRO in TLTRO-II zagotavljali preprosto razpoložljivost denarja za banke prek centralnobančnega sistema, se je zmanjšala vloga medbančnega denarnega trga pri zagotavljanju likvidnosti bank. Ob zelo nizkih obrestnih merah na tem trgu banke s preveč denarja tega niso posojale drugim bankam, ki so ga imele pogosto zadosti, ali pa dana nizka obrestna mera v očeh banke posojilodajalke ni kompenzirala tveganja posojanja. Zato je denar, nastal z APP,

²⁵ Terjatve in obveznosti, povezane s plačilnim sistemom TARGET2, nastanejo v bilancah centralnih bank evrskega območja kot posledica čezmejnih negotovinskih plačil v evrih. Plačila sprožijo prebivalstvo, podjetja, finančne institucije in javni sektor, tj. kdorkoli v državi. Centralne banke takih plačil ne poravnajo s prenosi premoženja ena na drugo, temveč v znesku salda plačil izkazujejo medsebojne terjatve in obveznosti. Centralna banka v državi, kjer so kumulirana plačila neto plačila iz države, izkazuje obveznosti, tista, kjer so kumulirana plačila neto plačila v državo, pa terjatve do ostalih članic Evrosistema. Za obširno razlago s primerom glej Letno poročilo Banke Slovenije za leto 2015, Okvir 2, str. 19.

ostal skoncentriran v določenih državah.

Tudi v Sloveniji se je v letu 2016 glavnina denarja, ustvarjenega z nakupi vrednostnih papirjev v okviru APP, ki ga je opravila Banka Slovenije, prelila čez mejo. Na terjatve/obveznosti T2 Banke Slovenije je poleg APP vplivalo tudi upravljanje dolga in kratkoročnih likvidnostnih presežkov države. Banka Slovenije je v letu 2016 v okviru APP kupila 3,6 mrd EUR²⁶ vrednostnih papirjev, večino od tujih prodajalcev. Nakazila kupnine čez mejo so obveznosti T2 Banke Slovenije potiskala navzgor, vendar so se obveznosti T2 spreminjale tudi zaradi selitev vlog države med Banko Slovenije in tujino. Selitve so bile povezane z vplačili prodanih oziroma plačili za dospele in predčasno odkupljene vrednostne papirje Republike Slovenije ter naložbami zakladnice Ministrstva za finance, ki upravlja kratkoročne likvidnostne presežke države. Prejem kupnine za prodane obveznice in vračilo naložb iz tujine sta v letu 2016 občasno povzročila, da so obveznosti T2 prešle v terjatve (Slika 17).

Slika 18: Obseg nakupov v okviru APP ter sredstev bank pri centralnih bankah*, sprememba med septembrom 2014 (mesec pred začetkom APP) in decembrom 2016

*Opomba: Vsebujejo mejni depozit in račune bank pri centralnih bankah, vključno z izpolnjevanjem obveznih rezerv.
Vir: ECB.

Zmerna rast vlog gospodinjstev, podjetij in drugih pri bankah se je izrazila v zmerni rasti obveznosti obveznih rezerv. Ob nespremenjeni enoodstotni stopnji obveznih rezerv so se že drugo zaporedno leto v evrskem območju in tudi v Sloveniji obvezne rezerve povečale, a je njihova rast ostala skromna. V evrskem območju so se v osmih obdobjih izpolnjevanja obveznih rezerv v povprečju leta povečale s 112 mrd EUR v letu 2015 na 116 mrd EUR v letu 2016, v Sloveniji pa z 225 mio EUR na 231 mio EUR.

Visoka presežna likvidnost je skupaj z visokim povpraševanjem po kakovostnih vrednostnih papirjih, ki jih finančne institucije med drugim potrebujejo za izpolnjevanje regulatornih zahtev, krojila tudi delovanje denarnega trga v evrskem območju. Obrestne mere na nezavarovanem segmentu medbančnega denarnega trga so zaradi visoke presežne likvidnosti med letom dodatno upadle. Eonia²⁷ se je z izjemo porastov ob koncu mesecev gibala med -0,25% in -0,35%, torej približno 5 b. t. nad vsakokratno obrestno mero mejnega depozita (glej Sliko 15 na začetku poglavja). Euriborji²⁸ vseh ročnosti so večino leta kotirali v negativnem območju. Visoka presežna likvidnost je navzdol potiskala tudi obrestne mere zavarovanega (repo) trga. Te je dodatno potiskalo navzdol tudi strukturno večje povpraševanje po kakovostnih in likvidnih vrednostnih papirjih, ki jih finančne institucije potrebujejo za

Euriborji vseh ročnosti so večino leta kotirali v negativnem območju.

²⁶ To je razlika v amortizirani nabavni vrednosti vrednostnih papirjev v lasti Banke Slovenije na koncu in začetku leta, ki je približek zneska denarja, kreiranega z nakupi.

²⁷ Eonia je povprečna medbančna obrestna mera za depozite čez noč (angl. Euro OverNight Index Average).

²⁸ Euribor (angl. EURO InterBank Offered Rate) je dnevno povprečje obrestnih mer, po katerih si banke posojajo evre za različne ročnosti do enega leta. Euribor se uporablja kot referenčna obrestna mera evrskega denarnega trga.

izpolnjevanje regulatornih zahtev, ter tudi zmanjšanje ponudbe teh vrednostnih papirjev zaradi nakupov APP.

3.2.2 Operacije odprtega trga: operacije glavnega in dolgoročnejšega refinanciranja

Evrosistem izvaja posojilne operacije odprtega trga s polno dodelitvijo po fiksni obrestni meri že od oktobra 2008, taka politika pa bo ostala v veljavi najmanj do konca zadnjega obdobja izpolnjevanja obveznih rezerv leta 2017. V razmerah polne dodelitve banke same določajo višino in ročnost dodeljene likvidnosti, ki ju prilagajajo želeni likvidnosti in razpoložljivemu zavarovanju. Evrosistem je v letu 2016 ponujal tri vrste posojilnih operacij. Poleg operacij glavnega refinanciranja in operacij dolgoročnejšega refinanciranja s trimesečno ročnostjo, ki predstavljajo del standardnega okvira denarne politike Evrosistema, je ponujal tudi operacije TLTRO, pri katerih je možnost črpanja vezana na posojilno aktivnost bank do nebančnega sektorja. V letu 2016 so bile izvedene dve iz prve serije osmih TLTRO in tri iz druge serije štirih TLTRO-II (glej Okvir 3). Operacije TLTRO oziroma TLTRO-II se izvajajo četrtletno. Evrosistem jih je začel izvajati v letu 2014.

Redne operacije refinanciranja, tj. operacije glavnega refinanciranja in trimesečne operacije dolgoročnejšega refinanciranja, imajo v obdobju nestandardnih ukrepov manjši pomen, kar je bilo značilno tudi za leto 2016. Leta 2016 je Evrosistem izvedel 52 operacij glavnega refinanciranja (OGR), povprečen dodeljen znesek je znašal 48 mrd EUR (v letu 2015 92 mrd EUR), povprečno število sodelujočih bank pa je upadlo na 93 (v letu 2015: 127). Slovenske banke so si v letu 2016 izposodile v povprečju 14 mio EUR (v letu 2015 21 mio EUR). Operacije dolgoročnejšega refinanciranja (ODR) so bankam ponujene mesečno z zapadlostjo treh mesecev po fiksni obrestni meri, izračunani kot povprečje ključne obrestne mere ECB v času trajanja operacije (t. i. indeksirana obrestna mera). V povprečju leta je na trimesečnih ODR sodelovalo 66 bank (v letu 2015: 120), ki jim je bilo v povprečju dodeljenih 7 mrd EUR (v letu 2015: 26 mrd EUR). Slovenske banke so v letu 2016 sodelovale le na štirih operacijah (v letu 2015: na 11 operacijah), kjer so si izposodile 128 mio EUR (v letu 2015: 378 mio EUR).

Redne operacije refinanciranja imajo v obdobju nestandardnih ukrepov manjši pomen, kar je bilo značilno tudi za leto 2016.

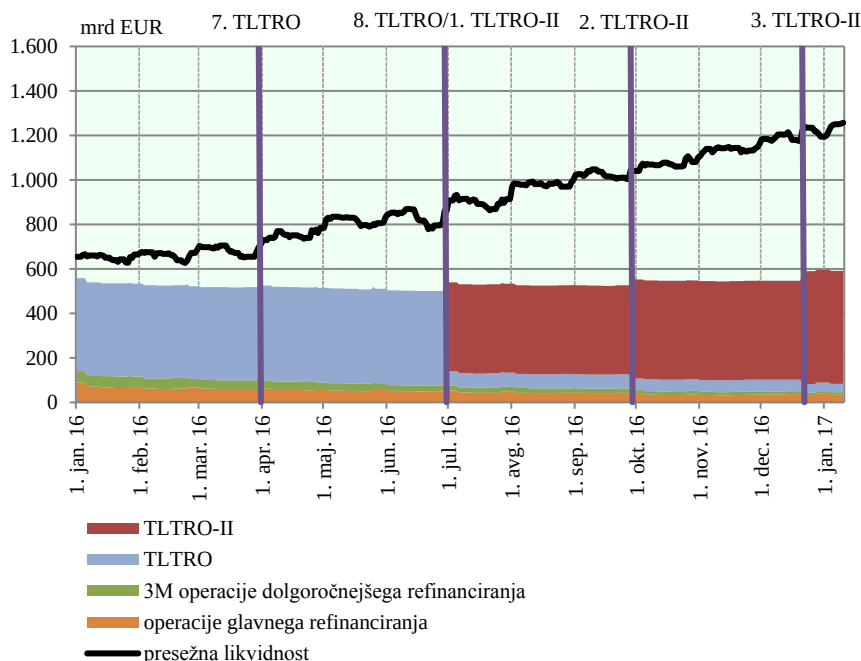
Okvir 3: Ciljno usmerjene operacije dolgoročnejšega refinanciranja (TLTRO-II)

Druga serija ciljno usmerjenih operacij dolgoročnejšega refinanciranja (TLTRO-II) je bila najavljena marca 2016 v sklopu ukrepov namenjenih spodbujanju novih posojil bank podjetjem in gospodinjstvom po ugodnih pogojih. Banka si je lahko na štirih avkcijah med junijem 2016 in marcem 2017 izposodila največ 30 % stanja posojil banke podjetjem in gospodinjstvom na dan 31. januarja 2016, zmanjšane za izposojena sredstva na prvih dveh TLTRO, ki jih še ni predčasno odplačala. Možni obseg izposoje je bil na ravni evrskega območja ocenjen na 1.693 mrd EUR oziroma na 3,4 mrd EUR za slovenske banke. Obrestna mera izposoje bo dokončno znana v juniju 2018 in bo odvisna od novega posojanja posamezne banke. Če bo banka v obdobju od 1. februarja 2016 do 31. januarja 2018 povečala posojanje podjetjem in gospodinjstvom v primerjavi s posojanjem, ki ga je izkazovala v referenčnem obdobju (od februarja 2015 do januarja 2016), se bo obrestna mera TLTRO-II lahko spustila vse do obrestne mere mejnega depozita, ki je veljala v času izvedbe posamezne operacije (za tretjo TLTRO-II operacijo, izvedeno v decembru 2016, na primer -0,40 %). Nasprotno bo obrestna mera TLTRO-II za banko enaka obrestni meri OGR, ki je veljala ob izvedbi posamezne operacije (za tretjo operacijo TLTRO-II decembra 2016 na primer nič odstotkov). Tudi banke, ki so v referenčnem obdobju zmanjševale posojanje podjetjem in gospodinjstvom, bodo deležne sorazmernega znižanja obrestne mere, če bodo upočasnile zmanjševanje posojanja glede na referenčno obdobje. Ročnost vseh štirih operacij znaša štiri leta od dneva poravnave posamezne operacije. Banke lahko prostovoljno po dveh letih četrtletno predčasno vrnejo izposojena sredstva. V primerjavi s prvo serijo TLTRO druga serija operacij ne vsebuje obveznih predčasnih vračil ob nezadostni rasti posojanja; banke so k rasti posojanja, kot je opisano zgoraj, spodbujene z višino obrestne mere TLTRO-II.

Ob najavi druge serije operacij TLTRO-II je bila bankam v juniju 2016 dana dodatna možnost predčasnih vračil izposoje na dotlej že izvedenih operacijah TLTRO. Poravnava predčnih vračil je potekala na dan dodelitve prve operacije TLTRO-II, s čimer je bil bankam omogočen prenos izposoje v TLTRO pod ugodnejšimi pogoji TLTRO-II. Banke so izkoristile dodatno možnost in v juniju vrnile 368 mrđ EUR iz prvih sedmih TLTRO. Na prvi TLTRO-II so črpale skupaj 399 mrđ EUR. Nekaj izposoje v prvi in drugi TLTRO so vrnile tudi ob dveh rednih predčnih vračilih v septembru in decembru (9 in 14 mrđ EUR). Poleg tega so morale nekatere banke v septembru obvezno predčasno vrniti 2 mrđ EUR TLTRO.

Skupno stanje TLTRO je na ravni evrskega območja ob koncu leta 2016 znašalo 38 mrđ EUR (v primerjavi s celotnim črpanjem v višini 432 mrđ EUR), medtem ko je skupno stanje TLTRO-II znašalo 507 mrđ EUR (oziroma 43% možnega obsega izposoje). Stanje TLTRO slovenskih bank je konec leta 2016 znašalo 103 mio EUR, TLTRO-II pa 593 mio EUR (oziroma 18% možnega obsega izposoje). Glavnino črpanja TLTRO-II je predstavlja prva TLTRO-II, ki je bila izvedena junija 2016 in na kateri so slovenske banke skupno načrpale 338 mio EUR.

Slika 19: Stanje OGR, ODR in TLTRO ter presežna likvidnost evrskega območja

Vir: Bloomberg.

3.2.3 Program nakupov vrednostnih papirjev

Evrosistem je v letu 2016 dodatno okrepil program nakupov vrednostnih papirjev (APP), ki vključuje nakupe vrednostnih papirjev javnega in zasebnega sektorja, in sicer je z aprilom povečal mesečni obseg nakupov s 60 na 80 mrđ EUR. APP vključuje: (1) PSPP, tj. program nakupov vrednostnih papirjev javnega sektorja; (2) ABSPP, tj. program nakupov listinjenih vrednostnih papirjev; (3) CBPP3, tj. program nakupov kritih obveznic, in od junija 2016 (4) CSPP, tj. program nakupov podjetniških vrednostnih papirjev.

Nakupi v okviru PSPP so se začeli v marcu 2015 in zajemajo vrednostne papirje, ki so jih izdale države evrskega območja ter državne agencije in evropske institucije. V Sloveniji so to obveznice Republike Slovenije, SID banke in Družbe za avtoceste v Republiki Sloveniji. Nakupovalo se je le na

Evrosistem je z aprilom 2016 povečal mesečni obseg nakupov v okviru programa nakupov vrednostnih papirjev (APP) s 60 na 80 mrđ EUR.

sekundarnem trgu vrednostnih papirjev. Nakupi se bili med nacionalne centralne banke (NCB) evrskega območja razdeljeni glede na njihov delež v kapitalu ECB (kapitalski ključ). NCB so izvedle 90% nakupov vrednostnih papirjev, ECB pa preostalih 10 %. ECB je kupovala državne in agencijske obveznice vseh jurisdikcij, NCB pa so primarno kupovale obveznice lastnih centralnih, regionalnih in lokalnih oblasti, ter agencijske obveznice. Če posamezna NCB s temi nakupi ni uspela doseči svojega kapitalskega ključa, je za doseg kapitalskega ključa kupovala obveznice evropskih institucij. Skupni delež nakupov obveznic evropskih institucij je lahko dosegel maksimalno 10% vseh nakupov v okviru PSPP. Evrosistem je v okviru PSPP v letu 2016 kupil za 777,9 mrd EUR obveznic javnega sektorja. Povprečna tehtana zapadlost vseh kupljenih obveznic je konec leta 2016 znašala 8,3 leta. Nakupi slovenskih državnih obveznic in obveznic primernih slovenskih agencij s strani Evrosistema so konec leta 2016 kumulativno znašali 4.935 mio EUR.

Nakupi slovenskih državnih obveznic in obveznic primernih slovenskih agencij s strani Evrosistema so konec leta 2016 kumulativno znašali 4.935 mrd EUR.

Namen ABSPP je z nakupi od novembra 2014 spodbujati diverzifikacijo virov financiranja s tem, da banke in drugi izdajajo nove listinjene vrednostne papirje. Nove izdaje listinjenih vrednostnih papirjev bi morale vplivati na izboljšanje posojilnih pogojev za podjetja in gospodinjstva, s tem spodbuditi kreditne tokove bank in posledično izboljšati delovanje transmisijskega mehanizma denarne politike. Stanje nakupljenih listinjenih vrednostnih papirjev Evrosistema je konec decembra 2016 znašalo 22,8 mrd EUR, pri čemer je bila večina nakupov opravljenih na sekundarnem trgu teh papirjev.

Podoben namen ima kupovanje kritih obveznic bank v okviru CBPP3 od oktobra 2014. Kupujejo jih decentralizirano NCB in ECB. Stanje nakupov kritih obveznic je 31. decembra 2016 znašalo 203,5 mrd EUR. Večina nakupov je bila izvedena na sekundarnem trgu (70%), kjer je bila likvidnost razmeroma dobra. Preostali delež (30%) je bil izveden na primarnem trgu, kjer je program spodbudil izdaje novih kritih obveznic.

V marcu 2016 je Evrosistem zgornjim trem naložbenim razredom v okviru APP dodal še četrtega, tj. podjetniške obveznice, ki jih je začel kupovati junija, in s tem precej povečal interes investitorjev za naložbe v podjetniški sektor. Program nakupov podjetniških obveznic je podrobneje predstavljen v Okviru 4.

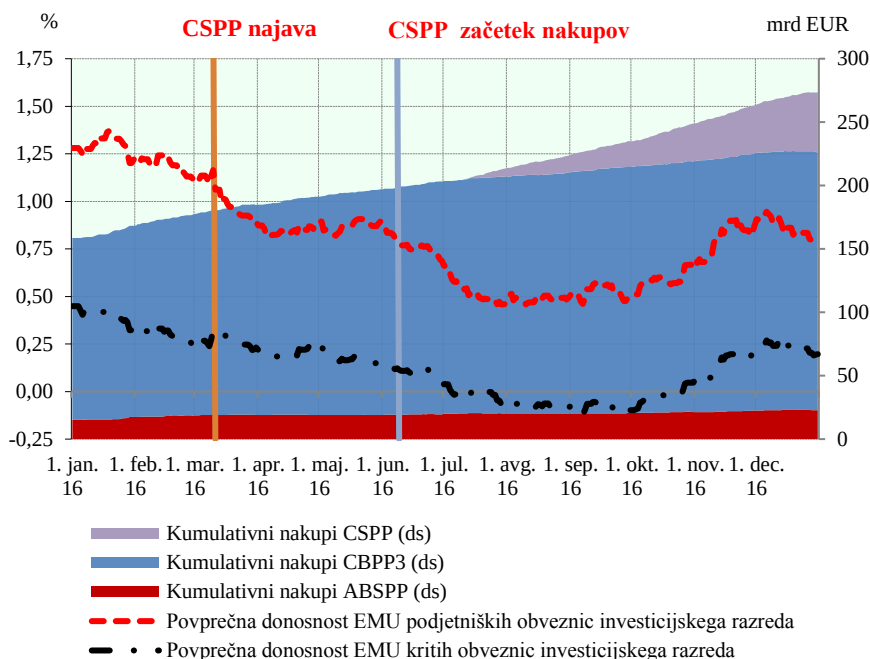
Junija je Evrosistem začel kupovati podjetniške obveznice.

Okvir 4: Program nakupov podjetniških obveznic (CSPP)

Od junija 2016 Evrosistem v okviru programa APP kupuje tudi obveznice, ki so jih izdale nebančne družbe. Vrednostni papirji morajo izpolnjevati naslednja merila primernosti: (i) denominirani morajo biti v evrih; (ii) izdajatelj, ki ne sme biti kreditna institucija, mora imeti sedež v evrskem območju; (iii) ob nakupu morajo imeti preostalo ročnost najmanj šest mesecev ter največ 30 let in 364 dni, (iv) ustrezati morajo merilom primernosti, ki veljajo za vrednostne papirje, ki so primerno zavarovanje za operacije denarne politike, vključno z bonitetno oceno najmanj BBB-/Baa3. Nakupi se izvajajo na primarnem in sekundarnem trgu; če je izdajatelj iz javnega sektorja, pa le na slednjem. Zgornji limit nakupov znaša 70% izdaje posameznega vrednostnega papirja. Minimalni obseg primerne izdaje podjetniških papirjev ni določen. V imenu Evrosistema izvaja nakupe šest NCB, pri čemer ECB skrbi za koordinacijo nakupov. Nakupe slovenskih obveznic izvaja Nationale Bank van België/Banque Nationale de Belgique.

Stanje nakupov CSPP je konec decembra 2016 znašalo 51,1 mrd EUR. Večina nakupov je bila izvedena na sekundarnem trgu (86%). Od najave CSPP v marcu 2016 je bilo v evrskem območju mogoče opaziti povečanje izdaj podjetniških obveznic v primerjavi z izdajami v istih mesecih leta 2015. Daljša je bila tudi tehtana povprečna zapadlost izdanih podjetniških obveznic, za približno 1,5 leta. Povečalo se je povpraševanje drugih investitorjev po podjetniških obveznicah, ki niso primerne za CSPP. Posledično je program uspešno vplival na izboljšanje pogojev financiranja podjetniškega sektorja, kar je bilo vidno tudi v upadu donosnosti teh vrednostnih papirjev.

Slika 20: Povprečne donosnosti podjetniških in kritih obveznic ter kumulativno stanje odkupov ABSPP, CBPP3, in CSPP

Vir: Bloomberg, Bank of America Merrill Lynch Index Data²⁹.

Ker ima Evrosistem zaradi APP v lasti vse večji delež vrednostnih papirjev v posameznih naložbenih razredih, jih hkrati tudi posoja, da bi tako ohranil njihovo likvidnost na sekundarnem in repo trgu. Posojanje obveznic se izvaja decentralizirano prek NCB in ECB oziroma njihovih agentov, vključuje pa obveznice kupljene v okviru PSPP, CBPP in CSPP. Zaradi povečanja učinkovitosti nekatere NCB od 15. decembra 2016 v zavarovanje sprejemajo tudi denarni kolateral v maksimalni skupni višini 50 mrd EUR na ravni celotnega Evrosistema. Pred tem so vse NCB sprejemale v zavarovanje posoje vrednostnih papirjev le druge vrednostne papirje. Banka Slovenije omogoča izposojlo obveznic prek dveh kanalov: v okviru avtomatskega programa posojanja Securities Lending and Borrowing skrbniške banke Euroclear Bank ter prek agenta Deutsche Bank. Z julijem 2016 so bile v njen program posojanja vključene tudi obveznice, kupljene v okviru prvega in tretjega programa nakupov kritih obveznic (CBPP in CBPP3), ter obveznice kupljene v okviru programa nakupa vrednostnih papirjev SMP³⁰, katerih izdajatelji so primerni tudi za nakupe v okviru PSPP.

3.2.4 Posojanje ameriških dolarjev

Čeprav je interes bank za izposojlo ameriških dolarjev pri Evrosistemu v letu 2016 ostal majhen, se je v primerjavi z zadnjimi leti povečal, vendar ne pri slovenskih bankah, ki v operacijah niso sodelovale že od leta 2009. Operacije dolarskega refinanciranja so se izvajale tedensko na podlagi primerne zavarovanja, denominiranega v evrih, po vnaprej znani obrestni meri s polno dodelitvijo in z ročnostjo sedem dni. V povprečju sta na ravni Evrosistema na avkciji sodelovali dve banki, v primerjavi z eno v preteklem letu.

Interes bank za izposojlo ameriških dolarjev pri Evrosistemu je v letu 2016 ostal majhen.

²⁹ The BofA Merrill Lynch Euro Covered Bond Index, the BofA Merrill Lynch Euro Non-Financial Corporate Index.

³⁰ SMP (ang. Securities Market Programme) se je začel leta 2010 kot odgovor na izredne razmere na posameznih tržnih segmentih, predvsem na segmentu državnih vrednostnih papirjev. Evrosistem je kupoval državne obveznice, katerih donosnosti so se nesorazmerno povečale. Program se je zaključil v letu 2012 z najavo programa OMT (ang. Outright Monetary Transactions).

3.2.5 Zavarovanje posojil denarne politike

Vsa posojila denarne politike Evrosistema morajo biti zavarovana s primernim finančnim premoženjem. Banke lahko posojila denarne politike zavarujejo z dolžniškimi vrednostnimi papirji, katerih seznam je objavljen na spletni strani ECB, ter bančnimi posojili, daniimi primernim dolžnikom iz sektorjev podjetij, države in tujine.

V letu 2016 Evrosistem okvirja za zavarovanje posojil denarne politike ni spreminjal, sprejel je le manjše popravke. Zaradi nizkih oziroma negativnih obrestnih mer so postali primerni tudi dolžniški vrednostni papirji z negativnim denarnim tokom, tj. plačilom imetnika izdajatelju vrednostnega papirja. Nekritim bančnim obveznicam je bila, kljub uveljavitvi direktive BRRD, do nadaljnjega podaljšana primernost, o njihovi primernosti pa bo Evrosistem ponovno odločal v letu 2017. Zaradi večje transparentnosti je bila uvedena zahteva, da morajo bonitetne agencije za primerne krite obveznice javno pojasniti na novo ocenjene izdaje in predložiti četrtletna poročila o programih izdaj.

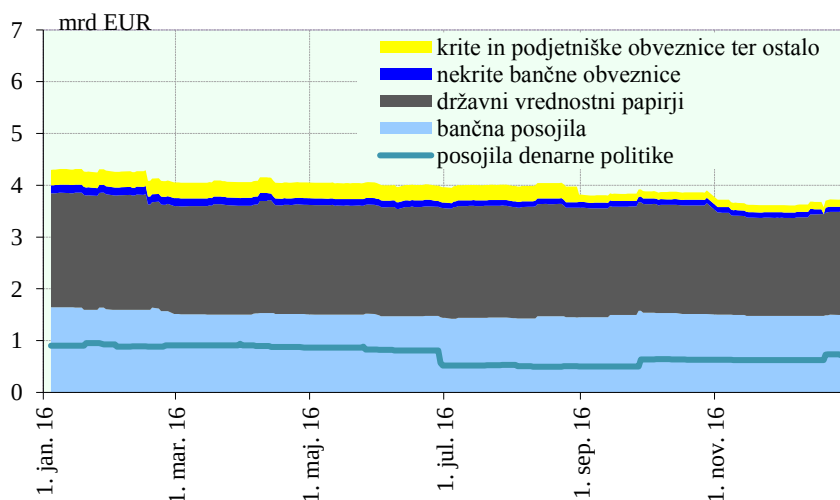
Banke so v zavarovanju pri Evrosistemu ohranile podobno raven finančnega premoženja kot pred letom dni. Čeprav so imele možnost prodaje vrednostnih papirjev v okviru APP, zavarovanja pri Evrosistemu niso zniževale. Finančno premoženje v zavarovanju se je tekom leta zmanjšalo za manj kot 1 % in je ob koncu leta znašalo 1.660 mrd EUR.

Struktura finančnega premoženja v zavarovanju je ostala podobna kot v preteklem letu. Glede na vrsto premoženja so največji delež premoženja v zavarovanju predstavljale krite obveznice (23 %), državni vrednostni papirji (22%), listinjeni vrednostni papirji (19 %) ter bančna posojila (17%).

3.2.5.1 Zavarovanje posojil Banke Slovenije

Sklad finančnega premoženja pri Banki Slovenije, s katerim slovenske banke zavarujejo posojila denarne politike, se je v letu dni znižal za 610 mio EUR na 3,8 mrd EUR konec leta 2016. Znižanje sklada je bilo v letu 2016 s 14% manjše kot znižanje posojil denarne politike (21%). Prosti sklad, tj. presežek zavarovanja bank v skladu nad posojili Banke Slovenije bankam, je podobno kot v predhodnem letu znašal visokih 82%.

Slika 21: Sklad finančnega premoženja pri Banki Slovenije glede na vrsto premoženja in stanje posojil denarne politike, danih slovenskim bankam

Na listi primerne finančnega premoženja je bilo v povprečju leta 2016 okrog 27 mrd EUR vrednostnih papirjev slovenskih izdajateljev, kar je primerljivo

Sklad finančnega premoženja pri Banki Slovenije, s katerim slovenske banke zavarujejo posojila denarne politike, je konec leta znašal 3,8 mrd EUR.

ravni preteklega leta. Vrednostni papirji Republike Slovenije so predstavljali daleč največji delež (91 %). Po stanju ob koncu leta je bilo na listo uvrščenih 44 vrednostnih papirjev.

3.2.6 Banka Slovenije kot posojilodajalec v skrajni sili³¹

Eden ključnih ciljev Banke Slovenije po Zakonu o Banki Slovenije je prizadevanje za finančno stabilnost. V tem okviru lahko Banka Slovenije na podlagi 14. točke 12. člena zakona deluje kot posojilodajalec v skrajni sili, tj. v zameno za primerno zavarovanje posoja sicer solventni banki oziroma hranilnici v likvidnostnih težavah. V letu 2016 Banka Slovenije ni odobrila nobenega takega posojila.

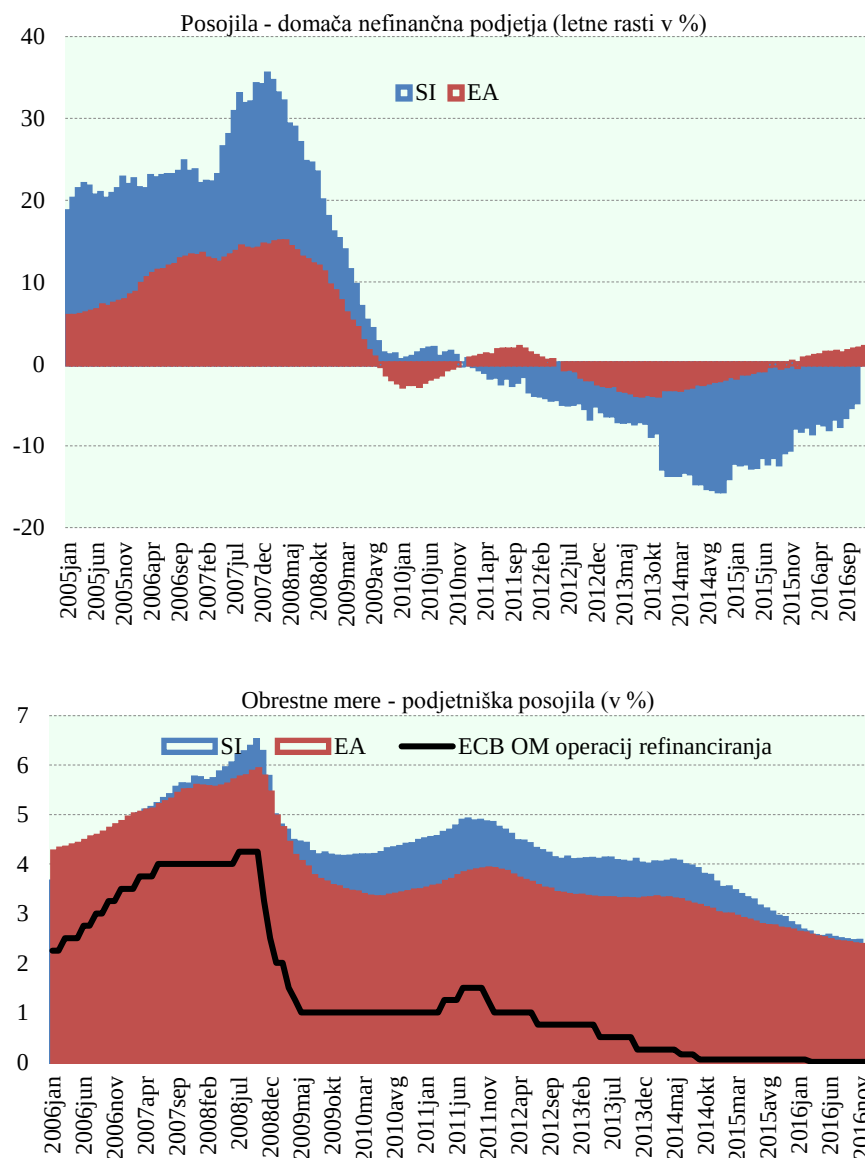
3.2.7 Nestandardni ukrepi denarne politike v Sloveniji

Delovanje nestandardnih ukrepov na Slovenijo lahko spremljamo z vidika osnovnih ciljev posameznih kategorij teh ukrepov. Osnovni namen izrednih operacij dolgoročnejšega refinanciranja je spodbuditev kreditnega sproščanja z zagotavljanjem dodatnih dolgoročnih virov financiranja bančnemu sistemu. Zanimanje slovenskega bančnega sistema za tovrstne vire je bilo po letu 2014 razmeroma majhno, saj so se banke soočale s presežno likvidnostjo, deloma tudi kot posledico vztrajnega in rastočega presežka tekočega računa plačilne bilance. Kljub temu se presežna likvidnost ni pretvorila v višjo posojilno dejavnost. Kreditiranje gospodinjstev je v zadnjih dveh letih sicer nekoliko okrevalo, a se je kreditiranje podjetniškega sektorja vztrajno krčilo (zgornji grafikon na sliki 22). Ustavljeno kreditno dejavnost bank je mogoče pripisati razdolževanju podjetij, velikim nedonosnim terjatvam v bančnih bilancah in manjšemu povpraševanju po kreditih zaradi ostrejših posojilnih pogojev. Gibanje obrestnih mer kaže, da se v tem obdobju izrazito znižanje ključne obrestne mere ECB in številni nestandardni ukrepi niso v večji meri prenesli v nižje stroške kreditiranja podjetij (spodnji grafikon na sliki 22). Opaznejše znižanje obrestnih mer v višini 74 bazičnih točk je mogoče opaziti šele v letu 2015, medtem ko je dinamika med letoma 2010 in 2013 s povprečnim medletnim znižanjem v višini 15 bazičnih točk ostala precej stanovitna.

Ustavljeno kreditno dejavnost bank je mogoče pripisati razdolževanju podjetij, znatnim nedonosnim terjatvam v bančnih bilancah, nižjemu povpraševanju po kreditih zaradi ostrejših posojilnih pogojev.

³¹ Banke v evrskem območju lahko od centralne banke dobijo posojilo ne samo prek operacij denarne politike, ampak izjemoma tudi prek posojila v skrajni sili – ELA (Emergency liquidity assistance). Postopki dodelitve so opisani na povezavi https://www.ecb.europa.eu/pub/pdf/other/201402_elaprocedures.sl.pdf?0cae72c9838301505831a640aa5305f

Slika 22: Medletna stopnja rasti novih bančnih posojil podjetjem in obrestne mere takih novoodobrenih posojil (SI=Slovenija, EA=evrsko območje)

Vir: Banka Slovenije – denarna statistika in ECB Statistical Data Warehouse.

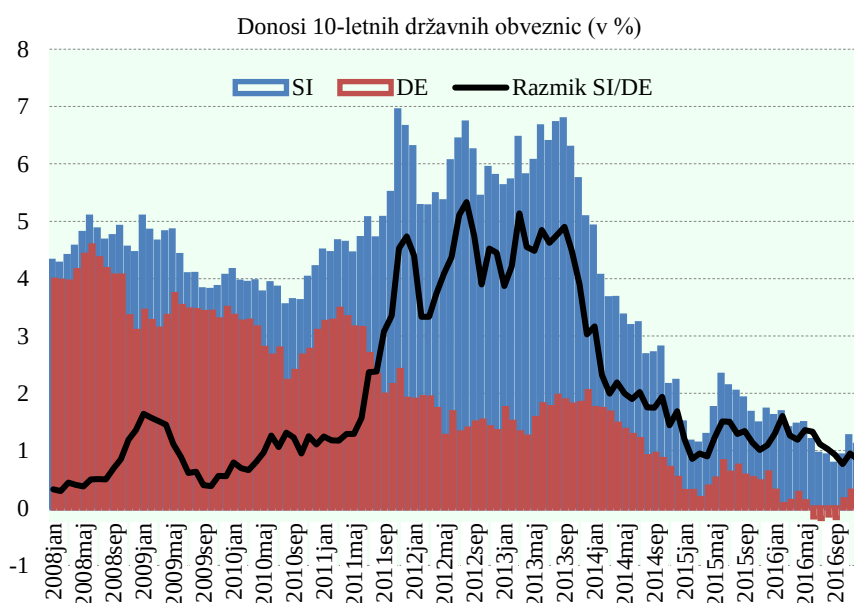
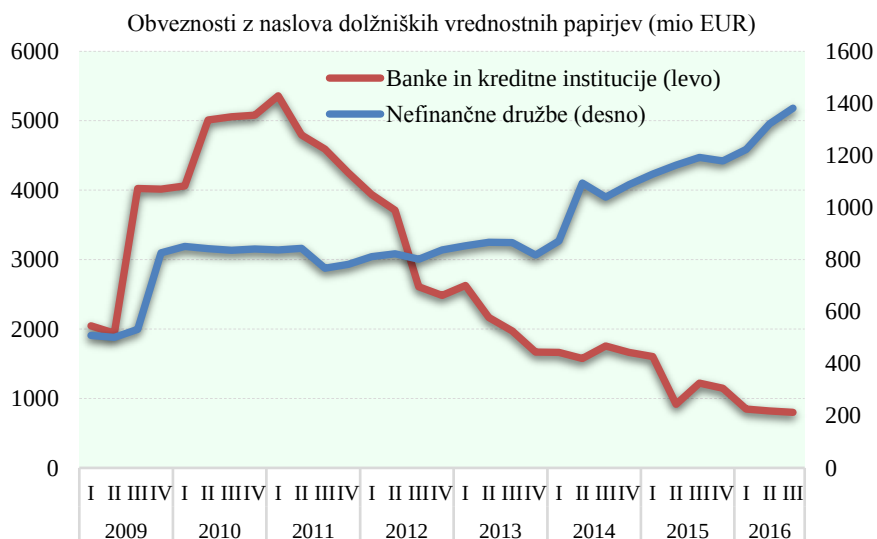
Poleg izrednih operacij dolgoročnejšega refinanciranja med nestandardne ukrepe s strani ECB uvrščamo tudi nakupe dolžniških vrednostnih papirjev. Pred letom 2015 so bili ti ukrepi usmerjeni predvsem v nakupe kritih bančnih obveznic (CBPP1 in 2) in nakupe vrednostnih papirjev držav, ki so bili pod pritiskom zaradi skrbi, da bi evrsko območje lahko razpadlo (SMP in OMT). Trg kritih obveznic v Sloveniji ne obstaja in zato neposrednih učinkov ni bilo. Je pa bilo mogoče zaznati povišane zneske izdaj podjetniških obveznic in komercialnih zapisov po letu 2013, s katerimi so slovenska podjetja nadomeščala bančne vire financiranja (zgornji grafikon na sliki 23). Banke so skozi celotno obdobje okolje nizkih obrestnih mer izkoriščale predvsem za restrukturiranje dolga in nižanje stroškov obstoječih obveznosti, kar je blagodejno vplivalo na njihovo dobičkonosnost.

Nestandardne ukrepe je mogoče povezati z zniževanjem razmikov med dolgoročnimi donosnostmi državnih obveznic držav evrskega območja oziroma z donosnostjo državnih obveznic, kar je najlažje mogoče zaznati ob naznanitvah

Denarna politika je omejila nihanja donosnosti tudi slovenskih obveznic.

posameznih programov odkupov. Večje znižanje donosnosti 10-letne slovenske obveznice v višini 72 bazičnih točk je bilo mogoče zaznati šele ob naznanitvi PSPP na začetku leta 2015 (desni grafikon na sliki 1b). V predhodnem obdobju, to je med letoma 2009 in 2012, je znižanje ob naznanitvi štirih programov nakupov obveznic (CBPP1 in 2, SMP in OMT) znašalo v povprečju le 3 bazične točke, kar kaže zanemarljivo povezavo med naznanitvami nakupov in donosnostjo obveznic. Najmočnejše znižanje donosnosti slovenskih obveznic sicer ni bilo povezano z denarno politiko, ampak je sledilo nadzorovanemu prenehanju delovanja Factor banke in Probanke ter opravljeni sanaciji bank in prenosu slabih terjatev na Družbo za upravljanje terjatev bank proti koncu leta 2013; znižanje medletnega povprečja donosnosti 10-letne obveznice med letoma 2013 in 2014 je znašalo 290 bazičnih točk. Kljub temu je denarna politika omejila nihanja donosnosti tudi slovenskih obveznic. To je pomembno, saj sta raven in volatilitnost donosnosti državnega dolga izhodišče za strošek zadolževanja tudi na drugih segmentih, na primer podjetniškem.

Slika 23: **Stanje obveznosti bank in podjetij z naslova dolžniških vrednostnih papirjev ter donosnost 10-letnih obveznic Republike Slovenije**

Vir: Banka Slovenije – nekonsolidirani finančni računi, Bloomberg.

Pozitivne učinke nestandardnih ukrepov lahko najdemo tudi posredno, prek izboljšanja mednarodnega okolja in vpliva na tečaj evra. Izboljšanje gospodarskih razmer v najbolj ogroženih državah zaradi nestandardnih ukrepov je bodisi neposredno bodisi posredno, prek njihovih partneric, blagodejno vplivalo tudi na slovensko trgovino z državami evrskega območja. Med letoma 2010 in 2016 se je tako trgovina s partnericami v EU povečala za 30%. Še večji posredni učinek na slovensko mednarodno menjavo je bil dosežen prek vpliva nestandardnih ukrepov na tečaj evra. Trgovina z državami zunaj EU se je v obdobju med letoma 2010 in 2016 skoraj podvojila.

Pozitivne učinke nestandardnih ukrepov lahko najdemo tudi posredno, prek izboljšanja mednarodnega okolja in vpliva na tečaj evra.

3.3 Plačilni in poravnalni sistemi

Plačilni in poravnalni sistemi so temeljni sestavni del širšega finančnega sistema, saj zagotavljajo varne, učinkovite in pravočasne poravnave finančnih transakcij. S tem pomembno prispevajo k tekočemu delovanju finančnih trgov ter splošni stabilnosti in učinkovitosti gospodarstva. Banka Slovenije kot centralna banka upravlja plačilni sistem TARGET2-Slovenija ter izvaja funkciji poravnalnega agenta in agentske banke za (plačilne) sisteme, v okviru katerih se izvajajo kreditna plačila, direktne obremenitve in plačila, odrejena s plačilnimi karticami.

3.3.1 TARGET2

Plačilni sistem TARGET2-Slovenija, v katerem je bilo konec leta 2016 19 udeležencev (trije manj kot konec leta 2015), predstavlja slovensko komponento vseevropskega plačilnega sistema TARGET2, ki deluje na enotni skupni tehnološki platformi in ga kot celoto upravlja Evrosistem.

V plačilnem sistemu TARGET2-Slovenija je bilo v letu 2016 poravnanih 957.514 transakcij (0,27% manj kot v letu 2015) v skupni vrednosti 414,3 mrd EUR (51,53% manj kot v letu 2015). Ob skoraj enakem številu poravnanih transakcij je večinski delež k zmanjšanju njihove skupne vrednosti prispevalo znižanje vrednosti depozitov države pri udeležencih (posledica nizkih in negativnih obrestnih mer) ter znižanje vrednosti prenosov likvidnosti med udeleženci plačilnega sistema TARGET2-Slovenija v tuji lasti in njihovimi večinskimi lastniki v tujini.

V plačilnem sistemu TARGET2-Slovenija je bilo 957.514 transakcij v vrednosti 414,3 mrd EUR.

3.3.2 TARGET2-Securities

V okviru Evrosistema se je nadaljeval projekt vzpostavitve vseevropske platforme TARGET2-Securities (T2S) za poravnavo vrednostnih papirjev v centralnobančnem denarju. Po začetku poslovanja platforme junija 2015, je v letu 2016 potekala najintenzivnejša faza projekta s pripravami in vključevanjem velikih nacionalnih trgov na T2S. V letih 2015 in 2016 je na T2S začela poslovati približno polovica trgov evrskega območja, vključitev drugih pa je predvidena do septembra 2017. Slovenski trg je na T2S začel poslovati v februarju 2017. Za njegovo vključitev na T2S sta bili zadolženi Banka Slovenije na področju denarnih računov in Centralna klirinško depotna družba (KDD) na področju računov vrednostnih papirjev. Banka Slovenije je ves čas trajanja projekta skupaj s KDD celovito spremljala prilagajanje in usmerjala aktivnosti za vključitev domačih tržnih udeležencev na T2S. V letu 2016 so bile te aktivnosti večinoma osredotočene na testiranja, pravno ureditev pogojev udeležbe in zaključne priprave za začetek poslovanja na T2S. V okviru Slovenske nacionalne uporabniške skupine za T2S, ki jo vodi Banka Slovenije, je v letu 2016 potekal dialog med relevantnimi deležniki slovenskega trga vrednostnih papirjev z namenom prispevanja k pravočasni in učinkoviti migraciji slovenskega okolja na T2S.

V letu 2016 so potekale intenzivne priprave za začetek poslovanja slovenskega trga na vseevropski platformi T2S, ki je začel poslovati februarja 2017.

3.3.3 Infrastrukture za plačila malih vrednosti

Kot neposredni udeleženec vseevropskega plačilnega sistema STEP2-T za izvrševanje kreditnih plačil SEPA in direktnih obremenitev SEPA, ki ga upravlja družba EBA Clearing, je Banka Slovenije v letu 2016 bankam in hranilnicam v Sloveniji omogočala izmenjavo kreditnih plačil SEPA z več kot 4.300 ponudniki plačilnih storitev in izmenjavo direktnih obremenitev SEPA z več kot 3.500 ponudniki plačilnih storitev v Evropi. Z izvajanjem funkcije poravnalnega agenta pa je Banka Slovenije v letu 2016 udeležencem petih plačilnih sistemov, preko katerih poteka izvrševanje kreditnih plačil, direktnih obremenitev in plačil, odrejenih s plačilnimi karticami, omogočala poravnavo njihovih denarnih terjatev in obveznosti, ki izhajajo iz njihove udeležbe v teh plačilnih sistemih, v netveganem centralnobančnem denarju na njihovih računih pri sebi. V okviru te funkcije je izvajala tudi postopke za medbančno poravnavo nalogov iz naslova izplačila pokojnin.

Banka Slovenije je med drugim dejavno sodelovala v dejavnostih Evrosistema, vezanih na vzpostavitev vseevropske infrastrukture za izvrševanje takojšnjih plačil, to je plačil, ki so na voljo neprestano (24/7/365) in pri katerih plačnik takoj ali skoraj takoj po odreditvi plačilnega naloga odobri račun prejemnika plačila.

3.3.4 Pregledniška in nadzorniška vloga Banke Slovenije na področju plačilnih in poravnalnih sistemov ter nebančnih ponudnikov plačilnih storitev

Banka Slovenije je v letu 2016 redno spremljala delovanje in upravljanje sedmih plačilnih sistemov ter sistema poravnave vrednostnih papirjev, ki delujejo po slovenskem pravu. Izvedla je tudi ocene delovanja in upravljanja štirih plačilnih sistemov v zvezi z izpolnjevanjem pregledniških standardov Evrosistema ter izdala dovoljenje za spremembo pravil enega plačilnega sistema.

Banka Slovenije izdaja dovoljenja tudi nebančnim subjektom za opravljanje plačilnih storitev (plačilnim institucijam) in opravljanje storitev izdajanja elektronskega denarja (družbam za izdajo elektronskega denarja). Tako je Banka Slovenije v letu 2016 redno nadzirala poslovanje treh plačilnih institucij in ene družbe za izdajo elektronskega denarja ter izvedla en neposreden pregled poslovanja plačilne institucije. Število plačilnih institucij se je v letu 2016 zmanjšalo na tri, saj se je ena plačilna institucija, na podlagi dovoljenja Banke Slovenije, pripojila k drugi³².

3.3.5 Spodbujanje aktivnosti udeležencev trga plačilnih storitev

Banka Slovenije je v vlogi katalizatorja (spodbujevalca dejavnosti tržnih udeležencev) tudi v letu 2016 usklajevala in usmerjala dejavnosti trga plačilnih storitev v skladu s politiko Evrosistema, pri tem pa sledila ciljem varnosti in učinkovitosti na tem področju. Dialog z različnimi deležniki na trgu plačilnih storitev je Banka Slovenije zagotavljala tudi v okviru **Nacionalnega sveta za plačila**, ki ga je ustanovila leta 2013 ter katerega cilj je podpirati uravnotežen in trajnosten razvoj trga varnih in učinkovitih plačilnih storitev v Sloveniji. Banka Slovenije je v letu 2016 organizirala dve seji Nacionalnega sveta za plačila, na katerih so bile obravnavane aktualne tematike s področja plačilnih storitev, ter

Sodelovanje pri številnih dejavnostih, vezanih na vzpostavitev infrastrukture za izvrševanje takojšnjih plačil.

Banka Slovenije je redno spremljala delovanje in upravljanje sedmih plačilnih sistemov, ki delujejo po slovenskem pravu, ter nadzirala poslovanje treh plačilnih institucij in ene družbe za izdajo elektronskega denarja.

Zagotavljanje dialoga z nacionalnimi deležniki na trgu plačilnih storitev poteka tudi v okviru Nacionalnega sveta za plačila.

³² Na spletni strani Banke Slovenije je objavljen register plačilnih institucij <http://www.bsi.si/placilni-sistemi.asp?Mapald=1465> in družb za izdajo elektronskega denarja <http://www.bsi.si/placilni-sistemi.asp?Mapald=1468> kot centralizirana zbirka podatkov o teh subjektih. Objavljen je tudi seznam institucij iz držav članic Evropskega gospodarskega prostora, ki smejo opravljati plačilne storitve in storitve izdajanja elektronskega denarja v Republiki Sloveniji na podlagi ustrezne notifikacije.

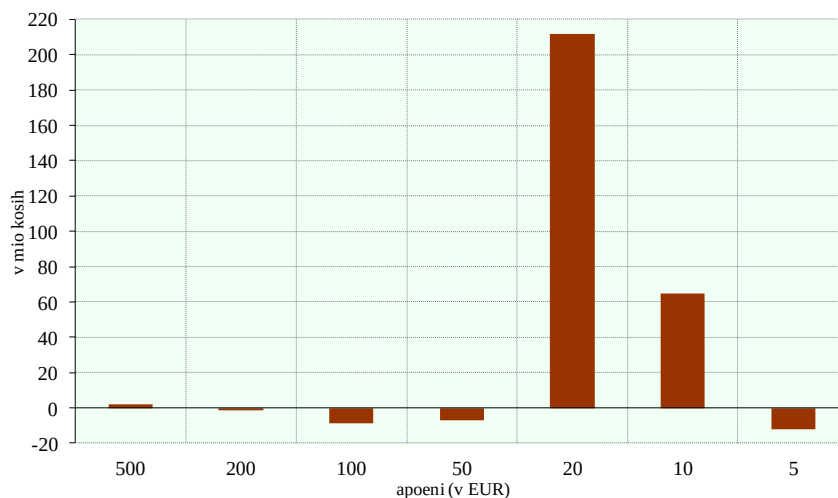
izdala dvojce E-novic³³ z aktualnimi vsebinami s področja plačil v Sloveniji in EU.

3.4 Bankovci in kovanci

Banka Slovenije je od uvedbe evra do konca leta 2016 dala v obtok neto 4,49 mrd EUR gotovine. Od tega je bilo 4,41 mrd EUR bankovcev (249,41 mio kosov) in 74,71 mio EUR kovancev (260,30 mio kosov). Količinsko je bilo največ bankovcev za 20 EUR (211,73 mio kosov), sledita pa mu apoeni za 10 EUR (64,51 mio kosov) in 500 EUR (2,04 mio kosov). Pri vseh drugih apoenih (200 EUR, 100 EUR, 50 EUR in 5 EUR) je bila od uvedbe evra prisotna negativna neto izdaja bankovcev (število izdanih bankovcev je bilo manjše od števila vrnjenih v Banko Slovenije). Pri kovancih količinsko največji del neto izdaje predstavljata kovanca za en evrski cent (80,39 mio kosov) in dva evrska centa (54,42 mio kosov), medtem ko je ta najnižji pri apoenu za en evro (9,47 mio kosov). Banka Slovenije je zagotavljala oskrbo države z evrsko gotovino prek depojev bankovcev Banke Slovenije, poslovanje z njimi pa je dnevno usklajevala.

V letu 2016 je Banka Slovenije usklajeno z drugimi nacionalnimi centralnimi bankami Evrosistema nadaljevala aktivnosti za uvedbo četrtega apoeni serije Evropa (po bankovcih za 5, 10 in 20 EUR), bankovca za 50 EUR, ki bo prišel v obtok 4. aprila 2017. Kakor prvi trije bankovci ima tudi bankovec za 50 EUR izboljšane zaščitne elemente.

Slika 24: Količinska struktura neto izdanih evrobankovcev v obtok

Vir: Banka Slovenije.

Banka Slovenije je na podlagi Zakona o priložnostnih kovancih za Republiko Slovenijo opravljala posle priprave izdaje, distribucije in hrambe tečajnih in priložnostnih kovancev³⁴. V letu 2016³⁵ je Banka Slovenije izročila v obtok spominski kovanec za 2 EUR ob 25. obletnici osamosvojitve Republike Slovenije (nakovanih 1 mio kosov) in zbirateljske kovance ob 150. obletnici Rdečega križa na Slovenskem (nakovanih 1.000 zlatnikov, 2.000 srebrnikov in 114.500 zbirateljskih dvokovinskih kovancev za 3 EUR). Banka Slovenije je za numizmatične namene izdala zbirko evrskih kovancev z letnico 2016 v navadni

V letu 2016 je Banka Slovenije izročila v obtok spominski kovanec ob 25. obletnici osamosvojitve Republike Slovenije in zbirateljske kovance ob 150. obletnici Rdečega križa na Slovenskem.

³³ E-novice so na voljo na povezavi: <http://www.bsi.si/svet-placila.asp?Mapald=1756>

³⁴ Več v rubriki Numizmatika na spletni strani Banke Slovenije: <http://www.bsi.si/iskalniki/numizmaticni-izdelki.asp?Mapald=1986>.

³⁵ Več o numizmatičnih izdelkih, izdanih v 2016: <http://www.bsi.si/iskalniki/numizmaticni-izdelki.asp?Mapald=1986&Datum=2016>

in v posebni tehniki kovanja z visokim sijajem (»proof«) in spominski kovanec za 2 EUR ter zbirateljski kovanec za 3 EUR (oba v tehniki z visokim sijajem). Numizmatični izdelki, ki sta jih izdali Republika Slovenija in Banka Slovenije, so na voljo na blagajni Banke Slovenije³⁶ ter v izbranih poslovalnicah obeh agentov Banke Slovenije za prodajo numizmatičnih izdelkov, Deželni banki Slovenije in Novi KBM.

Slika 25: Zbirateljska kovanca izdana v letu 2016

Zbirateljski kovanec, izdan od 150. obletnici Rdečega križa na Slovenskem (levo) in spominski kovanec, izdan od 25. obletnici osamosvojitve Republike Slovenije.

Slika 26: Zbirka slovenskih evrskih kovancev 2016

Do 31. decembra 2016 je znašala skupna vrednost tolarških bankovcev in kovancev ter bonov, ki so še v obtoku, 41,58 mio EUR. Od tega je bilo 46,51 mio kosov tolarških bankovcev (vrednih 7,42 mrd SIT oz. 30,94 mio EUR), 443,52 mio kosov tolarških kovancev (vrednih 2,14 mrd SIT oz. 8,95 mio EUR) in 20,92 mio kosov bonov (vrednih 403,62 mio SIT oz. 1,68 mio EUR). Glede na obtok konec leta 2005 se je iz obtoka vrnilo skupno 58,92% kosov oziroma 96,53% vrednosti tolarških bankovcev in 13,91% kosov oziroma 38,17%

Konec leta 2016 je znašala skupna vrednost tolarških bankovcev in kovancev ter bonov, ki so še v obtoku, 41,58 mio EUR.

³⁶ Blagajna Banka Slovenije od septembra 2016 obratuje na Štefanovi ulici 1 v Ljubljani. Uradne ure ima od ponedeljka do petka od 9.00 do 13.00, ob sredah tudi od 14.00 do 15.30.

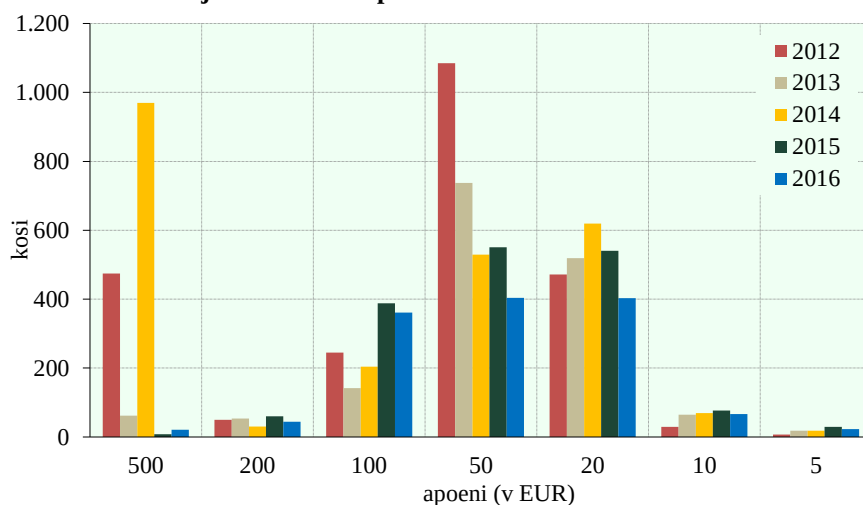
vrednosti tolarških kovancev. Vrednostni boni in tolarški bankovci so zamenljivi na blagajniškem okencu Banke Slovenije brez časovne omejitve, medtem ko se je možnost zamenjave tolarških kovancev s 3. januarjem 2017 iztekla.

Skupno število opravljenih transakcij prek blagajne Banke Slovenije se je tudi lani povečalo. Opravljenih je bilo 2.810 blagajniških prejemkov in izdatkov evrske gotovine (leta 2015 2.705), 2.453 vplačil in izplačil gotovine za potrebe državnih organov (leta 2015 2.495) ter 3.767 menjav tolarških bankovcev in kovancev (leta 2015 2.016).

V števnicu Banke Slovenije je bilo prešteti 64,71 mio kosov bankovcev in kovancev, leta 2015 pa 26,36 mio kosov bankovcev in kovancev. V letu 2016 je bilo prešteti 63,44 mio kosov bankovcev in 1,27 mio kosov kovancev (leta 2015 25,55 mio kosov bankovcev in 808.550 kosov kovancev). Za zagotovitev primerne kakovosti bankovcev v obtoku je bilo izločenih in uničenih skupno 10,12 mio kosov bankovcev (leta 2015 8,75 mio kosov bankovcev).

V letu 2016 je bilo iz obtoka umaknjenih³⁷ 1.323 kosov ponarejenih evrskih bankovcev in 1.030 kosov evrskih kovancev, v letu 2015 pa 1.653 kosov evrskih bankovcev in 1.092 kosov evrskih kovancev. Največji del ponarejenih evrskih bankovcev v količinski strukturi predstavljata evrska bankovca za 50 in 20 EUR (skupaj 61,0%, razlika med njima le 1 kos), pri ponarejenih evrskih kovancih pa prevladujejo ponaredki za 2 EUR (59,1 %). Primerjava podatkov Evrosistema na tem področju uvršča RS v skupino držav z manjšim številom odkritih ponaredkov. V letu 2016 je bilo odkritih tudi 80 kosov ponaredkov tuje gotovine (ameriški dolarji in angleški funti), v letu 2015 pa 39 kosov. Kakovost ponarejene tuje gotovine ostaja na približno enaki ravni.

Slika 27: Količinska struktura ponarejenih evrskih bankovcev, umaknjenih iz obtoka po letih

Vir: Banka Slovenije.

3.5 Soupravljanje deviznih rezerv ECB

Banka Slovenije upravlja tudi del deviznih rezerv ECB. Ob prevzemu evra 1. januarja 2007 je Banka Slovenije del deviznih rezerv v ameriških dolarjih in zlatu prenesla na ECB. Glavni namen deviznih rezerv ECB je zagotoviti zadostno likvidnost pri operacijah na deviznem trgu. K deviznim rezervam ECB so svoj delež prispevale vse nacionalne centralne banke evrskega območja in jih skupaj z ECB tudi upravljajo. Banka Slovenije in luksemburška centralna banka

Banka Slovenije in luksemburška centralna banka sta bili pri skupnem upravljanju deviznih rezerv ECB med najuspešnejšimi v Evrosistemu.

³⁷ Po podatkih Nacionalnega analitskega centra za evrobankovce (NAC) in Nacionalnega analitskega centra za evrokovance (CNAC). Njihovo pooblastilo izhaja iz Uredbe ES 1338/2001.

od 1. januarja 2007 skupaj upravljata svoja deleža deviznih rezerv ECB, pri tem pa sta bili leta 2016 med najuspešnejšimi med centralnimi bankami v Evrosistemu. Poleg deviznih rezerv, prenesenih na ECB, ima Banka Slovenije del svojih naložb v tuji valuti, če bi ECB morda, v skladu z določbami 30. člena Protokola o Statutu ESCB in ECB, vpoklicala dodatne devizne rezerve.

3.6 Nadzor bank

Cilj nadzorniških aktivnosti Banke Slovenije je pravočasno zaznati tveganja na vseh področjih poslovanja bank in hranilnic (kreditna, likvidnostna, operativna, kapitalska, obrestna tveganja, tveganja s področja dobičkonosnosti, notranjih kontrol, korporativnega upravljanja, ugleda, preprečevanja pranja denarja) ter z učinkovitim ukrepanjem zagotoviti stabilnost kreditne institucije in sistema.

Z uveljavitvijo EMN je bil leta 2014 **nadzor nad pomembnimi evropskimi bankami**³⁸ (angl. significant institution, SI) prenesen na ECB, vendar pa se ta nadzor **operativno izvaja prek skupnih nadzorniških skupin** (angl. joint supervisory team, JST). JST je za vsako banko sestavljen iz koordinatorja iz ECB ter članov iz nacionalnega nadzornega organa in ECB. Nacionalni nadzorni organi, torej tudi Banka Slovenije, sodelujejo pri vseh dejavnostih nadzora, medtem ko nadzorniške odločitve za te banke sprejema ECB.

Nadzor bank, ki ne izpolnjujejo meril za pomembne banke, to je **manj pomembnih bank** (angl. less significant bank, LSI) opravljajo nacionalni nadzorniki, torej **Banka Slovenije**, in sicer v skladu s pravili ter metodologijo ECB in EMN. Za manj pomembne banke nacionalni nadzorniki ECB redno pošiljajo nadzorniške podatke in ECB tudi informirajo o ugotovitvah nadzora. Nacionalni nadzorni organi se lahko z ECB posvetujejo o izdaji ukrepov, končno odločanje pa je njihova pristojnost - razen v izrednih primerih. Nova ureditev omogoča, da ECB prevzame neposredni nadzor nad manj pomembnimi bankami na pobudo nacionalnega nadzornika, na lastno pobudo v primeru možnosti nastanka sistemske krize ali če nacionalni nadzornik neustrezno izvaja nadzor.

V Sloveniji so v letu 2016 spadale v skupino pomembnih bank, ki so pod nadzorom ECB in katerih nadzor se operativno izvaja prek JST, tri banke: NLB d.d., NKBM d.d. in Abanka d.d. Med pomembne banke so vključene tudi banke, ki so članice bančnih skupin s sedežem v državah evrskega območja in ki tvorijo pomembne bančne skupine. Pod neposrednim nadzorom Banke Slovenije ostajajo štiri banke in tri hranilnice. V Sloveniji so konec leta poslovale tudi tri podružnice bank oziroma bančnih skupin držav članic.

Pod neposrednim nadzorom Banke Slovenije ostajajo štiri banke in tri hranilnice.

Tabela 3: **Pomembne banke in manj pomembne banke (na dan 28.2.2017)**

SKUPINA POMEMBNIH BANK (SI)	SKUPINA MANJ POMEMBNIH BANK (LSI)
NLB d.d.	Gorenjska banka d.d.
Nova KBM d.d.	Deželna banka Slovenije d.d.
Abanka d.d.	Addiko bank d.d.
Unicredit banka Slovenija d.d.	Delavska hranilnica d.d.

³⁸ Med pomembne banke se po merilih ECB uvrščajo banke, ki (1) imajo bilančno vsoto nad 30 mrd EUR ali višjo kot 20% BDP (razen, če nimajo bilančne vsote pod 5 mrd EUR); (2) spadajo med tri največje banke v državi; (3) so prejele sredstva iz Evropskega sklada za stabilnost; (4) imajo bilančno vsoto nad 5 mrd EUR in imajo v več kot eni državi članici nad 20% sredstev/obveznosti.

SKB banka d.d.	Hranilnica LON d.d.
Banka Intesa Sanpaolo d.d.	Primorska Hranilnica Vipava d.d.
Sberbank banka d.d.	SID – Slovenska izvozna in razvojna banka d. d.*
Banka Sparkasse d.d.	

Opomba: *ima poseben status kot specializirana banka za spodbujane izvoza in razvoja. Nadzor izvaja Banka Slovenije.

3.6.1 Nadzor pomembnih bank

Za vsako sistemsko pomembno banko je imenovana JST, ki ga vodi koordinator iz ECB, na nacionalni ravni pa delo JST koordinira podkoordinator iz Banke Slovenije.

Tabela 4: Okvirna sestava JST za NLB oziroma NKBM

Koordinator	Predstavniki ECB
Podkoordinator	Predstavniki Banke Slovenije
Člani	Predstavniki Banke Slovenije (2-3) in ECB (3)

Nadzor in spremljava pomembnih bank se opravlja z izvajanjem **stalnega nadzora** (angl. on-going supervision), ki ga izvajajo člani JST, in **s pregledi v bankah** (t. i. on-site pregledi). Preglede za pomembne banke koordinira ECB. Nadzor v pomembnih bankah se izvaja po metodologiji iz priročnika ECB za nadzor (SSM Supervisory Manual).

Za vsako sistemsko pomembno banko je imenovana Skupna nadzorniška JST.

ECB je v okviru bančnega nadzora na začetku leta 2016 sprejela prednostne naloge ter glede na velikost in profil tveganosti bank določila minimalni obseg nadzorniških aktivnosti za vse pomembne banke. Na tej podlagi je bil za vsako posamezno pomembno banko izdelan plan stalnih nadzorniških aktivnosti in plan pregledov za leto 2016.

V okviru spremljanja in nadziranja bank je redna in ena pomembnejših nalog izvedba **procesa nadzorniškega pregledovanja in ovrednotenja** (angl. Supervisory Review and Evaluation Process, SREP)³⁹. Proces SREP temelji na pregledovanju in ovrednotenju poslovnega modela, sistema upravljanja tveganj, višine individualnih tveganj, vključno s procesom ocenjevanja ustreznega notranjega kapitala (angl. Internal Capital Adequacy Assessment Process, ICAAP), ki ga vzpostavi banka, in likvidnosti. V letu 2016 so bili v okviru SREP procesa izvedeni tudi stresni testi. **Na podlagi ocene profila tveganosti banke, procesa ocenjevanja ustreznega notranjega kapitala ICAAP in rezultatov stresnih testov se je določila višina kapitalske ustreznosti, ki jo mora banka vzdrževati do naslednjega procesa SREP.**

Druge nadzorniške dejavnosti pri pomembnih bankah so bile v letu 2016 osredotočene predvsem na kreditno tveganje, operativno tveganje ter korporativno upravljanje in upravljanje tveganj.

³⁹ SREP je proces nadzorniškega pregledovanja in ovrednotenja, ki v bankah poteka letno ("letna bonitetna ocena" banke). Na podlagi procesa SREP se v banki ocenijo tveganja in se ji, po potrebi, izdajo ustrezni ukrepi.

Na področju kreditnega tveganja, ki je najpomembnejše tveganje v bančnem sistemu, so bile v letu 2016 – ob stalni spremljavi bank – izvedene naslednje dejavnosti:

- **Dve slovenski sistemsko pomembni banki sta bili vključeni v tematski pregled upravljanja nedonosnih terjatev** (angl. NPL Taskforce), ki je bil v okviru EMN izveden v vseh sistemsko pomembnih bankah s povečanim deležem nedonosnih terjatev. Namen je bil pridobiti horizontalni pregled nad različnimi praksami upravljanja nedonosnih terjatev in v primeru ugotovljenih pomanjkljivosti bankam naložiti korektivne ukrepe. V okviru pregleda je ECB izdala Smernice za upravljanje z nedonosnimi terjatvami (angl. Guidance on non-performing loans). Bankama je za področja, na katerih so bile ugotovljene neskladnosti njunih praks s smernicami, ECB izdala nadzorniško pismo z zahtevami za izvedbo korektivnih ukrepov. **Izboljšave so potrebne na področju strategije upravljanja in spremljanja nedonosnih terjatev, prestrukturiranja terjatev, oblikovanja oslabitev, politike oblikovanja odpisov, vrednotenja zavarovanj in politike prejemkov.**
- JST je v eni od pomembnih bank opravil pregled kreditnega procesa v omejenem obsegu. Cilj je bil seznaniti se s celotnim postopkom pripoznavanja ozdravljenih kreditnih izpostavljenosti in ugotoviti morebitne neskladnosti z bančnimi predpisi. **Na podlagi ugotovljenih pomanjkljivosti je bilo banki izdano nadzorniško pismo s štirimi zahtevami za izboljšanje pripoznavanja ozdravljenih izpostavljenosti.**
- V dveh pomembnih bankah se je začel pregled kreditnega tveganja, ki je med drugim obsegal pregled internega sistema razvrščanja terjatev, pravilnega pripoznavanja in poročanja nedonosnih, prestrukturiranih in ozdravljenih terjatev, metodologijo oblikovanja oslabitev in pregled posameznih kreditnih map. Postopki do konca leta 2016 še niso bili končani.

V eni od pomembnih bank je bil opravljen **pregled operativnega tveganja**, ki je bil osredotočen na IT tveganja. V dveh pomembnih bankah sta JST v letu 2016 spremljala, kako sta banki izvajali akcijski načrt za odpravo pomanjkljivosti, ugotovljenih leto prej v tematskem **pregledu korporativnega upravljanja in upravljanja tveganj**. Večina pomanjkljivosti je bila odpravljenih, pregled pa bo zaključen v letu 2017. V eni izmed bank se je namreč v zadnjem četrtletju 2016 začel razširjen pregled izpolnjevanja ukrepov (angl. enhanced follow-up), v okviru katerega se bo podrobneje pregledalo, kako nadzorni svet opravlja svojo nadzorstveno funkcijo, kako je banka vzpostavila limitni sistem v okviru prevzemanja tveganj in kako je okvir prevzemanja tveganj povezan s strategijo banke.

JST so v petih pomembnih bankah opravili tudi **pregled razkritij informacij po Uredbi (EU) št. 575/2013**, to je razkritij, ki zagotavljajo celovite podatke o tveganosti banke⁴⁰. Razkritja bank se na splošno izboljšujejo in postajajo kakovostnejša, ostajajo pa določene pomanjkljivosti, ki delno izvirajo tudi iz novih zahtev regulative in večjih pričakovanj nadzornika. Pomanjkljivosti so bile med drugim zaznane v delu razkritij, ki se nanašajo na izračun kapitalskih zahtev, oslabljenih sredstev, oceno nagnjenosti k prevzemanju tveganj, razkrivanje ključnih politik, vezanih na postopek izbora in raznolikost nadzornih svetov, ter razkrivanje v zvezi s politiko in prakso prejemkov članov

Člani JST so v letu 2016 sodelovali pri izdelavi 24 ocen primernosti za člane upravljalnih organov.

⁴⁰ Gre za razkritja po Uredbi (EU) št. 575/2013 Evropskega parlamenta in Sveta o bonitetnih zahtevah za kreditne institucije in investicijska podjetja
<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2013:176:0001:0337:SL:PDF>

upravljalnega organa. **Pomanjkljivosti morajo banke odpraviti pri razkritju informacij za poslovno leto 2016.**

Člani JST so v letu 2016 sodelovali pri izdelavi **24 ocen primernosti za člane upravljalnih organov**, potrjenih in sprejetih na ravni ECB, v enem primeru pa je bil sprožen postopek prepovedi opravljanja funkcije. Sodelovali so tudi pri izdaji dovoljenj za kvalificiran delež in dovoljenj za združitev na podlagi pripojitve; v letu 2016 so bila izdana **štiri tovrstna dovoljenja**.

Banke so konec leta 2016 ponovno predložile posodobljene **načrte za sanacijo**, ki jih bodo JST pregledali v 2017.

3.6.1.1 Ugotovljene nepravilnosti in ukrepi pri pomembnih bankah

Pri nadzoru sistemsko pomembnih bank je bilo v letu 2016 ugotovljenih 119 nepravilnosti pri njihovem poslovanju, največ na področjih obvladovanja kreditnega in operativnega tveganja ter korporativnega upravljanja, na katere je bil tudi osredotočen nadzor. Ugotovitve so razkrite v spodnji tabeli. Kot navedeno, so bile nekatere ugotovljene nepravilnosti odpravljene že v letu 2016, odprava drugih pa se bo spremljala v letu 2017.

Pri nadzoru poslovanja sistemsko pomembnih bank je bilo v letu 2016 ugotovljenih 119 nepravilnosti.

Tabela 5: Ugotovljene nepravilnosti

Področje	Število ugotovljenih nepravilnosti/pomanjkljivosti	Ključne ugotovitve
Operativno tveganje	37	- neustrezno upravljanje operativnega in IT tveganja - neustrezna arhitektura IT sistema in upravljanje IT varnosti - necelovitost podatkovnih baz škodnih dogodkov - neustrezen sistem zgodnjega opozarjanja (EWS) in izvajanja stresnih scenarijev.
Korporativno upravljanje	36	- neustrezna sestava in pomanjkljivo znanje članov nadzornega sveta - pomanjkljiv okvir upravljanja s tveganji in nagnjenosti k prevzemanju tveganj - pomanjkljivo znanje pri ključnih kontrolnih funkcijah - pomanjkljivo dokumentirani procesi ICAAP in ILAAP*
Kreditno tveganje in sistem zgodnjega	33	neustrezno prerazvrščanje

opozarjanja (EWS)		komitentov • neenotna bonitetna ocena komitenta v skupini povezanih oseb • neažurna informacija o komitentih • neustrezna baza podatkov za izračun parametrov LGD in PD** • neustrezno upravljanje zavarovanj in postopek poročanja restrukturiranih kreditov
Obrestno tveganje	7	• segregacija funkcije obrestnega tveganja • fluktuacija kadrov, • pomanjkljivosti v poročanju • neustrezna vključitev obrestnega tveganja v proces ICAAP*
Tržno tveganje	5	• pomanjkljivosti pri poslovanju z derivati
Likvidnostno tveganje	1	

* ICAAP–proces ocenjevanja ustreznega notranjega kapitala, ILAAP–proces ocenjevanja ustrezne likvidnosti; ** LGD–izguba ob neplačilu, PD–verjetnost neplačila.

Tabela 6: Nadzorniški ukrepi, izrečeni pomembnim bankam

Vrsta ukrepa	Število izdanih ukrepov
Izdane odločbe o začetku postopka za odvzem dovoljenja za opravljanje funkcije člana uprave	1
Sklep o ustavitvi postopka za prepoved opravljanja funkcije člana nadzornega sveta banke	1
Izdana nadzorniška pisma	12

3.6.2 Nadzor manj pomembnih bank

V okviru rednega letnega procesa **nadzorniškega pregledovanja in ovrednotenja tveganj kreditnih institucij (SREP)** je Banka Slovenije v letu 2016 ocenila posamezna tveganja in ustreznost kontrolnega okolja za

Banka Slovenije je v letu 2016 dvema bankama izdala ukrep za povečanje kapitala.

obvladovanje posameznih tveganj ter določila individualne zahteve po vzdrževanju kapitalske ustreznosti posameznih manj pomembnih bank. Še zlasti podrobno je spremljala tiste banke, ki niso v celoti izpolnjevale zahtev po kapitalski ustreznosti, ugotovljeni v SREP. Te banke so morale predložiti načrte doseganja in vzdrževanja zahtevane kapitalske ustreznosti. **Banka Slovenije je v letu 2016 dvema bankama izdala ukrep za povečanje kapitala.**

V letu 2016 so v manj pomembnih bankah potekali **trije pregledi poslovanja** na področjih kreditnega, likvidnostnega, obrestnega in operativnega tveganja, tveganja dobičkonosnosti, poslovnega modela in korporativnega upravljanja.

3.6.2.1 Ugotovljene nepravilnosti in ukrepi pri manj pomembnih bankah

V letu 2016 je bilo pri nadzoru manj pomembnih bank ugotovljenih 61 nepravilnosti in pomanjkljivosti, skoraj polovica na področju korporativnega upravljanja. V primerjavi z letom 2015 se je pomembno zmanjšalo število identificiranih nepravilnosti na področju kreditnega tveganja (z 29 na 5). Kot navedeno, so bile nekatere ugotovljene nepravilnosti odpravljene že v letu 2016, odpravo preostalih pa bo Banka Slovenije spremljala v letu 2017.

Pri nadzoru manj pomembnih bank je bilo ugotovljenih 61 nepravilnosti in pomanjkljivosti.

Tabela 7: Ugotovljene nepravilnosti

Področje	Število ugotovljenih nepravilnosti/pomanjkljivosti	Opis ključnih nepravilnosti
Korporativno upravljanje	30	- neustrezna kakovost in sestava organov upravljanja - neustrezen proces sprejemanja odločitev - pomanjkljivosti pri strateškem planiranju in delu notranje revizije - opuščanje profesionalne skrbnosti
Operativno tveganje	7	
Kreditno tveganje	5	- vzpostavitev sistema zgodnjega opozarjanja (EWS) - neustrezno oblikovanje slabitev - nasprotje interesov pri odobravanju kreditov - neustrezno prevzemanje in upravljanje tveganj
Likvidnostno tveganje	5	neustreznosti pri upravljanju dokumentov ter razmejitvi

		• pooblastil in odgovornosti • potreben obseg likvidnostnih rezerv in neustrezno poročanje o likvidnostnih vrzelih • pomanjkljivo spremljanje indikatorjev, ki opredeljujejo krizne razmere
Obrestno tveganje	5	• odsotnost strategije in politike s tega področja • pomanjkljiva razmejitve odgovornosti na najvišji ravni odločanja • pomanjkljivosti pri pripravi poročila o obrestnem tveganju • pomanjkljivo celovito in učinkovito poročanje na ravni najvišjega vodstva
Kapitalsko tveganje	3	• pomanjkanje ustreznega notranjega kapitala • financiranje nakupa lastnih delnic • ne vključevanje odvisne družbe v bonitetno konsolidacijo
Tveganja poslovnega modela in dobičkonosnosti, strateško tveganje, tveganja ugleda, področja notranjih kontrol	6	

Tabela 8: Nadzorniški ukrepi, izrečeni manj pomembnim bankam

Vrsta ukrepa	Število izdanih ukrepov
Izdane odredbe o odpravi kršitev	3
Izdane odredbe o odpravi kršitev z dodatnimi ukrepi	2
Izdane odločbe o začetku postopka za odvzem dovoljenja za opravljanje funkcije člana uprave	1
Izdana pisma po pregledu	2

Nadzor nad poslovanjem treh podružnic tujih bank oziroma bančnih skupin držav članic (dve iz Avstrije in ena iz Francije), ki so prisotne na slovenskem bančnem trgu, je Banka Slovenije opravljala prek rednih poročil, zahtev po dodatnih pojasnilih in spremljave likvidnostnega položaja podružnic. **V letu 2016 podružnicam ni izdala nobenega ukrepa.**

3.6.3 Horizontalni nadzor bank

Skupine za izvajanje stalnega nadzora naročajo inšpekcijske preglede na kraju samem. Namen teh pregledov je poglobljena analiza različnih tveganj, sistemov notranjih kontrol, poslovnih modelov ali upravljanja. Pregledi se opravljajo v vnaprej določenem obsegu in časovnem okviru v prostorih pregledovane institucije. Izvajajo jih inšpektorji specialisti za posamezna tveganja. Pomembno je, da vodja skupine in sama inšpekcijska skupina deluje neodvisno od skupin za stalni nadzor. **V letu 2016 so opravili preglede različnih področij tveganj v 11 bankah.** Največ pregledov je bilo opravljenih na področju kreditnega tveganja, sledijo področje likvidnosti, upravljanje banke in operativna tveganja. Opravljeni so bili tudi štirje pregledi primernosti premoženja za zavarovanje denarnih operacij pri ECB.

Inšpektorji specialisti za posamezna tveganja so v letu 2016 opravili preglede različnih področij tveganj v 11 bankah.

Ker uredba o EMN določa, da lahko v pregledih na kraju samem za pomembne banke, poleg nadzornikov zaposlenih v Banki Slovenije, sodelujejo tudi nadzorniki, ki so zaposleni v ECB ali nadzorniki iz drugih pristojnih nacionalnih organov držav vključenih v ENM, je v enem primeru pregled vodil vodja iz specializirane organizacijske enote iz ECB, v dveh primerih pa so v pregledih sodelovali nadzorniki, ki niso zaposleni v Banki Slovenije.

3.6.4 Nadzor skladnosti poslovanja bank in PPDFT

V okviru nadzora skladnosti poslovanja bank je Banka Slovenije v letu 2016 izvedla več dejavnosti, povezanih s področjem preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma (PPDFT) ter izvajanja omejevalnih ukrepov. Določene dejavnosti v okviru skladnosti poslovanja, ki se nanašajo na prevare, zlorabe notranjih informacij, kršitve zakonskih in podzakonskih aktov, ipd., so se v Banki Slovenije izvajale tudi v okviru Posebne inšpekcijske skupine (PIS).

Področje PPFT ostaja v pristojnosti nacionalnih organov, čeprav se je z uvedbo Enotnega mehanizma nadzora v letu 2014 izvajanje bonitetnega nadzora bank v večinoma preneslo na ECB. Izvajanje nadzora na tem področju ostaja ena ključnih nalog Banke Slovenije, preverjanje upravljanja s tveganji na področju

Področje preprečevanje pranja denarja in financiranja terorizma v bankah ostaja v pristojnosti nacionalnih organov.

PPDFT pa je del preverjanja celostnega upravljanja s tveganji v bankah in hranilnicah.

Med pomembnimi dejavnostmi, izvedenimi v letu 2016, sta izvedba ocene tveganosti bank z vidika PPDFT in izvajanje on-site nadzora ter t. i. ocenjevanje Moneyval:

- Ocena tveganosti bank z vidika PPDFT in izvajanje on-site nadzora

Banke so tudi v letu 2016 morale **redno poročati o stanju na področju PPDFT**⁴¹, kar je ključno za opredelitev profila tveganosti posamezne banke in tudi celotnega bančnega sektorja. Odvisno od profila tveganosti posamezne institucije so bile v nadaljevanju izvedene tudi ustrezne nadzorniške aktivnosti.

V letu 2016 so bili opravljeni **štirje neposredni pregledi v bankah**. V enem primeru je bil izveden celovit pregled poslovanja banke oziroma hranilnice na področju PPDFT in v enem ciljni pregled, v dveh primerih pa je šlo za ponovna pregleda, s katerima je bilo preverjeno, ali so banke odpravile pomanjkljivosti oziroma kršitve, ugotovljene v predhodnih pregledih.

Na podlagi opravljenih on-site pregledov ocenjujemo, da v letu 2016 ni bilo bistvenih sprememb v povezavi s splošnim kontrolnim okoljem, ki so ga vzpostavile banke na področju PPDFT. Zavedanje bank o pomembnosti upravljanja s tveganji na tem področju še naprej ostaja na razmeroma visoki ravni, kar izhaja tudi iz statistike izdanih ukrepov na področju PPDFT in statistike prijav sumljivega poslovanja, ki so jih banke posredovale Uradu za preprečevanje pranja denarja. V obdobju 2015-2016 so se pojavile nekatere nove grožnje, kot so denimo financiranje terorizma, begunska problematika in poslovanje z virtualnimi valutami, ki bodo zahtevale ustrezno pozornost pri izvajanju nadzorniških aktivnosti v prihodnjem obdobju.

- Ocenjevanje izpolnjevanja priporočil na področju PPDFT

V letu 2016 je bilo izvedeno celovito ocenjevanje Moneyval, to je ocenjevanje, ki ga izvaja pristojni odbor v okviru Sveta Evrope in katerega **namen je ugotavljanje, ali Slovenija dosledno izvaja mednarodna** (angl. The Financial Action Task Force, FATF) **priporočila na področju PPDFT**. Preverja se več vsebinskih področij: i) ustreznost nacionalne zakonodaje, ki ureja področje PPDFT; ii) učinkovito izvajanje preventivnih ukrepov v finančnem in ne-finančnem sektorju ter iii) učinkovitost postopkov, ki jih vodijo pristojni organi pregona zaradi obsodbe kaznivih dejanj, povezanih s pranjem denarja in financiranjem terorizma.

Dejavnosti v okviru ocenjevanja so potekale pod okriljem Urada RS za preprečevanje pranja denarja, dejavno je sodelovala tudi Banka Slovenije, saj je bila v ocenjevanju posebna pozornost namenjena preverjanju, ali se bančni sektor zaveda tveganj z vidika PPDFT, ali se izvajajo ustrezni preventivni ukrepi glede na zaznana tveganja ter kakšna je pri tem vloga Banke Slovenije pri zagotavljanju ustreznega nadzora.

Poleg pisnih informacij so se ocenjevalci Moneyvala sestali s predstavniki Banke Slovenije in šestih poslovnih bank. Postopek ocenjevanja se bo nadaljeval še v prvi polovici leta 2017, ko bo pripravljeno končno poročilo o ustreznosti in učinkovitosti sistema za PPDFT v Sloveniji, ki bo obravnavano na majskem plenarnem zasedanju Moneyvala.

Zaradi številnih regulatornih sprememb na področju PPDFT v zadnjem obdobju, je Banka Slovenije v letu 2016 skrbno spremljala tudi dejavnosti na ravni

Zavedanje bank o pomembnosti upravljanja s tveganji na področju preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma še naprej ostaja na razmeroma visoki ravni.

⁴¹ Na področju PPDFT se je dodobra uveljavil pristop, ki temelji na oceni tveganosti (angl. Risk Based Approach) ter so ga v skladu z Direktivo EU in nacionalno zakonodajo dolžni upoštevati zavezanec in tudi pristojni nadzorni organi, z namenom ustreznega poznavanja in razumevanja tveganj ter sprejemanja ustreznih blažilnih ukrepov.

nadzornih organov EU. Izdani so bili že prvi osnutki smernic EBA in tehničnih standardov, s katerimi se želi **doseči enotno razumevanje in izvajanje predpisanih zahtev z vidika PPdFT na ravni celotne EU.**

Okvir 5: Prekrškovni postopki nad subjekti nadzora v letu 2016

Banka Slovenije ima v skladu s področno zakonodajo (zlasti na podlagi Zakona o bančništvu, Zakona o plačilnih sistemih in storitvah, Zakona o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma, Zakona o potrošniških kreditih, Zakona o deviznem poslovanju in nekaterih drugih) **nad subjekti nadzora tudi pristojnosti vodenja in odločanja o v postopkih o prekrških.** Skupaj s postopkom o prekršku zoper subjekt nadzora se praviloma vodi tudi postopek o prekršku zoper odgovorno osebo ali odgovorne osebe. Banka Slovenije začne vodenje postopka o prekrških tudi na podlagi informacij oziroma prijav, ki jih dobi od komitentov bank. **V letu 2016 je Banka Slovenije tako skupaj vodila 29 (združenih) postopkov o prekrških, med katerimi jih je 18 pravnomočno zaključenih.**

Izrečeni so bili **dve opozorili, dva opomina in ena globa.** V 13 postopkih je bila sprejeta odločitev, da prekrškovni organ ne bo izdal odločbe o prekršku, ker očitano dejanje ni prekršek ali ker ni dokazano, da bi prekršek storil kršitelj.

3.6.5 Stresni testi

Banka Slovenije je tudi v letu 2016 v skladu s 100. členom direktive CRD IV⁴², ki pristojne nadzornike zavezuje k rednemu letnemu izvajanju stresnih testov, izvedla "bottom up" stresne teste⁴³ bančnega sistema. Stresni testi so namreč del rednih nadzorniških aktivnosti.

Stresni testi v letu 2016 so bili namenjeni identifikaciji ključnih tveganj posamične testirane banke oziroma hranilnice. **Ugotovitve stresnih testov so se uporabile kot eden od vhodnih parametrov v letnem procesu celostnega nadzorniškega pregledovanja in ovrednotenja tveganj** (iz angl. Supervisory Review and Evaluation Process, SREP) **posamične banke oz. hranilnice.** Na podlagi procesa SREP se v banki oziroma hranilnici ocenijo tveganja in se ji, po potrebi, izdajo ustrezni ukrepi.

V stresne teste Banke Slovenije, ki so potekali od 18. 3. do 20. 7. 2016, so bile vključene vse banke in hranilnice, ki spadajo v skupino manj pomembnih bank - tudi SID banka in hčere bank v večinski tuji lasti. NLB in NKBM sta bili zajeti v vzporedne stresne teste, ki so potekali pod okriljem ECB in so prav tako sledili metodologiji EBA, za Abanko pa so bili stresni testi narejeni v okviru izvedbe celovite ocene banke (angl. comprehensive assessment) zaradi vključitve med pomembne banke v letu 2016⁴⁴.

Pri izvedbi stresnih testov so se upoštevale splošne predpostavke in metodologija, ki jih je za izvedbo vseevropskih stresnih testov v letu 2016 pripravila EBA. Na podlagi makroekonomskih predpostavk sta bila predvidena

Ugotovitve stresnih testov v letu 2016 so se uporabile kot eden od vhodnih parametrov v rednem letnem procesu celostnega nadzorniškega pregledovanja in ovrednotenja tveganj bank in hranilnic.

⁴² Direktiva 2013/36/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 o dostopu do dejavnosti kreditnih institucij in bonitetnem nadzoru kreditnih institucij in investicijskih podjetij, spremembi Direktive 2002/87/ES in razveljavitvi direktiv 2006/48/ES in 2006/49/ES (CRD IV) je na povezavi: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2013:176:0338:0436:SL:PDF>

⁴³ Bottom up ("od spodaj navzgor") stresni testi so standardno orodje, s katerim se testira občutljivost posamezne banke na izbrane šoke. Vključujejo dva makroekonomska scenarija (osnovni in neugodni) in trenutno triletni časovni horizont. Običajna mednarodna praksa je, da se po "bottom up" pristopu izvajajo stresni testi, ki so podlaga za oceno dodatno potrebnega kapitala.

⁴⁴ Več o Abanki v poglavju 1.4.1

dva scenarija⁴⁵, ki sta bila uporabljena na konsolidiranih podatkih zaključnega računa 2015. Časovni horizont vaje je bil tri leta (2016, 2017 in 2018).

Stresni testi, namenjeni identifikaciji ključnih tveganj konkretnih bank oziroma hranilnic, so na splošno pokazali, da je skupna težava slovenskih bank (vključno s pomembnimi bankami) pomanjkanje ustreznih kadrov ter znanja in izkušenj. Banke so šibke tudi na področjih modelske podpore in ustreznih podatkovnih baz.

3.6.6 Aktivnosti zmanjševanja nedonosnih terjatev bank - NPL

Banka Slovenije je v letu 2016 nadaljevala prizadevanja na področju zmanjševanja nedonosnih terjatev (NPL) bank. Dejavnosti so potekale v okviru posebnega projekta ter so bile usmerjene predvsem v neposredne nadzorniške aktivnosti, v izboljšanje procesov prestrukturiranja mikro, malih in srednje velikih podjetij (MSME) in v sodelovanje na ravni ECB.

Banka Slovenije je v letu 2016 opravila individualne **nadzorniške razgovore z osemimi najbolj izpostavljenimi bankami** na področju NPL, v okviru katerih je preverjala uspešnost implementacije strategij za upravljanje NPL in doseganje individualnih načrtov za zniževanje NPL. Od bank je zahtevala **pripravo in predložitev načrtov zniževanja NPL za naslednje triletno obdobje (2017-2019)**, spremljala in pripravljala je tudi redne **analize uspešnosti izvajanja sporazumov o prestrukturiranju – MRA** (več v Okvirju 6).

Banke v Sloveniji se srečujejo z različnimi ovirami pri zniževanju NPL. Ena večjih je, da ne obstaja organiziran **trg za NPL**, s čimer se srečujejo tudi v drugih državah evrskega območja. Z izzivi, povezanimi z zmanjšanjem obsega NPL, se srečujejo tudi v drugih državah evrskega območja, zato je bila na **ravni ECB v letu 2016** ustanovljena posebna delovna skupina za NPL, v kateri sodelujejo tudi predstavniki Banke Slovenije. Skupina je pripravila poročilo o stanju v bančnih sistemih držav EU glede obremenjenosti s slabimi naložbami, njihovem vplivu na finančno stabilnost in gospodarsko aktivnost in primere dobre prakse za njihovo razreševanje. Slovenijo poročilo uvršča med države, ki uspešno zmanjšujejo delež slabih naložb. Delovna skupina ECB je pripravila **Smernice za upravljanje NPL v sistemsko pomembnih bankah**, ki so bile predmet javne razprave od septembra do novembra 2016. Na podlagi pripomb in predlogov iz javne razprave je nastal končni tekst Smernic, ki ga je ECB objavila marca 2017.

Banka Slovenije je v letu 2016 izvedla tudi dodatne aktivnosti za operacionalizacijo **Smernic za upravljanje nedonosnih terjatev mikro, malih in srednjih podjetij (MSME) iz leta 2015**. V ta namen je v okviru pridobljene tehnične pomoči Evropske komisije in v sodelovanju s predstavniki Svetovne banke do konca leta 2016 pripravila podrobnejši **Priročnik za upravljanje nedonosnih terjatev MSME**⁴⁶ (objavljen marca 2017). Osredotoča se na vsa pomembna področja reševanja nedonosnih terjatev SME v bankah in bo vključen v sklop podzakonske regulative za področje kreditnega tveganja.

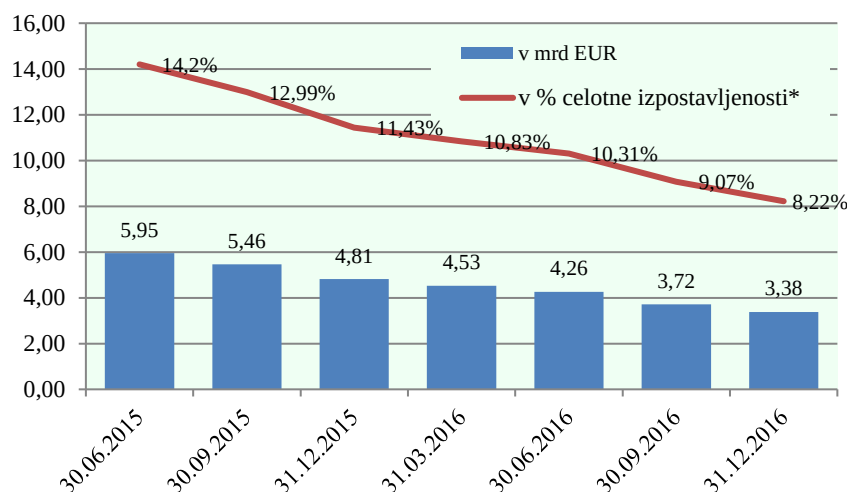
Tudi kot posledica navedenih prizadevanj Banke Slovenije se je obseg NPL v bančnem sistemu v letu 2016 zmanjšal.

Priročnik za upravljanje nedonosnih terjatev MSME naslavlja vsa pomembna področja reševanja nedonosnih terjatev mikro, malih in srednje velikih podjetij.

⁴⁵ Osnovni scenarij je temeljil na jesenski ekonomski napovedi Evropske komisije (objavljeni 5. 11. 2015), ki je bila za potrebe stresnih testov dopolnjena s projekcijo do konca leta 2018. Neugodni scenarij je izražal štiri sistemska tveganja, ki sta jih kot najbolj pereča zaznala ESRB (European Systemic Risk Board) in ECB: 1. nenaden obrat v globalni premiji za tveganje, podkrepitveni z nizko sekundarno likvidnostjo, 2. pričakovanja glede šibke donosnosti bank in zavarovalnic v okolju šibke rasti, 3. naraščanje tveganja vzdržnosti dolga v okolju šibke rasti za javni in nefinančni sektor ter 4. prenos tveganj iz hitro rastočega bančništva v senci.

⁴⁶ Priročnik za upravljanje NPL mikro, malih in srednje velikih podjetij je na povezavi: <https://www.bsi.si/publikacije-in-raziskave.asp?Mapald=2186>

Slika 28: **Nedonosne izpostavljenosti po definicije EBA (v mrd EUR, v %)**⁴⁷

Okvir 6: Spremljanje izvajanja sporazumov o restrukturiranju terjatev podjetij

Banke od marca 2015 Banki Slovenije na obstoječ način poročajo stanje sporazumov o restrukturiranju terjatev (angl. Master Restructuring Agreement, MRA)⁴⁸. Banka Slovenije je spodbujala sklepanje MRA, saj ti zagotavljajo skupinski, koordiniran pristop k reševanju podjetja, ki minimizira izgube bank-upnic.

Inšpektorji Banke Slovenije spremljajo po izpostavljenosti pomembne družbe/skupine s podpisanim MRA, opravijo oceno pomembnih MRA dvakrat letno ter pridobljene informacije uporabijo pri rednem nadzoru in pregledih v bankah.

Konec leta 2016 so banke poročale Banki Slovenije o 82 MRA, sklenjenih po drugi polovici leta 2013 oziroma največ v letu 2014.

Banka Slovenije na podlagi poročil ugotavlja, da je uspešnih 50 %, neuspešnih 20% in delno uspešnih 30 % MRA. Struktura teh deležev med obdobji je razmeroma stabilna. **Skupna višina izpostavljenosti spremljanih dolžnikov v bančnem sistemu je konec leta 2015 znašala 1,5 mrd EUR, ob polletju 2016 pa je padla na 1,3 mrd EUR.** Razlogi za znižanje izpostavljenosti so zlasti prodaja družbe, dezinvestiranje, poplačilo iz naslova ustvarjenega denarnega toka, prodaja terjatev, prenos terjatev iz DUTB na SDH. Iz poročil izhaja, da so uspešnejši tisti primeri, v katerih prestrukturiranje finančnih obveznosti dolžnika spremljajo tudi prestrukturiranje poslovanja (optimizacija, iskanje novih trgov, usmeritev v proizvode z višjo maržo) ter lastniška konsolidacija in dokapitalizacija.

Iz poročil bank izhaja, da so ovire pri izpolnjevanju zahtev MRA:

- nedoseganje načrtovanih poslovnih rezultatov (neizpolnjevanje finančnih zavez dolžnika do upnikov, v nekaterih primerih je bilo načrtovanje preveč optimistično);
- neučinkovitost dezinvestiranja poslovno nepotrebnega premoženja;
- težave pri vzpostavljanju zavarovanja poslovnih deležev v podjetjih v tujini;
- izguba zaupanja med upniki in dolžnikom, posledično prihaja do imenovanja pooblaščenca bank;
- neusklajenost med posameznimi upniki kot posledica različnih pogledov na reševanje dolžnika;

⁴⁷ Podatki o nedonosnih izpostavljenosti so na povezavi:
<http://www.bsi.si/nadzor-bank.asp?MapaId=1881>

⁴⁸ Po Sklepu o ureditvi notranjega upravljanja, upravljalnem organu in procesu ocenjevanja ustreznega notranjega kapitala za banke in hranilnice (Priloga I, točka 3.3.1.1., 9. odstavek), je banka-agentka sporazuma MRA zavezana poročati Banki Slovenije, če je v prestrukturiranju udeležena (1) srednja oz. velika družba (po ZGD-1) in (2) majhna družba, pri kateri je skupna izpostavljenost vseh bank višja od 3 mio EUR, hkrati pa so v prestrukturiranju udeležene vsaj 3 banke ali pa družbe v skupini (po 63. členu ZGD-1), ki izpolnjujejo prvi ali drugi zgoraj navedeni pogoj.

- počasno izvajanje dejavnosti v zvezi s poslovnim prestrukturiranjem;
- nepregledno lastništvo, ki zamegljuje jasnost poslovnih razmerij.

3.7 Makrobonitetni nadzor in finančna stabilnost

Namen makrobonitetne politike in nadzora je blažitev finančnih ciklov in povečanje odpornosti finančnega sistema na motnje.

Strateški okvir makrobonitetne politike, ki zagotavlja podlago za vodenje makrobonitetne politike z uporabo instrumentov pod neposrednim nadzorom Banke Slovenije, sestavljajo Smernice makrobonitetne politike Banke Slovenije, ki so bile objavljene na začetku leta 2015, in dokument z naslovom Makrobonitetna politika za bančni sektor, ki te smernice nadgrajuje. Posodobitve strateških dokumentov so bile pripravljene tekom leta 2016⁴⁹.

V letu 2016 so se v bančnem sistemu najpomembnejših tveganja znižala.

Okvir 7: Tveganja v bančnem sektorju

Banka Slovenije redno ocenjuje raven in pričakovano smer razvoja tveganj v bančnem sistemu. V letu 2016 je bila prisotna tendenca zniževanja najpomembnejših tveganj, k čemur so v zadnjih treh letih prispevali tudi ugodno makroekonomsko okolje in pozitivne napovedi za naprej. **Kreditno tveganje** se je lani dodatno znižalo zaradi izboljšane finančnega položaja podjetij in gospodinjstev ter povečane dejavnosti bank pri reševanju nedonosnih terjatev. **Dohodkovno tveganje** je tudi nižje kot v preteklih letih. Pozitiven rezultat poslovanja v letu 2015 se je lani, po petih letih izgub, dodatno izboljšal, na kar je vplivala tudi nižja raven kreditnega tveganja. Nižji stroški oslabitev in rezervacij so pomembno prispevali k višjemu ustvarjenemu dobičku in nadaljnji rasti kapitalne ustreznosti. **Tveganje solventnosti** se je prav tako znižalo na nižjo raven kot pred enim letom in izraža povečano odpornost bank v primeru nepričakovanih šokov. Bolj ranljive od povprečja še vedno ostajajo majhne domače banke.

Kljub temu je poslovanje v okolju nizkih obrestnih mer za banke pomembna omejitev za doseganje ustrezne dobičkonosnosti, zlasti zaradi sočasnega nadaljevanja krčenja obsega poslovanja. Sprememba modelov financiranja investicij podjetij z večjo usmerjenostjo na vire iz tujine, zlasti pri nadrejenih družbah, in iz notranjih rezerv, je prispevala k manjšemu povpraševanju po bančnih posojilih in nadaljnjemu krčenju kreditne aktivnosti bank. Zato se je dohodkovno tveganje še naprej ohranjalo med najpomembnejšimi tveganji v bankah s pričakovano tendenco rasti. Banke so še naprej spreminjale modele poslovanja v smeri večjega financiranja prebivalstva in daljšanja ročnosti posojil, z ugodnejšimi pogoji obrestovanja. Struktura financiranja bank vedno bolj temelji na domačih in manj na grosističnih virih, vendar se zaradi krajšanja ročnosti virov zmanjšuje njihova stabilnost. Krajšanje ročnosti virov je povečalo izpostavljenost bank obrestnemu tveganju in povečalo pomembnost ohranjanja zadostne ravni likvidnosti. V primeru poslabšanja profitabilnosti bank, kar bi vplivalo na manjše možnosti generiranja notranjega kapitala, se tudi solventnostno tveganje lahko ponovno poveča.

Banka Slovenije uporablja šest makrobonitetnih instrumentov⁵⁰. V letu 2016 je v obliki priporočila **razvila še dva makrobonitetna instrumenta** – priporočeno **najvišjo vrednost razmerja med zneskom stanovanjskega posojila in vrednostjo nepremičnine, s katero je posojilo zavarovano (LTV)** ter priporočeno **najvišjo vrednost razmerja med letnimi stroški servisiranja dolga in letnim dohodkom kreditjemalca ob sklenitvi kreditne pogodbe (DSTI)**.

⁴⁹ Strategija makrobonitetne politike: <https://www.bsi.si/financna-stabilnost.asp?MapalId=1739>

⁵⁰ Predstavljeni so na: <http://www.bsi.si/financna-stabilnost.asp?MapalId=1660>

Makrobonitetno priporočilo opredeljuje priporočeno najvišjo vrednost LTV na ravni **80%**. Priporočena najvišja vrednost DSTI pa pri kreditojemalcih z dohodki manj ali enako 1.700 EUR mesečno 50% in pri kreditojemalcih z dohodki več kot 1.700 EUR mesečno: 50% za del dohodka do vključno 1.700 EUR in 67% za del dohodka nad 1.700 EUR. Bankam se poleg tega priporoča, da že pri odobranju kreditov (pri oceni kreditne sposobnosti) smiselno upoštevajo omejitve, ki jih v postopku izvršbe na denarno terjatev dolžnika opredeljujeta Zakon o izvršbi in zavarovanju in Zakon o davčnem postopku, torej prejemke, izvzete iz izvršbe in omejitve izvršbe na dolžnikove denarne prejemke.

Makrobonitetno priporočilo je, da višina stanovanjskega posojila ne presega 80% vrednosti nepremičnine, s katero je zavarovano.

Uvedba stanovanjskih nepremičninskih instrumentov bo omogočila sistematično spremljanje gibanja stanovanjskih posojil glede na razmerje LTV in DSTI ter poenotenje spremljanja kreditnih standardov glede na ta razmerja med bankami. Ob povečanih tveganjih za finančno stabilnost, ki bi bila posledica neupoštevanja priporočila, bo Banka Slovenije uvedla zavezujoč makrobonitetni ukrep, medtem ko bo ob naraščanju sistemskih tveganj, do katerega bi prišlo kljub upoštevanju priporočenih maksimalnih vrednosti, zaostрила parametre instrumentov. Uvedba instrumentov ne posega v odgovornost bank pri ocenjevanju in prevzemanju tveganj. Banke morajo še naprej same določati interno poslovno politiko pri ocenjevanju in prevzemanju tveganj glede na vrednost zavarovane nepremičnine in kreditno sposobnost posojiljemalcev.⁵¹

Banka Slovenije je v letu 2016 za namen uporabe **proticikličnega kapitalskega blažilnika za tretje države**⁵² razvila orodje za identifikacijo držav, do katerih je slovenski bančni sistem pomembno izpostavljen. Trenutno ni kot pomembna identificirana nobena tretja država.

Tabela 9: **Makrobonitetni instrumenti, ki jih uporablja Banka Slovenije**

MAKROBONITETNI INSTRUMENT	LETO UVEDBE	CILJ	ZAZNANI UČINKI
Omejevanje depozitnih obrestnih mer	2012	- omejevanje dohodkovnega tveganja za banke, povezanega s čezmernim zviševanjem obrestnih mer za vloge nebančnega sektorja - spodbuda za skrbno uravnavanje višine pasivnih obrestnih mer, kar naj bi pozitivno vplivalo tudi na posojilne obrestne mere	v okolju nizkih obrestnih mer instrument ni omejujoč za banke
GLTDF	2014	- upočasniti dinamiko zniževanja razmerja med krediti in vlogami nebančnega sektorja, - prispevati k stabilizaciji strukture financiranja - manjše sistemsko likvidnostno tveganje financiranja	upočasnitev zniževanja LTD, povečevanje deleža stabilnih virov financiranja

⁵¹ <https://www.bsi.si/financna-stabilnost.asp?MapaId=2033>

⁵² Države nečlanice Evropskega gospodarskega prostora.

Proticiklični kapitalski blažilnik	2016	- povečanje odpornosti bančnega sistema na šoke - zajezitev ekspanzivne faze kreditnega cikla	/
Blažilnik za DSPI	2016	povečanje odpornosti DSPI ter posledično celotnega bančnega in finančnega sistema na šoke	/
Instrumenta za stanovanjski nepremičninski trg (LTV in DSTI)	2016	- preprečiti čezmerno rast kreditiranja in čezmerni finančni vzvod - preprečiti rahljanje kreditnih standardov	/

Opombe: GLTDF – omejevanje dinamike zniževanja razmerja med krediti in vlogami nebančnega sektorja oziroma Gross Loans To Deposits Flows; DSPI – druge sistemsko pomembne institucije; LTV – priporočena najvišja vrednost razmerja med zneskom stanovanjskega posojila in vrednostjo nepremičnine, s katero je posojilo zavarovano; DSTI – priporočena najvišja vrednost razmerja med letnimi stroški servisiranja dolga in letnim dohodkom kreditodjemalca ob sklenitvi kreditne pogodbe.

Banka Slovenije je v letu 2016 ohranila instrument **GLTDF**⁵³ – z njim opredeljuje minimalne zahteve za **razmerje med letnimi spremembami stanja kreditov nebančnemu sektorju pred upoštevanjem oslabitev in stanja vlog nebančnega sektorja** – kot aktiven instrument z manjšo prilagoditvijo prvega korektivnega ukrepa⁵⁴. Zastavljeni cilji instrumenta se izpolnjujejo. Razmerje med vlogami in posojili nebančnega sektorja se stabilizira na ravni okrog 77%, delež stabilnih virov financiranja, to je vlog nebančnega sektorja se je povečal na 70% bilančne vsote, sistemsko likvidnostno tveganje je precej nižje kot ob uveljavitvi instrumenta. Vendar so posamezna tveganja še prisotna, predvsem se v strukturi bilanc bank povečuje ročna neusklajenost aktive in pasive. Zato je Banka Slovenije ohranila instrument kot aktiven in nekoliko ublažila njegove zahteve, zato da bi instrument omogočil lažje razreševanje nedonosnih terjatev.

Banka Slovenije redno četrtletno preverja in na spletni strani objavlja vrednosti kazalnikov, ki se uporabljajo pri določanju vrednosti **proticikličnega kapitalskega blažilnika**. Vrednost blažilnika vse od njegove uvedbe znaša 0%.⁵⁵

Banka Slovenije v skladu z ZBan-2 enkrat letno preveri izpolnjevanje meril za opredelitev banke kot **druge sistemsko pomembne banke (DSBS) in višino blažilnika za identificirane banke**. Tudi v letu 2016 so kot DSPB opredeljene NLB d.d., SID banka, d.d., Ljubljana, Nova KBM d.d., Unicredit banka Slovenija d.d., Abanka d.d., Sberbank d.d., SKB d.d. in Banka Intesa Sanpaolo d.d. Višina blažilnika se je spremenila (znižala) le pri eni identificirani banki. Banke morajo blažilnik v višini med 1,00% in 0,25% izpolnjevati od 1.1.2019.⁵⁶

3.7.1 Odbor za finančno stabilnost

Odbor za finančno stabilnost (odbor) je makrobonitetni organ, pristojen za oblikovanje makrobonitetne politike v Republiki Sloveniji. Ustanovljen je bil leta 2014 na podlagi Zakona o makrobonitetnem nadzoru finančnega sistema (ZMbNFS). Cilj delovanja odbora je prispevati k stabilnosti slovenskega finančnega sistema, vključno z okrepitvijo njegove odpornosti in zmanjšanjem kopičenja sistemskih tveganj. Odbor oblikuje makrobonitetno politiko in jo

Razmerje med vlogami in posojili nebančnega sektorja se stabilizira na ravni okrog 77%.

⁵³ <http://www.bsi.si/financna-stabilnost.asp?MapaId=1884>

⁵⁴ Zahteva prvega korektivnega ukrepa se je zmanjšala z zahteve GLTDFq >=40% na GLTDFq >= 0%.

⁵⁵ <https://www.bsi.si/financna-stabilnost.asp?MapaId=1883>

⁵⁶ <https://www.bsi.si/financna-stabilnost.asp?MapaId=1882>

izvaja skupaj z nadzornimi organi – Banko Slovenije, ATVP in AZN. Člane odbora sestavljajo po dva predstavnika posameznega nadzornega organa in Ministrstva za finance, ki v odboru nimata glasovalne pravice. Predsednik odbora je guverner Banke Slovenije. Sekretariat je organiziran v Banki Slovenije.

V letu 2016 se je odbor sestel na štirih rednih sejah. V skladu z zakonsko določenimi nalogami je identificiral, spremljal in ocenjeval sistemska tveganja za finančno stabilnost. Ocene najpomembnejših tveganj v bančnem sistemu so pripravljene na podlagi t. i. prikaza tveganj (angl. Risk Dashboard), opredeljenega kot sklop kvantitativnih in kvalitativnih kazalnikov za opredelitev in merjenje sistemskega tveganja. Ugotovljeno je bilo, da so tendence pri kreditnem tveganju ugodne in da pozitivno vplivajo na dohodkovno tveganje. Obrestno tveganje se ohranja na razmeroma visoki ravni s tendenco nadaljnega zaostrovanja, predvsem zaradi podaljševanja povprečnega obdobja sprememb obrestnih mer pri naložbah. Odboru, zadolženemu za izvedbo opozoril in priporočil Evropskega odbora za sistemska tveganja (ESRB), je Banka Slovenije redno poročala o ukrepih, sprejetih na podlagi priporočil ESRB, ter o novo sprejetih priporočilih ESRB.

Odbor je lani obravnaval tudi druge aktualne teme s področij posameznih sektorjev finančnega sistema. Banka Slovenije je odbor seznanila z uvedbo dveh makrobonitetnih instrumentov za stanovanjski nepremičninski trg (LTV in DSTI) ter z izkušnjami pri izplačilu zajamčenih terjatev BPH v stečaju. V zvezi s kapitalskim trgom je odbor na pobudo ATVP razpravljal o razvoju slovenskega kapitalskega trga in strategiji za upravljanje kapitalskih naložb države ter o aktualnih spremembah področne zakonodaje s sistemskimi vplivi. Na področju zavarovalništva je AZN odbor seznanila z otvoritvenim stanjem zavarovalniškega sektorja po določbah novega evropskega sistema nadzora kapitalske ustreznosti – Solventnost 2, predstavila analizo vpliva obdobja nizkih obrestnih mer na zavarovalniški sektor in poročala o rezultatih stresnega testa Eiope (angl. The European Insurance and Occupational Pensions Authority)⁵⁷. Odbor o delu podrobneje poroča v svojem letnem poročilu.⁵⁸

3.8 Reševanje bank

Banka Slovenije je z Zakonom o reševanju in prisilnem prenehanju bank⁵⁹ (ZRPPB), ki je začel veljati 25. junija 2016, dobila vlogo nacionalnega reševalnega organa.

Z ZRPPB je bila v slovenski pravni red v celoti prenesena Direktiva 2014/59/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. maja 2014 o vzpostavitvi okvira za sanacijo ter reševanje kreditnih institucij in investicijskih podjetij (BRRD). ZRPPB določa ključno vlogo Banke Slovenije v primeru reševanja bank in postopek reševanja ter pomeni premik od reševanja z javnimi sredstvi k reševanju bank z zasebnimi sredstvi, to je s sredstvi bank in upnikov bank.

Reševanje posamezne banke ali bančne skupine se začne, če banka ne more sama odpraviti težav in če ne zadostujejo niti ukrepi zgodnjega posredovanja, ki jih ima Banka Slovenije na razpolago v okviru rednega nadzora bank. Reševanje bank pri tem pomeni identifikacijo in ohranjanje kritičnih funkcij, ki jih posamezna banka opravlja in jih druge banke v kratkem času ne bi mogle nadomestiti, prekinitve zagotavljanja teh funkcij pa bi pomenila močno tveganje za gospodarstvo. Del banke, ki ne predstavlja kritičnih funkcij je lahko predmet

Odbor za finančno stabilnost je pristojen za oblikovanje makrobonitetne politike v Republiki Sloveniji. Oblikuje in izvaja jo skupaj z nadzornimi organi.

Banka Slovenije je z ZRPPB dobila vlogo nacionalnega reševalnega organa.

Cilj reševanja banke je čim bolj tekoče zagotavljati kritične storitve gospodarstvu in minimizirati stroške reševanja.

⁵⁷ <https://eiopa.europa.eu/>

⁵⁸ Letna poročila OFS so objavljena na spletni strani <http://www.bsi.si/financna-stabilnost.asp?MapaId=1836>.

⁵⁹ Uradni list RS, št. 44/16 in 71/16 – odl. US.

rednega stečajnega postopka. Reševanje banke ne pomeni nujno ohranitve banke v celoti ampak delov, ki predstavljajo kritične funkcije. Za to je v skladu z ZRPPB na razpolago več orodij:

- **prodaja poslovanja** (banko v celoti kupi ali dokapitalizira nov lastnik)
- **izločitev sredstev** (pred prodajo banke so izločena sredstva, ki preprečujejo prodajo)
- **premostitvena institucija** (takojšnjega kupca ni, banka se začasno dokapitalizira s pomočjo sredstev iz sklada za reševanje)
- **reševanje s sredstvi upnikov** (za zagotovitev kapitala se uporabijo razpoložljiva sredstva lastnikov in upnikov banke)

Služba za reševanje v Banki Slovenije pripravlja in osvežuje načrte reševanja za vsako banko v Sloveniji oziroma sodeluje pri pripravi in osveževanju načrtov reševanja pri bankah, ki so v pristojnosti reševanja Enotnega odbora za reševanje (SRB). Načrt reševanja določa dejavnosti, ki zagotovijo ohranitev kritičnih funkcij posamezne banke. Za namen izvedbe reševanja je vsaki banki določena tudi **minimalna zahteva glede kapitala in kvalificiranih obveznosti (angl. minimum requirement for own funds and eligible liabilities, MREL)**, ki predstavlja zahtevan znesek kapitala in instrumentov, ki jih je ob reševanju banke mogoče spremeniti v kapital.

ZRPPB določa zaporedje uporabe sredstev lastnikov in upnikov banke v primeru reševanja:

1. navadni lastniški temeljni kapital,
2. dodatni temeljni kapital,
3. dodatni kapital,
4. podrejene terjatve,
5. dolžniški vrednostni papirji,
6. druge nezavarovane navadne terjatve (razen dolžniških vrednostnih papirjev),
7. neupravičene vloge (vloge finančnih institucij, pokojninskih skladov, itd.),
8. upravičene vloge velikih družb nad 100.000 EUR,
9. upravičene vloge fizičnih oseb ali SME-jev nad 100.000 EUR,
10. terjatve, katerih prvotna zapadlost je krajša od sedmih dni in katerih imetnik je institucija, ki ni del iste skupine, ali plačilni ali poravnalni sistem oziroma upravljavec ali udeleženec tega sistema (niso predmet zagotavljanja sredstev za reševanje),
11. zjamčene vloge (niso predmet zagotavljanja sredstev za reševanje),
12. prednostne terjatve (niso predmet zagotavljanja sredstev za reševanje).

Banka Slovenije ob rednem spremljanju bank in ugotovitvi možnih negativnih scenarijev za posamezno banko ali več bank v sistemu začne reševanje, ko so vse možnosti za okrevanje, ki jih je imela banka na razpolago sama, že izčrpane, in preden je ogrožena izvedba enega izmed predvidenih načinov reševanja banke. Cilj reševanja banke je čim bolj tekoče zagotavljati kritične storitve gospodarstvu in minimizirati stroške reševanja.

3.8.1 Enotni sklad za reševanje

V letu 2016 je v Bruslju začel delovati **Enotni odbor za reševanje (SRB)**⁶⁰, ki deluje kot neodvisna agencija Evropske unije in **katerega članica je tudi Banka Slovenije**. SRB je zadolžen za pripravo in osveževanje načrtov reševanja sistemsko pomembnih bank in skupin, izvedbo reševanja posamezne sistemsko pomembne banke in skupine, če je to potrebno, odloča pa tudi o uporabi **Enotnega sklada za reševanje (SRF)**⁶¹, v katerega vplačujejo **banke oziroma kreditne institucije in nekatera investicijska podjetja iz 19 držav bančne unije**.

V letu 2016 so skupna vplačila v sklad znašala 7.007,7 mio EUR, od tega so slovenske banke prispevale 14,5 mio EUR⁶².

3.8.2 Sklad za reševanje bank pri Banki Slovenije

Banka Slovenije od konca marca 2015 upravlja poseben Sklad za reševanje bank, ki ga je vzpostavila na podlagi Zakona o organu in skladu za reševanje bank (ZOSRB)⁶³. Sredstva sklada so predvidena za financiranje reševanja bank v okviru izrednih ukrepov, ki jih bankam lahko izreče Banka Slovenije. Banke so v sklad marca 2015 vplačale 191,07 mio EUR, kar je znašalo 1,3% vsote zajamčenih vlog.

Naložbeno politiko sklada je v skladu z ZOSRB oblikoval Svet Banke Slovenije⁶⁴, in sicer tako, da zagotavlja varnost, nizko tveganje in visoko likvidnost sredstev sklada. Posledično so za naložbe sklada primerni: (i) evrske obveznice ali kratkoročni vrednostni papirji centralne ali regionalne ravni države, agencij, nadnacionalnih institucij in nefinančnih podjetij, katerih druga najboljša dolgoročna bonitetna ocena ne sme biti nižja od A- oziroma BBB- v primeru dolžnika državnega dolga; (ii) stanje na računu pri tujih poslovnih bankah ali pri Banki Slovenije ter (iii) bančni depoziti z maksimalno ročnostjo 14 dni. Za naložbe sklada ni primeren dolg bank s sedežem v Republiki Sloveniji in tujih bančnih skupin, v katere so vključene hčerinske banke s sedežem v Republiki Sloveniji, ter dolg dolžnika Republike Slovenije.

Razmere za upravljanje sredstev Sklada za reševanje bank so bile, tako kot v letu 2015, tudi v letu 2016 dokaj neugodne. Tržne donosnosti prvovrstnih naložb so dosegle nove rekordno nizke ravni, enako je veljalo tudi za obrestne mere denarnega trga. Sklad je tako zmanjšal obseg sredstev v kratkoročnih depozitih in ta sredstva pustil na računu pri Banki Slovenije, kjer je bila obrestna mera prav tako negativna, a višja od obrestnih mer na denarnem trgu. Poleg tega je sklad zaradi izjemno nizkih tržnih donosnosti zmanjšal delež manj donosnih naložb v kratkoročne obveznice agencij in povečal delež naložb v srednjeročne obveznice nefinančnih podjetij, s čimer se je hkrati nekoliko povečala obrestna izpostavljenost sklada.

Vrednost sklada je ob vplačilu marca 2015, kot navedeno, znašala 191.070.937 EUR, ob koncu leta **2015** 190.994.811 EUR, **ob koncu leta 2016 pa 191.213.977 EUR**. Čisti poslovni izid sklada je v letu 2016 znašal 219.166 EUR, kar pomeni, da je bila donosnost v letu 2016 0,115%. Podrobnejše poslovanje bo razkriti v Letnem poročilu Sklada⁶⁵.

Po zakonu bo sklad prenehal delovati 31. decembra 2024, neporabljena sredstva sklada pa bodo vrnjena bankam.

Slovenske banke so v Enotni sklad za reševanje (SRF) v letu 2016 prispevale 14,5 mio EUR.

Čisti poslovni izid Sklada za reševanje bank pri Banki Slovenije je v letu 2016 znašal 219.166 EUR.

⁶⁰ <http://srb.europa.eu/>

⁶¹ <http://srb.europa.eu/en/content/single-resolution-fund>

⁶² Podatki o vplačilih v sklad: <http://srb.europa.eu/en/content/2016-ex-ante-contributions>

⁶³ <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO7059>

⁶⁴ Sklep o naložbeni politiki in stroških upravljanja sklada za reševanje bank je objavljen na povezavi <http://www.bsi.si/library/includes/datoteka.asp?DatotekaId=7057>.

⁶⁵ Letna poročila Sklada za reševanje so objavljena na: <http://www.bsi.si/sklad.asp?MapaId=2000>

3.9 Jamstvo za vloge

Aprila 2016 je začel veljati Zakon o sistemu jamstva za vloge (ZSJV)⁶⁶, s katerim je bila v slovenski pravni red v celoti prenesena Direktiva 2014/49/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. aprila 2014 o sistemih jamstva za vloge (DGSD). ZSJV določa, da Banka Slovenije **vzpostavi in upravlja sistem jamstva za vloge**, ki zagotavlja jamstvo za vloge vlagatelja v primeru nerazpoložljivosti vlog pri banki z izplačilom kritja zajamčenih vlog vlagateljem ali z drugimi ukrepi, s katerimi se ohranja dostop vlagateljev do zajamčenih vlog v primeru reševanja ali prisilnega prenehanja banke.

Vzpostavljen sistem mora ob nerazpoložljivosti vlog pri posamezni banki omogočati **pričetek izplačevanja zajamčenih vlog v roku sedmih delovnih dni (ta rok je zavezujoč po letu 2023, do takrat se rok izplačila postopno krajša)**. Podoben postopek izplačila poteka v primeru izplačila zajamčenih terjatev ob stečaju borzoposredniške družbe, kar je bilo v praksi izvedeno za vlagatelje borzoposredniške družbe Moje delnice d.d. – v stečaju v avgustu 2016⁶⁷.

Potrebna sredstva za izplačilo zajamčenih vlog so zagotovljena iz več virov. Banke v Sloveniji vplačujejo prispevke v **sklad za jamstvo vlog**; prvo vplačilo so izvedle decembra 2016 v skupni višini 16 mio EUR. Sklad bo svojo polno velikost v višini 0,8% vseh zajamčenih vlog pri bankah v Sloveniji dosegel v letu 2024. Če za potrebe dejanskega izplačila zajamčenih vlog sredstva sklada za jamstvo vlog ne zadostujejo, se lahko sklad dodatno zadolži, Banka Slovenije lahko bankam naloži dodano izredno vplačilo v sklad, v skrajnem primeru pa lahko sredstva v obliki kratkoročnega posojila zagotovi Republika Slovenija.

Naložbena politika sklada za jamstvo vlog, ki jo je skladno z ZSJV določil Svet Banke Slovenije⁶⁸, določa raznovrstnost naložb z nizko stopnjo tveganja in zagotavlja ustrezno razpoložljivost naložb sklada za potrebe izplačila zajamčenih vlog.

3.10 Plačilne storitve za komitente Banke Slovenije

Banka Slovenije vodi račune komitentov in zanje opravlja plačilne storitve. V letu 2016 je bilo skupno izvršenih 50 mio transakcij, največji delež med njimi predstavljajo kreditna plačila (94%), ostalo pa direktne obremenitve (6%).

Banka Slovenije vodi enotni zakladniški račun države in 189 enotnih zakladniških računov občin, odprtih v različnih valutah. Računi neposrednih in posrednih uporabnikov državnega oziroma občinskih proračunov, Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije in Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije, ki so vključeni v sistem enotnega zakladniškega računa, kot ga določa Zakon o javnih financah, so odprti kot podračuni enotnega zakladniškega računa države oziroma občin. Podračune vodi Uprava Republike Slovenije za javna plačila, ki ji neposredni in posredni uporabniki državnega oziroma občinskih proračunov pošiljajo plačilne naloge ter od nje tudi prejemajo vse povratne informacije o opravljenih plačilnih transakcijah.

Poleg enotnih zakladniških računov Banka Slovenije vodi sedem namenskih transakcijskih računov države in drugih proračunskih uporabnikov,

Banka Slovenije upravlja sistem jamstva za vloge v Republiki Sloveniji.

Banka Slovenije med drugim vodi enotni zakladniški račun države in 189 enotnih zakladniških računov občin ter račune drugih proračunskih uporabnikov.

Konec leta 2016 je imelo 13 članov KDD odprte transakcijske račune za sredstva strank in obračunske račune pri Banki Slovenije.

⁶⁶ Zakon o sistemu jamstva za vloge (Uradni list RS, št. 27/16) <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO7428>

⁶⁷ Banka Slovenije je skladno z 466. členom Zakona o trgu finančnih instrumentov z dnem začetka stečajnega postopka nad borzoposredniško družbo Moja delnica d. d. prevzela obveznost izplačila zajamčenih terjatev vlagateljev družbe.

⁶⁸ Sklep o naložbeni politiki in stroških upravljanja sklada za jamstvo vlog je objavljen na povezavi <https://www.bsi.si/library/includes/datoteka.asp?DatotekaId=7812>.

denarni račun jamstvenega sklada in fiduciarni račun za skrbniške storitve Centralno klirinške depotne družbe d.d. (KDD) ter račune članov KDD, prek katerih se izvaja denarna poravnava poslov z vrednostnimi papirji. Konec leta 2016 je imelo 13 članov KDD, med njimi devet poslovnih bank ter štiri borznoposredniške družbe, odprte transakcijske račune za sredstva strank in obračunske račune pri Banki Slovenije.

Banka Slovenije vodi tudi račun **Družbe za upravljanje terjatev bank d.d. (DUTB)**, prek katerega se izvaja plačilo posojil in izdanih vrednostnih papirjev ter račune tujih finančnih institucij in institucij EU.

3.11 Statistika

V letu 2016 so bile v Banki Slovenije uspešno izvedene vse redne naloge iz denarne in finančne statistike, statistike mednarodnih odnosov s tujino, statistike nacionalnih finančnih računov ter druge statistike, vključno z objavo in zagotovitvijo statističnih podatkov uporabnikom.

V **prvi fazi** razvoja Centralnega kreditnega registra so vanj dolžne poročati banke in hranilnice. Poročevalske zahteve so bile uvedene za stanja 30. 9. 2016 in pomenijo nadgradnjo obstoječega mesečnega sistema poročanja (poročilo je razširjeno na vse izpostavljenosti do pravnih oseb). Ob tem sta bili uvedeni tudi novi poročili: četrtno o parametrih kreditnega tveganja, ki vključuje stopnje izgub in neplačila v skladu s smernicami BS z dne 27. oktobra 2015, ter poročilo o dogodkih pri dolžnikih iz finančnih instrumentov na ravni posameznega posla v referenčnem mesecu.

Banka Slovenije je v letu 2016 opravila **revizijo statistike plačilne bilance, stanja mednarodnih naložb in zunanjega dolga za obdobje od leta 2013 naprej**. Pri tej reviziji se je metodologija vođenja EU transferjev uskladila z metodologijo, ki jo je na priporočilo Eurostata leto prej uvedel Statistični urad RS (SURS). Sprememba je vplivala na povprečno 0,2 mrd EUR nižji letni presežek tekočega računa. Največja sprememba podatkov ob reviziji so bili za leto 2015 podatki o reinvestiranih dobičkih neposrednih naložb, ki so jih podjetja poročala na letnem poročilu o kapitalskih naložbah z nerezidenti. Ti podatki so nadomestili začasno oceno, ki je večinoma temeljila na triletni seriji preteklih podatkov. V letu 2015 so podjetja s tujimi lastniki v Sloveniji dosegla do zdaj najvišjo raven dobičkov, ki se je močno razlikovala od triletnega povprečja. Sprememba je vplivala na 0,3 mrd EUR nižji presežek tekočega računa plačilne bilance.

Banka Slovenije sodeluje s Statističnim uradom RS in Ministrstvom za finance pri reševanju metodoloških vprašanj za **statistiko finančnih podatkov za sektor države in podatke o državni pomoči finančnim institucijam v času gospodarske in finančne krize**. V letu 2016 je sodelovanje obsegalo pripravo razlage in predlogov knjiženja transakcij Družbe za upravljanje terjatev bank (DUTB) za evropski statistični urad Eurostat in metodološke sestanke o vprašanjih glede knjiženja sredstev EU.

Banka Slovenije je tudi v letu 2016 izvedla **anketo o dostopu podjetij do financiranja**, tokrat v sodelovanju s SID banko d. d., zaradi zmanjšanja bremena poročanja. Anketa omogoča vpogled v razpoložljivost zunanjega financiranja za podjetja.

Potekale so priprave na **raziskavo o financiranju in potrošnji gospodinjstev (HFCS)** v okviru ESCB. Pripravljen je bil osnutek vprašalnika, vzpostavljena je bila podatkovna baza in izveden javni razpis. Na razpisu je bil izbran Ipsos d.o.o., s katerim se je Banka Slovenije že začela dogovarjati o poteku anketiranja.

V prvi fazi razvoja Centralnega kreditnega registra v letu 2016 sta bili uvedeni novi poročili: četrtno o parametrih kreditnega tveganja in poročilo o dogodkih pri dolžnikih iz finančnih instrumentov na ravni posameznega posla.

V letu 2016 je Banka Slovenije nadaljevala dejavnosti za prehod na **dopolnjen standard objavljanja podatkov SDDS+** pod okriljem Mednarodnega denarnega sklada (MDS). Priprave so zajele tehnični del objavljanja podatkov, k standardu pa bi bilo mogoče pristopiti že v letu 2017.

3.12 Informacijski sistem Banke Slovenije

V letu 2016 je Banka Slovenije v sodelovanju s poslovnimi uporabniki uresničila dva večja projekta, in sicer prenovu aplikacije za izvajanje plačilnega prometa Banke Slovenije ter izgradnjo elektronskega sistema za izmenjavo podatkov in informacij o zadolženosti poslovnih subjektov SISBIZ.

S prenovu aplikacije za izvajanje plačilnega prometa Banke Slovenije je bilo doseženo podaljšanje življenjske dobe informacijske podpore za opravljanje plačilnih storitev, omogočeno lažje vzdrževanje in preprostejše nadgrajevanje aplikacije v prihodnosti ter učinkovitejše ukrepanje v primeru izrednih razmer. **Prenovljena aplikacija omogoča obdelavo 50 mio kreditnih plačil na leto, izvršitev 3,5 mio direktnih obremenitev SEPA, dnevno kapaciteto 600.000 transakcij (brez upoštevanja pokojninskih nalogov) in 230.000 direktnih obremenitev SEPA.**

Pri vzpostavitvi elektronskega sistema za izmenjavo podatkov in informacij o zadolženosti poslovnih subjektov SISBIZ je bila posebna pozornost namenjena varnostnemu vidiku oziroma mehanizmom preprečevanja morebitnih zlorab podatkov. Ključni poudarek v okviru sistema izmenjave je zagotavljanje polne revizijske sledi, zaradi česar je mogoče v vsakem trenutku ugotoviti kdo, kdaj in s kakšnim namenom je dostopal do podatkov poslovnega subjekta.

Na področju aplikacij so potekale še dejavnosti nadgradnje interno razvitih aplikacij zaradi vključitve v sistem T2S (vseevropska platforma za poravnavo vrednostnih papirjev TARGET2-Securities), poročevalskih sprememb in druge podpore poslovnim procesom Banke Slovenije.

Izvedene so bile nadgradnje systemske strojne in programske opreme (npr. infrastrukture SIEM in programske opreme za izdelavo varnostnih kopij ter na področju varnosti informacijskega sistema).

Pri vzpostavitvi elektronskega sistema za izmenjavo podatkov in informacij o zadolženosti poslovnih subjektov SISBIZ je bila posebna pozornost namenjena mehanizmom preprečevanja morebitnih zlorab podatkov.

3.13 Konference⁶⁹

V sodelovanju z Mednarodnim denarnim skladom je Banka Slovenije v maju 2016 organizirala seminar na visoki ravni z naslovom Rethinking Monetary-Fiscal Policy Coordination. Na seminarju so guvernerji centralnih bank, visoki predstavniki pomembnih domačih mednarodnih finančnih institucij ter priznani akademiki razpravljali o aktualnih teoretičnih ter tudi praktičnih vidikih denarne in fiskalne politike. Pomembnejše teme razprave so bile: vodenje fiskalne politike znotraj institucionalnega okvira Evropske unije in vpliv teh omejitev na vodenje denarne politike ter iskanje primernega ravnotežja v pogojih nizke gospodarske rasti in nizke inflacije v Evropi.

Banka Slovenije je septembra 2016 kot soustanoviteljica mreže evropskih centralnih bank (ECBN – European Central Banking Network), s sodelovanjem Centre for Economic Policy Research (CEPR) organizirala drugo raziskovalno konferenco te mreže z naslovom Macroprudential Instruments and Financial Cycles. Svoje analize na temo identifikacije finančnih in kreditnih ciklov, orodij za zgodnje opozarjanje, implementacije proticikličnega kapitalskega blažilnika

Banka Slovenije je v letu 2016 v sodelovanju z drugimi institucijami organizirala seminarja Rethinking Monetary-Fiscal Policy Coordination in Macroprudential Instruments and Financial Cycles.

⁶⁹ Programi konferenc so na povezavi: <https://www.bsi.si/banka-slovenije-r.asp?MapaId=1599>

in evalvacije makrobonitetnih instrumentov so predstavili raziskovalci iz 20 centralnih bank. Namen konference je bil primerjati izkušnje sodelujočih držav s področja tematike konference, identificirati podobnosti in razlike med njimi ter iz prispevkov in razprav izluščiti glavne splošno uporabne nauke, ki izhajajo iz predstavljenih analiz.

Okvir 8: Svečanost ob 25. obletnici uvedbe tolarja

25. obletnico uvedbe tolarja je Banka Slovenije v oktobru 2016 obeležila s posebno svečanostjo in podelitvijo nagrad za najboljša magistrska in doktorska dela s finančnega področja študentom slovenskih univerz. Prireditve so se poleg nagrajencev in njihovih mentorjev udeležili tudi predstavniki poslovnih bank in nekaterih institucij ter bivši člani Sveta Banke Slovenije. Udeležence svečanosti je kot slavnostni govornik nagovoril predsednik republike g. Borut Pahor, poleg njega so bili govorniki še g. France Arhar, prvi guverner Banke Slovenije, g. Marko Kranjec, republiški sekretar za finance in g. Boštjan Jazbec, guverner Banke Slovenije.

3.14 Tehnična pomoč

Strokovnjaki Banke Slovenije sodelujejo v programih tehnične pomoči drugim centralnim bankam in nadzornim institucijam. V letu 2016 je Banka Slovenije nudila pomoč bilateralno in multilateralno, to je v sodelovanju z drugimi institucijami, centralnim bankam, nadzornim in drugim institucijam iz naslednjih držav: Bosna in Hercegovina, Črna Gora, Kosovo, Makedonija, Nizozemska in Srbija. Banka Slovenije je nudila pomoč na naslednjih področjih: nadzor bančnega poslovanja, bančna regulativa, računovodstvo, denarna in finančna statistika, finančna stabilnost, notranja revizija, informacijska tehnologija in varnost, kreditni register, pravne zadeve, organizacija poslovanja, upravljanje dokumentov in elektronski arhiv, gospodarska in denarna politika ter plačilni in poravnalni sistemi. V okviru te pomoči je bilo organiziranih deset študijskih obiskov in štiri strokovne misije. Pomoč je bila zagotovljena tudi korespondenčno in na sestankih. Strokovnjaki Banke Slovenije so nudili pomoč tudi v obliki izvajanja delavnic in seminarjev na CEF (Centre for Excellence in Finance), Združenju bank Slovenije, ICPE (International Center for Promotion of Enterprises), v okviru ESE (The European Supervisor Education Initiative) in v okviru Mednarodnega denarnega sklada (MDS).

Banka Slovenije je v letu 2016 prejela tehnično pomoč mednarodnih institucij, MDS in Evropske komisije. Na področju načrtovanja izrednih ukrepov in kriznega upravljanja je prejela tehnično pomoč od MDS⁷⁰.

V okviru službe Evropske komisije za strukturne reforme je Banka Slovenije prejela tehnično pomoč, ki jo je izvajala Svetovna banka, za področje upravljanja nedonosnih terjatev mikro, malih in srednje velikih podjetij.

V letu 2016 je Banka Slovenije nudila bilateralno in multilateralno pomoč centralnim bankam, nadzornim in drugim institucijam iz BiH, Črne Gore, Kosova, Makedonije, Nizozemske in Srbije.

3.15 Publikacije

Poleg rednih publikacij je Banka Slovenije v letu 2016 izdala Poročilo o prenehanju Factor banke in Probanke⁷¹ (maj 2016, 42 strani), ki podrobno opisuje postopke nadzorovanega prenehanja poslovanja obeh bank v obdobju 2013–2016.

Banka Slovenije je maja 2016 izdala Poročilo o prenehanju Factor banke in Probanke.

⁷⁰ Poročilo je objavljeno na spletnih straneh MDS:

<http://www.imf.org/external/pubs/cat/longres.aspx?sk=44217.0>

⁷¹ Poročilo je objavljeno: <http://www.bsi.si/publikacije-in-raziskave.asp?MapaId=1779>

Ključne publikacije⁷² Banke Slovenije so Mesečna informacija o poslovanju bank, Poročilo o finančni stabilnosti (izšlo je januarja in junija 2016), Gospodarska in finančna gibanja (januarja, aprila, julija in oktobra 2016), Napovedi makroekonomskih gibanj v Sloveniji (junija in decembra 2016) ter statistične publikacije Bilten Banke Slovenije in Ekonomski odnosi Slovenije s tujino, ki izhajata mesečno, letna publikacija Neposredne naložbe in publikacija Finančni računi, ki izhajata četrtletno in letno.

3.16 Mediji in druge javnosti

Banko Slovenije je v letu 2016 prejela in odgovorila na skupno čez 430 vprašanj medijev. Največ vprašanj so poslali novinarji RTV Slovenije ter časnikov Delo, Dnevnik in Financ (vsak omenjeni medij od 60 do 80 vprašanj).

Vsebinsko je bilo največ vprašanj povezanih z julijsko kriminalistično preiskavo v Banki Slovenije, s Posebno inšpekcijsko skupino in s sodelovanjem z organi pregona, s sanacijo bank v letih 2013 in 2014, z imenovanjem novih viceguvernerjev, s stečajem družbe Moja delnica BPH, z obnovo avle Banke Slovenije, z vzpostavitvijo Centralnega kreditnega registra in z iztekom menjave tolarških kovancev v evre.

Mediji so v letu 2016 objavili skupno 3.120 prispevkov, povezanih z Banko Slovenije, to je v povprečju 260 mesečno. Skoraj polovico vseh objav (49%) so objavili spletni mediji, sledijo jim tiskalni mediji (34% objav), radio in televizija pa sta skupaj objavila 17% vseh objav.

Banka Slovenije se je na medijske objave zaradi napačnih/neresničnih navedb ali zaradi dodatnih pojasnil v letu 2016 odzvala z 20 demantiji oziroma odgovori. Objavljeni so na spletni strani Banke Slovenije v rubriki Sporočila za javnost.

Poleg vprašanj medijev je Banka Slovenije v letu 2016 prejela in odgovorila še na več kot 820 vprašanj splošne javnosti, od posameznikov do pravnih oseb. Vprašanja zadevajo vsa področja nalog Banke Slovenije, največ se jih nanaša na možnost menjave tujih valut v evre.

Banka Slovenije si prizadeva za transparentno, vsebinsko in učinkovito komuniciranje z vsemi javnostmi.

Banka Slovenije se je v letu 2016 na medijsko poročanje odzvala z 20 demantiji oziroma odgovori zaradi neresničnih navedb ali zaradi dodatnih pojasnil.

3.17 Izobraževalna dejavnost

Banka Slovenije je v letu 2016 že peto leto zapored skupaj z ECB in 11 drugimi bankami Evrosistema organizirala tekmovanje Generacija Euro. Tekmovanje poteka v treh krogih in je namenjeno dijakom višjih letnikov srednjih šol, da jih spodbudi k pridobivanju znanj s področja ekonomije in financ ter seznanjanju z vlogo, nalogami in delovanjem ECB in Evrosistema. V šolskem letu 2015/16 je zmagala ekipa iz Zavoda Svetega Stanislava – Škofijske klasične gimnazije v Ljubljani. V šolskem letu 2016/17 je v prvem krogu sodelovalo 27 ekip iz 17 srednjih šol.

Banka Slovenije sodeluje s srednjimi šolami in univerzami tudi z zagotavljanjem obvezne prakse dijakom in študentom. V letu 2016 je strokovno prakso v Banki Slovenije opravljalo 10 dijakov in 14 študentov, od tega šest iz tujine. Banka štipendira šest študentov.

V šolskem letu 2016/7 je v prvem krogu tekmovanja Generacija Euro sodelovalo 27 ekip iz 17 srednjih šol.

⁷² Celoten seznam publikacij Banke Slovenije:
<http://www.bsi.si/publikacije-in-raziskave.asp?MapaId=223>

Banka Slovenije je v letu 2016 zasnovala in z letom 2017 začela izvajati Izobraževalne dneve. Izobraževalni dnevi, ki se bodo izvajali v Banki Slovenije praviloma enkrat mesečno, so namenjeni finančnemu opismenjevanju širše javnosti, posebej skupin osnovnošolske in srednješolske mladine ter skupin starejših državljanov/upokojencev. Skupinam so uvodoma predstavljeni vloga, naloge in pomen centralne banke, nato pa lahko izbirajo med predavanji o (za zdaj) sedmih področjih delovanja Banke Slovenije⁷³.

Slika 29: Znak Izobraževalnega dne Banke Slovenije

Vir: Banka Slovenije.

3.18 Knjižnica Banke Slovenije

Knjižnica Banke Slovenije hrani okrog 16 tisoč bibliografskih enot, predvsem s področij bančništva oz. centralnega bančništva, financ, gospodarstva, zakonodaje in informacijske tehnologije.

Knjižnica med drugim omogoča uporabnikom – odprta je tudi za zunanje obiskovalce⁷⁴ – izposajo na dom, urejena je tudi medknjižnična izposoja.

Knjižnica Banke Slovenije hrani okrog 16 tisoč bibliografskih enot.

Slika 30: Knjižnica Banke Slovenije

Knjižnica Banke Slovenije se je v letu 2016 preselila v nove prostore, in sicer v prenovljeno avlo Banke Slovenije.

⁷³ Izobraževalni dan je podrobno predstavljen na spletni strani na povezavi <https://www.bsi.si/banka-slovenije.asp?MapaId=2130>.

⁷⁴ O delovanju knjižnice: <https://www.bsi.si/banka-slovenije.asp?MapaId=2133>

4 SODELOVANJE BANKE SLOVENIJE Z DRUGIMI INSTITUCIJAMI

4.1 Sodelovanje z institucijami v Sloveniji

Banka Slovenije pri svojem delovanju sodeluje z vrsto institucij v Sloveniji, kar je razvidno iz Slike 31. Podrobneje je predstavljeno sodelovanje z Združenjem bank Slovenije, z agencijama za trg vrednostnih papirjev (ATVP) in za zavarovalni nadzor (AZN) ter z Uradom za preprečevanje pranja denarja.

4.1.1 Sodelovanje z ATVP in AZN

Banka Slovenije je v skladu s Pravilnikom o medsebojnem sodelovanju nadzornih organov na področju mikrobonitetnega nadzora s 1.1.2016 prevzela dolžnost organiziranja sestankov Komisije za medsebojno sodelovanje, ki jo sestavljajo viceguverner Banke Slovenije, direktor AZN oziroma njegov namestnik in direktor ATVP oziroma njegov namestnik. Na sestankih Komisije je sodeloval tudi generalni direktor direktorata za finančni sistem Ministrstva za finance v delu, na katerem je bila obravnavana zakonodaja, ki se nanaša na finančni sistem in druga sistemska pomembna vprašanja finančnega sektorja. Komisija se je v letu 2016 sestala trikrat. Poleg obravnavanih sprememb ali dopolnitev zakonodaje na finančnem področju je obravnavala skupne in pomembnejše posamične dejavnosti in preglede nadzornih organov, potekalo je tudi medsebojno obveščanje o dejavnostih iz delovanja odborov nadzornikov EBE, ESME in EIOPE⁷⁵. Komisija je obravnavala tudi zaključke seje koordinacije, predvsem v delu, ki so se nanašali na projekt morebitnega združevanja finančnih nadzornikov.

Poleg sodelovanja v okviru Komisije se je Banka Slovenije srečevala z ATVP in AZN tudi na temo skupnega izvajanja pregledov.

⁷⁵ European banking authority (EBA), European Securities and Markets Authority (ESMA), European Insurance and Occupational Pensions Authority (EIOPA).

Poleg sodelovanja v okviru Komisije se je Banka Slovenije srečevala z ATVP in AZN tudi na temo skupnega izvajanja pregledov. Ob operativnem razkritju planov pregledov posameznih institucij so bile na sestankih predstavljene tudi druge naloge tekočega leta in morebitne metodološke spremembe v postopkih nadzora. V letu 2016 je Banka Slovenije opravila dva skupna pregleda z AZN.

4.1.2 Sodelovanje z Uradom za preprečevanje pranja denarja

Na področju preprečevanja pranja denarja je Banka Slovenije tudi v letu 2016 izvedla več dejavnosti v sodelovanju z Uradom za preprečevanje pranja denarja, ki so bile vezane zlasti na t. i. ocenjevanje Moneyval⁷⁶, posodobitev nacionalne ocene tveganosti ter pripravo novega Zakona o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma (ZPPDFT-1)⁷⁷.

4.1.3 Sodelovanje z ZBS

Intenzivno sodelovanje z Združenjem bank Slovenije (ZBS) se je na vseh ravneh nadaljevalo tudi v letu 2016, med drugim z redno udeležbo Banke Slovenije na različnih tehničnih delavnicah in strokovnih posvetih ZBS, organiziranih za kontrolne, podporne in vodstvene funkcije bank.

Večji del sodelovanja se je nanašal na dejavnosti bank v zvezi z vzpostavitvijo in izvajanjem predpisov in smernic EBA s področja upravljanja tveganj in ureditve notranjega upravljanja bank ter na dejavnosti v zvezi z implementacijo novega računovodskega standarda MSRP 9. Banka Slovenije je pri tem izvedla tri obsežne večdnevne tehnične delavnice s področja vzpostavitve in izvajanja smernic EBA o preudarnih politikah prejemkov in poročanja o prejemkih Banki Slovenije, dve delavnici pa sta bili namenjeni vključevanju slovenskih bank v posvetovalna procesa EBA o osnutku novih smernic glede ocenjevanja primernosti članov upravljalnega organa ter smernic o ureditvi notranjega upravljanja.

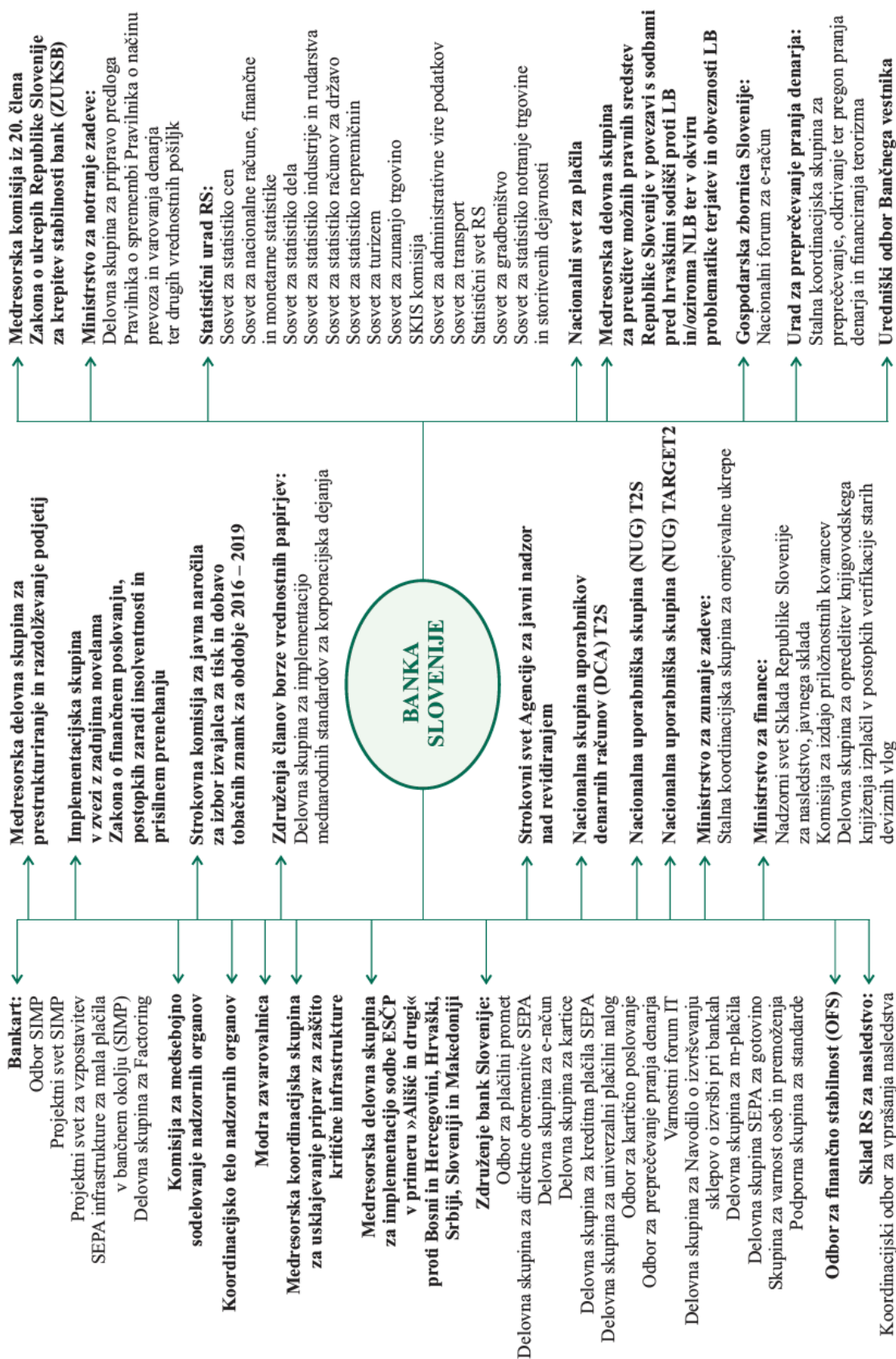
Prav tako je Banka Slovenije na področju nadzora bančnega poslovanja s prispevki in razpravami sodelovala na vseh najpomembnejših posvetih ZBS za banke, od katerih jih je bilo kar 12 namenjenih njihovim najpomembnejšim strokovnim službam in vodstvu. Prispevki Banke Slovenije so obravnavali najaktualnejše teme s področja upravljanja tveganj, ocenjevanja likvidnosti in notranjega kapitala, novih računovodskih standardov, pomembnih vidikov delovanja kadrovske službe, služb notranje revizije in služb skladnosti poslovanja, izvajanja politik prejemkov, ocenjevanja primernosti članov upravljalnega organa in splošnega regulativnega okvira za banke. V številnih razpravah s predstavniki bank je Banka Slovenije na teh posvetih neposredno odgovorila na številne dileme in vprašanja bank ter s tem opredelila svoja stališča do izpostavljenih problematik.

Sodelovanje Banke Slovenije in ZBS se je v letu 2016 nanašalo zlasti na dejavnosti bank pri izvajanju predpisov EBA in pri implementaciji novega računovodskega standarda MSRP 9.

⁷⁶ Moneyval ocenjevanja izvaja pristojni odbor v okviru Sveta Evrope, njegov namen je ugotavljanje, ali Slovenija dosledno izvaja mednarodna (FATF) priporočila na področju PPFT.

⁷⁷ ZPPDFT-1: <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO7132>

Slika 31: Sodelovanje Banke Slovenije z drugimi institucijami v Sloveniji

4.2 Sodelovanje s tujimi institucijami

4.2.1 Evropska unija

Predstavniki Banke Slovenije so se v letu 2016 udeležili zasedanj neformalnega Ecofina (Sveta ministrov EU v sestavi finančnih oziroma gospodarskih ministrov in guvernerjev centralnih bank EU). Prvo zasedanje v tem letu je bilo aprila 2016 v Amsterdamu, na katerem so med drugim obravnavali krepitev bančne unije, boj proti pranju denarja in izogibanju davkov ter financiranje prehoda k trajnostnem gospodarstvu. Drugo zasedanje je bilo septembra 2016 v Bratislavi in na njem so obravnavali poglobljanje ekonomske in denarne unije (fiskalni steber), investicijski načrt za Evropo in davčne zadeve.

Predstavniki Banke Slovenije so se tudi leta 2016 udeleževali zasedanj odborov, delovnih skupin in drugih teles, ki delujejo v okviru institucij EU ter zadevajo področje finančnih in monetarnih zadev. Udeleževali so se sestankov Ekonomsko-finančnega odbora (EFC) in njegovih pododborov, sestankov Odbora za monetarno, finančno in plačilnobilančno statistiko, Evropskega statističnega foruma ter drugih delovnih skupin z ustreznih področij, ki delujejo v okviru Evropske komisije in Sveta EU. EFC je med drugim obravnaval gospodarski in finančni položaj v EU, gospodarsko upravljanje, bančno unijo, poglobljanje gospodarske in denarne unije, unijo kapitalskih trgov, finančno stabilnost v EU ter zadeve povezane z MDS. Evropski statistični forum je strateško telo, ki povezuje oba evropska statistična sistema – Evropski statistični sistem in statistični sistem ESCB. Novembra 2016 je bil med obema sistemoma podpisan memorandum o sodelovanju pri zagotavljanju kakovosti podatkov, vključenih v postopek makroekonomskih neravnotežij. Druga področja delovanja v letu 2016 so bila: globalizacija, tudi v povezavi z veliko revizijo podatkov irskega BDP, sodelovanje na področju anketiranja in odpravljanje nekonsistentnosti med podatki ekonomskih odnosov s tujino in finančnih računov. Odbor za monetarno, finančno in plačilnobilančno statistiko (operativno in svetovalno telo sodelovanja med obema evropskima statističnima sistemoma) se je ukvarjal predvsem z uporabo in promocijo identifikatorja LEI (angl. Legal Entity Identifier), vključitvijo v novi standard MDS SDDS+ (angl. Special Data Dissemination Standard Plus), masivnimi podatki ter sektorizacijami predvsem t.i. slabih bank, reševalnih skladov in garancijskih shem.

Januarja, septembra in decembra 2016 so se predstavniki Evropske komisije in ECB sestajali s predstavniki Banke Slovenije **v okviru evropskega semestra** (letnega cikla usklajevanja gospodarske politike). Na dnevnem redu je bil poglobljen pregled gospodarskih razmer v Sloveniji in izpolnjevanja specifičnih priporočil v skladu s postopkom o preprečevanju in odpravljanju makroekonomskih neravnovesij. Marca 2016 je Evropska komisija predstavila ugotovitve poglobljenega pregleda in ugotovila, da v Sloveniji obstajajo makroekonomska neravnovesja. **Ranljivosti, ki jih je treba obravnavati, so slabosti v bančnem sektorju, zadolženost podjetij, pomanjkanje naložb in tveganja za dolgoročno fiskalno vzdržnost.** Julija 2016 je Svet EU sprejel specifična priporočila za Slovenijo v okviru evropskega semestra 2016. Ta priporočila se nanašajo na področja: trajnostne javne finance in nacionalni fiskalni okvir, pokojninski in zdravstveni sistem, trg dela, prestrukturiranje bančnega sektorja, upravljanje podjetij v državni lasti, boljše poslovno okolje in učinkovitejšo javno upravo.

4.2.2 Mednarodni denarni sklad (MDS)

Banka Slovenije je pristojna za sodelovanje Republike Slovenije v MDS, guverner Banke Slovenije pa je član Odbora guvernerjev MDS. Po dolgo pričakovani ratifikaciji reforme kvote in upravljanja s strani ZDA decembra 2015, se je **kvota Slovenije v MDS februarja 2016 povečala na**

Predstavniki Banke Slovenije so se v letu 2016 udeležili zasedanj neformalnega Ecofina.

Ranljivosti, na katere Slovenijo opozarja Evropska komisija, so slabosti v bančnem sektorju, zadolženost podjetij, pomanjkanje naložb in tveganja za dolgoročno fiskalno vzdržnost.

586,5 mio SDR⁷⁸, kolikor je znašala tudi konec leta 2016. V letu 2016 se je delegacija Banke Slovenije udeležila spomladanskega in letnega zasedanja MDS in Svetovne banke. Glavne teme zasedanj so bila aktualna dogajanja v svetovnem gospodarstvu in na mednarodnih finančnih trgih, prihodnji obeti in možni odzivi politik.

V okviru sodelovanja Banke Slovenije v finančnih aranžmajih MDS je na podlagi bilateralnega posojilnega sporazuma iz leta 2010 Slovenija v letu 2016 prejela šest vračil v skupnem znesku 3,1 mio SDR, kar pomeni, da je bil odplačan ves neporavnan dolg MDS iz bilateralnega sporazuma. V letu 2016 je bilo dogovorjeno, da Banka Slovenije sodeluje tudi pri sklenitvi novega posojilnega okvira, ki bo temeljil na podaljšanju oktobra 2013 sklenjenega sporazuma.

Slovenija je tudi leta 2016 sodelovala v finančnih transakcijah v okviru aranžmaja FTP (angl. Financial Transaction Plan). Rezervna tranša Slovenije pri MDS se je v primerjavi z letom 2015 povečala in je konec decembra 2016 znašala 120,57 mio SDR zaradi vplačila povečanja kvote februarja 2016. V okviru sodelovanja v finančnem aranžmaju FTP je Slovenija v letu 2016 prejela tri vračila v skupni vrednosti 35,6 mio SDR.

V okviru posvetovanj po IV. členu Statuta MDS je marca 2016 potekala misija, novembra pa krajši obisk predstavnikov MDS v Sloveniji. Med 16. in 29. marcem 2016 je potekala misija, v okviru katere so se predstavniki MDS seznanili z makroekonomsko situacijo in razmerami v finančnem sektorju, vprašanji upravljanja javnih financ ter institucionalnega in pravnega okvira za vodenje gospodarske politike. Pod okriljem vodje misije za Slovenijo, Nikolaya Gueorguieva so predstavniki MDS od 15. do 21. novembra 2016 opravili še en kratek obisk Slovenije zaradi seznanitve z zadnjimi razmerami v gospodarstvu.

Marca 2016 je potekala misija predstavnikov MDS v Sloveniji, novembra pa krajši obisk.

4.2.3 Banka za mednarodne poravnave (BIS)

Guverner Banke Slovenije se udeležuje sestankov guvernerjev centralnih bank članic Banke za mednarodne poravnave (BIS), ki so organizirani vsaka dva meseca. Na sestankih poteka razprava o dogajanjih v svetovnem gospodarstvu in na finančnih trgih. Srečanja guvernerjev so tudi priložnost za izmenjavo mnenj o različnih centralnobančnih temah, leta 2016 predvsem o likvidnostni pomoči centralnih bank, intervencijah na deviznih trgih, zadnjih regulatornih spremembah, kibernetičnem tveganju ter spodbujanju ekonomske odpornosti. Banka Slovenije je delničar BIS. Predstavniki Sveta Banke Slovenije se je junija 2016 udeležil letne skupščine BIS v Baslu.

Guverner Banke Slovenije je septembra 2016 postal član posebne skupine za upravljanje centralnih bank, ki deluje v okviru BIS⁷⁹. Skupina je bila ustanovljena kot odgovor na vse večje zanimanje za vprašanja v povezavi z upravljanjem centralnih bank kot javnih ustanov. Osredotoča se na institucionalni in organizacijski ustroj, v okviru katerega centralne banke zasledujejo svoje monetarne in finančne politike. Člani skupine, ki ji predseduje guverner švedske centralne banke Stefan Ingves, se po navadi sestajajo ob rednih dvomesečnih srečanjih guvernerjev članic BIS, o sprejetih sklepih pa ne obveščajo javnosti. Poleg švedskega guvernerja Stefana Ingvesa in guvernerja Banke Slovenije Boštjana Jazbeca so člani skupine še guvernerka ameriške FED Janet Yellen, član Izvršilnega odbora ECB Yves Mersch, kitajski guverner Zhou Xiaochuan, ter guvernerji centralnih bank Mehike Agustín Carstens, Južnoafriške republike Lesetja Kganyago, Avstralije Philip Lowe in Tajvana Veerathai Santiprabhob.

Guverner Banke Slovenije je septembra 2016 postal član posebne skupine za upravljanje centralnih bank, ki deluje v okviru BIS.

⁷⁸ <http://www.imf.org/external/np/exr/facts/sdr.htm>

⁷⁹ <https://www.bis.org/cbgov/index.htm?m=2%7C293>

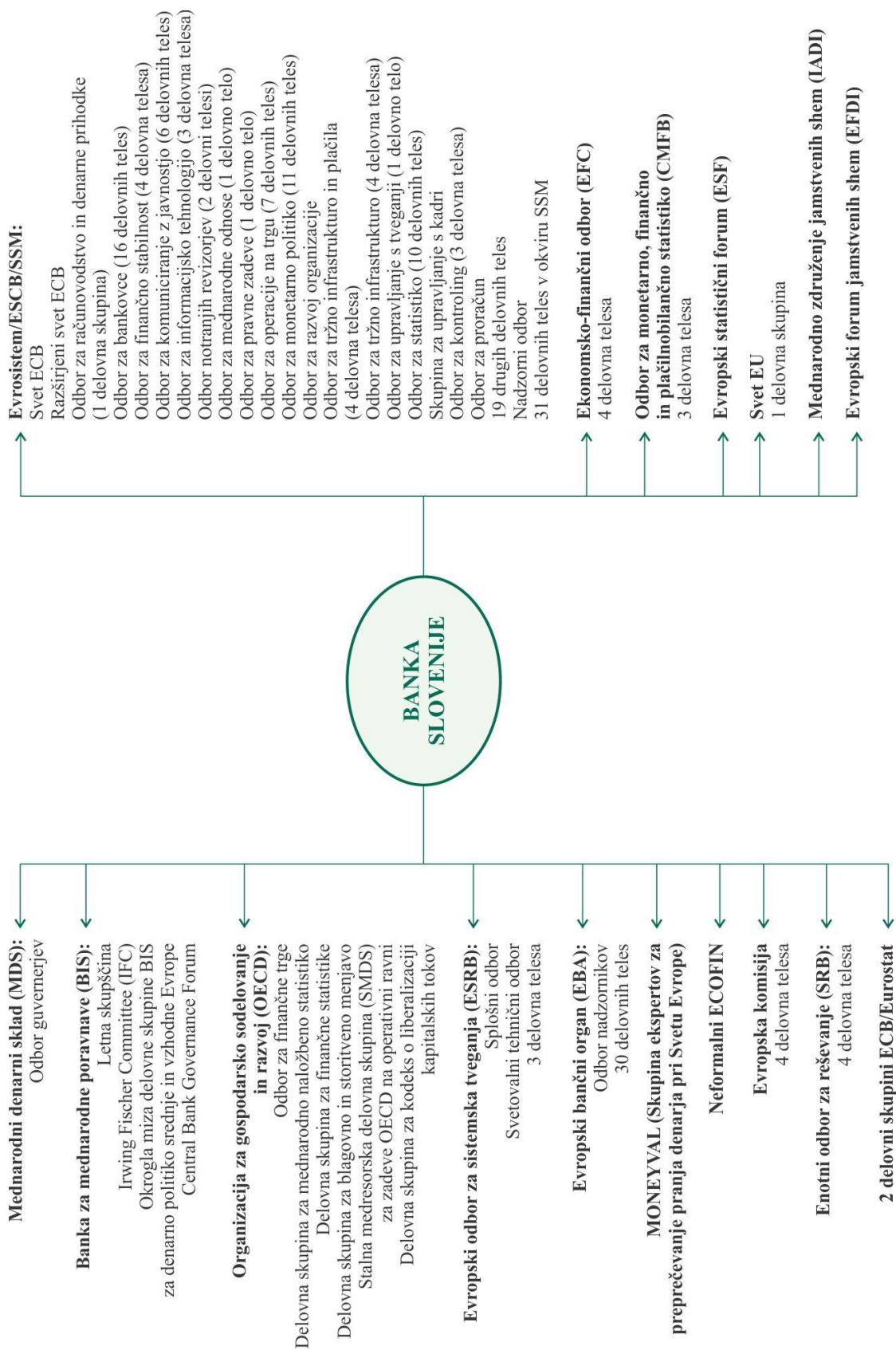
4.2.4 Organizacija za gospodarsko sodelovanje in razvoj (OECD)

Predstavniki Banke Slovenije so se udeleževali zasedanj nekaterih odborov in delovnih skupin OECD. Sodelovali so na sestankih Odbora za finančne trge, Delovne skupine za mednarodno naložbeno statistiko, Delovne skupine za finančne statistike in Delovne skupine za blagovno in storitveno menjavo. Predstavnik Banke Slovenije je decembra 2016 postal član delovne skupine za kodeks liberalizacije kapitalskih tokov.

V okviru priprav na publikacijo Ekonomski pregled za Slovenijo, ki jo OECD objavi vsaki dve leti, so se predstavniki Banke Slovenije septembra 2016 sestali z delegacijo strokovnjakov OECD.

Banka Slovenije je ohranjala redne stike z multilateralnimi in zasebnimi mednarodnimi finančnimi institucijami ter z bonitetnimi agencijami.

Slika 32: **Sodelovanje Banke Slovenije z drugimi institucijami zunaj Slovenije**

5 POROČANJE BANKE SLOVENIJE DRŽAVNEMU ZBORU

Banka Slovenije o svojem delu poroča Državnemu zboru Republike Slovenije (DZ) in organom odločanja Evropskega sistema centralnih bank.

Predstavnik Odbora DZ za finance in monetarno politiko in minister, pristojen za finance, sta redno vabljeni na seje Sveta Banke Slovenije (nimata pravice glasovati)⁸⁰, kar omogoča, da sta izvršilna veja in zakonodajna veja oblasti sproti seznanjeni z zadevami v pristojnosti Sveta Banke Slovenije.

Sestavni del poročanja Banke Slovenije Državnemu zboru so tudi **računovodski izkazi Banke Slovenije**, ki jih revidira neodvisni mednarodni revizor, ki je izbran v skladu s prvim odstavkom 27. člena Statuta ESCB in ECB za triletno obdobje (52. člen ZBS-1) in ki določa, da revizijo računovodskih izkazov ECB in nacionalnih centralnih bank opravljajo neodvisni zunanji revizorji, ki jih priporoči Svet ECB in potrdi Svet. Revizorji so pooblaščen za pregled vseh poslovnih knjig in računov ECB in nacionalnih centralnih bank ter za pridobivanje celovitih informacij o njihovem poslovanju. Svet Banke Slovenije po predhodnem javnem zbiranju ponudb, najmanj šest mesecev pred potekom pogodbe, sklenjene z revizorjem, izbere in predlaga kandidata v postopek dokončnega izbora.

Predstavniki Banke Slovenije so se v letu 2016 udeležili **23 sej odborov in komisij Državnega zbora**, od tega največkrat Komisije za nadzor javnih financ (11), kjer so dajali pojasnila in odgovarjali na vprašanja poslancev. Predstavniki Banke Slovenije so se lani udeležili štirih sej Državnega sveta in na njih tudi sodelovali.

Predstavniki Banke Slovenije so se v letu 2016 udeležili 23 sej odborov in komisij Državnega zbora.

⁸⁰ 33. člen Zakona o Banki Slovenije določa, da lahko na sejah Sveta Banke Slovenije sodelujeta predstavnik odbora Državnega zbora, pristojnega za finance in monetarno politiko in minister, pristojen za finance, vendar nimata pravice glasovati.

Banka Slovenije je Preiskovalni komisiji Državnega zbora o ugotavljanju zlorab v slovenskem bančnem sistemu ter ugotavljanju vzrokov in odgovornosti za že drugo sanacijo bančnega sistema v samostojni Sloveniji predložila skupno že čez 70 tisoč strani dokumentov.

**Banka Slovenije je
preiskovalni komisiji
Državnega zbora
izročila več kot 70 tisoč
strani dokumentov.**

Tabela 10: **Posredovani dokumenti**

Zap. Št.	Datum predaje	Predano	Št. strani predanih dokumentov
1	4. 8. 2015	DZ	15.544
2	28. 9. 2015	DZ	7.662
3	22. 10. 2015	DZ	364
4	22. 1. 2016	DZ	5.862
5	21. 3. 2016	DZ	128
6	5. 4. 2016	DZ	2.284
7	27. 5. 2016	DZ	452
8	24. 6. 2016	DZ	76
9	19. 7. 2016	sodišču	2.667
10	19. 9. 2016	DZ	1
11	28. 10. 2016	DZ	29.090
12	12.1.2017	DZ	8.890
SKUPAJ			73.020

6 UPRAVLJANJE BANKE SLOVENIJE

V Banki Slovenije sta organa odločanja guverner in Svet Banke Slovenije. Svet Banke Slovenije sestavlja pet članov, to so guverner in štirje viceguvernerji. Guverner je predsednik Sveta Banke Slovenije⁸¹.

6.1 Guverner

Guverner Banke Slovenije vodi poslovanje in organizira delo ter zastopa Banko Slovenije.

Izvršuje odločitve Sveta Banke Slovenije ter izdaja posamične in splošne akte Banke Slovenije, ki niso v pristojnosti Sveta Banke Slovenije. Lahko izdaja tudi navodila za izvajanje sklepov Sveta Banke Slovenije.

Guverner Banke Slovenije je član Sveta ECB; članstvo v Svetu je *ad personam*.

6.2 Svet Banke Slovenije

Člani Sveta Banke Slovenije so neodvisni pri opravljanju svojih nalog po Zakon o Banki Slovenije ter niso vezani na sklepe, stališča in navodila državnih ali katerih koli drugih organov, niti se ne smejo nanje obračati po navodila ali usmeritve. Od uvedbe evra 1. januarja 2007 člani Sveta Banke Slovenije pri uresničevanju svojih nalog upoštevajo določila Statuta ESCB in ECB.

⁸¹ Zakon o Banki Slovenije (Uradni list RS, št. 72/06 – uradno prečiščeno besedilo in 59/11) <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO2988>

V letu 2016 se je sestava Sveta Banke Slovenije spremenila. Namesto viceguvernerja Darka Bohneca in viceguvernerke mag. Stanislave Zdravce Capriolo, ki jima je potekel mandat, sta bila v Državnem zboru 26. januarja 2016 imenovana nova viceguvernerja; mag. Marku Bošnjaku je začel teči mandat 5. marca 2016, dr. Primožu Dolencu pa 6. aprila 2016. Decembra 2016 je Državni zbor za viceguvernerja imenoval še mag. Jožefa Bradeška, ki je mandat nastopil 1. marca 2017, ko je funkcija prenehala viceguvernerki dr. Mejri Festić.

**V petčlanski Svet
Banke Slovenije sta v
letu 2016 prišla dva
nova viceguvernerja.**

Slika 33: **Svet Banke Slovenije**

Na sliki (od leve): mag. Marko Bošnjak, mag. Irena Vodopivec Jean, dr. Boštjan Jazbec, dr. Mejra Festić, dr. Primož Dolenc.

Člani Sveta Banke Slovenije so na 31. decembra 2016 bili:

- **dr. Boštjan Jazbec, guverner;**
- **dr. Mejra Festić, viceguvernerka;**
- **mag. Irena Vodopivec Jean, viceguvernerka;**
- **mag. Marko Bošnjak, viceguverner;**
- **dr. Primož Dolenc, viceguverner.**

Okvir 9: Konference in posveti, na katerih so v letu 2016 sodelovali člani Sveta Banke Slovenije (izbor)

Dr. Boštjan Jazbec:

- Riksbank Macroprudential Conference, tema: *An exploration into the role of macroprudential regulations* (Stockholm, junij 2016)
- Conference on Small euro area countries, Central Bank of Malta; tema: *Performance after the crisis and challenges for the future* (Valletta, junij 2016)
- Executive Seminar on Banking Resolution; Single Resolution Board, Florence School of Banking and Finance, European Commission; *Keynote Speech*; (Firence, julij 2016)
- European Systemic Risk Board - konferenca; tema: *Macroprudential policy stance* (Frankfurt, september 2016)

Mag. Irena Vodopivec Jean:

- Konferenca bančnih združenj držav skupine V6; tema: *Overview of the Slovenian Banking System: Characteristics, Risks and Challenges* (Bled, junij 2016)
- Center of Excellence in Finance (CEF) High Level Seminar on Central Bank Independence; tema: *Economic Governance and Central Bank Independence when entering the EU and the euro area – Slovenian experience* (Ljubljana, september 2016)
- Posvet Odgovorno kreditiranje in finančno prestrukturiranje podjetij; tema: *Pregled izvajanja ključnih sporazumov o prestrukturiranju in težave pri tem* (Ljubljana, oktober 2016).

Mag. Marko Bošnjak:

- Konferenca Bančno poslovanje v trenutnih makroekonomskih okoliščinah v organizaciji Banke Slovenije, Centralne banke Črne gore in Ekonomske fakultete Ljubljana; tema: *Bančna unija* (Budva, september 2016)
- Okrogla miza ob dnevu bančnikov na Brdu, ZBS; tema: *Poslovanje bank v razmerah negativnih obrestnih mer* (Brdo pri Kranju, november 2016)

Dr. Mejra Festić:

- Bančna konferenca ZBS; tema: *Pričakovana ureditev reševanja bank in jamstva za vloge = Expected resolution mechanism and deposit guarantee scheme* (Ljubljana, junij 2016)
- Konferenca Bančno poslovanje v trenutnih makroekonomskih okoliščinah v organizaciji Banke Slovenije, Centralne banke Črne gore in Ekonomske fakultete Ljubljana; tema: *The insurance of bank deposits: lecture at the BoS* (Budva, september 2016)
- Posvet SV Slovenija na gospodarskem zemljevidu Evrope, Društvo ekonomistov Maribor; tema: *Lekcije bančne krize in bančna unija kot posledica* (Maribor, december 2016)

6.2.1 Delovanje Sveta Banke Slovenije

V letu 2016 so se člani Sveta Banke Slovenije sestali na **21 sejah** in imeli še **14 korespondenčnih sej**.

Skupno je Svet Banke Slovenije v letu 2016 obravnaval 319 točk, največ s področja nadzora bančnega poslovanja (125), s področij ekonomske in denarne politike, finančne stabilnosti in statistike (56) ter s področij plačilnih in poravnalnih sistemov ter gotovinskega poslovanja (37).

Svet Banke Slovenije je v letu 2016 osemkrat obravnaval gospodarska gibanja.

Na vse seje Sveta Banke Slovenije sta bila vabljeni⁸² tudi predstavniki odbora Državnega zbora, pristojnega za finance in monetarno politiko in minister, pristojen za finance. **Predsednica odbora se je v letu 2016 sej udeležila šestkrat, minister oziroma ministrica za finance pa trikrat.**

Svet Banke Slovenije je v letu 2016 obravnaval 319 točk.

⁸² 33.člen Zakona o Banki Slovenije določa, da lahko na sejah Sveta Banke Slovenije sodelujeta predstavnik odbora Državnega zbora, pristojnega za finance in monetarno politiko, in minister, pristojen za finance, vendar nimata pravice glasovati.

Tabela 11: Podatki o sejah Sveta Banke Slovenije v letih 2015 in 2016

	Skupno število točk dnevnega reda		Število točk s področja Ekonomska in denarna politika, finančna stabilnost ter statistika		Število točk s področja Nadzor bančnega poslovanja		Število točk s področja Plačilni in poravnalni sistemi ter gotovinsko poslovanje		Ostalo	
	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016
Redne seje	313	292	61	50	115	117	45	35	92	90
Koresponden čne seje	22	27	2	6	17	8	0	2	11	11

Med pomembnejše zadeve, ki jih je obravnaval Svet Banke Slovenije v letu 2016, spadajo sprejete spremembe splošnih pogojev o izvajanju okvira denarne politike, sklepi o uporabi smernic evropskih nadzornih organov, uvedba dveh makrobonitetnih instrumentov za nepremičninski trg v obliki priporočil bankam na podlagi Zakona o makrobonitetnem nadzoru finančnega sistema.

Svet Banke Slovenije je v letu 2016 sprejel tudi več podzakonskih **predpisov**, **vodil 34 postopkov za izdajo dovoljenj in odločil o izrednih ukrepih**, kar je predstavljeno v nadaljevanju.

6.2.1.1 Podzakonski predpisi

Svet Banke Slovenije je v letu 2016 sprejel tudi podzakonske predpise na podlagi:

- Zakona o bančništvu (ZBan-2),
- Zakona o Banki Slovenije,
- Zakona o organu in skladu za reševanje bank,
- Zakona o sistemu jamstva za vloge,
- Zakona o reševanju in prisilnem prenehanju bank,
- Zakona o plačilnih storitvah in sistemih,
- Zakona o centralnem kreditnem registru ter
- Uredbe o izvajanju Uredbe (EU) o izboljšanju ureditve poravnave vrednostnih papirjev v Evropski uniji in o centralnih depotnih družbah.

Podzakonski akti in drugi predpisi s področij delovanja Banke Slovenije so objavljeni na spletni strani Banke Slovenije⁸³. V nadaljevanju so podrobneje predstavljeni sprejeti **podzakonski predpisi s področja nadzora bank in hranilnic**, ki so večinoma prinesli racionalizacije poročanja bank, s čimer se želijo zmanjšati poročevalske obremenitve bank.

⁸³ Glejte rubriko Zakoni in predpisi: <https://www.bsi.si/zakoni-in-predpisi.asp?MapaId=132>. Predpisi s področja nadzora so na voljo v rubriki Nadzor bančnega sistema – Predpisi s področja nadzora: <https://www.bsi.si/nadzor-bank.asp?MapaId=2066>.

Svet Banke Slovenije je v letu 2016 sprejel več podzakonskih predpisov in vodil 34 postopkov za izdajo dovoljenj.

Tabela 12: Seznam predpisov s področja nadzora

Predpis	Objava v Uradnem listu	Vsebina
Sklep o izvajanju opcij in diskrecijskih pravic iz prava Unije	Ur. l. RS, št. 28/16	Z vzpostavitev Enotnega mehanizma nadzora je ECB kot pristojna za izvajanje mikrobonitetnega nadzora nad pomembnimi bankami prevzela tudi pristojnost odločanja v zvezi z izvajanjem tistih opcij in diskrecij, ki so na voljo v pravu EU ter so v pristojnosti nadzornikov. Ker so za pomembne banke 1. 10. 2016 začela veljati pravila ECB ⁸⁴ glede izvajanja posameznih opcij in diskrecij, je bilo treba spremeniti prej veljavni sklep Banke Slovenije o opcijah in diskrecijah. Na podlagi analize je bilo odločeno, da je smiselno tudi pri manj pomembnih bankah slediti pristopu ECB, saj so tako zagotovljeni enaki pogoji za poslovanje vseh bank znotraj našega bančnega sistema.
Sklep o poročanju monetarnih finančnih institucij	Ur. l. RS, št. 21/16	Decembra 2015 je Banka Slovenije objavila prvotni Sklep kot del paketa predpisov, nastalih s prenovo poročevalskega sistema zaradi vzpostavitve širšega kreditnega registra poslovnih subjektov. V letu 2016 je bilo treba Sklep dopolniti zaradi ureditve poročanja dokončnih odpisov in odprave pomanjkljivosti, identificiranih ob praktični implementaciji novih poročevalskih zahtev. Banke so v skladu z novimi zahtevami poročale prvič po stanju na dan 30. 9. 2016.
Sklep o spremembah Sklepa o izračunu stopnje posamezni banki lastnega proticikličnega kapitalskega blažilnika za banke in hranilnice ter Sklep o spremembah in dopolnitvah Sklepa o poročanju posameznih dejstev in okoliščin bank in hranilnic	Ur. l. RS, št. 42/16	Glavni razlog za revizijo obeh sklepov je bil spremenjeni način poročanja – prehod s poročanja v papirnatih obliki na elektronski način poročanja prek sistema B2B (angl. Business to Business). Prednost zadnjega je predvsem v varnejšem posredovanju zahtevanih podatkov s strani bank ter zagotovitvi možnosti za njihovo učinkovitejšo nadaljnjo obdelavo s strani Banke Slovenije. Banke na elektronski način po obeh sklepih poročajo od 30. junija 2016.
Sklep o spremembah Sklepa o ureditvi notranjega upravljanja, upravljalnem organu in procesu ocenjevanja ustreznega notranjega kapitala za banke in hranilnice	Ur. l. RS, št. 49/16	S spremembo sklepa se je frekvenca poročanja bank o sklenitvi dogovorov o prestrukturiranju (angl. Master Restructuring Agreement) in o njihovem izvajanju zmanjšala s četrletne na polletno, hkrati pa so se obrazci za poročanje dopolnili zaradi pridobitve bolj strukturiranih informacij o poteku in uspešnosti izvajanja podpisanih dogovorov o prestrukturiranju.
Sklep o dokumentaciji za dokazovanje izpolnjevanja pogojev za imenovanje člana upravljalnega organa banka in hranilnice	Ur. l. RS, št. 49/16	Spremembe prej veljavnega Sklepa so posledica praktičnih spoznanj pri izvajanju procesa ocenjevanja primernosti članov upravljalnih organov bank s strani Banke Slovenije. Dopolnjene so zahteve glede dokumentacije za dokazovanje izpolnjevanja pogojev za imenovanje in vprašalnik, ki se uporablja pri presoji izpolnjevanja pogojev za imenovanje člana upravljalnega organa. Podaljšal se je tudi rok za posredovanje dokumentacije v zvezi z na novo imenovanimi člani nadzornih svetov bank Banki Slovenije.
Sklep o spremembi Sklepa o minimalnih zahtevah za zagotavljanje ustreznosti	Ur. l. RS, št. 79/16	S spremembo sklepa se je ukinilo dnevno poročanje načrtov tokov likvidnosti v obliki poročila Tokovi likvidnosti, ki je veljalo od aprila 2014. Zaradi močno razširjenega okvira EU za nadzorniško poročanje je namreč poleg dnevnega poročila o

⁸⁴ Uredba Evropske centralne banke (EU) 2016/445 z dne 14. marca 2016 o izvajanju opcij in diskrecijskih pravic, ki so na voljo v pravu Unije (ECB/2016/4)

likvidnostne pozicije bank		količnikih likvidnosti na voljo precej alternativnih virov za spremljanje likvidnostnega položaja posameznih bank, in sicer mesečno poročilo o izpolnjevanju zahteve glede likvidnostnega kritja, letno poročilo o načrtih financiranja ter mesečno poročilo z dodatnimi metrikami za spremljanje likvidnosti.
Usmeritve v zvezi z uporabo načela sorazmernosti pri izvajanju politik prejemkov	Objava na spletu: https://www.bsi.si/zakoni-in-predpisi.asp?MapaId=1878	Z usmeritvami je Banka Slovenije določila spodnji prag variabilnega prejemka, pod katerim bankam ni treba odlagati variabilnega prejemka oziroma ga izplačevati v finančnih instrumentih. Gre za pravila, ki veljajo za zaposlene, katerih poklicne dejavnosti pomembno vplivajo na profil tveganosti v bankah. Ta prag je določen v višini 50.000 EUR in vključuje tisti del variabilnega prejemka, za katerega Banka Slovenije meni, da se lahko šteje kot zanemarljiv dejavnik prevzemanja tveganj s strani teh zaposlenih. Banke, ki so del bančne skupine, lahko kot spodnji prag variabilnega prejemka uporabijo prag, določen na ravni skupine.

Banka Slovenije je tudi v letu 2016 na podlagi smernic Evropskega bančnega organa (EBA) izdala več Sklepov o uporabi smernic s področja nadzora bank, njihove sanacije in zgodnjega posredovanja:

- Sklep o uporabi Smernic o določitvi pogojev za finančno podporo v skupini iz člena 23 Direktive 2014/59/EU;
- Sklep o uporabi smernic Omejitve izpostavljenosti do subjektov, ki opravljajo dejavnosti bančništva v senci zunaj reguliranega okvira, v skladu s členom 395(2) Uredbe (EU) št. 575/2013;
- Sklep o uporabi Smernic o primerjavi prejemkov;
- Sklep o uporabi Smernic o zbiranju podatkov o zaposlenih z visokimi prejemki;
- Sklep o uporabi Smernic o preudarnih politikah prejemkov v skladu s členoma 74(3) in 75(2) Direktive 2013/36/EU ter razkritjih v skladu s členom 450 Uredbe (EU) št. 575/2013;
- Smernice o komunikaciji med pristojnimi organi, ki nadzorujejo kreditne institucije, ter zakonitimi revizorji in revizijskimi družbami, ki izvajajo obvezno revizijo kreditnih institucij;
- Sklep o uporabi Smernic o uporabi poenostavljenih obveznosti na podlagi člena 4(5) Direktive 2014/59/EU;
- Sklep o uporabi Smernic o stresnih testih sistemov jamstva za vloge v skladu z Direktivo 2014/49/EU;
- Sklep o uporabi Skupnih smernic o obravnavanju pritožb (Ur. l. RS, št. 47/15);
- Sklep o uporabi Priporočil o enakovrednosti ureditev zaupnosti (Ur. l. RS, 66/2015) in Sklep o spremembi Sklepa o uporabi Priporočil o enakovrednosti ureditev zaupnosti (Ur. l. RS, št. 2/17);
- Sklep o uporabi Smernic o nadzoru in ureditvi upravljanja bančnih produktov (Ur. l. RS, št. 81/16).

6.2.1.2 Dovoljenja

Od vzpostavitve Enotnega mehanizma nadzora (EMN) je ECB pristojna za izdajo dovoljenja za opravljanje bančnih storitev in izdajo dovoljenja za pridobitev kvalificiranega deleža za vse banke. Pri drugih dovoljenjih je pristojnost deljena – ECB je pristojna za t.i. pomembne banke, Banka Slovenija pa za t.i. manj pomembne banke⁸⁵.

Svet Banke Slovenije je v letu 2016 vodil 34 postopkov za izdajo dovoljenj. Od 24 izdanih dovoljenj v letu 2016 jih je 14 izdala ECB. Ena zahteva za izdajo dovoljenja je bila zavržena, v štirih primerih pa je bil postopek za izdajo dovoljenja ustavljen. Ob koncu leta 2016 je bilo pet nezaključenih postopkov za izdajo dovoljenj. V letu 2015 je Svet Banke Slovenije vodila 24 postopkov za izdajo dovoljenj, izdanih pa je bilo 11 dovoljenj.

Leta 2016 je bilo največ dovoljenj izdanih za opravljanje funkcije člana uprave banke (14), za pridobitev kvalificiranega deleža (5), za opravljanje finančnih storitev (3) in za pripojitev banke k drugi banki (2)⁸⁶.

Največ dovoljenj (14) je bilo izdanih za opravljanje funkcije člana uprave.

Tabela 13: Dovoljenja v letu 2016

LICENCIRANJE	Število postopkov		Število izdanih dovoljenj		Število zavrženih/ zavrženih zahtev za izdajo dovoljenja		Ustavljeni postopki		Nezaključeni postopki v letu
	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2016
IZDAJANJE DOVOLJENJ									
Kvalificirani delež	3	7	1	5	0	0	0	1	1
Član uprave	13	20	6	14	2	1	0	2	3
Bančne in finančne storitve	3	5	1	3	0	0	0	1	1
Združitve in delitve	4	2	3	2	0	0	0	0	0
Mnenja za ATVP po ZIFI	1	0	-	-	-	-	-	-	0
Skupaj	24	34	11	24	2	1	0	4	5

Vir: Banka Slovenije.

Poleg izdajanja dovoljenj v zvezi z opravljanjem storitev, organi vodenja, imetniki kvalificiranih deležev v bankah in statusnimi spremembami je Banka Slovenije pristojna tudi za ugotavljanje primernosti članov nadzornega sveta banke. **V letu 2016 je v Banki Slovenije potekalo 48 postopkov za ocenjevanje primernosti članov nadzornega sveta banke oziroma hranilnice.**

S pozitivno oceno se je v letu 2016 zaključilo 12 postopkov za ocenjevanje primernosti članov nadzornih svetov bank in hranilnic.

⁸⁵ Podrobneje o obeh skupinah bank v poglavju 3.6 Nadzor bank.

⁸⁶ Izdana dovoljenja so objavljena na spletni strani Banke Slovenije <http://www.bsi.si/nadzor-bank.asp?MapaId=2065>

Banka Slovenije je s pozitivno oceno zaključila tri postopke in devet postopkov ECB, ustavljenih je bilo 10 postopkov, 26 pa se jih bo nadaljevalo v letu 2017.

Tabela 14: **Ocenjevanje sposobnosti in primernosti članov nadzornih svetov (NS) v letu 2016**

	Število postopkov		Število pozitivnih ocen		Število izrečenih ukrepov		Ustavljeni postopki		Nezaključeni postopki v letu
OCENJEVANJE ČLANOV NS	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2016
Za pomembne banke	7	26	4	9	-	-	1	3	14
Za manj pomembne banke in hranilnice	9	22	2	3	2	0	1	7	12
Skupaj	16	48	6	12	2	0	2	10	26

Vir: Banka Slovenije

V okviru nadzorniških ukrepov na področju licenciranja je **Svet Banke Slovenije leta 2016 enemu delničarju prepovedal uresničevanje vseh pravic iz vseh delnic banke⁸⁷**.

Nadalje je Banka Slovenije leta 2016 izdala 17 odločb o prenehanju dovoljenj: največ (13) za opravljanje funkcije člana uprave banke, po dve za kvalificirani delež in opravljanje finančnih storitev, medtem ko je ECB izdala tri obvestila o prenehanju dovoljenja za opravljanje bančnih storitev.

Banka Slovenije je bankam iz skupine manj pomembnih bank izdala šest dovoljenj za razvrstitev kapitalskega instrumenta kot instrumenta navadnega lastniškega temeljnega kapitala, dve dovoljenji za vključitev podrejenega dolga v instrumente dodatnega kapitala in eno dovoljenje za vključitev dobička med letom v navaden lastniški temeljni kapital.

Leta 2016 je Banka Slovenije prejela 18 notifikacij za neposredno opravljanje storitev bank držav članic v Sloveniji (14 leta 2015). Seznam bank držav članic EU, ki smejo opravljati svojo dejavnost v Republiki Sloveniji, je objavljen na spletni strani Banke Slovenije. **Leta 2016 sta dve banki s sedežem v Republiki Sloveniji priglasili neposredno opravljanje storitev v dveh državah članicah EU, enako kot leta 2015.**

6.2.1.3 Izredni ukrepi

Svet Banke Slovenije je 9. 2. 2016 odločil o prenehanju izrednih uprav v Factor banki in Probanki, ker sta izredni upravi izpolnili cilje izrečenih izrednih ukrepov za krepitev stabilnosti finančnega sistema. Postopek nadzorovane likvidacije bank, začel 6. septembra 2013, se je tako zaključil, saj so vsi deponenti obeh bank poplačani. S tem so bili tudi **izpolnjeni pogoji za prenehanje dovoljenja za opravljanje bančnih storitev obeh bank** po zakonu, s čimer je prenehala tudi pristojnost Banke Slovenije za izvajanje pristojnosti nadzornega sveta in skupščine obeh bank. Odločbi sta bili bankama vročeni 10. 2. 2016.

Svet Banke Slovenije je 9. februarja 2016 odločil o prenehanju izrednih uprav v Factor banki in Probanki.

⁸⁷ Izrečeni ukrepi so razkriti na spletni strani Banke Slovenije <http://www.bsi.si/nadzor-bank.asp?Mapald=1819>

Svet Banke Slovenije je potrdil tudi **revidirani letni poročili obeh bank za poslovno leto 2015** in **revidirani medletni poročili na dan 1.1.2016**. Po revidiranem letnem poročilu za leto 2015 je imela Factor banka na dan 31. 12. 2015 1,3 mio EUR kapitala in 16 mio EUR neizkoriščene možnosti dokapitalizacije v skladu z odločbo Evropske Komisije o državni pomoči, Probanka pa 9,9 mio EUR negativnega kapitala in 60 mio EUR neizkoriščene možnosti dokapitalizacije v skladu z odločbo Evropske komisije o državni pomoči z dne 18. 12. 2013.

Postopki v zvezi z nadaljnjim upravljanjem obeh družb, vključno z odločitvijo o pripojitvi k Družbi za upravljanje terjatev bank, so bili **v pristojnosti lastnika, to je Republike Slovenije**.

Banka Slovenije je maja 2016 izdala Poročilo o prenehanju Factor banke in Probanke⁸⁸, ki podrobno opisuje postopke nadzorovanega prenehanja poslovanja obeh bank v obdobju 2013–2016.

6.2.2 Delovna telesa

V Banki Slovenije je v letu 2016 delovalo **28 delovnih teles**; to je komisij, odborov in delovnih skupin. Pomembnejša delovna telesa so bila:

- Investicijski odbor (predsednik dr. Primož Dolenc);
- Odbor za operativna tveganja (predsednik dr. Primož Dolenc);
- Revizijski odbor Banke Slovenije (predsednik dr. Dušan Zbašnik do 20.12. 2016, po tem dr. Marko Hočevár);
- Komisija Sveta Banke Slovenije za raziskovalno delo (predsednica dr. Mejra Festić);
- Odbor za projektno delo (predsednica mag. Irena Vodopivec Jean);
- Komisija za licenciranje (predsednik mag. Marko Bošnjak);
- Likvidnostna komisija (predsednik mag. Tomaž Košak);
- Ad-hoc skupina za reševanje (vodja mag. Peter Kupljen).

V Banki Slovenije je v letu 2016 delovalo 28 delovnih teles.

6.2.2.1 Investicijski odbor

Banka Slovenije ima lastne finančne naložbe (to so finančne naložbe, ki niso povezane z izvajanjem denarne politike Evrosistema), ki jih z namenom krepitve kapitala upravlja na strateški, taktični in operativni ravni. Investicijski odbor izvaja vlogo vmesne ravni upravljanja naložb, kar pomeni, da pripravi letni predlog strateške alokacije naložb (dokončno jo sprejme Svet Banke Slovenije), mesečno potrjuje primerjalne portfelje ter sprejema merila upravljanja, ki opredeljujejo naložbeni prostor in omejujejo izpostavljenost posameznim vrstam tveganj. Merila upravljanja tveganj predpisujejo dovoljeno obrestno, kreditno in valutno izpostavljenost naložb Banke Slovenije ter ciljno valutno strukturo naložb.

Banka Slovenije pri lastnih naložbah ščiti vso valutno izpostavljenost, z izjemo zneska v višini morebitnega dodatnega vpoklica deviznih rezerv ECB. Merila za upravljanje finančnih naložb Banke Slovenije določajo tudi pogoje za posojanje vrednostnih papirjev in druge dejavnosti. Sprejeta merila za upravljanje kreditnega tveganja dovoljujejo naložbe v finančne instrumente z državnim, bančnim in podjetniškim tveganjem izdajatelj z interno bonitetno oceno Banke

⁸⁸ Poročilo je objavljeno: <http://www.bsi.si/publikacije-in-raziskave.asp?MapaId=1779>

Slovenije praviloma vsaj A-. Naložbe v državni, bančni in podjetniški sektor so omejene s predpisano največjo možno agregatno izpostavljenostjo do posameznega sektorja in s seznamom dovoljenih izdajateljev, pri čemer je opredeljena tudi zgornja meja izpostavljenosti do posamezne entitete z državnim tveganjem oziroma do posamezne bančne ali podjetniške skupine. Zgornja meja izpostavljenosti je odvisna od interne bonitetne ocene Banke Slovenije.

Banka Slovenije mora pri naložbeni politiki upoštevati določbe 123. člena Pogodbe o delovanju EU, ki prepoveduje monetarno financiranje institucij javnega sektorja. Med prepovedane oblike financiranja spadajo depoziti in nakupi primarnih izdaj dolžniških vrednostnih papirjev, komercialni zapisi in potrdila o depozitu, če je dolжник institucija javnega sektorja. Nakupi finančnih instrumentov javnega sektorja EU na primarnem trgu so prepovedani, medtem ko so naložbe na sekundarnem trgu dovoljene v okviru mesečnih in četrtnih limitov za posamezno državo, od koder izdajatelj izhaja.

Upravljanje finančnih naložb Banke Slovenije je leta 2016 potekalo skladno z opisanimi merili. **Vrednost finančnih naložb Banke Slovenije je 31. decembra 2016 znašala 3.862 mio EUR** (v letu 2015: 3.805 mio EUR), od tega je bilo 3.255 mio EUR naložb nominiranih v evrih (v letu 2015: 3.171 mio EUR). Preostalih 607 mio EUR (v letu 2015: 634 mio EUR) je bilo nominiranih v tujih valutah.

Vrednost finančnih naložb Banke Slovenije je 31. decembra 2016 znašala 3.862 mio EUR.

6.2.2.2 Odbor za operativna tveganja

Odbor je odgovoren za opredelitev smernic in nadzor na področju upravljanja operativnih tveganj v Banki Slovenije. Odbor redno pregleduje in spremlja delovanje sistema za upravljanje operativnih tveganj ter poroča Svetu Banke Slovenije o uresničevanju varnostnih politik, politike upravljanja operativnih tveganj in neprekinjenega poslovanja v Banki Slovenije. V letu 2016 se je odbor sestel na treh sejah. Ob tem je pomembnejša aktivnost, ki jo je odbor izvajal v letu 2016, koordinacija procesa upravljanja operativnih tveganj v Banki Slovenije. Proces je sestavljen iz analiziranja kritičnosti poslovnih procesov, ocenjevanja prepoznanih operativnih tveganj ter usklajevanja priprave in predstavitve načrtov za obvladovanje operativnih tveganj, ki nastajajo v organizacijskih enotah z najbolj kritičnimi poslovnimi procesi s stališča operativnih tveganj. Na področju zagotavljanja neprekinjenega poslovanja je odbor spremljal priprave in izvedbo 25 vaj, ki so jih pripravili in izvedli v organizacijskih enotah z najbolj kritičnimi poslovnimi procesi s stališča razpoložljivosti. V okviru spremljanja in usklajevanja politik je odbor sprejel enotno politiko za upravljanje operativnega tveganja in neprekinjenega poslovanja in spremembe ter dopolnitve krovne varnostne politike informacijskega sistema Banke Slovenije.

Na področju zagotavljanja neprekinjenega poslovanja je odbor za operativna tveganja spremljal priprave in izvedbo 25 vaj.

6.2.2.3 Revizijski odbor Banke Slovenije

Poslanstvo Revizijskega odbora Banke Slovenije je izboljševanje upravljanja z izvajanjem dodatnega neodvisnega nadzora ob notranji reviziji in zunanjem revizorju.

Revizijski odbor sestavljajo en predstavnik Sveta Banke Slovenije in dva zunanja strokovnjaka. Deluje kot posvetovalni organ Sveta Banke Slovenije. Oblikuje mnenja in nasvete, ki Svetu BS pomagajo pri odločanju glede:

- neoporečnosti računovodskih izkazov,
- nadzora nad notranjimi kontrolami in obvladovanjem tveganj,
- delovanja funkcij revidiranja Banke Slovenije in
- zagotavljanja skladnosti z zakonodajo, smernicami, kodeksom ravnanja in drugimi notranjimi akti.

Revizijski odbor se je v letu 2016 sestel sedemkrat. Obravnaval in razpravljal je o poročilu zunanjega revizorja o revidiranih računovodskih izkazih ter jih predlagal Svetu BS v sprejetje. Spremljal je tudi izvrševanje priporočil notranje revizije in tako prispeval k obvladovanju tveganj.

6.2.2.4 Komisija Sveta Banke Slovenije za raziskovalno delo

Med naloge komisije spadajo: spodbujanje razvoja raziskovalnega dela zaposlenih v Banki Slovenije z napotitvijo in financiranjem študija na specialističnem ali drugem podiplomskem študiju; spodbujanje izpopolnjevanje zaposlenih v banki za namene razvoja raziskovalne dejavnosti v banki; spodbujanje izvajanje usposabljanja kadrov drugih nacionalnih centralnih bank in nadzornih institucij; spodbujanje študentov slovenskih univerz k izdelavi kakovostnih magistrskih in doktorskih del.

V letu 2016 je Banka Slovenije prek Komisije napotila enega zaposlenega na doktorski študij. Komisija je potrdila objavo dveh prispevkov v zbirki Delovni zvezki Banke Slovenije⁸⁹. Nagrado Banke Slovenije za najboljša magistrska in doktorska dela je v letu 2016 prejelo osem nagrajencev⁹⁰.

Nagrade Banke Slovenije za magistrska in doktorska dela je leta 2016 prejelo osem nagrajencev.

6.2.2.5 Odbor za projektno delo

Odbor za projektno delo skrbi za pravilnost in celovitost postopkov projektnega dela in projektne dokumentacije ter določa prednostne projekte in razvojne naloge. Spremlja izvajanje projektov in razvojnih nalog v primerjavi s planiranim časovnim okvirom, kakovostjo izvedbe in predvidenimi kadrovskimi in finančnimi viri ter opozarja na morebitna odstopanja. Zaradi izboljšanja postopkov poslovnega procesa upravljanja projektov odbor za projektno delo analizira potrebe po spremembah na področju projektnega dela in opozarja na vsebinske dileme.

V letu 2016 so bili zaključeni naslednji projekti:

- Nadgradnja aplikacije PPBS2 (aplikacija za opravljanje plačilnih storitev BS) in epi@BS (elektronska banka za komitente Banke Slovenije)
- Avtomatizacija poročanja in informatizacija gotovinskega poslovanja,
- Informatizacija projektnega dela v Banki Slovenije,
- Prenova avle Banke Slovenije,
- Prehod na enotni nadzorniški sistem,
- Depozitna shema in sklad za jamstvo vlog ter sklad za reševanje bank – 2. faza.

Odbor za projektno delo je v letu 2016 zaključil šest projektov.

Odbor za projektno delo, ki se je v letu 2016 sestel na osmih rednih sejah, je v letu 2016 potrdil tri prijave projektov oziroma razvojnih nalog, in sicer nadgradnjo internega bonitetnega sistema ICAS, vzpostavitev funkcije in poslovnega procesa skladnosti poslovanja in izgradnjo poročevalskega sistema za potrebe finančnega poročanja in kontrolinga, ki se začne izvajati v letu 2017.

⁸⁹ Izdani Delovni zvezki Banke Slovenije: <http://www.bsi.si/iskalniki/raziskave.asp?Mapald=1549>

⁹⁰ Nagradjena dela: <http://www.bsi.si/publikacije-in-raziskave.asp?Mapald=136>

6.3 Poročilo o poslovanju Banke Slovenije v letu 2016

Rezultati, predstavljeni v računovodskih izkazih Banke Slovenije, odražajo finančni učinek izvajanja njenih nalog in ciljev.

6.3.1 Gibanja v bilanci stanja v letu 2016

Bilančna vsota na dan 31.12.2016 je znašala 12,7 mrd EUR in je bila za 2,4 mrd EUR višja v primerjavi s stanjem ob koncu leta 2015. Na strani sredstev je bila najpomembnejša sprememba pri neto nakupih vrednostnih papirjev za izvajanje denarne politike v višini 3,5 mrd EUR. S temi nakupi je Banka Slovenije prispevala k uresničevanju ciljev denarne politike Evrosistema, ki si prizadeva spodbuditi gospodarsko aktivnost in zagotavljati finančno stabilnost. Za 0,7 mrd EUR se je zmanjšala terjatev do Evrosistema iz prilagoditve evrskih bankovcev. Ta terjatev predstavlja razliko med vrednostjo bankovcev, ki pripada Banki Slovenije kot pravni izdajateljici v deležu 0,45% vseh bankovcev v obtoku v Evrosistemu, in vrednostjo bankovcev, ki jih Banka Slovenije dejansko da v obtok.

Na strani obveznosti so se zvišala stanja na tekočih računih bank (za 0,6 mrd EUR), evrske vloge države in drugih komitentov (za 0,3 mrd EUR) in bankovci v obtoku (za 0,2 mrd EUR). Navedena gibanja so vplivala na spremembo pozicije Banke Slovenije iz naslova čezmejnih transakcij z drugimi nacionalnimi centralnimi bankami in ECB preko sistema TARGET2, ki je iz terjatve do ECB konec leta 2015 (za 0,2 mrd EUR) prešla v obveznost do ECB ob koncu leta 2016 (1,2 mrd EUR).

6.3.2 Finančni rezultati v letu 2016

Poglavitni vir prihodkov Banke Slovenije so obresti od instrumentov in portfeljev denarne politike ter od lastnih naložb v vrednostne papirje. Neto obrestni prihodki so v letu 2016 znašali 78,0 mio EUR in so bili za 20,0 mio EUR višji v primerjavi s predhodnim letom. Glavni razlogi so bila višja stanja portfeljev denarne politike in negativno obrestovane vloge kreditnih institucij, države in drugih komitentov.

Realiziran prihodek pri prodaji vrednostnih papirjev in valutnih pozicij je znašal 12,7 mio EUR. Ob koncu leta Banka Slovenije prevrednoti svoje pozicije na tržne cene in tečaje ter negativne učinke vrednotenja izkazuje kot odhodek. V letu 2016 je bilo teh odhodkov za 1,2 mio EUR ter so bili posledica nižjih tržnih cen vrednostnih papirjev in tečajev valut ob koncu leta 2016 glede na povprečno ceno pozicij. Zaradi ohranitve realne vrednosti premoženja je Banka Slovenije oblikovala rezervacije v višini 33,9 mio EUR za pokrivanja odhodkov iz tečajnih, obrestnih, kreditnih, cenovnih in drugih tveganj.

Neto provizije (6,1 mio EUR), prihodki od lastniških deležev (6,4 mio EUR), neto rezultat združevanja denarnih prihodkov Evrosistema (19,8 mio EUR) in drugi prihodki (2,5 mio EUR) so v letu 2016 skupaj znašali 34,8 mio EUR.

Stroškov poslovanja je bilo za 33,1 mio EUR. Banka Slovenije je v letu 2016 dosegla presežek prihodkov nad odhodki v višini 57,3 mio EUR. Delitev rezultata bo izvedena v skladu s 50. in 50.a členom Zakona o Banki Slovenije.

Banka Slovenije je v letu 2016 dosegla presežek prihodkov nad odhodki v višini 57,3 mio EUR.

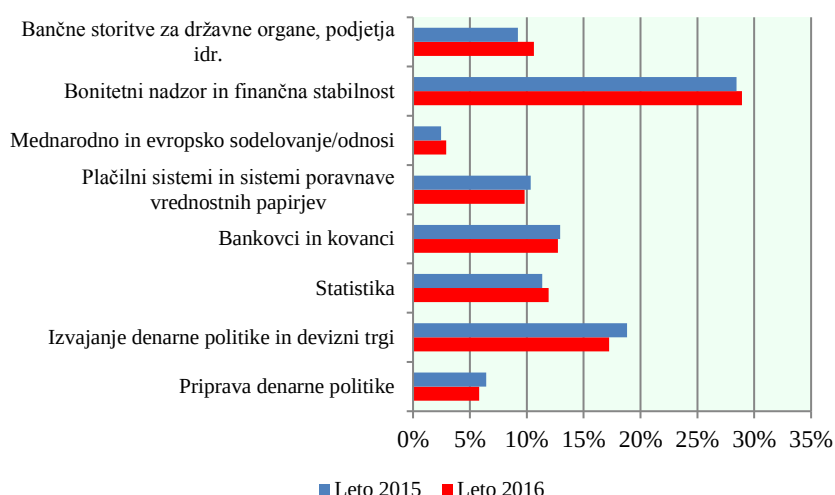
Tabela 15: Vplačila Banke Slovenije v proračun Republike Slovenije (v mio EUR)

Leto	Preseček	Zakonska obveza vplačila v proračun RS	Vplačilo v proračun RS
2012	131,9	33,0	108,9
2013	50,4	12,6	46,8
2014	74,8	18,7	60,0
2015	54,0	13,5	40,5
Skupaj	311,1	77,8	256,2

6.3.3 Stroški poslovanja

Poslovni stroški Banke Slovenije so posledica izvajanja z zakoni določenih nalog. Slika 34 prikazuje razdelitev stroškov po nalogah (v odstotkih). Ti poleg neposrednih stroškov vključujejo tudi pripisane posredne stroške podpornih funkcij (informacijske tehnologije, računovodstva, pravne službe in podobnih notranjih storitev).

Slika 34: Stroški po posameznih nalogah

Vir: Banka Slovenije.

Stroški poslovanja so v letu 2016 znašali 33,1 mio EUR in so bili za 2,4 mio EUR višji od predhodnega leta.

Stroški dela, ki vključujejo stroške plač in druge stroške dela skupaj s pripadajočimi davki in prispevki, so znašali 22,2 mio EUR (20,2 mio EUR v letu 2015). Povečanje je posledica nadgradnje ključnih funkcij Banke Slovenije, predvsem vzpostavitve Centralnega kreditnega registra in krepitev nadzorniške funkcije, kar se je izrazilo v povečanju povprečnega števila zaposlenih, izračunanega iz opravljenih delovnih ur. Pomembnejša razloga za povečanje sta še sprememba kvalifikacijske strukture zaposlenih in povečanje izhodiščne plače v skladu s Sporazumom o usklajevanju izhodiščne plače za obdobje 2015-2016 ter o približevanju izhodiščne plače v Banki Slovenije minimalni plači v Republiki Sloveniji.

Stroški tiskanja bankovcev, amortizacija osnovnih sredstev in drugi stroški v skupni višini niso bistveno odstopali od stroškov iz leta 2015.

Tabela 16: Bilanca stanja za obdobje 2012-2016 na 31.12. (v mio EUR)

Aktiva	2012	2013	2014	2015	2016
1. Zlato in terjatve v zlatu	129	89	101	100	112
2. Terjatve do nerezidentov evroobmočja v tuji valuti	592	578	734	685	591
3. Terjatve do rezidentov evroobmočja v tuji valuti	269	209	139	220	260
4. Terjatve do nerezidentov evroobmočja v evrih	782	784	1.022	1.059	1.217
5. Posojila kreditnim institucijam evroobmočja iz naslova denarne politike v evrih	3.982	3.337	1.098	901	714
6. Druge terjatve do kreditnih institucij evroobmočja v evrih	49	379	230	51	201
7. Vrednostni papirji rezidentov evroobmočja v evrih	3.774	2.995	2.552	4.999	8.274
8. Javni dolg v evrih	-	-	-	-	-
9. Terjatve znotraj Evrosistema	2.839	2.216	4.774	1.948	956
10. Neporavnane postavke	-	-	-	-	-
11. Druga sredstva	227	226	204	291	340
Skupaj aktiva	12.643	10.813	10.854	10.254	12.666

Pasiva	2012	2013	2014	2015	2016
1. Bankovci v obtoku	3.947	4.136	4.615	4.892	5.085
2. Obveznosti do kreditnih institucij evroobmočja iz naslova denarne politike v evrih	1.320	2.068	1.434	1.627	2.249
3. Druge obveznosti do kreditnih institucij v evrih	18	14	8	4	3
4. Izdani dolžniški certifikati	-	-	-	-	-
5. Obveznosti do drugih rezidentov evroobmočja v evrih	1.039	1.756	2.847	1.743	2.018
6. Obveznosti do nerezidentov evroobmočja v evrih	12	15	10	16	20
7. Obveznosti do rezidentov evroobmočja v tuji valuti	75	73	94	60	78
8. Obveznosti do nerezidentov evroobmočja v tuji valuti	-	-	-	-	-
9. Protipostavka dodeljenih SDR	252	241	257	275	275
10. Obveznosti znotraj Evrosistema	4.409	1.024	-	-	1.223
11. Neporavnane postavke	-	-	-	-	-
12. Druge obveznosti	109	96	114	155	147
13. Rezervacije	330	402	409	423	457
14. Računi vrednotenja	156	69	116	122	151
15. Kapital in rezerve	844	866	874	882	903
16. Presežek prihodkov nad odhodki tekočega leta	132	50	75	54	57
Skupaj pasiva	12.643	10.813	10.854	10.254	12.666

Vir: Banka Slovenije.

Tabela 17: **Izkaz uspeha za obdobje 2012-2016 (v mio EUR)**

	2012	2013	2014	2015	2016
1. Neto obrestni prihodki	251	127	69	58	78
2. Neto rezultat iz finančnih sredstev, zmanjšanja knjigovodske vrednosti in rezervacij za tveganja	-134	-53	11	-0	-22
3. Neto prihodki od provizij	4	3	4	3	6
4. Drugi prihodki	37	23	22	23	29
5. Stroški poslovanja	-26	-50	-31	-31	-33
Presežek prihodkov nad odhodki tekočega leta	132	50	75	54	57

Vir: Banka Slovenije.

6.3.4 Upravljanje tveganj

Banka Slovenije ima vzpostavljen celovit okvir upravljanja tveganj, s katerim zagotavlja, da so vsa pomembna tveganja, ki jih prevzema v okviru svojega poslovanja, in tveganja, ki jih upravlja, pravočasno opredeljena, sistematično ocenjena, celovito obravnavana in spremljana v okviru rednih dejavnosti. Pri tem Banka Slovenije spremlja kategorije strateških, finančnih in operativnih tveganj. **Sistem upravljanja tveganj ima jasno organizacijsko strukturo, vzpostavljeno na več ravneh:**

- **strateška raven:** v okviru upravljaljskega procesa Svet Banke Slovenije potrjuje krovni okvir upravljanja tveganj, nadzira njegovo učinkovitost, potrjuje tolerančni okvir tveganj in spremlja delovanje nižjih organizacijskih ravni;
- **kontrolna raven:** na kontrolni ravni tveganja upravljaajo odbori za posamične kategorije tveganj, ki v okviru svojih zadolžitev in pooblastil potrjujejo področne politike upravljanja tveganj ter spremljajo skladnost in učinkovitost izvajanja področnih politik, učinkovitost sistema notranjih kontrol na operativni ravni in ustreznost poročanja o tveganjih znotraj Banke Slovenije;
- **operativna raven:** vsaka organizacijska enota je odgovorna za operativno upravljanje tveganj v okviru poslovnih procesov, ki jih izvaja. To vključuje obravnavo in poročanje o tveganjih v skladu s področnimi politikami in tolerančnim okvirom ter uvedbo korektivnih ukrepov za odpravo pomanjkljivosti, ugotovljenih pri upravljanju tveganj ali sistemov notranjih kontrol;
- **notranja raven revizije:** služba notranje revizije, ki je neposredno podrejena guvernerju, daje neodvisna zagotovila o primernosti in učinkovitosti upravljaljskega procesa, procesov upravljanja tveganj in sistemov notranjih kontrol ter zagotovila o skladnosti poslovanja. Svetu Banke Slovenije pri zagotavljanju neoporečnosti računovodskih izkazov Banke Slovenije in učinkovitosti delovanja funkcij notranjega revidiranja svetuje in z mnenji pomaga Revizijski odbor;
- **zunanja raven revizije:** neodvisni zunanji revizor revidira letne računovodske izkaze Banke Slovenije, kot to zahtevata Statut ESCB in ECB (člen 27.1) in Zakon o Banki Slovenije. Za namen revidiranja ima zunanji revizor dostop do vseh aktov, računov in informacij o transakcijah v Banki Slovenije. Revizijsko poročilo je sestavni del računovodskih izkazov Banke Slovenije.

6.3.4.1 Strateško tveganje

Strateško tveganje je tveganje nastanka izgube in nedoseganja strateških ciljev zaradi nepravilnih poslovnih odločitev banke, neustreznega izvajanja sprejetih odločitev ter premajhne odzivnosti banke na spremembe poslovnega okolja.

Strateško tveganje upravlja Svet Banke Slovenije, ki potrjuje strateške cilje Banke Slovenije in strategijo doseganja teh ciljev ter nadzira izvajanje strategije.

6.3.4.2 Finančna tveganja

Banka Slovenije je izpostavljena finančnim tveganjem, ki izvirajo iz lastnega portfelja naložb in portfeljev denarne politike. Tveganja iz lastnega portfelja naložb Banka Slovenije upravlja z izdelano naložbeno politiko, ki jo v večji meri določata Sklep o načinu upravljanja finančnih naložb Banke Slovenije ter Kriteriji za upravljanje finančnih naložb Banke Slovenije. Opisana dokumenta opredeljujeta raven sprejemljivih tveganj in kot osrednje vodilo naložbene politike vpeljujeta strateška struktura naložb (angl. Strategic Asset Allocation, SAA). Ta se optimizira enkrat letno, ob upoštevanju vseh omejitev, in tako optimizira pričakovano donosnost ob še sprejemljivi ravni tveganj. Za potrebe zgodnjega prepoznavanja povečevanja tveganja Banka Slovenije na dnevni ravni sledi tržnemu dogajanju in različnim tržnim indikatorjem tveganja, objavam bonitetnih agencij ter spremlja regulatorne spremembe in ima vzpostavljen proces poročanja in priprave ukrepov za zmanjševanje tveganj.

Tveganja iz izvajanja denarnih operacij Banka Slovenije soupravlja v okviru Evrosistema. Predloge politik obvladovanja tveganj pripravlja večinoma Odbor za tveganja (RMC), v katerem Banka Slovenije sodeluje, praviloma v tesnem sodelovanju z Odborom za operacije na trgu (MOC), potrjuje pa jih Svet ECB. Banka Slovenije dodatno spremlja izpostavljenost portfeljev denarne politike do različnih dejavnikov tveganj. Strokovne službe pri tem pripravljajo tudi redna poročila za Svet Banke Slovenije o izpostavljenosti in finančnih tveganjih Banke Slovenije s celostnega vidika skupaj za lastne naložbe in portfelje denarne politike.

6.3.4.3 Operativno tveganje

Operativno tveganje predstavlja tveganje za nastanek izgube, ki izhaja iz dogodkov v zvezi z nezadostnim ali neuspešnim izvajanjem notranjih procesov, ravnanjem zaposlenih, delovanjem sistemov oziroma zaradi zunanjih dogodkov ali dejavnikov. Na kontrolni ravni upravljanje operativnih tveganj usmerja in nadzira Odbor za operativna tveganja. Vključuje področje operativnih tveganj, neprekinjenega poslovanja, varovanja informacij in fizično-tehnične varnosti. V sklopu rednega upravljanja operativnega tveganja je bila ocenjena kritičnost vseh poslovnih procesov Banke Slovenije z vidika vpliva na poslovne cilje, ugled in finančna sredstva. Za najbolj kritične poslovne procese so bila prepoznana in ocenjena operativna tveganja ter analizirani vzroki in potencialni razlogi za njihovo uresničitve. Za tveganja, ki presegajo raven sprejemljivega tveganja, so bili izdelani načrti za obvladovanje in predvidene dejavnosti za zmanjšanje, sprejetje, izogibanje ali prenos obstoječega tveganja. Za zagotavljanje neprekinjenega poslovanja ima Banka Slovenije vzpostavljen rezervni center za zagotavljanje tehnološke podpore poslovnim procesom in rezervno lokacijo, ki ji omogoča neprekinjeno izvajanje časovno najbolj kritičnih poslovnih procesov. Za nemoteno in učinkovito izvajanje poslovnih procesov je bistvenega pomena zanesljiv in varen informacijski sistem. Zato Banka Slovenije redno spremlja in uporablja sodobne tehnološke rešitve, ki ji zagotavljajo visoko stopnjo zaščite podatkov. Banka Slovenije ima certifikat skladnosti sistema vodenja varovanja informacij z zahtevami mednarodnega standarda za varovanje informacij ISO 27001. Kot del kritične infrastrukture Republike Slovenije je Banka Slovenije sodelovala pri pripravi osnutka Zakona o kritični infrastrukturi.

Banka Slovenije je izpostavljena finančnim tveganjem, ki izvirajo iz lastnega portfelja in portfeljev denarne politike.

Banka Slovenije ima certifikat skladnosti sistema vodenja varovanja informacij z zahtevami mednarodnega standarda za varovanje informacij ISO 27001.

6.3.4.4 Tveganje zmanjšanja ugleda

Celovit sistem upravljanja tveganj je namenjen ugotavljanju, ocenjevanju in obvladovanju tveganj s ciljem preprečiti negativne posledice na finančna sredstva, na uresničevanje poslovnih ciljev in na ugled.

Zmanjšan ugled Banke Slovenije pri javnosti in zunanjih institucijah lahko posredno povzroči povečanje pravnih sporov, finančno izgubo ter zmanjšanje zaupanja javnosti v institucijo in s tem zmanjšanje učinkovitosti pri izvajanju njenih nalog.

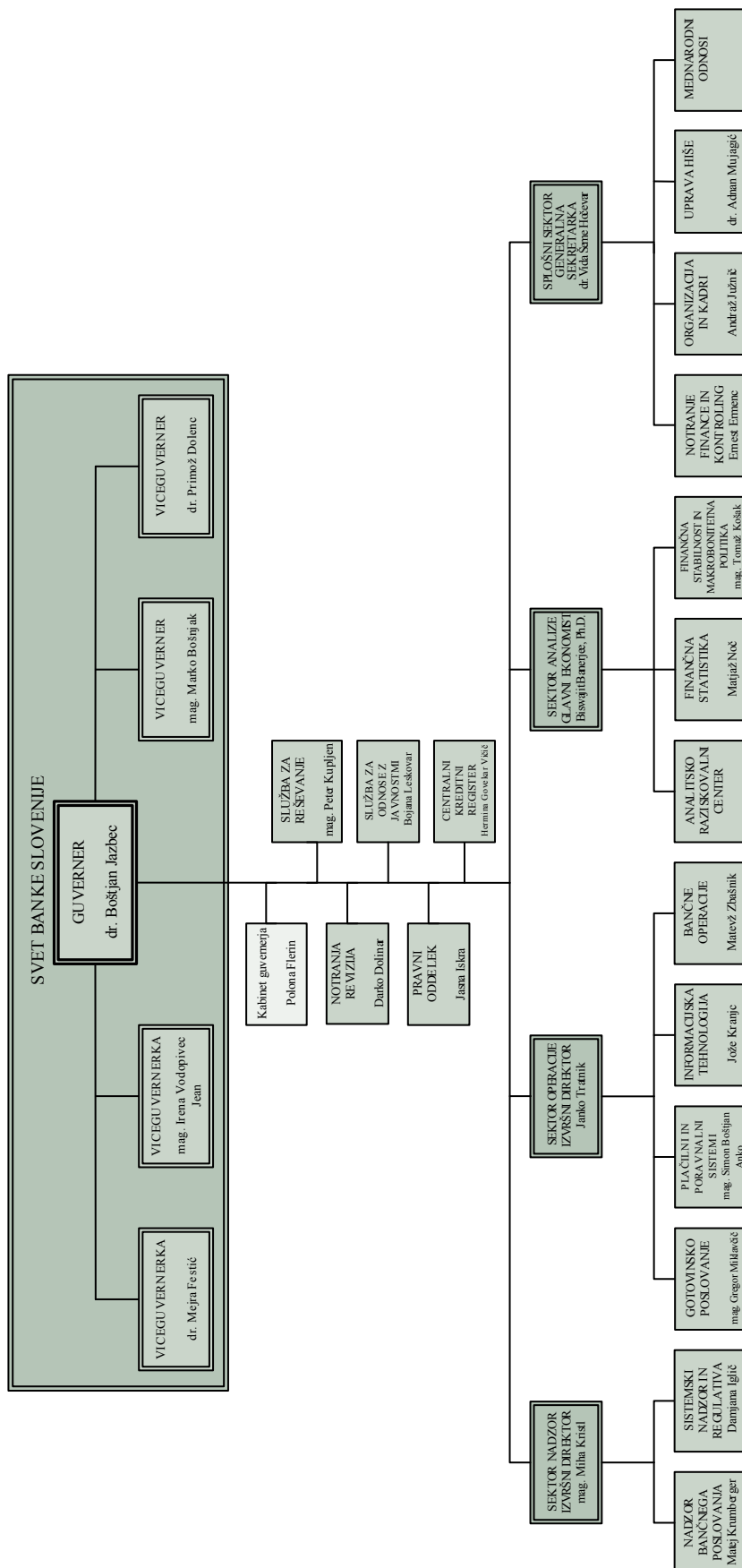
Ugled Banke Slovenije ni odvisen le od notranjih dejavnikov obvladovanja tveganj, temveč je v zadnjem obdobju, zlasti po izvedeni sanaciji bank v letih 2013 in 2014 močno pod vplivom mnenj, ki jih različne interesne skupine izražajo v javnosti, zlasti v medijih. Tem mnenjem se Banka Slovenije zaradi delovanja medijskega prostora težko učinkovito zoperstavlja. V letu 2016 smo se zaradi napačnih/neresničnih informacij v medijih, ki zadevajo delo Banke Slovenije, odzvali z 20 demantiji oziroma odgovori.

Proaktivno delovanje Banke Slovenije za krepitev ugleda se izraža v težnji po čim bolj transparentnem delovanju, ki se kaže tudi v dopolnjevanju vsebine tega letnega poročila.

Proaktivno delovanje Banke Slovenije za krepitev ugleda se izraža v težnji po čim bolj transparentnem delovanju.

6.3.5 Organiziranost banke

Slika 35: Organizacijska shema Banke Slovenije na dan 31. 12. 2016

6.3.6 Zaposleni

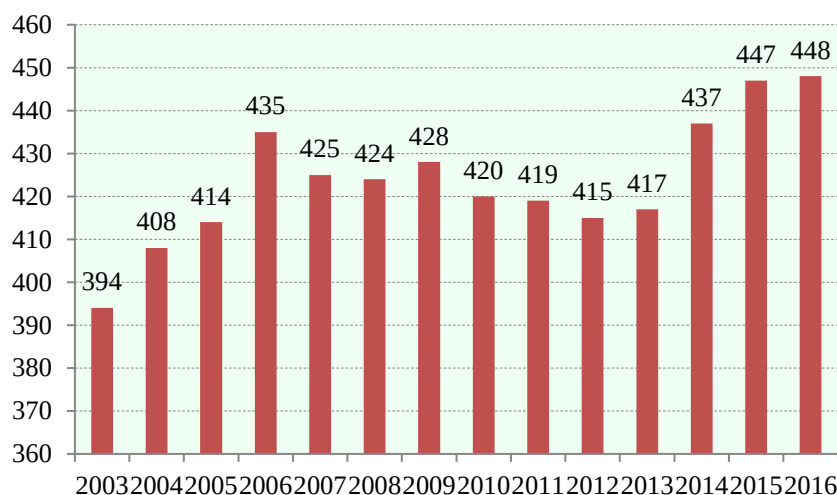
Banka Slovenije na področju razvoja kadrov sledi Strategiji BS 2015–2020, v okviru katere si je za enega izmed temeljnih ciljev zadala uspešno ter učinkovito delovanje in poslovanje – s prožno organizacijo in motiviranimi sodelavci. Za doseg tega strateškega cilja BS uporablja različne kadrovske pristope in orodja.

V letu 2016 je Banka Slovenije med drugim uvedla nov plačni sistem vključno s sistemom nagrajevanja delovne uspešnosti v povezavi s ciljnim vodenjem, prenovila model kompetenc, vlagala v razvoj in izobraževanje zaposlenih⁹¹. Pridobila je tudi priznanje podjetja Moje delo za najuglednejšega delodajalca v panogi. Banka Slovenije skrbi za mednarodno mobilnost zaposlenih⁹² ter za povezovanje s šolskim sistemom in mladimi generacijami.

V Banki Slovenije je bilo na dan 31. 12. 2016 zaposlenih 448 delavcev, od tega 91% zaposlenih po pogodbi za nedoločen čas. V primerjavi z letom 2015 se je število zaposlenih povečalo za enega zaposlenega oziroma za 0,2%.

Število zaposlenih se je leta 2016 v primerjavi z letom prej povečalo za enega, na 448.

Slika 36: Število zaposlenih po letih

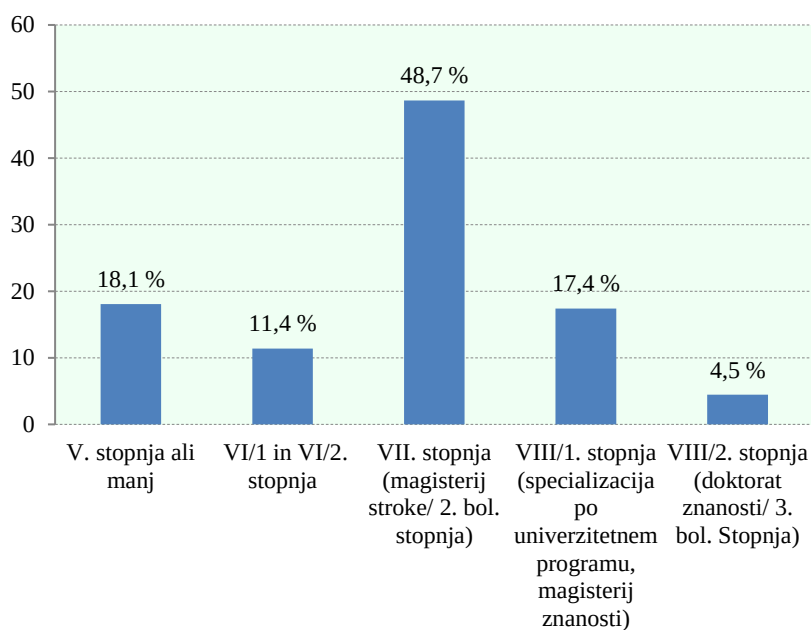
Vir: Banka Slovenije.

Z vidika strukture po spolu je porazdelitev dokaj enakomerna (53 % zaposlenih je ženskega spola).

⁹¹ Banka Slovenije je v letu 2016 za izobraževanje namenila pribl. 240.000 EUR, kar je 3% vseh materialnih stroškov banke (v letu 2015: 350.000 EUR).

⁹² Trenutno je v različne oblike sodelovanja v okviru ESCB vključenih 14 zaposlenih, ki jim delovno razmerje v banki sicer miruje.

Slika 37: Izobrazbena struktura zaposlenih v BS na dan 31. 12. 2016

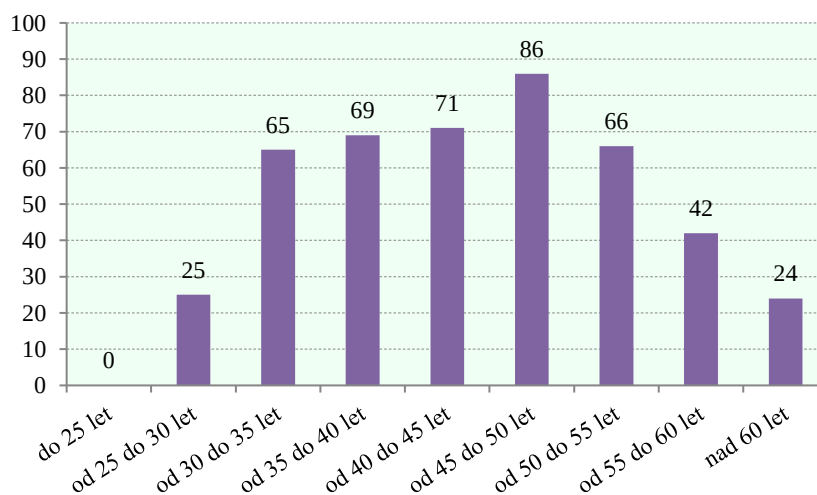

Konec 2016 je imelo 70,6% zaposlenih v Banki Slovenije VII. ali višjo stopnjo izobrazbe.

Vir: Banka Slovenije.

Povprečna starost zaposlenih je 44 let in 5 mesecev.

Slika 38: Starostna struktura zaposlenih v BS na dan 31. 12. 2016

Vir: Banka Slovenije.

6.4 Postopki pred sodišči

V letu 2016 so se sodni postopki nanašali predvsem na izredne ukrepe, ki jih je izvedla Banka Slovenije v bančnem sistemu v letih 2013 in 2014, s katerim je med drugim izrekla tudi prenehanje podrejenih terjatev do bank, ki so bile reševane z državno pomočjo. **Dne 19. 10. 2016 je Ustavno sodišče** odločilo, da določbe Zakona o bančništvu (ZBan-1), ki so omogočile prenehanje podrejenih

terjatev in s tem v zvezi imetnikom terjatev omogočile uveljavljanje odškodninskih zahtevkov, **niso neustavne**. Hkrati je Ustavno sodišče ugotovilo, da v ZBan-1 ni v skladu z Ustavo RS ureditev postopka uveljavljanja morebitnih odškodninskih zahtevkov in je zakonodajalcu naložilo, naj to neustavnost odpravi v šestih mesecih.

Ob pripravi poročila je imela Banka Slovenije zaradi navedenih izrednih ukrepov odprtih 42 sporov, kjer nastopa kot tožena stranka. Večino (32) predstavljajo civilni spori, od tega v petih Banka Slovenije nastopa kot stranski udeleženec.

V letu 2016 je Banka Slovenije zaradi odredb preiskovalnega sodnika, izdanih v zvezi s policijsko preiskavo prostorov Banke Slovenije julija 2016, na Upravno sodišče vložila tožbe zaradi posega v njene pravice ter na Ustavno sodišče ustavno pritožbo in pobudo za presojo ustavnosti Zakona o kazenskem postopku, ker ji v postopkih preiskave ni bilo omogočeno, da bi učinkovito zavarovala svoje pravice. Enako in iz enakih razlogov je Banka Slovenije ravnala tudi v primeru odredbe preiskovalnega sodnika, ki ji je naložila predložitev nekaterih dokumentov Preiskovalni komisiji Državnega zbora.

Ob pripravi poročila je imela Banka Slovenije zaradi navedenih izrednih ukrepov odprtih 42 sporov, večinoma civilnih sporov.

7 PREDNOSTNE NALOGE V LETU 2017

7.1 Nadzor bank

Nadzor bančnega poslovanja se bo v letu 2017 pri sistemsko pomembnih bankah (SI) izvajal prek že oblikovanih praks sodelovanja z ECB. Plan nadzorniških dejavnosti je usklajen s postopki v okviru EMN in z rednimi letnimi postopki nadzorniškega pregledovanja in ovrednotenja tveganj (angl. Supervisory Review and Evaluation Process, SREP) vsake posamezne banke, nosilci dejavnosti so skupni nadzorniški timi (JST). Pri načrtovanju nadzora manj pomembnih bank, ki ga izvaja Banka Slovenije, so izhodiščne prednostne naloge enake (SREP), upoštevane so še specifikke.

Nadzorniške dejavnosti bodo v letu 2017 tako potekale prek:

- **stalnih (on-going) nadzorniških aktivnosti** za vse banke v Sloveniji (SI in LSI), ki so posebej osredotočene na večje banke in banke z višjim profilom tveganj oziroma slabšim kontrolnim okoljem. Poleg predpisanih nadzorniških dejavnosti (proces SREP, nadzor s pregledom rednih poročil bank in druge dokumentacije, redni sestanki z banko in zunanjimi revizorji, izdelava rednih nadzorniških poročil) bodo dejavnosti v letu 2017 osredotočene na analize in spremljavo kreditnega tveganja, spremljavo operativnega tveganja in na pregled sistemov notranjega upravljanja.
- **on-site pregledih**, ki bodo pri sistemsko pomembnih bankah v glavnini osredotočeni na preglede kreditnega tveganja in procesa ocenjevanja ustreznega notranjega kapitala (ICCAP), pri manj pomembnih institucijah pa na preglede operativnega, kreditnega in obrestnega tveganja.

7.2 Učinkovita implementacija makrobonitetne politike

Proces izvajanja makrobonitetne politike bo v letu 2017 usmerjen v spremljanje (redno poročanje) učinkov že uvedenih makrobonitetnih instrumentov/ukrepov (npr. proticikličnega kapitalskega blažilnika⁹³) ter v analizo možnosti uvedbe novih instrumentov na področju obvladovanja likvidnostnih tveganj oziroma strukture bilance bank z vidika makrobonitetnih potreb. Dinamika aktiviranja instrumentov je odvisna od gospodarskega okrevanja, finančnega cikla in strukturnih sistemskih tveganj.

Pri razvoju orodij/modelov makrobonitetnega nadzora so predvidene naslednje dejavnosti:

- razvoj modela za izvajanje makro stresnih testov v slovenskem bančnem sistemu;
- razvoj sistema indikatorjev za zaznavanje sistemskih tveganj in njihovo prioritizacijo (angl. Risk Dashboard);
- razvoj sistema zgodnjega opozarjanja (angl. Early Warning System, EWS) na podlagi Risk Dashboarda za bančni sistem;
- začetek razvoja modelskega ocenjevanja transmisijskih kanalov makrobonitetnih instrumentov.

7.3 Implementacija MSRP 9

Banke in hranilnice bodo morale od 1. 1. 2018 naprej računovoditi v skladu z novim standardom MSRP 9, ki bo nadomestil obstoječi MRS 39 in prinaša **velike spremembe na področju računovodenja finančnih instrumentov**, zlasti pri razvrščanju in merjenju finančnih sredstev (vključno z novo obravnavo vgrajenih izvedenih finančnih instrumentov), oblikovanju oslabitev oziroma rezervacij in obračunavanju varovanja pred tveganji.

Banka Slovenije je v letu 2016 banke pozvala k posredovanju akcijskih načrtov za izvedbo dejavnosti v zvezi z uporabo MSRP 9, k četrtletnemu poročanju o napredku in k izpolnitvi Ebinega vprašalnika, ki naj bi omogočil preliminarno oceno vpliva MSRP 9 na računovodske izkaze oziroma kapital bank. Rezultati so pokazali, da so banke še v fazi proučevanja in oblikovanja potrebnih procesov, zato bodo v letu 2017 dale novo oceno vpliva. Zaradi uspešnega prehoda na MSRP 9 se bodo nadaljevale tudi dejavnosti prenove podzakonskih aktov s področja poslovnih knjig, letnih poročil, upravljanja kreditnega tveganja in poročanja.

7.4 Licenciranje dajalcev potrošniških kreditov za nepremičnine

Na podlagi novega Zakona o potrošniških kreditih ZPotK-2 bo Banka Slovenije v letu 2017 začela licenciranje dveh novih vrst subjektov na področju potrošniških kreditov za nepremičnino, in sicer dajalcev potrošniških kreditov v obliki finančnega zakupa nepremičnin (ki so vsaj v 20-odstotni lasti bank ali imajo bilančno vsoto večjo od 50 mio EUR) in kreditnih posrednikov za

⁹³ Več o instrumentu: <http://www.bsi.si/financna-stabilnost.asp?MapaId=1883>

potrošniške kredite za nepremičnino. Cilj je predvsem povečati raven varstva potrošnikov na področju potrošniškega kreditiranja za nepremičnino preko spodbud za vzdržno dajanje in najemanje kreditov.

7.5 Prenova ključnih predpisov

Poseben fokus na področju razvoja in implementacije regulative bo v letu 2017 na naslednjih dejavnostih:

- dejavnosti v zvezi z **revizijo direktiv CRR/CRD IV**, ki sta bili objavljeni leta 2013 in v bančno zakonodajo EU med drugim prenašata vsebino kapitalskega sporazuma Basel III;
- celovita prenova podzakonske regulative **za področje kreditnega tveganja**;
- regulativne dejavnosti v zvezi z implementacijo CRD IV in smernic EBA **na področju notranjega upravljanja** (vzpostavitev okvira glede nagnjenosti k tveganjem bank, izobraževalne dejavnosti, sodelovanje pri izvajanju nadzora bank na področju notranjega upravljanja);
- izdaja podzakonskih predpisov na podlagi **novega Zakona o potrošniških kreditih** (ZPotK-2);
- marca 2017 je bil objavljen podroben Priročnik za upravljanje nedonosnih terjatev mikro, malih in srednje velikih podjetij (MSME)⁹⁴ v bankah. Priročnik bo v nadaljevanju vključen v sklop podzakonske regulative za področje kreditnega tveganja.

7.6 Preprečevanje pranja denarja in financiranja terorizma

V letu 2017 bo podpisan **Sporazum o sodelovanju Banke Slovenije z Uradom za preprečevanje pranje denarja**.

V letu 2017 bo na področju PPDFT fokus na uveljavljanju novega Zakona o preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma (ZPPDFT-1), ki je bil sprejet konec 2016, ter na nastajajočih EBA smernicah in tehničnih standardih, s katerimi se želi doseči enotno razumevanje in izvajanje predpisanih zahtev z vidika PPDFT na ravni celotne EU.

V letu 2017 se bo zaključil postopek t.i. ocenjevanje Moneyval, to je ocenjevanje, ki ga izvaja pristojni odbor v okviru Sveta Evrope in katerega namen je ugotavljanje, ali Slovenija dosledno izvaja mednarodna (FATF) priporočila na področju PPDFT. Končno poročilo o ustreznosti in učinkovitosti sistema za PPDFT v Sloveniji bo obravnavano na majskem plenarnem zasedanju Moneyval-a.

⁹⁴ Priročnik za upravljanje nedonosnih terjatev MSME je na povezavi: <http://www.bsi.si/publikacije-in-raziskave.asp?MapaId=2186>

7.7 Nadgradnje SISBON in vključevanje novih uporabnikov

Zakon o Centralnem kreditnem registru (ZCKR) predvideva večje spremembe v vsebini poročanja podatkov v sistem izmenjave SISBON (zbirka podatkov o zadolženosti fizičnih oseb), zaradi česar bo treba prilagoditev aplikacijo in poročevalski okvir za člane sistema SISBON.

Ena pomembnejših nalog bo tudi zagotavljanje vseh potrebnih dejavnosti in postopkov za pravočasno vključitev novih članov v sistem SISBON. V skladu z ZCKR se morajo v sistem SISBON vključiti vse lizinski družbe, družbe, ki opravljajo storitve faktoringa, DUTB, Stanovanjski in Eko sklad, idr. Ocenjujemo, da se bo v letu 2017 v sistem SISBON vključilo približno 35 novih članov.

7.8 Priprava načrtov reševanja bank

Do konca leta 2017 bo Banka Slovenije vzpostavila načrte reševanja za vse banke v pristojnosti reševanja Banke Slovenije, sodelovala bo pri pripravi načrtov reševanja za pomembne banke pod nadzorom ECB (dve osvežitvi načrtov, en izhodiščni načrt) in bo prek internih skupin za reševanje sodelovala pri osveževanju načrtov bančnih skupin, ki imajo banke članice v Sloveniji (šest načrtov).

V drugi polovici leta 2017 bo Banka Slovenije po pridobitvi podatkov o obveznostih posamezne banke analizirala pridobljene podatke o razpoložljivem MREL, to je **o minimalni zahtevi glede kapitala in kvalificiranih obveznosti** (angl. minimum requirement for own funds and eligible liabilities) za banke v pristojnosti reševanja Banke Slovenije. Do konca leta bo dana prva okvirna ocena potrebnega MREL za te banke.

7.9 Vzpostavitev denarne komponente TARGET2-Securities (T2S)

V letu 2017 bosta Klirinško depotna družba in Banka Slovenija začeli uporabljati T2S kot enotno tehnično platformo Evrosistema za poravnavo poslov z vrednostnimi papirji. Delovanje T2S temelji na harmonizirani pravni podlagi, uporabi najnovejših komunikacijskih standardov ISO 20022 in standardiziranih storitvah T2S, zato so v slovenskem okolju potrebne prilagoditve, katerih obseg je odvisen od razkoraka med načinom delovanja T2S in trenutno slovensko tržno prakso. Vključitev slovenskega trga na T2S zahteva tehnične, operativne in pravne prilagoditve na strani Banke Slovenije (vodenje denarnih računov v T2S) in KDD (vodenje računov vrednostnih papirjev v T2S) ter prilagoditev slovenske zakonodaje na področju vrednostnih papirjev.

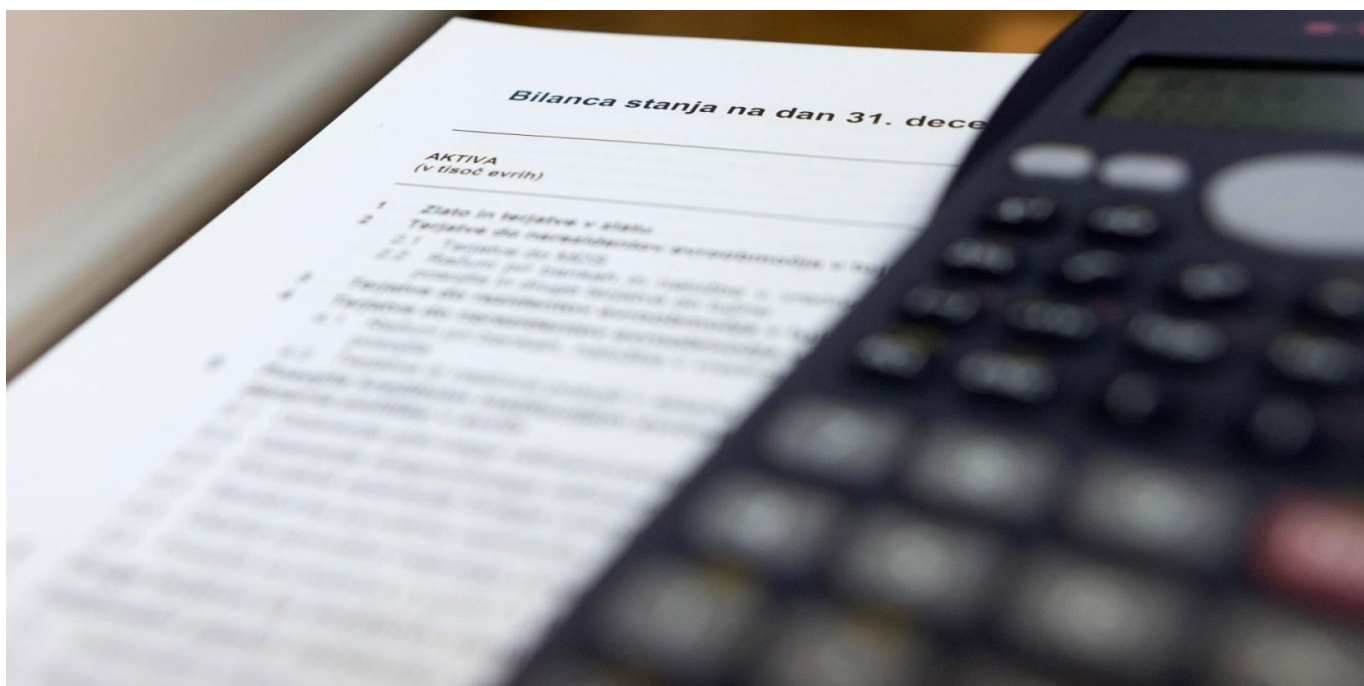
7.10 Izboljšanje dostopnosti in razumevanja statističnih podatkov za notranje in zunanje uporabnike

Do konca leta 2017 se načrtuje prehod na nov standard (IMF) objavljanja statističnih podatkov Special Data Dissemination Standard **SDDS+**. Že v letu 2016 se je Banka Slovenije dogovorila s SURS in Ministrstvom za finance za okvirni koledar objave podatkov. V letu 2017 bo pripravljeno vse potrebno za

prehod na nov standard: priprava zahtevanih podatkov, priprava datotek SDMX in objava podatkov na spletni strani.

7.11 Informatizacija pisarniškega poslovanja DSBS

Na začetku leta 2017 je bila zaključena prva faza projekta, ki je zajela tudi informatizacijo celotnega poteka upravljanja sej Sveta Banke Slovenije kot krovnega organa upravljanja. V letu 2017 bo zagnana druga faza projekta, ki obsega vzpostavitev centralnega vložišča in informatizacijo celotnega pisarniškega poslovanja po organizacijskih enotah. Standardiziran in varen proces izdelave in usklajevanja dokumentov do končne različice v posameznih organizacijskih enotah, bo omogočal hkratno delo več uporabnikov na istih zadevah in dokumentih ter izboljšal informacijsko varnost – zmanjševal tveganje izgube ali nepooblaščenega dostopanja do dokumentov. Zaključek druge faze projekta DSBS bo v končnici predstavljal implementacijo eno največjih organizacijskih in procesnih sprememb v poslovanju banke, ki bo vplivala na delo skoraj vsakega zaposlenega.

8 RAČUNOVODSKI IZKAZI BANKE SLOVENIJE ZA LETO 2016

Pregled odgovornosti Sveta Banke Slovenije

Zakon o Banki Slovenije nalaga Banki Slovenije pripravo računovodskih izkazov za vsako obračunsko leto, ki resnično in pošteno prikazujejo finančno stanje Banke Slovenije in presežek ali primanjkljaj v tem obdobju. Računovodske izkaze sprejme Svet Banke Slovenije. Pri pripravi računovodskih izkazov je Banka Slovenije dolžna:

- . izbrati primerne računovodske usmeritve in jih dosledno uporabljati;
- . jih presoјati in ocenjevati z vidika utemeljenosti in previdnosti;
- . ugotoviti, ali so bili dosledno uporabljeni veljavni računovodski standardi in
- . pripraviti računovodske izkaze skladno z načelom časovne neomejenosti poslovanja, razen v primeru, ko ni mogoče izhajati iz predpostavke, da bo Banka Slovenije nadaljevala s poslovanjem.

Svet Banke Slovenije je odgovoren za primerno ukrepanje za zaščito sredstev Banke Slovenije.

POROČILO NEODVISNEGA REVIZORJA

Svetu Banke Slovenije

Mnenje

Revidirali smo računovodske izkaze Banke Slovenije, ki vključujejo bilanco stanja na dan 31. decembra 2016 ter izkaz poslovnega izida za tedaj končano leto ter povzetek bistvenih računovodskih usmeritev in druge pojasnjevalne informacije.

Po našem mnenju so priloženi računovodski izkazi v vseh pomembnih pogledih poštena predstavitev bilance stanja Banke Slovenije na dan 31. decembra 2016 ter njenega poslovnega izida za tedaj končano leto v skladu s Smernico Evropske centralne banke z dne 3. novembra 2016 o pravnem okviru za računovodstvo in finančno poročanje v Evropskem sistemu centralnih bank (ECB/2016/34) in določbami Zakona o Banki Slovenije, ki se nanašajo na računovodenje.

Podlaga za mnenje

Revizijo smo opravili v skladu z mednarodnimi standardi revidiranja. Naše odgovornosti na podlagi teh pravil so opisane v tem poročilu v odstavku *Revizorjeva odgovornost za revizijo računovodskih izkazov*. V skladu s *Kodeksom etike za računovodske strokovnjake*, ki ga je izdal Odbor za mednarodne standarde etike za računovodske strokovnjake (Kodeks IESBA) ter etičnimi zahtevami, ki se nanašajo na revizijo računovodskih izkazov v Sloveniji, potrjujemo svojo neodvisnost od Banke Slovenije in, da smo izpolnili vse druge etične zahteve v skladu s temi zahtevami in Kodeksom IESBA.

Verjamemo, da so pridobljeni revizijski dokazi zadostna in ustrezna podlaga za naše revizijsko mnenje.

Odgovornost Sveta Banke Slovenije in revizijskega odbora za računovodske izkaze

Svet Banke Slovenije je odgovoren za pripravo in pošteno predstavitev teh računovodskih izkazov v skladu s Smernico Evropske centralne banke z dne 3. novembra 2016 o pravnem okviru za računovodstvo in finančno poročanje v Evropskem sistemu centralnih bank (ECB/2016/34) in določbami Zakona o Banki Slovenije, ki se nanašajo na računovodenje in za tako notranje kontroliranje, kot je v skladu z odločitvijo posloводства potrebno, da omogoči pripravo računovodskih izkazov, ki ne vsebujejo pomembno napačne navedbe zaradi prevare ali napake. Revizijski odbor pomaga Svetu Banke Slovenije izvajati nadzor nad pripravo računovodskih izkazov.

Svet Banke Slovenije je pri pripravi računovodskih izkazov banke odgovoren za oceno njene sposobnosti, da nadaljuje kot delujoče podjetje, razkritje zadev, povezanih z delujočim podjetjem in uporabo predpostavke delujočega podjetja kot podlago za računovodenje.

Revizorjeva odgovornost za revizijo računovodskih izkazov

Naši cilji so pridobiti sprejemljivo zagotovilo o tem ali so računovodski izkazi kot celota brez pomembno napačne navedbe zaradi prevare ali napake, in izdati revizorjevo poročilo, ki vključuje naše mnenje. Sprejemljivo zagotovilo nudi visoko stopnja zagotovila, vendar ni jamstvo, da bo revizija, opravljena v skladu z mednarodnimi standardi revidiranja, vedno odkrila pomembno napačno navedbo, če ta obstaja. Napačne navedbe lahko izhajajo iz prevare ali napake, ter se smatrajo za pomembne, če je upravičeno pričakovati, da posamično ali skupaj, vplivajo na gospodarske odločitve uporabnikov, sprejete na podlagi teh računovodskih izkazov.

Med izvajanjem revidiranja v skladu s pravili revidiranja uporabljamo strokovno presojo in ohranjamo poklicno nezaupljivost. Prav tako:

- prepoznamo in ocenimo tveganja pomembno napačne navedbe v računovodskih izkazih, bodisi zaradi napake ali prevare, oblikujemo in izvajamo revizijske postopke kot odzive na ocenjena tveganja ter pridobivamo zadostne in ustrezne revizijske dokaze, ki zagotavljajo podlago za naše mnenje. Tveganje, da ne bomo odkrili napačne navedbe, ki izhaja iz prevare, je višje od tistega, povezanega z napako, saj prevara lahko vključuje skrivne dogovore, ponarejanje, namerno opustitev, napačno razlago ali izogibanje notranjih kontrol;
- pridobimo razumevanje notranjih kontrol, pomembnimi za revizijo z namenom oblikovanja revizijskih postopkov, ki so okoliščinam primerni, vendar ne z namenom izraziti mnenje o učinkovitosti notranjih kontrol družbe;
- presodimo ustreznost uporabljenih računovodskih usmeritev in sprejemljivost računovodskih ocen ter z njimi povezanih razkritij posloводства;

- na podlagi pridobljenih revizijskih dokazov o obstoju pomembne negotovosti glede dogodkov in okoliščin, ki zbuja dvom v sposobnost Banke Slovenije, da nadaljuje kot delujoče podjetje, sprejmemo sklep o ustreznosti poslovske uporabe predpostavke delujočega podjetja, kot podlage računovodenja. Če sprejmemo sklep o obstoju pomembne negotovosti, smo dolžni v revizorjevem poročilu opozoriti na ustrezna razkritja v računovodskih izkazih ali, če so taka razkritja neustrezna, prilagoditi mnenje. Revizorjevi sklepi temeljijo na revizijskih dokazih pridobljenih do datuma izdaje revizorjevega poročila. Vendar kasnejši dogodki ali okoliščine lahko povzročijo prenehanje družbe kot delujočega podjetja;

- ovrednotimo splošno predstavitev, strukturo, vsebino računovodskih izkazov vključno z razkritji, in ali računovodski izkazi predstavljajo zadevne posle in dogodke na način, da je dosežena poštena predstavitev;

Svet Banke Slovenije in Revizijsko komisijo med drugim obveščamo o načrtovanem obsegu in času revidiranja in o pomembnih revizijskih ugotovitvah vključno s pomanjkljivostmi notranjih kontrol, ki smo jih zaznali med našo revizijo.

Ljubljana, 13.03.2017

Janez Uranič
Direktor
Ernst & Young d.o.o.
Dunajska 111, Ljubljana

ERNST & YOUNG
Revizija, poslovno
svetovanje d.o.o., Ljubljana 1

Primož Kovačič
Pooblaščen revizor

Ustanovitev

Banka Slovenije je bila ustanovljena z Zakonom o Banki Slovenije z dne 25. junij 1991. Banka Slovenije je pravna oseba javnega prava, ki samostojno razpolaga z lastnim premoženjem. Banka Slovenije je v izključni državni lasti s finančno in upravljalno avtonomijo. Njeno delovanje nadzira Državni zbor Republike Slovenije. Temeljni cilj Banke Slovenije je stabilnost cen. Pri zagotavljanju tega cilja si Banka Slovenije prizadeva za finančno stabilnost, upoštevajoč načeli odprtega tržnega gospodarstva in proste konkurence. V skladu z Zakonom o Banki Slovenije se z dnem uvedbe eura kot valute Republike Slovenije pri uresničevanju nalog Banke Slovenije v celoti upoštevajo določila Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti in Statut ESCB in ECB¹.

Računovodske politike

Prevzem eura

Republika Slovenija je prevzela euro kot novo domačo valuto 1. januarja 2007. Banka Slovenije je postala del Evrosistema in prevzela odgovornost za oblikovanje in uresničevanje denarne politike in izvajanje skupnih strateških ciljev ESCB².

Računovodska načela in standardi

Banka Slovenije uporablja kot pravno podlago za računovodstvo in poročanje Smernico Evropske centralne banke z dne 3. november 2016 o pravnem okviru za računovodstvo in finančno poročanje v Evropskem sistemu centralnih bank (prenovljen) (ECB/2016/34)³ (Računovodska smernica). V skladu z Zakonom o Banki Slovenije in Statutom ESCB in ECB je to pravno podlago sprejel Svet Banke Slovenije na svoji 342. seji dne 20. decembra 2006.

Računovodski izkazi so izkazani v skladu z zahtevami vrednotenja, kot jih opredeljuje Računovodska smernica.

V primerih, ki niso pokriti z Računovodsko smernico ali le-ta vsebuje določbe v obliki priporočil, se uporabljajo pravila vrednotenja v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, veljavnimi v EU, ter Zakonom o Banki Slovenije.

Osnovna načela

Računovodski izkazi so pripravljeni v skladu s predpisi, ki urejajo računovodske postopke in postopke poročanja v Evrosistemu, ki upoštevajo računovodska načela, harmonizirana v zakonodaji Skupnosti, ter v skladu s splošno sprejetimi mednarodnimi standardi računovodskega poročanja v EU in Zakonom o Banki Slovenije.

Uporabljena so naslednja osnovna računovodska načela:

- ekonomska realnost in transparentnost: računovodske metode in finančno poročanje morajo odražati ekonomsko realnost in morajo biti transparentni;
- previdnost: vrednotenje sredstev in obveznosti kot tudi prepoznavanje prihodka mora biti izvedeno previdno. V skladu z Računovodsko smernico to pomeni, da se nerealizirani pozitivni učinki vrednotenja ne prepoznajo kot prihodki v izkazu poslovnega izida, ampak se prenesejo neposredno na račune vrednotenja;
- dogodki po datumu bilance stanja: sredstva in obveznosti je potrebno prilagoditi za dogodke, ki se pojavijo med koncem poslovnega leta in dnevom, ko Svet Banke Slovenije potrdi računovodske izkaze, če ti dogodki pomembno vplivajo na pošteno predstavitev stanja sredstev in obveznosti na datum bilance stanja;
- pomembnost: odstopanja od računovodskih pravil niso dovoljena, razen če je mogoče upravičeno oceniti, da so nepomembna v celotnem kontekstu in predstavitvi računovodskih izkazov;

¹ Protokol (št. 18) (dodatek št. 3) o Statutu Evropskega sistema centralnih bank in Evropske centralne banke (Protokol dodan Pogodbi o ustanovitvi Evropske skupnosti, Uradni list EU, C 191, 29.07.1992).

² Izraz 'ESCB (Evropski sistem centralnih bank)' se nanaša na osemindvajset nacionalnih centralnih bank (NCB) držav članic Evropske skupnosti na dan 31. december 2016 ter Evropsko centralno banko (ECB). Izraz 'Evrosistem' se nanaša na devetnajst NCB držav članic Monetarne unije ter ECB na isti datum.

³ Uradni list EU, L 347, 20.12.2016, str. 37-86.

- neprekinjeno poslovanje: pri ocenjevanju sredstev in obveznosti je potrebno predpostavljati, da se poslovanje nadaljuje;
- načelo razmejevanja: prihodki in odhodki se prepoznajo v obdobju, v katerem so bili pridobljeni ali povzročeni, ne glede na to, kdaj so bili plačani ali prejeti;
- konsistentnost in primerljivost: kriteriji za vrednotenje bilance stanja in prepoznavanje prihodka morajo biti uporabljeni konsistentno, da se zagotovi primerljivost podatkov v računovodskih izkazih.

Prepoznavanje sredstev in obveznosti

Sredstvo ali obveznost se prepozna v bilanci stanja, ko je verjetno, da se bodo Banki Slovenije v prihodnosti zaradi njega povečale oziroma zmanjšale gospodarske koristi, da so bila vsa bodoča tveganja in povračila prenesena na Banko Slovenije, ter ko ima sredstvo ali obveznost ceno oziroma vrednost, ki jo je mogoče zanesljivo izmeriti.

Pristop evidentiranja poslovnih dogodkov na datum sklenitve posla

V skladu z opredelitvijo alternativnega pristopa evidentiranja poslovnih dogodkov v Računovodski smernici se transakcije finančnih sredstev in obveznosti odražajo na računih na dan, na katerega so bile poravnane.

Za transakcije v tuji valuti, ki so sklenjene v enem letu ter zapadejo v naslednjem letu, se uporablja pristop evidentiranja poslovnih dogodkov na datum sklenitve posla. Transakcije se evidentirajo na zabilančnih računih na datum sklenitve posla. Na datum poravnave se zabilančne knjižbe stornirajo in transakcije se evidentirajo v bilanci. Nakupi in prodaje tuje valute vplivajo na neto pozicijo tuje valute na datum sklenitve posla in realiziran rezultat od prodaje se prav tako obračuna na datum sklenitve posla.

Transakcije z vrednostnimi papirji se evidentirajo v skladu s pristopom evidentiranja poslovnih dogodkov na datum poravnave. Razmejene obresti, premija in diskont od finančnih instrumentov v tuji valuti se izračunajo in evidentirajo dnevno od datuma poravnave ter tudi dnevno vplivajo na pozicijo tuje valute.

Preračun tujih valut

Transakcije v tuji valuti, pri katerih tečaj glede na euro ni določen, se evidentirajo v bilanci stanja po tržnih tečajih, veljavnih na dan transakcije. Konec leta se finančna sredstva in obveznosti prevrednotijo po tekočih tržnih tečajih na zadnji dan v letu, ki so razvidni iz dnevne tečajnice referenčnih tečajev ECB. To se uporablja enotno za bilančne in zabilančne transakcije. Prevrednotenje se izvaja po posameznih valutah.

Prihodki in odhodki se preračunajo po tečajih, veljavnih na datum evidentiranja.

Zlato in terjatve v zlatu

Zlato in terjatve v zlatu se vrednotijo po tržni ceni, veljavni konec leta. Razlike vrednotenja pri zlatu zaradi cene in tečaja se ne obravnavajo ločeno, ampak se knjiži skupen učinek vrednotenja zlata na osnovi cene v eurih za unčo zlata, ki izhaja iz cene zlata v ameriških dolarjih na dan bilance stanja.

Vrednostni papirji za namene denarne politike

Vrednostni papirji za namene denarne politike, ki se izvaja v obravnavanem obdobju, se evidentirajo na podlagi amortizirane nabavne vrednosti in so predmet morebitnih oslabitev.

Drugi vrednostni papirji

Tržni vrednostni papirji (z izjemo vrednostnih papirjev, ki so razvrščeni kot 'v posesti do dospelosti') in podobna sredstva se vrednotijo bodisi po tržnih cenah ali pa na podlagi ustrezne krivulje donosnosti, veljavnih na datum bilance stanja, po posameznih vrednostnih papirjih. Na dan 31. december 2016 so bile za vrednotenje uporabljene tržne cene na 30. december 2016.

Vrednostni papirji v posesti do dospelosti, netržni vrednostni papirji in nelikvidni lastniški deleži se vrednotijo po amortizirani nabavni vrednosti in so predmet morebitnih oslabitev.

Transakcije posojanja vrednostnih papirjev v skladu s pogodbami o avtomatiziranem posojanju vrednostnih papirjev se izvajajo kot del upravljanja lastnih sredstev Banke Slovenije. Posojeni vrednostni papirji so varovani z ustreznim zavarovanjem. Prihodek od posojanja je evidentiran v izkazu poslovnega izida. Postopek avtomatiziranega posojanja se vrši preko agentskih in skrbniških bank. Nedospele transakcije konec leta so evidentirane zabilančno.

Opredmetena osnovna sredstva

Amortizacija se obračunava linearno s pričetkom v mesecu po nabavi, tako da se odpisuje nabavna vrednost sredstev skozi leta njene ocenjene življenjske dobe po naslednjih letnih odstotnih stopnjah:

	2016	2015
zgradbe	1,3 – 1,8%	1,3 – 1,8%
računalniška oprema	20 – 33%	20 – 33%
druga oprema	10 – 25%	10 – 25%

Dobiček oziroma izguba pri prodaji osnovnih sredstev sta določena kot razlika med izkupičkom pri prodaji in neodpisano vrednostjo sredstva ter se prikazujeta kot prihodek oziroma odhodek v izkazu poslovnega izida.

Med osnovnimi sredstvi Banka Slovenije izkazuje nepremičnine v Avstriji. Slednje so prikazane po pošteni vrednosti in se ne amortizirajo. Kot poštena vrednost je izkazana polovica ocenjene vrednosti, ki je bila izvedena s strani pooblaščenega zunanje cenilca (Banka Slovenije vrednoti te nepremičnine vsakih pet let; zadnje vrednotenje je bilo izvedeno leta 2014). Omenjeni način vrednotenja odstopa od splošno sprejetih računovodskih načel in sledi konceptu previdnosti.

ESCB ključ za vpis kapitala

Ključ za vpis kapitala je merilo relativne velikosti držav članic EU in je sestavljen v razmerju 50:50, upoštevajoč BDP in število prebivalcev. Ključ se uporablja kot osnova za razporeditev deležev posamezne NCB v kapitalu ECB ter ga je potrebno v skladu s Statutom ESCB in ECB prilagoditi vsakih pet let oziroma vsakokrat, ko v EU vstopi nova članica.

Ključ za vpis kapitala v okviru Evrosistema je delež posamezne NCB v skupnem ključu članic Evrosistema in se uporablja kot osnova za razporeditev denarnega prihodka, bankovcev v obtoku, prihodka ECB od euro bankovcev v obtoku, neto prihodka ECB iz naslova vrednostnih papirjev za namene denarne politike, ter dobička/izgube ECB.

Bankovci v obtoku

ECB in NCB članic evrskega območja, ki skupaj sestavljajo Evrosistem, izdajajo euro bankovce⁴. Skupna vrednost euro bankovcev v obtoku se razporedi centralnim bankam Evrosistema na zadnji delovni dan vsakega meseca v skladu s ključem za razdelitev bankovcev⁵.

ECB je dodeljen delež v višini 8% celotne vrednosti euro bankovcev v obtoku, ostalih 92% pa je dodeljenih NCB glede na njihove deleže v ključu za vpis kapitala ECB. Delež bankovcev, dodeljen vsaki NCB, je prikazan v postavki obveznosti bilance stanja 'Bankovci v obtoku'.

Razlika med vrednostjo euro bankovcev, dodeljenih posamezni NCB v skladu s ključem za razdelitev bankovcev, ter vrednostjo euro bankovcev, ki jih NCB dejansko emitira v obtok, povzroča obrestovane salde znotraj Evrosistema. Te terjatve ali obveznosti⁶ so prikazane v bilančni postavki 'Terjatve znotraj Evrosistema: Neto terjatve/obveznosti iz naslova razdelitve euro bankovcev znotraj Evrosistema' (glej 'Saldi znotraj ESCB/Evrosistema' v pojasnilih računovodske politike).

⁴ Sklep Evropske centralne banke z dne 13. december 2010 o izdajanju eurobankovcev (prenovljen) (ECB/2010/29), Uradni list EU, L 35, 09.02.2011, str. 26-30, dopolnjen s Sklepom Evropske centralne banke z dne 21. junij 2013 (ECB/2013/16), Uradni list EU, L 187, 06.07.2013, str. 13-14, s Sklepom Evropske centralne banke z dne 29. avgust 2013 (ECB/2013/27), Uradni list EU, L 16, 21.01.2014, str. 51-52 in s Sklepom Evropske centralne banke z dne 27. november 2014 (ECB/2014/49), Uradni list EU, L 50, 21.02.2015, str. 42-43.

⁵ Ključ za razdelitev bankovcev predstavlja odstotke, ki izhajajo iz upoštevanja deleža ECB v celotni količini izdanih evro bankovcev in z uporabo ključa posamezne NCB za vpis kapitala ECB.

⁶ Sklep Evropske centralne banke z dne 3. november 2016 o razdelitvi denarnega prihodka nacionalnih centralnih bank držav članic, katerih valuta je euro (prenovljen) (ECB/2016/36), Uradni list EU, L 347, 20.12.2016, str. 26-36.

V obdobju petih let po letu uvedbe eura⁷ se saldi znotraj Evrosistema, ki izhajajo iz razdelitve euro bankovcev, ustrezno prilagajajo z namenom izognitve pomembnejšim spremembam v relativnem prihodkovnem položaju NCB v primerjavi s preteklimi leti. Prilagoditev se izvede z upoštevanjem razlik med povprečno vrednostjo bankovcev v obtoku posamezne NCB v referenčnem obdobju⁸ in povprečno vrednostjo bankovcev, ki bi bili dodeljeni tej NCB v skladu s ključem za vpis kapitala ECB. Prilagoditev se bo sorazmerno zniževala letno do prvega dneva šestega leta po letu uvedbe eura, ko se bodo prihodki iz naslova bankovcev dodelili v celoti sorazmerno z vplačanim deležem NCB v kapitalu ECB. V obravnavanem letu so prilagoditve posledica vstopa Banke Estonije (v letu 2011), Banke Latvije (v letu 2014) in Banke Litve (v 2015) v Evrosistem; prilagoditve iz tega naslova se iztečejo konec leta 2016, 2019 oziroma 2020.

Obrestni prihodki in odhodki na te salde so poravnani preko računov ECB ter so prikazani pod postavko 'Neto obrestni prihodki' v izkazu poslovnega izida.

Razdelitev dobička ECB

Svet ECB je odločil, da prihodki ECB od izdaje bankovcev, ki izhajajo iz njenega 8% deleža v celotni količini euro bankovcev, kakor tudi prihodki ECB iz naslova vrednostnih papirjev, kupljenih (a) po programu v zvezi s trgi vrednostnih papirjev (SMP), (b) po tretjem programu nakupa kritih obveznic (CBPP3), (c) po programu nakupa listinjenih vrednostnih papirjev (ABSPP) in (d) po programu nakupa vrednostnih papirjev javnega sektorja na sekundarnih trgih (PSPP), v celoti pripadajo NCB evrskega območja v poslovnem letu, v katerem so nastali. V kolikor Svet ECB ne odloči drugače, ECB razdeli ta prihodek v januarju sledečega leta v obliki začasne delitve dobička⁹. Razdeli se v celoti, razen v primeru, ko bi presegal dobiček ECB, ter zmanjšan za znesek, ki bi bil v skladu s sklepom Sveta ECB prenesen v rezerve za tečajna, obrestna in kreditna tveganja ter cenovna tveganja pri zlatu. Prav tako se lahko Svet ECB odloči, da stroške ECB v povezavi z izdajo in distribucijo euro bankovcev pokrije v breme prihodkov od euro bankovcev v obtoku.

Znesek, razdeljen NCB, je vključen v postavko 'Prihodki od lastniških vrednostnih papirjev in udeležb' v izkazu poslovnega izida.

Rezervacije

Rezervacije so oblikovane v primeru, da za Banko Slovenije obstaja zakonska ali druga obveznost kot rezultat preteklih dogodkov, ter v primeru, da obstaja verjetnost odtoka sredstev za poravnavo obveznosti in ko je znesek ocenljiv.

V skladu z 49a. členom Zakona o Banki Slovenije lahko Svet Banke Slovenije po uvedbi eura kot valute Republike Slovenije z namenom ohranitve realne vrednosti premoženja sprejme odločitve o oblikovanju splošnih rezervacij za pričakovana tečajna, obrestna in cenovna tveganja. Rezervacije se ne morejo oblikovati, če bi le-te skupaj z nerealiziranimi tečajnimi razlikami, učinki vrednotenja vrednostnih papirjev in učinki vrednotenja zlata presegle 20% ugotovljenega presežka prihodkov nad odhodki. Z dopolnitvijo Računovodske smernice, ki je pričela veljati konec leta 2012, je bila podana pravna podlaga tudi za oblikovanje rezervacij za kreditna tveganja. Ustrezen znesek rezervacije za vsa navedena finančna tveganja se ugotavlja letno z uporabo Value-at-Risk (VaR) oziroma Expected Shortfall (ES) metode. VaR je opredeljen kot največja možna izguba iz naslova portfelja z določeno verjetnostjo (99%) ter v določenem obdobju (eno leto) pri dani diverzifikaciji tega portfelja, ES pa kot pričakovana oz. povprečna izguba v izbranem obdobju za tiste dogodke, ki so slabši od VaR pri isti stopnji zaupanja, pri čemer je privzeta nespremenjena sestava naložb. Banka je v letu 2016 prvič oblikovala tudi rezervacije na podlagi izračuna obrestno občutljivostne vrzeli. To tveganje izhaja iz rastočega bilančnega neravnovesja med kratkoročnimi obveznostmi in dolgoročnimi naložbami, ki nastaja kot posledica izvajanja denarne politike Evrosistema.

⁷ Leto uvedbe eura se nanaša na leto, v katerem pričnejo euro bankovci veljati kot zakonito plačilno sredstvo v državi članici. Za Banko Slovenije to pomeni leto 2007.

⁸ Referenčno obdobje se nanaša na 24 mesecev ter se prične 30 mesecev pred dnevom, ko euro bankovci postanejo zakonito plačilno sredstvo v državi članici, za Banko Slovenije je to obdobje od julija 2004 do junija 2006.

⁹ Sklep Evropske centralne banke z dne 15. december 2014 o vmesni razdelitvi prihodka Evropske centralne banke (prenovljen) (ECB/2014/57), Uradni list EU, L 53, 25.02.2015, str. 24-26.

Saldi znotraj ESCB/Evrosistema

Saldi znotraj Evrosistema so prvenstveno posledica čezmejnih transakcij v EU, ki se poravnajo v centralnobančnem denarju v eurih. Te transakcije se praviloma poravnajo preko sistema TARGET2¹⁰ in imajo za posledico bilateralne pozicije na TARGET2 računih centralnih bank EU. Te bilateralne pozicije se dnevno netirajo in dodelijo ECB, posledično vsaka nacionalna centralna banka v poslovnih knjigah izkazuje neto terjatev ali obveznost do ECB.

Saldo znotraj Evrosistema Banke Slovenije do ECB, ki izhaja iz TARGET2 transakcij, ter ostali saldi znotraj Evrosistema, denominirani v eurih (npr. začasna razdelitev dobička ECB nacionalnim centralnim bankam, rezultat prerazporeditve denarnega prihodka), so prikazani v bilanci stanja Banke Slovenije kot neto stanje sredstva ali obveznosti in vključeni v postavko terjatev 'Druge terjatve znotraj Evrosistema (neto)' ali 'Druge obveznosti znotraj Evrosistema (neto)'. Saldi znotraj ESCB do nacionalnih centralnih bank izven Evrosistema, ki ne izhajajo iz TARGET2 transakcij, so vključeni v postavko sredstev 'Terjatve do nerezidentov evrskega območja v eurih' ali postavko obveznosti 'Obveznosti do nerezidentov evrskega območja v eurih'.

Terjatev znotraj Evrosistema, ki izhaja iz udeležbe Banke Slovenije v ECB, se izkazuje v postavki sredstev 'Udeležba v ECB'.

Terjatev znotraj Evrosistema, ki je posledica prenesenih deviznih rezerv Banke Slovenije na ECB ob vstopu v Evrosistem, je denominirana v eurih in se izkazuje v postavki sredstev 'Prenesene devizne rezerve'.

Saldi znotraj Evrosistema, ki izhajajo iz razporeditve euro bankovcev znotraj Evrosistema, so vključeni v neto znesku v postavko sredstev 'Neto terjatve iz naslova razdelitve euro bankovcev znotraj Evrosistema' (glej 'Bankovci v obtoku' v računovodskih politikah).

Prepoznavanje prihodkov

Prihodki in odhodki so prepoznani v poslovnem letu, v katerem so zasluženi oziroma povzročeni. Realizirani prihodki in odhodki se evidentirajo v izkazu poslovnega izida.

Od pričetka leta 2007 se tečajno in cenovno vrednotenje v skladu z Računovodsko smernico izvaja četrtletno. Neto nerealizirani pozitivni učinki vrednotenja, ki izvirajo iz obdobja pred prevzemom eura, so ločeni od nerealiziranih pozitivnih učinkov vrednotenja po tem datumu. Obravnavajo se kot revalorizacijske rezerve 'iz obdobja pred prevzemom eura' ter so vključeni v postavko obveznosti 'Rezerve'.

Ob koncu leta se nerealizirani pozitivni učinki vrednotenja ne prepoznajo kot prihodki v izkazu poslovnega izida, ampak se evidentirajo na računih vrednotenja na strani obveznosti bilance stanja.

Nerealizirani negativni učinki vrednotenja se prenašajo v izkaz poslovnega izida v primeru, če presežejo predhodno evidentirane pozitivne učinke vrednotenja, izkazane na pripadajočih računih vrednotenja. Ti odhodki se ne stornirajo zoper prihodnje nerealizirane pozitivne učinke vrednotenja v naslednjih letih. Nerealizirani učinki vrednotenja od vrednostnih papirjev in pozicij v tuji valuti se evidentirajo po posameznih vrednostnih papirjih in po posameznih valutah. Netiranje ni dovoljeno.

Premije in diskonti od kupljenih vrednostnih papirjev se izračunavajo in prikazujejo kot del obrestnega prihodka in se amortizirajo preko preostalega obdobja do dospelosti vrednostnega papirja z uporabo metode notranje stopnje donosa.

Prerazvrstitev

Tekom leta 2016 je bilo na nivoju Evrosistema z namenom harmonizacije poročanja obrestnih prihodkov in odhodkov dogovorjeno, da se pozitivne in negativne obresti iz naslova operacij denarne politike izkazujejo v neto znesku na nivoju bilančne (pod-) postavke. Ta odločitev ima za posledico prerazvrstitev znotraj neto obrestnih prihodkov pri razkritju primerjalnih zneskov za leto 2015.

¹⁰ Transevropski avtomatizirani sistem bruto poravnave v realnem času 2 (Trans-European Automated Real-time Gross settlement Express Transfer system 2).

Primerjalni zneski za leto 2015 so bili prilagojeni v naslednji višini:

V tisoč eurih	Objavljeno v 2015	Prilagoditev zaradi prerazvrstitve	Prilagojeno za 2015
Obrestni prihodki	59.457	-114	59.343
Obrestni odhodki	-1.490	114	-1.376

Prerazvrstitev ni vplivala na presežek prihodkov nad odhodki, poročan v letu 2015.

Stroški transakcij

Pri zlatu, tujih valutah in vrednostnih papirjih se z namenom ugotavljanja nabavne vrednosti prodanih pozicij ter izračuna učinkov tečajev in cen dnevno uporablja metoda povprečnega stroška, kot je opredeljena v Računovodski smernici.

V primeru neto nakupa valute (ali zlata) se povprečni nabavni strošek dnevnega nakupa po posameznih valutah doda poziciji preteklega dneva, da se pridobi novo tehtano povprečje posameznega tečaja (ali cene zlata). V primeru neto prodaje se izračuna realizirani rezultat na podlagi povprečnega nabavnega stroška predhodnega dne za posamezno pozicijo tuje valute.

Prihodki in odhodki od prodaje vrednostnih papirjev se izračunajo na podlagi tehtane povprečne cene posameznega vrednostnega papirja.

Tržne cene in tečaji, uporabljeni v otvoritveni bilanci stanja na dan 1. januar 2007, so predstavljali začetne povprečne stroške sredstev in obveznosti Banke Slovenije. V primeru pozicij v tuji valuti in zlata so se kot začetni stroški upoštevali tečaji, veljavni 1. januarja 2007, kot jih je sporočila ECB. Začetne povprečne cene portfelja vrednostnih papirjev so predstavljale cene vrednostnih papirjev na dan 31. december 2006, ki so služile kot izhodišče za amortizacijo premije in diskonta ter izračun realiziranih prihodkov in odhodkov v primeru njihove prodaje.

Izvedeni finančni instrumenti

Terminski deli valutnih zamenjav se izkazujejo v zabilančni evidenci in so vključeni v neto pozicijo tuje valute z namenom izračuna povprečnega stroška valut ter pozitivnih in negativnih tečajnih razlik. Prihodki in odhodki od terminskih delov se prepoznajo in obravnavajo podobno kot pri bilančnih instrumentih. Nerealizirani pozitivni učinki vrednotenja se ne prepoznajo kot prihodek, ampak se prenesejo na račune vrednotenja. Nerealizirani negativni učinki vrednotenja se izkažejo v izkazu poslovnega izida, če presežejo predhodno ugotovljene pozitivne učinke vrednotenja, evidentirane na računih vrednotenja. Nerealizirani učinki vrednotenja terminskih delov valutnih zamenjav se evidentirajo od datuma sklenitve posla do datuma poravnave med 'Druga sredstva/obveznosti'.

Zaradi preračuna promptnih in terminskih zneskov v tujih valutah v euro po enakem tečaju valutne zamenjave ne vplivajo na izkaz poslovnega izida oziroma na račune vrednotenja na strani obveznosti.

Dogodki po datumu bilance stanja

Sredstva in obveznosti so prilagojeni za dogodke, ki se pojavijo med datumom letne bilance stanja in datumom, na katerega Svet Banke Slovenije potrdi računovodske izkaze, če ti dogodki pomembneje vplivajo na stanje sredstev in obveznosti na datum bilance stanja.

Izkaz denarnih tokov

Ob upoštevanju vloge Banke Slovenije kot centralne banke objava izkaza denarnih tokov uporabnikom računovodskih izkazov ne bi zagotovila ustrezne dodatne informacije. Posledično izkaz denarnih tokov ni vključen v računovodske izkaze.

Obdavčitev

Banka Slovenije ni zavezana plačilu davka od dohodka pravnih oseb v Sloveniji.

Razdelitev presežka / pokrivanje primanjkljaja

V skladu z Zakonom o Banki Slovenije se presežek prihodkov nad odhodki razporedi v splošne rezerve in proračun Republike Slovenije. Nerealizirani pozitivni učinki vrednotenja iz naslova sprememb tečajev in cen se v celoti prenesejo na račune vrednotenja in niso vključeni v neto finančni rezultat, ki je namenjen delitvi. Računi

vrednotenja se lahko uporabijo izključno za pokrivanje primanjkljaja, ki je posledica nerealiziranih negativnih učinkov iz naslova tečajnih in cenovnih gibanj.

Primanjkljaj prihodkov nad odhodki pokriva Banka Slovenije iz splošnih rezerv. V kolikor je primanjkljaj posledica nerealiziranih tečajnih in cenovnih sprememb, se za kritje primanjkljaja uporabijo za te namene oblikovane posebne rezerve. Sredstva za pokrivanje primanjkljaja prihodkov nad odhodki, ki ga ni mogoče pokriti iz splošnih rezerv, se zagotovijo iz proračuna Republike Slovenije.

Revidiranje računovodskih izkazov

Računovodske izkaze je revidiralo podjetje Ernst & Young Revizija, poslovno svetovanje, d. o. o., Ljubljana, ki je bilo imenovano za zunanjega revizorja Banke Slovenije za poslovna leta 2015 do 2017.

Bilanca stanja na dan 31. december 2016

AKTIVA (v tisoč eurih)	Pojasnilo	31.12.2016	31.12.2015
1 Zlato in terjatve v zlatu	1	112.364	99.591
2 Terjatve do nerezidentov evrskega območja v tuji valuti	2	591.479	685.232
2.1 Terjatve do MDS		360.840	367.178
2.2 Računi pri bankah in naložbe v vrednostne papirje, tuja posojila in druge terjatve do tujine		230.639	318.054
3 Terjatve do rezidentov evrskega območja v tuji valuti	3	260.150	219.623
4 Terjatve do nerezidentov evrskega območja v eurih	4	1.216.697	1.058.674
4.1 Računi pri bankah, naložbe v vrednostne papirje in posojila		1.216.697	1.058.674
4.2 Terjatve iz naslova posojil v skladu z ERM II		-	-
5 Posojila kreditnim institucijam evrskega območja iz naslova denarne politike v eurih	5	714.000	901.380
5.1 Operacije glavnega refinanciranja		15.000	-
5.2 Operacije dolgoročnejšega refinanciranja		699.000	901.380
5.3 Povratne operacije finega uravnavanja		-	-
5.4 Strukturne povratne operacije		-	-
5.5 Odprta ponudba mejnega posojanja		-	-
5.6 Posojila povezana s pozivi h kritju		-	-
6 Druge terjatve do kreditnih institucij evrskega območja v eurih	6	201.346	50.797
7 Vrednostni papirji rezidentov evrskega območja v eurih	7	8.273.907	4.999.371
7.1 Vrednostni papirji za namene izvajanja denarne politike		6.469.414	2.978.571
7.2 Drugi vrednostni papirji		1.804.493	2.020.800
8 Javni dolg v eurih		-	-
9 Terjatve znotraj Evrosistema	8	955.777	1.948.379
9.1 Udeležba v ECB		82.199	82.199
9.2 Prenesene devizne rezerve		200.221	200.221
9.3 Terjatve v povezavi z zadolžnicami za kritje izdaje dolžniških certifikatov ECB*		-	-
9.4 Neto terjatve iz naslova razdelitve euro bankovcev znotraj Evrosistema		673.357	1.406.543
9.5 Druge terjatve znotraj Evrosistema (neto)		-	259.416
10 Neporavnane postavke		-	-
11 Druga sredstva	9	340.205	290.533
11.1 Kovanci evrskega območja		467	1.324
11.2 Opredmetena in neopredmetena osnovna sredstva		37.386	34.485
11.3 Ostala finančna sredstva		53.168	53.107
11.4 Učinki vrednotenja zabilančnih instrumentov		4.102	207
11.5 Aktivne časovne razmejitve		146.807	100.113
11.6 Razno		98.277	101.297
12 Primanjkljaj prihodkov nad odhodki tekočega leta		-	-
Skupaj aktiva		12.665.925	10.253.580

* Samo postavka bilance stanja ECB

PASIVA (v tisoč eurih)	Pojasnilo	31.12.2016	31.12.2015
1 Bankovci v obtoku	10	5.084.865	4.891.682
2 Obveznosti do kreditnih institucij evrskega območja iz naslova denarne politike v eurih	11	2.249.251	1.627.183
2.1 Vpogledne vloge		2.249.251	1.627.183
2.2 Odprta ponudba mejnega deponiranja		-	-
2.3 Operacije za vezane vloge		-	-
2.4 Povratne operacije finega uravnavanja		-	-
2.5 Vloge povezane s pozivi h kritju		-	-
3 Druge obveznosti do kreditnih institucij v eurih	12	3.159	4.348
4 Izdani dolžniški certifikati		-	-
5 Obveznosti do drugih rezidentov evrskega območja v eurih	13	2.017.679	1.742.822
5.1 Obveznosti do države		1.948.770	1.729.704
5.2 Ostale obveznosti		68.909	13.118
6 Obveznosti do nerezidentov evrskega območja v eurih	14	19.538	15.885
7 Obveznosti do rezidentov evrskega območja v tuji valuti	15	77.801	59.600
8 Obveznosti do nerezidentov evrskega območja v tuji valuti		-	-
8.1 Vpogledne in vezane vloge		-	-
8.2 Obveznosti iz naslova posojil v skladu z ERM II		-	-
9 Protipostavka dodeljenih SDR	16	275.163	274.774
10 Obveznosti znotraj Evrosistema	17	1.223.142	-
10.1 Obveznosti, ustrezne prenesenim deviznim rezervam*		-	-
10.2 Obveznosti v povezavi z zadolžnicami za kritje izdaje dolžniških certifikatov ECB		-	-
10.3 Neto obveznosti iz naslova razdelitve euro bankovcev znotraj Evrosistema		-	-
10.4 Druge obveznosti znotraj Evrosistema (neto)		1.223.142	-
11 Neporavnane postavke		-	-
12 Druge obveznosti	18	146.797	155.359
12.1 Učinki vrednotenja zabilančnih instrumentov		36.178	45.081
12.2 Pasivne časovne razmejitve		12.971	11.265
12.3 Razno		97.647	99.013
13 Rezervacije	19	457.167	423.247
14 Računi vrednotenja	20	151.224	122.383
15 Kapital in rezerve	21	902.811	882.278
15.1 Kapital		8.346	8.346
15.2 Rezerve		894.465	873.932
16 Presežek prihodkov nad odhodki tekočega leta		57.329	54.018
Skupaj pasiva		12.665.925	10.253.580

* Samo postavka bilance stanja ECB

Izkaz poslovnega izida za leto, ki se je končalo 31. decembra 2016 in 2015

V tisoč eurih	Pojasnilo	2016	2015
1.1 Obrestni prihodki*		81.300	59.343
1.2 Obrestni odhodki*		-3.283	-1.376
1 Neto obrestni prihodki	25	78.017	57.967
2.1 Realizirani prihodki /odhodki iz finančnih sredstev		12.694	24.878
2.2 Zmanjšanje knjigovodske vrednosti finančnih sredstev in pozicij		-1.209	-3.756
2.3 Prenos v / sprostitvev rezervacije za tečajna, obrestna, kreditna in cenovna tveganja pri zlatu in druga operativna tveganja		-33.920	-21.131
2 Neto rezultat iz finančnih sredstev, zmanjšanja knjigovodske vrednosti in rezervacij za tveganja	26	-22.434	-9
3.1 Prihodki od provizij		8.563	6.183
3.2 Odhodki od provizij		-2.482	-2.692
3 Neto prihodki od provizij	27	6.080	3.491
4 Prihodki od lastniških vrednostnih papirjev in udeležb	28	6.446	5.114
5 Neto rezultat združevanja denarnih prihodkov	29	19.805	15.111
6 Drugi prihodki	30	2.512	3.021
Skupaj neto prihodki		90.426	84.695
7.1 Stroški dela		-22.164	-20.218
7.2 Drugi splošni stroški		-7.248	-6.840
7.3 Amortizacija		-1.694	-1.422
7.4 Stroški tiskanja bankovcev		-1.108	-1.188
7.5 Drugi stroški		-883	-1.008
7 Skupaj stroški poslovanja	31	-33.098	-30.677
8 Presežek prihodkov nad odhodki tekočega leta	32	57.329	54.018

* Zneski za leto 2015 so bili prilagojeni zaradi netiranja obresti iz naslova operacij denarne politike (glej 'Prerazvrstitev' v računovodskih politikah).

Pojasnila na straneh 15 do 35 so sestavni del računovodskih izkazov.

Nerevidirani računovodski izkazi so bili 21. februarja 2017 potrjeni s strani Sveta Banke Slovenije, revidirani računovodski izkazi pa so bili s strani Sveta Banke Slovenije potrjeni 29. marca 2017 in podpisani s strani Guvernerja Banke Slovenije:

Dr. Boštjan Jazbec

predsednik Sveta Banke in
guverner Banke Slovenije

V skladu z 49. členom Zakona o Banki Slovenije, Banka Slovenije z računovodskimi izkazi seznanila Državni zbor Republike Slovenije.

Pojasnila k bilanci stanja

1. Zlato in terjatve v zlatu

Z izjemo zaloge zlata v Banki Slovenije, imetje Banke Slovenije v zlatu predstavljajo depoziti pri tujih bankah. V letnem obračunu je zlato vrednoteno na osnovi cene unče zlata (ozf) v eurih, ki izhaja iz cene zlata v ameriških dolarjih na londonski borzi na dan 30. december 2016. Ta cena, ki jo je sporočila ECB, znaša 1.098,046 EUR za unčo zlata, v primerjavi z 973,225 EUR na 31. december 2015. Nerealizirani pozitivni učinki vrednotenja v višini 63,0 mio EUR so izkazani v postavki obveznosti bilance stanja 'Računi vrednotenja'.

	000 EUR	v unčah zlata
Stanje na dan 31. december 2014	101.082	102.334
Zmanjšanje količine zlata v 2015 (transakcije vezave depozita v zlatu)	-2	-4
Vrednotenje zlata ob koncu leta 2015	-1.490	-
Stanje na dan 31. december 2015	99.591	102.330
Vrednotenje zlata ob koncu leta 2016	12.773	-
Stanje na dan 31. december 2016	112.364	102.330

2. Terjatve do nerezidentov evrskega območja v tuji valuti

Ta postavka vključuje imetja SDR, dodeljena s strani MDS, ter terjatve v tuji valuti do nerezidentov evrskega območja, vključene v devizne rezerve Banke Slovenije.

Podpostavka 2.1 'Terjatve do MDS' sestavljajo pravice črpanja v okviru rezervne tranše, posojila MDS in posebne pravice črpanja. Terjatve MDS obrestuje po obrestni meri, ki se izračunava tedensko.

Rezervna tranša predstavlja razliko med kvoto Slovenije v MDS in imetji MDS v eurih pri Banki Slovenije. V letu 2016 so ZDA ratificirale reformo kvote in upravljanja MDS (Resolucija 66-2 o reformi kvote in upravljanja v okviru 14. rednega pregleda kvot), kar je povzročilo povečanje kvot vseh držav članic MDS.

Terjatve iz naslova posojil MDS temeljijo na pogodbi o posojanju, ki jo je Banka Slovenije dne 1. septembra 2010 sklenila z MDS. Izposojena sredstva dajejo MDS možnost zagotavljanja pravočasne in učinkovite pomoči svojim članicam v primeru plačilnobilančnih težav.

Posebne pravice črpanja so sredstva rezerv, ki jih je kreiral MDS in razdelil svojim članicam z namenom povečanja mednarodne likvidnosti. Uporabljajo se za transakcije med uradnimi denarnimi oblastmi. SDR je opredeljen kot košarica valut. Njegova vrednost je določena kot tehtano povprečje tečajev petih valut (USD, GBP, JPY, EUR in CNY¹¹).

Vse terjatve so izkazane v bilanci stanja po tržnem tečaju 1 SDR = 1,2746 EUR (31. december 2015: 1 SDR = 1,2728 EUR), ki ga je izračunala ECB konec leta za vse centralne banke Evrosistema. Na datum bilance stanja je bil tržni tečaj SDR nad povprečnim stroškom te valute, zato so bili pozitivni učinki vrednotenja v skladu z računovodskimi pravili prepoznani v postavki obveznosti bilance stanja 'Računi vrednotenja'.

¹¹ MDS je vključil kitajski yuan renminbi (CNY) v košarico SDR valut s 1. oktobrom 2016.

	31.12.2016		31.12. 2015		Sprememba	
	000 SDR	000 EUR	000 SDR	000 EUR	000 SDR	000 EUR
Kvota	586.500	747.553	275.000	350.020	311.500	397.533
manj EUR imetja MDS	-465.932	-593.877	-196.717	-250.381	-269.216	-343.496
Rezervna tranša pri MDS	120.568	153.676	78.283	99.639	42.284	54.037
Posojilo MDS	-	-	3.100	3.946	-3.100	-3.946
SDR	162.533	207.164	207.097	263.594	-44.565	-56.430
Skupaj	283.100	360.840	288.481	367.178	-5.380	-6.339

Podpostavka 2.2 'Računi pri bankah in naložbe v vrednostne papirje, tuja posojila in druge terjatve do tujine' vključuje sredstva v tuji valuti, naložena pri nerezidentih evrskega območja (vključno z mednarodnimi in nadnacionalnimi organizacijami). Sredstva v tuji valuti so v tej podpostavki izkazana v evrski protivrednosti, izračunani na podlagi tržnih tečajev na dan 31.12.2016.

Sestava sredstev v tuji valuti glede na vrsto naložbe:

	31.12.2016	31.12. 2015	Sprememba
	000 EUR	000 EUR	000 EUR
Vpogledne vloge	1.481	4.273	-2.791
Vezane vloge	39.655	17.452	22.203
Vrednostni papirji	189.503	296.329	-106.826
Skupaj	230.639	318.054	-87.415

Valutna struktura sredstev v tuji valuti:

	31.12.2016	31.12.2015	Sprememba
	000 EUR	000 EUR	000 EUR
USD	230.177	315.347	-85.170
CHF	189	2.498	-2.308
GBP	78	70	8
Druge valute	195	139	56
Skupaj	230.639	318.054	-87.415

Delitev vrednostnih papirjev po preostali dospelosti:

	31.12.2016	31.12.2015	Sprememba
	000 EUR	000 EUR	000 EUR
Do 1 leta	26.397	106.794	-80.396
Od 1 do 5 let	127.094	137.931	-10.837
Več kot 5 let	36.012	51.605	-15.593
Skupaj	189.503	296.329	-106.826

3. Terjatve do rezidentov evrskega območja v tuji valuti

Sredstva v tuji valuti, naložena pri rezidentih evrskega območja, so naložena v vpogledne in vezane vloge ter vrednostne papirje v tuji valuti. Sredstva v tuji valuti so izkazana v evrski protivrednosti, izračunani na podlagi tržnih tečajev na dan 31.12.2016.

Sestava sredstev v tuji valuti glede na vrsto naložbe:

	31.12.2016	31.12.2015	Sprememba
	000 EUR	000 EUR	000 EUR
Vpogledne vloge	78	8	70
Vezane vloge	31.211	84.229	-53.017
Vrednostni papirji	228.860	135.385	93.475
Skupaj	260.150	219.623	40.528

Valutna struktura sredstev v tuji valuti:

	31.12.2016	31.12.2015	Sprememba
	000 EUR	000 EUR	000 EUR
USD	260.150	219.623	40.528
Skupaj	260.150	219.623	40.528

Delitev vrednostnih papirjev po preostali dospelosti:

	31.12.2016	31.12.2015	Sprememba
	000 EUR	000 EUR	000 EUR
Do 1 leta	68.831	77.997	-9.167
Od 1 do 5 let	160.030	57.388	102.642
Skupaj	228.860	135.385	93.475

4. Terjatve do nerezidentov evrskega območja v eurih

Sredstva v eurih, naložena pri nerezidentih evrskega območja, ki so vključena v to bilančno postavko, so naložena v vpogledne in vezane vloge ter vrednostne papirje.

Sestava sredstev v EUR glede na vrsto naložbe:

	31.12.2016	31.12.2015	Sprememba
	000 EUR	000 EUR	000 EUR
Vpogledne vloge	0	0	0
Vezane vloge	113.900	102.000	11.900
Vrednostni papirji	1.102.797	956.674	146.123
Skupaj	1.216.697	1.058.674	158.023

Delitev vrednostnih papirjev po preostali dospelosti:

	31.12.2016	31.12.2015	Sprememba
	000 EUR	000 EUR	000 EUR
Do 1 leta	259.221	294.677	-35.456
Od 1 do 5 let	820.809	661.997	158.812
Več kot 5 let	22.767	-	22.767
Skupaj	1.102.797	956.674	146.123

5. Posojila kreditnim institucijam evrskega območja iz naslova denarne politike v eurih

Ta postavka izkazuje operacije, ki jih izvaja Banka Slovenije v okviru enotne denarne politike Evrosistema in odraža obseg in strukturo refinanciranja slovenskih kreditnih institucij s strani Banke Slovenije.

Celotno imetje sredstev iz naslova denarne politike v Evrosistemu znaša 595.873 mio EUR (2015: 558.989 mio EUR), od tega Banka Slovenije izkazuje 714 mio EUR (2015: 901 mio EUR). V skladu s 32.4 členom Statuta ESCB in ECB se izgube pri izvajanju denarne politike, če bi se realizirale, v celoti porazdelijo med NCB Evrosistema v sorazmerju z njihovimi veljavnimi deleži v kapitalnem ključu.

Izgube se lahko realizirajo samo v primeru bankrota nasprotne stranke ter hkratne nezadostne povrnitve sredstev iz prodaje zavarovanja, ki ga je zagotovila nasprotna stranka. Za posebej določena zavarovanja, ki jih nacionalna centralna banka lahko sprejme po lastnem preudarku, je bila na podlagi odločitve Sveta ECB delitev tveganj izključena.

Operacije glavnega refinanciranja so operacije zagotavljanja likvidnosti, ki se izvajajo običajno s tedensko frekvenco in dospelostjo enega tedna v obliki povratnih operacij preko standardnih avkcij. Od oktobra 2008 dalje se te operacije izvajajo kot avkcije s fiksno obrestno mero in polno dodelitvijo.

Operacije dolgoročnejšega refinanciranja so namenjene zagotavljanju dodatnega dolgoročnejšega refinanciranja nasprotnim strankam. V letu 2016 so se izvajale z ročnostjo treh mesecev, zadnji dve operaciji v 2016 t.i. ciljno usmerjenih operacij dolgoročnega refinanciranja (TLTRO) pa dospelata septembra 2018, z možnostjo predčasnega vračila od junija 2016 dalje. Te operacije so se izvajale v obliki avkcij ob polni dodelitvi s fiksno obrestno mero, ki je enaka obrestni meri glavnega refinanciranja. Dodatno je Svet ECB v marcu 2016 uvedel novo serijo štirih ciljno usmerjenih operacij dolgoročnejšega refinanciranja (TLTRO II). Ročnost teh operacij je štiri leta, z

možnostjo predčasnega vračila po dveh letih. Uporabljena obrestna mera za operacije TLTRO II je pri vsaki banki odvisna od njenega posojanja v obdobju med dodelitvijo in januarjem 2018. Dejanska obrestna mera bo določena v 2018 in bo med obrestno mero operacije glavnega refinanciranja in obrestno mero mejnega depozita v času dodelitve. Glede na to, da bo dejanska obrestna mera znana šele v 2018, ter da zanesljiva ocena v tem trenutku ni možna, se je z namenom uporabe pristopa previdnosti za izračun obresti na TLTRO II v letu 2016 uporabila obrestna mera mejnega depozita.

	31.12.2016	31.12.2015	Sprememba
	000 EUR	000 EUR	000 EUR
Operacije glavnega refinanciranja	15.000	-	15.000
Operacije dolgoročnejšega refinanciranja	699.000	901.380	-202.380
Skupaj	714.000	901.380	-187.380

6. Druge terjatve do kreditnih institucij evrskega območja v eurih

Ta postavka obsega terjatve do kreditnih institucij, ki niso povezane z operacijami denarne politike. Terjatve se skoraj v celoti nanašajo na vezane vloge v eurih pri kreditnih institucijah evrskega območja.

	31.12.2016	31.12.2015	Sprememba
	000 EUR	000 EUR	000 EUR
Vpogledne vloge	1.756	2.797	-1.041
Vezane vloge	199.590	48.000	151.590
Skupaj	201.346	50.797	150.549

7. Vrednostni papirji rezidentov evrskega območja v eurih

Ta postavka obsega vrednostne papirje za namene izvajanja denarne politike in druge vrednostne papirje izdajateljev evrskega območja, denominirane v eurih.

Podpostavka 7.1 'Vrednostni papirji za namene izvajanja denarne politike' obsegajo vrednostne papirje, ki jih je Banka Slovenije pridobila v okviru treh programov nakupa kritih obveznic (CBPP)¹², programa v zvezi s trgi vrednostnih papirjev (SMP)¹³ in programa nakupa vrednostnih papirjev javnega sektorja na sekundarnih trgih (PSPP)¹⁴.

¹² Sklep Evropske centralne banke z dne 2. julija 2009 o izvajanju programa nakupa kritih obveznic (ECB/2009/16), Uradni list EU, L 175, 04.07.2009, str. 18-19, Sklep Evropske centralne banke z dne 3. novembra 2011 o izvajanju drugega programa nakupa kritih obveznic (ECB/2011/17), Uradni list EU, L 297, 16.11.2011, str. 70-71 in Sklep Evropske centralne banke z dne 15. oktobra 2014 o izvajanju tretjega programa nakupa kritih obveznic (ECB/2014/40), Uradni list EU, L 335, 22.11.2014, str. 22-24.

¹³ Sklep Evropske centralne banke z dne 14. maja 2010 o vzpostavitvi programa v zvezi s trgi vrednostnih papirjev (ECB/2010/5), Uradni list EU, L 124, 20.05.2010, str. 8-9.

¹⁴ Sklep Evropske centralne banke z dne 4. marca 2015 o programu nakupa vrednostnih papirjev javnega sektorja na sekundarnih trgih (ECB/2015/10), Uradni list EU, L 121, 14.05.2015, str. 20-24.

Nakupi po prvem programu nakupa kritih obveznic so se zaključili 30. junija 2010, medtem ko se je drugi program nakupa kritih obveznic končal 31. oktobra 2012. Program v zvezi s trgi vrednostnih papirjev je bil prekinjen 6. septembra 2012.

V letu 2016 je programe Evrosistema, ki sestavljajo razširjeni program nakupov (APP)¹⁵, tj. tretji program nakupa kritih obveznic (CBPP3), program nakupa listinjenih vrednostnih papirjev (ABSPP)¹⁶ in program nakupa vrednostnih papirjev javnega sektorja na sekundarnih trgih (PSPP)¹⁷, kot četrta komponenta dopolnil program nakupa vrednostnih papirjev nebančnih podjetij (CSPP)¹⁸. Po tem programu lahko nacionalne centralne banke kupujejo obveznice investicijskega razreda, denominirane v eurih in izdane s strani nebančnih podjetij, ustanovljenih v evrskem območju.

V obdobju od aprila 2016 do marca 2017 so se skupni mesečni nakupi APP povečali iz povprečno 60 mrd EUR na 80 mrd EUR. V decembru 2016 je Svet ECB odločil, da se nadaljuje z neto nakupi APP po marcu 2017 v višini 60 mrd EUR mesečno najmanj do konca leta 2017, oziroma dokler Svet ECB ne zazna trajne prilagoditve v gibanju inflacije, ki je konsistentna z inflacijskim ciljem. V primeru, da bi v vmesnem obdobju predvidena gibanja postala manj ugodna oziroma bi finančni pogoji postali nekonsistentni z nadaljnjim napredkom v smeri trajne prilagoditve gibanja inflacije, ima Svet ECB namero povečati program v smislu velikosti in/ali trajanja. Neto nakupi se bodo izvajali ob reinvestiranju izplačanih glavnih iz naslova dospelih vrednostnih papirjev v okviru APP.

Vrednostni papirji, kupljeni v okviru vseh navedenih programov, se vrednotijo po amortizirani nabavni vrednosti in so predmet morebitnih oslabitev (glej 'Vrednostni papirji' v računovodskih politikah).

Amortizirane nabavne vrednosti vrednostnih papirjev v lasti Banke Slovenije, kot tudi njihove tržne vrednosti¹⁹ (ki se ne pripoznajo v bilanci stanja ali izkazu uspeha, temveč prikazujejo le zaradi namena primerjave), so sledeče:

	31.12.2016		31.12.2015		Sprememba	
	Amort.	Tržna	Amort.	Tržna	Amort.	Tržna
	nabavna vrednost	vrednost	nabavna vrednost	vrednost	nabavna vrednost	vrednost
	000 EUR	000 EUR	000 EUR	000 EUR	000 EUR	000 EUR
CBPP1 vrednostni papirji	28.052	30.675	28.095	31.513	-44	-837
CBPP2 vrednostni papirji	-	-	-	-	-	-
CBPP3 vrednostni papirji	967.161	970.948	651.721	645.782	315.440	325.166
SMP vrednostni papirji	219.003	243.923	287.975	319.427	-68.972	-75.504
PSPP vrednostni papirji	5.255.199	5.401.575	2.010.780	2.024.375	3.244.419	3.377.200
Skupaj	6.469.414	6.647.122	2.978.571	3.021.097	3.490.843	3.626.024

¹⁵ Dodatne podrobnosti glede razširjenega programa nakupov so na voljo na spletni strani ECB.

<https://www.ecb.europa.eu/mopo/implement/omt/html/index.en.html>

¹⁶ Sklep Evropske centralne banke z dne 19. novembra 2014 o izvajanju programa nakupa listinjenih vrednostnih papirjev (ECB/2014/45), Uradni list EU, L 1, 06.01.2015, str. 4-7.

¹⁷ V okviru tega programa lahko ECB in nacionalne centralne banke na sekundarnem trgu kupujejo vrednostne papirje, denominirane v eurih, ki jih izdajajo centralne, regionalne in lokalne države v državah članicah, katerih valuta je euro, priznane agencije, ki se nahajajo v evrskem območju ter mednarodne organizacije in multilateralne razvojne banke, ki se nahajajo v evrskem območju.

¹⁸ Sklep Evropske centralne banke z dne 1. junija 2016 o izvajanju programa nakupa vrednostnih papirjev podjetniškega sektorja (ECB/2016/16), Uradni list EU, L 157, 15.06.2016, str. 28-32.

¹⁹ Tržne vrednosti so indikativne in temeljijo na tržnih kotacij. V primerih, kjer tržne kotacije niso bile razpoložljive, so bile tržne cene ocenjene z uporabo internih modelov Evrosistema.

Delitev vrednostnih papirjev za namene izvajanja denarne politike po preostali dospelosti:

	31.12.2016	31.12.2015	Sprememba
	000 EUR	000 EUR	000 EUR
Do 1 leta	356.770	99.494	257.277
Od 1 do 5 let	2.095.352	1.168.954	926.399
Več kot 5 let	4.017.291	1.710.123	2.307.168
Skupaj	6.469.414	2.978.571	3.490.843

Svet ECB redno ocenjuje finančna tveganja, povezana z vrednostnimi papirji, pridobljenimi v okviru teh programov. Testi oslabitve se izvajajo ob koncu leta na podlagi ocene zneskov povračil in so potrjeni s strani Sveta ECB.

Celotno imetje vrednostnih papirjev, pridobljenih v okviru programa v zvezi s trgi vrednostnih papirjev, tretjega programa nakupa kritih obveznic, programa nakupa listinjenih vrednostnih papirjev, programa nakupa vrednostnih papirjev javnega sektorja na sekundarnih trgih, izdanih s strani mednarodnih in nadnacionalnih institucij iz evrskega območja in programa nakupa vrednostnih papirjev nebančnih podjetij, v Evrosistemu znaša 519.328 mio EUR (2015: 341.374 mio EUR), od tega Banka Slovenije izkazuje 2.220 mio EUR (2015: 940 mio EUR). V skladu s 32.4 členom Statuta ESCB in ECB se izgube pri vrednostnih papirjev, pridobljenih v okviru programa v zvezi s trgi vrednostnih papirjev, tretjega programa nakupa kritih obveznic, programa nakupa listinjenih vrednostnih papirjev, programa nakupa vrednostnih papirjev javnega sektorja na sekundarnih trgih, izdanih s strani mednarodnih in nadnacionalnih institucij iz evrskega območja in programa nakupa vrednostnih papirjev nebančnih podjetij, v kolikor bi se realizirale, v celoti porazdelijo med NCB Evrosistema v sorazmerju z njihovimi veljavnimi deleži v kapitalskem ključu.

V zvezi s testom oslabitve vrednostnih papirjev, kupljenih v okviru SMP, CBPP, ABSPP, PSPP in CSPP, izvedenim konec leta 2016, je Svet ECB identificiral dva indikatorja oslabitve, ki se nanašata na imetja vrednostnih papirjev iz programov ABSPP in CBPP. Svet ECB je menil, da identificirana indikatorja oslabitve nista imela vpliva na ocenjene bodoče denarne tokove. Posledično ob koncu leta ni bilo evidentiranih oslabitev za imetja vrednostnih papirjev Banke Slovenije v okviru programov ABSPP in CBPP. Prav tako ni bilo evidentiranih oslabitev pri drugih vrednostnih papirjih, pridobljenih v okviru SMP, CBPP, ABSPP, PSPP in CSPP.

Podpostavka 7.2 'Drugi vrednostni papirji' obsega portfelj vrednostnih papirjev državnih, bančnih in podjetniških izdajateljev evrskega območja.

Delitev vrednostnih papirjev po portfeljih:

	31.12.2016	31.12.2015	Sprememba
	000 EUR	000 EUR	000 EUR
Tržni vrednostni papirji razen tistih, ki so razvrščeni kot 'v posesti do dospelosti'	1.776.502	1.994.327	-217.825
Vrednostni papirji v posesti do dospelosti	27.991	26.473	1.518
Skupaj	1.804.493	2.020.800	-216.307

Vrednostni papirji v posesti do dospelosti so vrednostni papirji s fiksnimi ali določljivimi plačili in določeno dospelostjo, ter jih Banka Slovenije namerava imeti v posesti do njihove dospelosti.

Delitev drugih vrednostnih papirjev po preostali dospelosti:

	31.12.2016	31.12.2015	Sprememba
	000 EUR	000 EUR	000 EUR
Do 1 leta	295.322	851.567	-556.245
Od 1 do 5 let	1.153.592	903.890	249.702
Več kot 5 let	355.580	265.343	90.236
Skupaj	1.804.493	2.020.800	-216.307

8. Terjatve znotraj Evrosistema

Podpostavka 9.1 izkazuje udeležbo Banke Slovenije v ECB. V skladu z 28. členom Statuta ESCB in ECB so nacionalne centralne banke ESCB edini vpisniki kapitala ECB. Vpisovanje kapitala se izvede po ključu, določenem v skladu z 29. členom Statuta, ter se prilagaja vsakih pet let.

Vpisani in vplačani kapital osemindvajsetih evropskih centralnih bank v kapitalu ECB na dan 31.12.2016 znaša:

	Ključ za vpis kapitala (%)	Vpisani kapital v EUR	Vplačani kapital v EUR	Ključ v okviru Evrosistema (%)
Nationale Bank van België/ Banque Nationale de Belgique	2,4778	268.222.025	268.222.025	3,5200
Deutsche Bundesbank	17,9973	1.948.208.997	1.948.208.997	25,5674
Eesti Pank	0,1928	20.870.614	20.870.614	0,2739
Central Bank and Financial Services Authority of Ireland	1,1607	125.645.857	125.645.857	1,6489
Bank of Greece	2,0332	220.094.044	220.094.044	2,8884
Banco de España	8,8409	957.028.050	957.028.050	12,5596
Banque de France	14,1792	1.534.899.402	1.534.899.402	20,1433
Banca d'Italia	12,3108	1.332.644.970	1.332.644.970	17,4890
Central Bank of Cyprus	0,1513	16.378.236	16.378.236	0,2149
Latvijas Banka	0,2821	30.537.345	30.537.345	0,4008
Lietuvos bankas	0,4132	44.728.929	44.728.929	0,5870
Banque centrale du Luxembourg	0,2030	21.974.764	21.974.764	0,2884
Central Bank of Malta/Bank Ċentrali ta' Malta	0,0648	7.014.605	7.014.605	0,0921
De Nederlandsche Bank	4,0035	433.379.158	433.379.158	5,6875
Oesterreichische Nationalbank	1,9631	212.505.714	212.505.714	2,7888
Banco de Portugal	1,7434	188.723.173	188.723.173	2,4767
Banka Slovenije	0,3455	37.400.399	37.400.399	0,4908
Národná banka Slovenska	0,7725	83.623.180	83.623.180	1,0974
Suomen Pankki-Finlands Bank	1,2564	136.005.389	136.005.389	1,7849
Skupaj centralne banke evrskega območja	70,3915	7.619.884.851	7.619.884.851	100,0000
Bulgarian National Bank	0,8590	92.986.811	3.487.005	
Česká národní banka	1,6075	174.011.989	6.525.450	
Danmarks Nationalbank	1,4873	161.000.330	6.037.512	
Hrvatska narodna banka	0,6023	65.199.018	2.444.963	
Magyar Nemzeti Bank	1,3798	149.363.448	5.601.129	
Narodowy Bank Polski	5,1230	554.565.112	20.796.192	
Banca Națională a României	2,6024	281.709.984	10.564.124	
Sveriges Riksbank	2,2729	246.041.586	9.226.559	
Bank of England	13,6743	1.480.243.942	55.509.148	
Skupaj centralne banke izven evrskega območja	29,6085	3.205.122.218	120.192.083	
Skupaj	100,0000	10.825.007.070	7.740.076.935	

V skladu z 49.2 členom Statuta ESCB in ECB in pravnimi predpisi, ki jih je sprejel Svet ECB, je Banka Slovenije v letu 2007 vplačala 36,7 mio EUR kot prispevek na račune vrednotenja tuje valute, zlata in vrednostnih papirjev ECB ter v rezervacije ECB za tečajna in obrestna tveganja ter cenovna tveganja pri zlatu. Plačilo je bilo izvedeno v dveh delih. Kot rezultat razlike med evrsko protivrednostjo prenesenih deviznih rezerv na ECB po tekočih tečajih in terjatvijo Banke Slovenije iz tega naslova v skladu z njenim ključem za vpis

kapitala (izkazano v podpostavki aktive 9.2) se je 3. januarja 2007 znesek v višini 7,6 mio EUR uporabil kot vnaprejšnji prispevek v rezerve, rezervacije in račune vrednotenja ECB. Preostali prispevek je Banka Slovenije vplačala po potrditvi Računovodskih izkazov ECB za leto 2006 s strani Sveta ECB v marcu 2007.

Banka Slovenije je 9. marca 2009, 12. julija 2013 in 21. februarja 2014 vplačala dodatni prispevek v rezerve in rezervacije ECB zaradi spremembe ključa za vpis kapitala ECB 1. januarja 2009, 1. julija 2013 in 1. januarja 2014.

	31.12. 2016
	000 EUR
Prispevek k računom vrednotenja	
- vplačilo 3. januarja 2007	7.647
- vplačilo 12. marca 2007	18.105
Prispevek k rezervam in rezervacijam	
- vplačilo 12. marca 2007	10.947
Prispevek plačan 9. marca 2009	2.700
Prispevek plačan 12. julija 2013	50
Prispevek plačan 21. februarja 2014	5.350
Skupaj	44.799

Podpostavka 9.2 predstavlja terjatev Banke Slovenije, ki izhaja iz prenesenih deviznih rezerv na ECB ob vstopu v Evrosistem. Obresti na te terjatve se izračunavajo dnevno po zadnji razpoložljivi mejni obrestni meri, ki jo Evrosistem uporablja pri ponudbah operacij glavnega refinanciranja, prilagojeni tako, da odraža ničelni donos na del rezerv, prenesenih v zlatu.

Podpostavka 9.4 'Neto terjatve iz naslova razdelitve euro bankovcev znotraj Evrosistema' izkazuje terjatve in obveznosti Banke Slovenije do Evrosistema iz naslova razdelitve euro bankovcev znotraj Evrosistema (glej 'Bankovci v obtoku' in 'Saldi znotraj ESCB/Evrosistema' v Računovodskih politikah)²⁰. Zmanjšanje neto terjatve v primerjavi z letom 2015 (za 733,2 mio EUR) je bilo posledica povečanja zneska bankovcev, ki jih je v obtok v letu 2016 dala Banka Slovenije (za 26,6% v primerjavi s koncem leta 2015) in povečanja vrednosti euro bankovcev v obtoku v Evrosistemu (za 3,9% v primerjavi s koncem leta 2015). Obračun obresti na to terjatev se izvaja dnevno po zadnji razpoložljivi mejni obrestni meri, ki jo Evrosistem uporablja pri ponudbah operacij glavnega refinanciranja.

Podpostavka 9.5 'Druge terjatve znotraj Evrosistema (neto)' predstavlja vsoto treh komponent, katerih skupni saldo se izkazuje bodisi na aktivni ali na pasivni bilanci stanja: 1) pozicijo Banke Slovenije nasproti ECB iz naslova danih in prejetih plačil preko sistema TARGET2 iz transakcij z drugimi nacionalnimi centralnimi bankami ESCB, vključno z ECB; 2) pozicijo nasproti ECB iz naslova združevanja in razdelitve denarnega prihodka znotraj Evrosistema, dokler ni poravnana; in 3) pozicijo Banke Slovenije nasproti ECB v zvezi z drugimi morebitnimi terjatvami ali obveznostmi, vključno s terjatvijo Banke Slovenije do ECB iz naslova predhodne razdelitve dobička ECB. Vsota vseh treh komponent izkazuje ob koncu leta 2016 neto obveznost (glej 'Druge obveznosti znotraj Evrosistema (neto)' v pojasnilih bilance stanja).

²⁰ V skladu z računovodskimi predpisi v Evrosistemu glede izdajanja evro bankovcev je 8% celotne vrednosti euro bankovcev v obtoku dodeljenih ECB na mesečni osnovi. Preostalih 92% vrednosti euro bankovcev v obtoku se prav tako mesečno razporedi med NCB, s čimer vsaka NCB izkazuje v svoji bilanci stanja delež euro bankovcev, ki ustreza njenemu vplačanemu deležu v kapitalu ECB. Razlika med vrednostjo euro bankovcev, dodeljenih NCB v skladu z omenjenim računovodskim predpisom, ter vrednostjo euro bankovcev, danih v obtok, se evidentira kot 'Neto terjatev/obveznost iz naslova razdelitve euro bankovcev znotraj Evrosistema'.

	31.12.2016	31.12.2015	Sprememba
	000 EUR	000 EUR	000 EUR
Terjatev do ECB iz naslova TARGET2 saldov	-	240.319	-240.319
Terjatev do ECB iz naslova denarnega prihodka	-	15.111	-15.111
Terjatev do ECB iz naslova predhodne razdelitve dobička ECB	-	3.986	-3.986
Skupaj	-	259.416	-259.416

9. Druga sredstva

Banka Slovenije izkazuje v podpostavki 11.1 'Kovanci evrskega območja' imetja kovancev, ki jih izdaja Republika Slovenija.

Podpostavka 11.2 'Opredmetena in neopredmetena osnovna sredstva' vsebuje zemljišča in zgradbe, strojno in programsko opremo, pohištvo in drugo opremo.

	Zemljišča in zgradbe	Računalniki in oprema	Skupaj
	000 EUR	000 EUR	000 EUR
Nabavna ali ocenjena vrednost			
31. december 2015	30.331	23.110	53.441
Nabave	828	3.847	4.675
Prodaje	0	1.506	1.506
31. december 2016	31.160	25.450	56.610
Odpisana vrednost			
31. december 2015	611	18.344	18.955
Prodaje	232	1.538	1.771
Strošek amortizacije	0	1.502	1.502
31. december 2016	844	18.380	19.224
Neodpisana vrednost:			
31. december 2015	29.720	4.766	34.485
31. december 2016	30.316	7.070	37.386

V stanje zemljišč in zgradb na dan 31. december 2016 so vključene tudi naložbe v nepremičnine v Republiki Avstriji v višini 12,4 mio EUR (2015: 12,4 mio EUR).

Podpostavka 11.3 'Ostala finančna sredstva' vsebuje udeležbo Banke Slovenije v mednarodnih finančnih institucijah in druga finančna sredstva.

Podpostavka 11.4 'Učinki vrednotenja zabilančnih instrumentov' zajema učinek vrednotenja transakcij kupoprodaje tuje valute, sklenjenih v letu 2016, ki bodo poravnane v naslednjem letu.

Podpostavka 11.5 'Aktivne časovne razmejitev' obsega razmejene prihodke na dan 31.12.2016. Ti se v glavnem nanašajo na obresti, natečene v obravnavanem letu in zapadle v plačilo v prihodnjem poslovnem letu.

Podpostavka 11.6 'Razno' vključuje skrbniška in druga sredstva.

10. Bankovci v obtoku

Ta postavka predstavlja delež Banke Slovenije v celotni vrednosti euro bankovcev v obtoku (glej 'Bankovci v obtoku' v računovodskih politikah).

Tekom leta 2016 je skupna vrednost bankovcev v obtoku v Evrosistemu porasla za 3,9%. Po ključu za razdelitev bankovcev izkazuje Banka Slovenije ob koncu leta bankovce v obtoku v vrednosti 5.084,9 mio EUR (v primerjavi z 4.891,7 mio EUR ob koncu leta 2015). Vrednost euro bankovcev, ki jih je Banka Slovenije dejansko dala v obtok v letu 2016, se je povečala za 26,6% iz 3.485,1 mio EUR na 4.411,5 mio EUR. Glede na to, da je ta vrednost manjša kot dodeljeni znesek, se razlika v višini 673,4 mio EUR (2015: 1.406,5 mio EUR) izkazuje v podpostavki sredstev bilance stanja 9.4 'Neto terjatve iz naslova razdelitve euro bankovcev znotraj Evrosistema'.

	31.12.2016	31.12.2015	Sprememba
	000 EUR	000 EUR	000 EUR
Skupna vrednost euro bankovcev, ki jih je dala v obtok Banka Slovenije	4.411.508	3.485.139	926.369
Obveznosti iz ECB deleža euro bankovcev v obtoku	-442.221	-425.420	-16.801
Terjatve iz deleža Banke Slovenije v kapitalnem ključu ECB	1.115.578	1.831.964	-716.385
Skupaj bankovci v obtoku	5.084.865	4.891.682	193.183

Apoenska struktura euro bankovcev, ki jih je dala v obtok Banka Slovenije, je sledeča:

	31.12.2016	31.12.2015	Sprememba
	000 EUR	000 EUR	000 EUR
EUR 5	-60.766	-49.014	-11.752
EUR 10	645.077	540.619	104.457
EUR 20	4.234.682	3.928.453	306.229
EUR 50	-356.148	-919.717	563.568
EUR 100	-846.347	-932.127	85.781
EUR 200	-226.889	-242.411	15.522
EUR 500	1.021.901	1.159.336	-137.435
Skupna vrednost euro bankovcev, ki jih je dala v obtok Banka Slovenije	4.411.508	3.485.139	926.369

11. Obveznosti do kreditnih institucij evrskega območja iz naslova monetarne politike

Vpogledne vloge zajemajo kreditna stanja na transakcijskih računih kreditnih institucij, ki so obvezniki za izpolnjevanje obvezne rezerve. Minimalne obvezne rezerve bank so bile obrestovane od 1. januarja 1999 dalje po zadnji razpoložljivi (mejni) obrestni meri, ki jo Evrosistem uporablja pri ponudbah operacij glavnega refinanciranja. Od junija 2014 dalje se presežne rezerve obrestujejo po obrestni meri mejnega depozita. V primeru pozitivne obrestne mere mejnega depozita se presežne rezerve ne obrestujejo.

	31.12.2016	31.12.2015	Sprememba
	000 EUR	000 EUR	000 EUR
Vpogledne vloge	2.249.251	1.627.183	622.068
Skupaj	2.249.251	1.627.183	622.068

12. Druge obveznosti do kreditnih institucij v eurih

Ta bilančna postavka zajema druge račune kreditnih institucij, ki niso povezane z operacijami denarne politike.

13. Obveznosti do drugih rezidentov evrskega območja v eurih

Podpostavka 5.1 'Obveznosti do države' vsebuje vpogledne vloge ter posebne vloge države v eurih. Vloge drugih javnih institucij obsegajo stanja na računih občin in sredstva sklada za jamstvo vlog.

	31.12.2016	31.12.2015	Sprememba
	000 EUR	000 EUR	000 EUR
Vpogledne in posebne vloge države	1.870.371	1.676.458	193.913
Vloge drugih komitentov	78.399	53.246	25.153
Skupaj	1.948.770	1.729.704	219.066

Podpostavka 5.2 'Ostale obveznosti' med drugim vključuje račune bank, ki niso obvezniki za izpolnjevanje obvezne rezerve, račune strank borznoposredniških družb, vezano vlogo jamstvenega sklada KDD in sredstva sklada za reševanje bank.

14. Obveznosti do nerezidentov evrskega območja v eurih

Bilančna postavka 'Obveznosti do nerezidentov evrskega območja v eurih' vsebuje evrske vloge mednarodnih in nadnacionalnih organizacij. V to bilančno postavko sta vključena tudi račun MDS št. 2 in obveznost za prejeta sredstva s strani finančnih institucij, ki bodo prenesena na Enotni sklad za reševanje.

15. Obveznosti do rezidentov evrskega območja v tuji valuti

Ta postavka zajema vpogledne in vezane vloge ter posebna sredstva države v tuji valuti.

16. Protipostavka dodeljenih SDR

Postavka predstavlja obveznost Banke Slovenije do MDS iz naslova dodeljenih SDR Republiki Sloveniji kot posledici njenega članstva v MDS. Obveznost konec leta 2016 je prikazana v bilanci stanja na osnovi tržnega tečaja 1 SDR = 1,2746 EUR (31. december 2015: 1 SDR = 1,2728 EUR), ki ga je izračunala ECB konec leta za

vse centralne banke Evrosistema. Povečanje te obveznosti v letu 2016 je izključno posledica učinka vrednotenja, tj. depreciacije eura nasproti SDR.

17. Obveznosti znotraj Evrosistema

Podpostavka 10.4 'Druge obveznosti znotraj Evrosistema (neto)' predstavlja vsoto treh komponent, katerih skupni saldo se izkazuje bodisi na aktivni ali na pasivi bilance stanja: 1) pozicijo Banke Slovenije nasproti ECB iz naslova danih in prejetih plačil preko sistema TARGET2 iz transakcij z drugimi nacionalnimi centralnimi bankami ESCB, vključno z ECB; 2) pozicijo nasproti ECB iz naslova združevanja in razdelitve denarnega prihodka znotraj Evrosistema, dokler ni poravnana; in 3) pozicijo Banke Slovenije nasproti ECB v zvezi z drugimi morebitnimi terjatvami ali obveznostmi, vključno s terjatvijo Banke Slovenije do ECB iz naslova predhodne razdelitve dobička ECB.

	31.12.2016	31.12.2015	Sprememba
	000 EUR	000 EUR	000 EUR
Obveznost do ECB iz naslova TARGET2 saldo	1.247.690	-	1.247.690
Terjatev do ECB iz naslova denarnega prihodka	-19.805	-	-19.805
Terjatev do ECB iz naslova predhodne razdelitve dobička ECB	-4.743	-	-4.743
Skupaj	1.223.142	-	1.223.142

Neto transfer preko TARGET2 ob koncu leta izkazuje kreditno stanje v višini 1.247,7 mio EUR. Obračun obresti na to pozicijo se izvaja dnevno po zadnji razpoložljivi (mejni) obrestni meri, ki jo Evrosistem uporablja pri ponudbah operacij glavnega refinanciranja.

Druga komponenta, tj. pozicija nasproti ECB iz naslova letnega združevanja in razporeditve denarnega prihodka med nacionalnimi centralnimi bankami Evrosistema, ob koncu leta izkazuje debetno stanje v višini 19,8 mio EUR (glej 'Neto rezultat združevanja denarnih prihodkov' v pojasnilih izkaza poslovnega izida).

V letu 2016 je znesek, ki se razdeli nacionalnim centralnim bankam evrskega območja v okviru predhodne razdelitve dobička ECB, v skladu s sklepom Sveta ECB znašal 966 mio EUR (glej 'Razdelitev dobička ECB' v računovodski politiki). Pripadajoči znesek za Banko Slovenije na dan 31. december 2016 je znašal 4,7 mio EUR (glej 'Prihodki od lastniških vrednostnih papirjev in udeležb' v pojasnilih izkaza poslovnega izida).

18. Druge obveznosti

Podpostavka 12.1 'Učinki vrednotenja zabilančnih instrumentov' zajema skoraj izključno negativen učinek vrednotenja, ki se nanaša na terminski del valutnih zamenjav, ki so evidentirani na zabilančnih računih.

Podpostavka 12.2 'Pasivne časovne razmejitve' vključuje razmejene odhodke na dan 31.12.2016, ki se v glavnem nanašajo na obrestne odhodke, natečene v obravnavanem letu, ki dospejo v plačilo v naslednjem poslovnem letu ali kasneje.

Podpostavka 12.3 'Razno' se nanaša v glavnem na obveznosti iz naslova skrbniških poslov ter znesek nevrnjenih tolarskih bankovcev.

19. Rezervacije

	31.12.2016	31.12.2015	Sprememba
	000 EUR	000 EUR	000 EUR
Rezervacije za zaposlene in za znana tveganja	13.867	13.047	820
Rezervacije za splošna tveganja	443.300	410.200	33.100
Skupaj	457.167	423.247	33.920

Rezervacije za zaposlene in za znana tveganja

Rezervacije za zaposlene vključujejo rezervacije za odpravnine in jubilejne nagrade in so izračunane v skladu z MRS 19 – Zaslužki zaposlencev. Slednje povzemajo določbe Kolektivne pogodbe Banke Slovenije, predvideno rast plač, fluktuacijo ter obrestno mero za diskontiranje prihodnjih obveznosti. Rezervacije so izračunane na podlagi aktuarskih predpostavk po stanju na dan 31.12.2016.

Rezervacije za znana tveganja se nanašajo na potencialne obveznosti Banke Slovenije iz bilančnih in zabilančnih postavk. Rezervacije za potencialne obveznosti iz zabilančnih postavk so bile izračunane na podlagi ocene tvegane vrednosti (VaR).

V zvezi s potencialnimi obveznostmi iz naslova upravnih sporov, ki se nanašajo na izredne ukrepe v bančnem sistemu v letih 2013/2014, poteka priprava posebnega zakona, ki bo omogočal uveljavljanje morebitne škode imetnikov podrejenega dolga. Banka Slovenije ob koncu leta 2016 za ta namen rezervacij ni oblikovala.

Rezervacije za splošna tveganja

Glede na izpostavljenost Banke Slovenije obrestnim, tečajnim, cenovnim in kreditnim tveganjem se lahko oblikujejo splošne rezervacije za pokrivanje odhodkov iz naslova sprememb obrestnih mer, tečajev in cen (zlata) ter kreditnih dogodkov. V letu 2016 se je skupna izpostavljenost tem tveganjem pomembno povečala iz naslova nakupov vrednostnih papirjev iz programa APP (glej 'Vrednostni papirji rezidentov evrskega območja v eurih' v pojasnilih bilance stanja).

20. Računi vrednotenja

V tej bilančni postavki je izkazana pozitivna razlika med tržno ceno in povprečnim nabavnim stroškom pri zlatu, neto pozicijah tujih valut in portfelju vrednostnih papirjev.

V primeru vrednotenja vrednostnih papirjev so pozitivni učinki vrednotenja v višini 29,5 mio EUR posledica vrednotenja portfelja, denominiranega v EUR (2015: 14,0 mio EUR) in 1,1 mio EUR od portfelja v USD (2015: 1,1 mio EUR).

V primeru valutnih pozicij so pozitivne tečajne razlike v višini 49,6 mio EUR posledica vrednotenja valutne pozicije v USD in 8,1 mio EUR posledica vrednotenja valutne pozicije v SDR (2015: 46,3 mio EUR od vrednotenja USD pozicije in 10,8 mio EUR od vrednotenja SDR pozicije). Povprečna nabavna cena valut je konec leta 2016 znašala 1,3076 EUR za EUR in 1,1872 EUR za SDR (2015: 1,3401 USD za EUR in 1,1628 EUR za SDR), medtem ko je tržni tečaj znašal 1,0541 USD za EUR in 1,2746 EUR za SDR (2015: 1,0887 USD za EUR in 1,2728 EUR za SDR).

Povprečna nabavna vrednost zlata je konec leta 2016 znašala 482,688 EUR za unčo (2015: 482,688), medtem ko je bila tržna cena enaka 1.098,046 EUR za unčo (2015: 973,225 EUR). Tržna cena zlata torej presega njegovo nabavno ceno, kar je imelo za posledico pozitivne učinke vrednotenja v višini 63,0 mio EUR (2015: 50,2 mio EUR).

	31.12.2016	31.12.2015	Sprememba
	000 EUR	000 EUR	000 EUR
Vrednotenje vrednostnih papirjev	30.556	15.125	15.431
- vrednostni papirji v tuji valuti (postavka aktive 2 in 3)	1.059	1.141	-82
- vrednostni papirji v eurih (postavka aktive 4 in 7)	29.497	13.983	15.514
Tečajne razlike	57.698	57.062	636
Vrednotenje zlata	62.970	50.197	12.773
Skupaj	151.224	122.383	28.841

21. Kapital in rezerve

V skladu s 5. členom Zakona o Banki Slovenije je bil osnovni kapital Banke Slovenije oblikovan iz dela splošnih rezerv v višini 8,3 mio EUR v letu 2002. Osnovni kapital Banke Slovenije se lahko poveča iz oblikovanih splošnih rezerv v višini, ki jo določi Svet Banke Slovenije.

Rezerve Banke Slovenije so sestavljene iz splošnih rezerv in posebnih rezerv. Splošne rezerve služijo pokrivanju splošnih tveganj, povezanih z delovanjem Banke Slovenije. Oblikujejo se iz dela vsakoletnega presežka prihodkov na odhodki Banke Slovenije. Posebne rezerve so namenjene pokrivanju tečajnih in cenovnih tveganj. Valorizacijske rezerve so oblikovane iz nerealiziranih valorizacijskih prihodkov, ki izhajajo pretežno iz cenitve nepremičnin v Avstriji, ki jo izvede neodvisni zunanji licencirani cenilec.

Sestava rezerv je naslednja:

	31.12.2016	31.12.2015	Sprememba
	000 EUR	000 EUR	000 EUR
Osnovni kapital BS	8.346	8.346	-
Splošne rezerve	688.034	667.516	20.518
Posebne rezerve za tečajne razlike	174.214	174.214	-
Posebne rezerve za cenovna tveganja (zlato)	19.736	19.736	-
Valorizacijske rezerve	12.482	12.467	15
Skupaj rezerve	902.811	882.278	20.533

Pojasnila k zabilančnim postavkam

22. Valutne zamenjave

Na dan 31. december 2016 je termimska valutna pozicija, ki izhaja iz transakcij valutnih zamenjav EUR/tuje valute, znašala 186,6 mio EUR (2015: 240,3 mio EUR).

Terminske obveznosti v tuji valuti so bile prevrednotene po enakih tečajih, kot so bili uporabljeni za promptna imetja v tujih valutah.

	31.12.2016		31.12.2015		Sprememba	
	000	000	000	000	000	000
	Tuja	EUR	Tuja	EUR	Tuja	EUR
	valuta	EUR	valuta	EUR	valuta	EUR
Valutne zamenjave v USD - obveznost	196.700	186.605	261.600	240.287	-64.900	-53.682
Skupaj	196.700	186.605	261.600	240.287	-64.900	-53.682

23. Posojanje vrednostnih papirjev

Na dan 31. december 2016 je bilo po pogodbah o avtomatiziranem posojanju vrednostnih papirjev, sklenjenih z agenti, posojenih vrednostnih papirjev po tržni vrednosti v višini 360 mio EUR (31. december 2015: 264 mio EUR), ki so bili, v primeru zavarovanja, reinvestirani v obratne povratne transakcije, v prvovrstne, s premoženjem krite obveznice ter v obveznice državnega, bančnega in podjetniškega dolga.

24. Druge zabilančne postavke

Na dan 31. december 2016 je Banka Slovenije izkazovala v zabilančni evidenci še naslednje finančne terjatve in obveznosti:

- obveznost v skladu s statutom MDS o zagotovitvi valute z zamenjavo v SDR na zahtevo do višine, pri kateri so imetja Banke Slovenije v SDR trikratna vrednost zneska, ki ga je prejela od MDS, kar v evrski protivrednosti na dan 31. december 2016 znaša 618,3 mio EUR (31. december 2015: 560,7 mio EUR);
- obveznost v skladu s posojilnim dogovorom med Banko Slovenije in MDS, da posodi MDS znesek, denominiran v SDR, do višini 910,0 mio EUR (31. december 2015: 910,0 mio EUR);
- potencialna obveznost v znesku 172,8 mio EUR, kar ustreza deležu Banke Slovenije v najvišjem znesku deviznih rezerv v višini 50 mrd EUR, ki ga lahko ECB od NCB dodatno zahteva za prenos v skladu s 30.1 členom Statuta ESCB in ECB (31. december 2015: 172,8 mio EUR);
- potencialno koriščenje kreditnih linij v višini 600 mio EUR kot instrument zagotavljanja dnevne likvidnosti v sistemu TARGET2, ki udeležencem sistema (ob zastavi primerne premoženja) tekom delovnega dne omogoča negativno stanje na poravnalnih računih (31. december 2015: 600 mio EUR).

Pojasnila k izkazu poslovnega izida

25. Neto obrestni prihodki

Obrestni prihodki

Obrestni prihodki se nanašajo na obrestne prihodke od sredstev v tuji valuti in sredstev v eurih ter na obrestne prihodke od terjatev in obveznosti, denominiranih v eurih. Terjatve, denominirane v eurih, zajemajo instrumente denarne politike, terjatev iz naslova prenesenih deviznih rezerv na ECB, neto terjatev, ki izhajajo iz razporeditve bankovcev znotraj Evrosistema ter TARGET2 pozicijo. Med obrestne prihodke se vključujejo tudi negativne obresti od obveznosti iz naslova računov in vlog bank in države. Pozitivne in negativne obresti, obračunane na transakcijske račune kreditnih institucij in operacije dolgoročnejšega refinanciranja, so izkazane v neto znesku.

	2016	2015	Sprememba
	000 EUR	000 EUR	000 EUR
Obrestni prihodki			
Zlato	402	436	-34
Vpogledne in vezane vloge	534	430	104
- v tuji valuti	527	265	262
- v eurih	7	165	-158
Vrednostni papirji	64.749	49.313	15.436
- v tuji valuti	5.312	4.112	1.200
- v eurih	59.437	45.201	14.236
Vloge pri MDS	302	177	125
Operacije denarne politike	1	1.159	-1.158
- operacije glavnega refinanciranja	1	12	-11
- operacije dolgoročnejšega refinanciranja	-	1.147	-1.147
- ostale operacije refinanciranja	0	0	0
Terjatve znotraj Evrosistema	164	1.559	-1.394
- terjatev iz naslova prenesenih deviznih rezerv na ECB	18	86	-69
- neto terjatev iz naslova prilagoditve bankovcev v obtoku znotraj Evrosistema	140	905	-765
- TARGET2 pozicija	6	568	-561
Drugi obrestni prihodki	15	15	0
Negativne obresti	15.133	6.254	8.878
- vpogledne vloge kreditnih institucij	8.027	2.561	5.466
- računi in vloge države in drugih komitentov	7.106	3.693	3.413
Skupaj	81.300	59.343	21.956

Obrestni odhodki

Obrestni odhodki se nanašajo na obveznosti iz naslova računov in vlog države, obresti na TARGET2 pozicijo in obrestne odhodke iz naslova valutnih zamenjav. Pozitivne in negativne obresti, obračunane na transakcijske račune kreditnih institucij in operacije dolgoročnejšega refinanciranja, so izkazane v neto znesku.

	2016	2015	Sprememba
	000 EUR	000 EUR	000 EUR
Obrestni odhodki			
Vpogledne in vezane vloge	497	104	393
- v tuji valuti	255	104	151
- v eurih	242	0	241
MDS	201	121	80
Obveznosti znotraj Evrosistema	29	59	-30
- TARGET2 pozicija	29	59	-30
Valutne zamenjave	2.290	1.092	1.198
Negativne obresti	265	-	265
- operacije dolgoročnejšega refinanciranja	265	-	265
Skupaj	3.283	1.376	1.907

26. Neto rezultat iz finančnih sredstev, zmanjšanja knjigovodske vrednosti in rezervacij za tveganja

Neto prihodek, izkazan v podpostavki 'Realizirani prihodki/odhodki iz finančnih sredstev', izhaja iz prodaje valutnih pozicij in vrednostnih papirjev.

Zmanjšanja knjigovodske vrednosti finančnih sredstev in pozicij odražajo znižanje tržnih cen bilančnih postavk na dan 31. december 2016 pod povprečni strošek posameznih valut oziroma vrednostnih papirjev. Odhodek vrednotenja v letu 2016 se večinoma nanaša na vrednostne papirje v eurih in USD.

Rezervacije za znana tveganja iz bilančnih postavk so bile v letu 2016 oblikovane v višini 3,1 mio EUR. Večji del povečanja se nanaša na dodatno oblikovane rezervacije za zaposlene v skladu z MRS 19 – Zaslužki zaposlencev, in sicer zaradi nižje uporabljene obrestne mere za diskontiranje prihodnjih obveznosti (0,83% v primerjavi s 3,5% v letu 2015). Rezervacije za tveganja iz naslova zabilančnih postavk so bile na podlagi ocene tvegane vrednosti zmanjšane za 2,3 mio EUR.

Prenos v rezervacije za splošna tveganja v višini 33,1 mio EUR predstavlja neto znesek dodatnih rezervacij, oblikovanih za potencialne odhodke iz naslova obrestnega, cenovnega, tečajnega in kreditnega tveganja ter obrestno občutljivostne vrzeli (glej postavko obveznosti bilance stanja 'Rezervacije').

	2016	2015	Sprememba
	000 EUR	000 EUR	000 EUR
Realizirani prihodki/odhodki iz finančnih sredstev			
Zlato	0	2	-2
Valutna pozicija	6.582	10.764	-4.182
Vrednostni papirji	6.112	14.112	-8.000
Skupaj	12.694	24.878	-12.184
Zmanjšanje knjigovodske vrednosti finančnih sredstev in pozicij			
Valutna pozicija	-70	-183	112
Vrednostni papirji	-1.138	-3.573	2.435
Skupaj	-1.209	-3.756	2.547
Prenos/sprostitev rezervacije za tečajna, obrestna, kreditna in cenovna tveganja pri zlatu in druga operativna tveganja			
Rezervacije za zaposlene in znana tveganja	-820	2.169	-2.989
Rezervacije za splošna tveganja	-33.100	-23.300	-9.800
Skupaj	-33.920	-21.131	-12.789
Skupaj	-22.434	-9	-22.425

27. Neto prihodki od provizij

Provizije so večinoma prejete iz naslova opravljanja plačilnih storitev in storitev poravnave, nadzorne in regulatorne funkcije, vodenja centralnega kreditnega registra, upravljanja sklada za reševanje bank, obdelave gotovine in transakcij posojanja vrednostnih papirjev.

28. Prihodki od lastniških vrednostnih papirjev in udeležb

Ta postavka predstavlja dohodke iz dobičkov, ki jih je Banka Slovenije prejela od deležev v mednarodnih finančnih institucijah in ECB.

V to postavko je vključen tudi znesek iz začasne razdelitve dobička ECB v višini 4,7 mio EUR (2015: 4,0 mio EUR) (glej 'Razdelitev dobička ECB' v računovodskih politikah).

29. Neto rezultat združevanja denarnih prihodkov

Ta postavka vključuje neto rezultat združevanja denarnega prihodka za leto 2016, ki predstavlja prihodek v višini 19,8 mio EUR v primerjavi s prihodkom 15,1 mio EUR v predhodnem letu.

	2016	2015	Sprememba
	000 EUR	000 EUR	000 EUR
Prenesen neto denarni prihodek Banke Slovenije	28.823	28.972	-149
Dodeljen neto denarni prihodek Banki Slovenije	48.630	44.079	4.551
Prerazporeditev denarnega prihodka v letu	19.807	15.107	4.700
Uskladitve denarnega prihodka za predhodna leta	-2	3	-5
Skupaj	19.805	15.111	4.695

Denarni prihodek nacionalnih centralnih bank Evrosistema se razporedi v skladu s sklepom, ki ga je sprejel Svet ECB²¹. Znesek denarnega prihodka, ki je dodeljen posamezni NCB, je odmerjen na podlagi dejanskega letnega prihodka na označena sredstva, ki jih ima centralna banka nasproti svoji obveznostni osnovi.

Denarni prihodek, ki se razporedi NCB, se zmanjša za vse obresti, plačane na postavke obveznostne osnove.

V primeru, da vrednost označenih sredstev centralne banke presega ali je manjša od vrednosti njene obveznostne osnove, se znesek razlike obrestuje z zadnjo razpoložljivo mejno obrestno mero operacij glavnega refinanciranja v Evrosistemu.

Denarni prihodek, ki so ga prenesle vse centralne banke, se razdeli med nacionalne centralne banke v skladu z njihovimi vplačanimi deleži v kapitalu ECB. Združevanje in dodeljevanje denarnega prihodka nacionalnim centralnim bankam ima za posledico učinek prerazporeditve. Eden od razlogov za ta učinek je v razlikah med doseženimi donosi na nekatera označena sredstva in različnih obrestnih odhodkih, plačanih na določeno obveznostno osnovo, med nacionalnimi centralnimi bankami Evrosistema. Nadalje, običajno delež nacionalne centralne banke Evrosistema v označenih sredstvih in obveznostni osnovi odstopa od njenega deleža v vpisanem kapitalu ECB. Razlika med združenim denarnim prihodkom Banke Slovenije v višini 28,8 mio EUR in razporejenim denarnim prihodkom Banki Slovenije v višini 48,6 mio EUR predstavlja neto rezultat iz naslova izračuna denarnega prihodka.

30. Drugi prihodki

Drugi prihodki vsebujejo prihodke od nebančnih storitev kot so najemnine, vračila, prodaja osnovnih sredstev, numizmatika in drugi prihodki.

²¹ Sklep Evropske centralne banke z dne 3. novembra 2016 o razporeditvi denarnih prihodkov nacionalnih centralnih bank držav članic, katerih valuta je euro (prenovljen) (ECB/2016/36), Uradni list EU, L 347, 20.12.2016, str. 26-36.

31. Stroški poslovanja

Stroški dela

Stroški dela vključujejo stroške plač in druge stroške dela skupaj s pripadajočimi davki in prispevki.

V Banki Slovenije je bilo 31. decembra 2016 zaposlenih 448 ljudi (31. december 2015: 447 zaposlenih). Povprečno število zaposlenih, izračunano iz opravljenih delovnih ur, je znašalo 434 zaposlenih (2015: 414 zaposlenih).

Zaposleni so na podlagi pogodbe med Banko Slovenije in Sindikatom od marca 2002 vključeni v dodatno prostovoljno pokojninsko zavarovanje (DPPZ), ki je program z določenimi prispevki. V okviru stroškov dela je izkazan prispevek Banke Slovenije za DPPZ v znesku 0,6 mio EUR (2015: 0,6 mio EUR).

Prejemki članov Sveta Banke Slovenije so v letu 2016 znašali skupaj 0,7 mio EUR (2015: 0,8 mio EUR). Znesek za leto 2015 vključuje izplačila pogodbenih obveznosti ob izteku mandata člana Sveta Banke Slovenije.

Drugi splošni stroški

Ta postavka vključuje večinoma stroške v povezavi z vzdrževanjem zgradb in opreme, stroške komunikacij in energije, stroške povezane z informacijsko tehnologijo (vzdrževanje programske opreme, podpora informacijskega sistema), stroške za storitve zunanjih izvajalcev, stroške najemnin, stroške službenih potovanj in izobraževanj ter stroške za material in druge pisarniške stroške.

Amortizacija

Amortizacija zgradb, pohištva in pisarniške opreme ter računalniške strojne in programske opreme je izvedena po sprejetih amortizacijskih stopnjah.

Stroški tiskanja bankovcev

Stroški tiskanja bankovcev večinoma vključujejo stroške proizvodnje in transporta. Količine dotiska so določene na podlagi ocenjenih potreb bankovcev za obtok in za vzdrževanje primerne obsega zaloga na ravni Evrosistema, razdeljene na posamezno NCB po kapitalskem ključu in strukturi apoenov.

Drugi stroški

Drugi stroški zajemajo prispevke, članarine, davke in druge stroške poslovanja Banke Slovenije.

32. Presežek prihodkov nad odhodki tekočega leta

Banka Slovenije izkazuje po Računovodski smernici, v skladu s katero se nerealizirani negativni učinki vrednotenja krijejo v breme finančnega rezultata, nerealizirani pozitivni učinki vrednotenja pa prenašajo neposredno na račune vrednotenja, presežek prihodkov nad odhodki v znesku 57,3 mio EUR (2015: 54,0 mio EUR). Delitev rezultata bo izvedena v skladu s 50. in 50.a členom Zakona o Banki Slovenije.